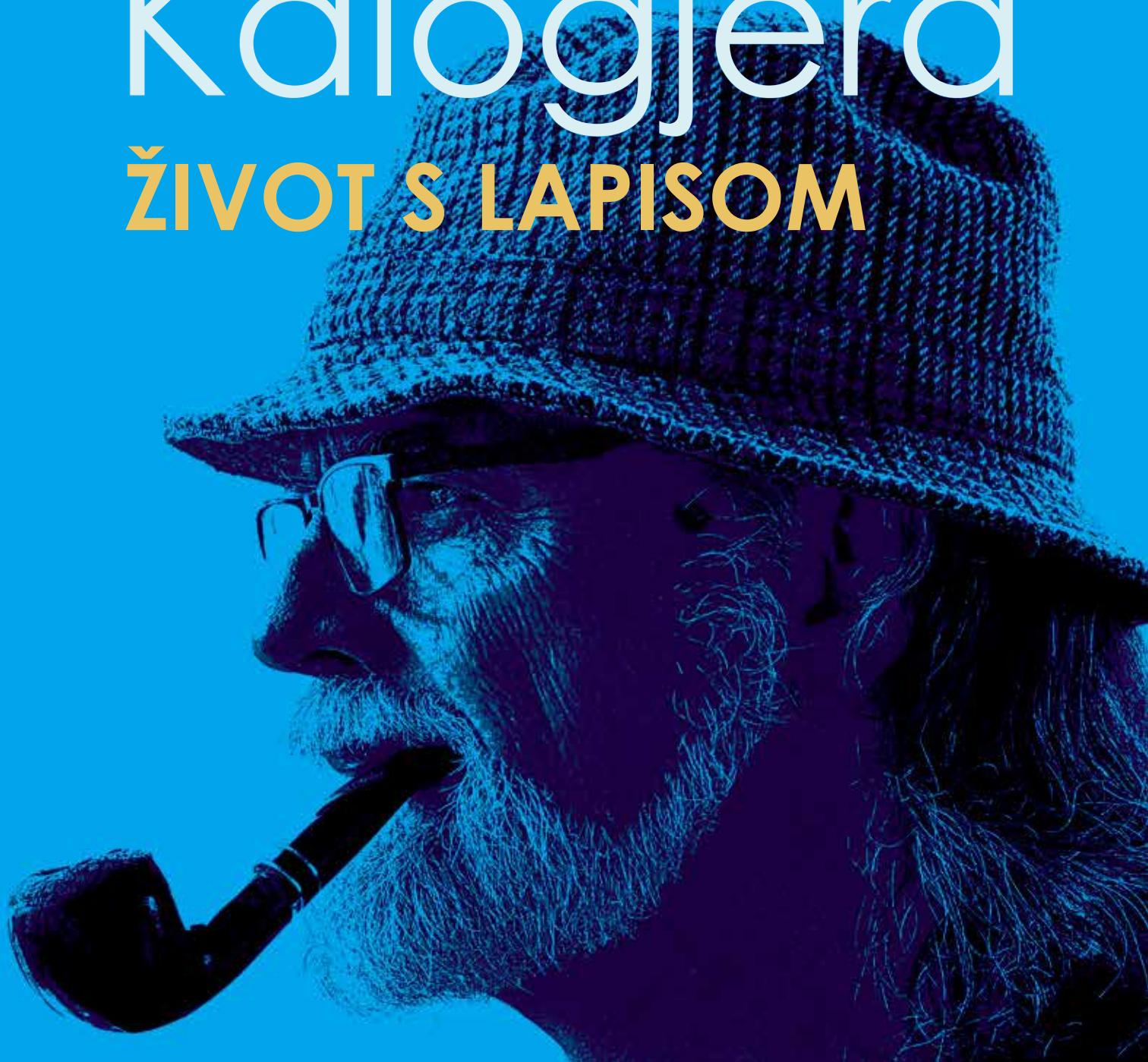

Goran Kalogjera

ŽIVOT S LAPISOM

Obitelj Calogerà - Mediteranska plemićka obitelj

Prezime Kalogjera (grč. Καλογέρα) grčkoga je podrijetla, a izvedeno je iz dviju riječi u značenju častan (grč. kalós) starac (grč. gérōn). Ove su se riječi u tom obliku obično koristile za monahe koji su živjeli u manastirima, ali i za pustinjake.

Samo se prezime Kalogjera, ovisno o jezičnoj tradiciji i posebnostima krajeva koje su naselili i zajednica u koje se neka od obiteljskih grana integrirala, pojavljuje u različitim oblicima (Calogerà, Calógeras, Calogiera, Caloyerá, Calugherà, Kalogeras, Kalogjera), a jedno od najranijih spominjanja dinastijskoga imena datira još iz 5. stoljeća i veže se uz svetoga Kalogera, ranokršćanskoga pustinjaka iz drevne Bitinije.

Tijekom brojnih migracija obitelji su se razdvojile na različite grane te njezini potomci danas žive u mnogim evropskim i izvaneuropskim zemljama. Venecijansko-dalmatinska grana zaputila se u Dubrovnik i Zadar te na Hvar i Korčulu. Članovi i potomci ove obitelji i danas nastavljaju služiti važne uloge u svojim zemljama.

Impressum...

GORAN KALOGJERA - ŽIVOT S LAPISOM

Izdavač

Sveučilište u Rijeci

Za nakladnika

prof. dr. sc. Snježana Prijić-Samaržija

Izvršna urednica

Elvira Marinković Škomrlj

Lektura

prof. emerit. dr. sc. Diana Stolac

Prijevod

Mia Kalogjera

Fotografije i presnimci

Damir Škomrlj

obiteljski album obitelji Kalogjera

Fotografija naslovnice

Damir Škomrlj

Grafički dizajn

Anamarija Reljac

Tisk

Tiskara Sušak

Naklada

300 primjeraka

Godina izdanja

2022.

ISBN 978-953-7720-62-9 (tiskano izdanje)

ISBN 978-953-7720-63-6 (e-izdanje)

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu
Sveučilišne knjižnice Rijeka pod brojem 150415016

Goran
Kalogjera
ŽIVOT S LAPISOM

sadržaj...

PREDGOVOR...	8
SJEĆANJA...	12
PROFESIONALNI PUT...	34
<i>Dolazak na Pedagoški fakultet</i>	35
<i>Predstojnik Odsjeka za kroatistiku</i>	35
<i>Borba za riječki studij filozofije</i>	36
PROREKTORSKI DANI I NOVI IZAZOVI...	56
<i>Putovanja</i>	65
<i>Još neka sjećanja...</i>	72
<i>Izbori za rektora Sveučilišta u Rijeci</i>	75
<i>Povratak na Filozofski fakultet</i>	76
<i>Počasni konzul</i>	77
<i>Lektorat za makedonski jezik</i>	83
<i>Tradicija makedonistike</i>	85
<i>Suradnja s Kulturnim društvom Ilinden</i>	90
<i>Prijateljstvo s Kirom Gligorovim</i>	92
<i>Doprinos korčulanskoj baštini</i>	103
ZNANSTVENI RAD...	108
I. Književno-poredbeni prilozi (autorske knjige)	109
<i>Projekti: MZOŠ</i>	111
II. Korčulanski opus (proučavanja književnog staralaštva na otoku Korčuli)	127
III. Riječka književna scena u pregledima, književnim kritikama i književno povijesnim promišljanjima Gorana Kalogjere	133
IV. Josip Eugen Tomić (zasebno istraživačko poglavlje)	135
<i>Književne kritike, ogledi i osvrti</i>	135
<i>Nastavni rad</i>	136
<i>Rad sa studentima</i>	137

Sažetak	140
REKLI SU...	144
<i>Maja Jakimovska-Tošić</i>	145
<i>Danijela Bačić-Karković</i>	147
<i>Darinka Krstulović</i>	154
<i>Валентина Миронска-Христовска</i>	157
<i>Borislav Pavlovski</i>	160
<i>Milojka Skokandić</i>	162
<i>Ines Srdoč Konestra</i>	164
<i>Diana Stolac</i>	166
<i>Васил Тоциновски</i>	168
CURRICULUM VITAE...	172
Zvanja	173
Nagrade i priznanja	174
Povjerenstva i radne skupine	175
Članstva	176
Projekti pod pokroviteljstvom MZOŠ-a	176
Predavanja	176
Gostujući profesor	177
Međunarodni i domaći znanstveni skupovi	177
Objavljene knjige	179
Znanstveni i stručni radovi	180
Osvrti, kritike i recenzije	184
NAGRADE I PRZNANJA	190
SUMMARY	200
SJEĆANJA U SLICI	204
POGOVOR...	224

predgovor...

predgovor

**PROF. DR. SC. SNJEŽANA PRIJIĆ-SAMARŽIJA
REKTORICA SVEUČILIŠTA U RIJECI**

**MNOGA LICA JEDNOG
KORČULANINA**

Professor emeritus Goran Kalogjera čovjek je bogatog životopisa i još bogatijeg stvarnog života izvan biografskih fakata. Sveučilišni profesor, pročelnik Odsjeka, predstojnik Katedre, voditelj Lektorata za makedonski jezik i kulturu, dekan Pedagoškog fakulteta, ute-meljitelj i prvi dekan Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, prorektor Sveučilišta u Rijeci, počasni konzul Republike Makedonije u Republici Hrvatskoj, dobitnik brojnih nagrada i počasnih priznanja. Goran Kalogjera je, da navedem samo neka od brojnih svjedočanstava njegovih kolega, promotor makednonistike, pasionirani komparativist, kroničar, antologičar, čovjek izvan šablone, korčulanski Johnatan Livingstone, posvećeni mentor i otvoreni dragi prijatelj.

Na početku i kraju svega, Goran Kalogjera je omiljeni temperamentni ‘učo’, odlučni čelnik koji gori za branjivu istinu te nadasve angažirani intelektualac i kozmopolit po uvjerenju. Širina njegovih akademskih interesa proteže se od književne kritike, istraživanja povijesti kroatistike, povijesti makedonsko-hrvatskih književnih i kulturnih prožimanja, preko interesa za film i strip, suvremenu znanstvenofantastičnu i krimi-prozu do istraživanja književne baštine svoje Korčule. I ova je monografija pisano svjedočenje o svemu navedenom i još mnogo mnogo više.

Upućujem čitatelja, međutim, na nešto izvan faktografskih zapisa i silovitog tijeka misli i prisjećanja našeg *professora emeritus*a o djetinjstvu na Korčuli, obrazovanju i sazrijevanju u Zagrebu te dolasku i ostvarenju u Rijeci. Upućujem vas da nalazite i pomno pratite ono što je iza napisanog, jezik i stil, pripovijedanje i digresije, stanke i bujice, trenutke premišljanja i nedoumica, šale – one iskričave i one gorke, blagosti i lirske momente, kao i one pune strasti i stava. Ova je monografija napisana vještinom i talentom čovjeka od lapisa te pruža zadovoljstvo istraživanja i razumijevanja jedne bogate karijere i punine života.

Riječi njegove kolegice i kako sama kaže, ‘sustanarke’ u kabinetu 29 B, sjajne filologinje i filozofkinje Danijele Bačić Karković, o Goranu Kalogjeri iz prikaza njegove knjige ‘Korčula koje više nema’ u časopisu *Fluminensia*, artikuliraju srž Kalogjerine dvojnosti: “Od intelektualca očekujemo kultur(al)ni internacionalizam i kozmopolitizam, širinu koja nadilazi spomeničko veličanje svog dvorišta i uopće ‘dvorišni horizont’. No, više im vjerujemo ako tu širinu potkrijepe sjećanjem na *primalni* krik. Na zavičajni splav”. Goran Kalogjera na neponovljiv način svojom širinom oplemenjuje rad na zavičajnom – korčulanskom ili makedonskom, a bavljenjem zavičajnim sidri svoj silovit i nemiran duh.

U ime Sveučilišta u Rijeci i svoje osobno iskazujem *professoru emeritusu* Goranu Kalogjeri osobito poštovanje i zahvalnost.

sjećanja...

sjećanja.

...Korčulansko najranije djetinjstvo pamtim maglovito, uglavnom kroz neke slike, koje su mi se urezale u pamćenje... crnogorične šume, njezinih zvukova i hladnoće...

U ranoj mladosti započinje moj interes za film i strip, a i čitao sam puno i uvijek tražio još...

Rođen sam jedne burne, bar mi je tako rečeno, noći, negdje oko 11 sati u Dubrovačkoj bolnici. Prema priči moje majke, u koju nemam razloga sumnjati, tijekom poroda nestalo je i struje, tako da sam rođen ispod ribarske svijeće 20. ožujka 1951. godine. Mogao sam se roditi i u Korčuli, jer su moji roditelji živjeli тамо, no s obzirom da je moja mama imala roditelje u Dubrovniku i bila sigurnija poroditi se u rodilištu, pala je odluka da se ide u Dubrovnik, gdje sam i ugledao svijetlo „petromaksa“, ribarskog ferala, iliti „svičala“, kako ga u „Ribantu i ribarskom prigovaranju“ naziva Petar Hektorović. Mislim da sam prvu godinu života proveo u Dubrovniku na opće zadovoljstvo Duževića, moje majčine obitelji, jer sam bio prvi unuk. Za to je vrijeme moj otac boravio u Korčuli, što mu vjerujem nije teško palo, jer je mogao mirno spavati s obzirom na to da sam bio dosta nemirno dijete. Bar su tako govorili, a imam i jednu fotografiju mame i mene u toj prvoj godini moga života i mama je izgledala dosta izmučeno. Kada me moj otac vidio prvi put, kažu, ne znam tko mi je to kasnije rekao – da je on to komentirao riječima: „Ovaj se nikada neće umoriti u životu i živjeti će od lapisa (olovke). Ako se mene pita, nije bio daleko od istine, a što se lapisa tiče, tu je bio sto posto u pravu.

Korčulansko najranije djetinjstvo pamtim maglovito, uglavnom kroz neke slike, koje su mi se urezale u pamćenje još u najranijoj dobi. Sjećam se našega prvog stana na Naselju, većem broju kuća izgrađenih odmah poslije rata za potrebe radnika koji su radili u ondašnjem „škveru“, brodogradilištu koje je nosilo ime po jednom lokalnom prvoborcu Ivanu Cetiniću. Taj je škver zapošljavao većinu korčulanske populacije i to ne samo ljude iz grada Korčule, već i onih bližih mu mjesta Lumbarde, Žrnova, Pupnata. Moj otac je pripadao onoj grupi vrsnih brodograditelja, kojih je Korčula imala puno. Većina od njih radila je u škveru. I sada se sjećam očevih ranih odlazaka na posao, potom vraćanje oko tri sata, ručak i onda bi se on vratio poslu. Naime, uz posao na brodogradilištu, nastojao bi skoro svake godine izgraditi jednu drvenu barku, što mu je i uspijevalo.

Očeva familja, Kalogjera, korčulanski su starosjedioci. Obitelj Kalogjera porijeklom je iz grčkog carstva. Radi se o staroj obitelji koja svoje podrijetlo vuče s Cipra, odakle su nakon dugog otpora egipatskim Memelucima do konca 15. stoljeća morali napustiti Cipar. Iseljenja obitelji s Cipra trajalo je do kraja 15. i početka 16. stoljeća, dok posljednji izdanak obitelji nije napustio otok. Sele se u nekoliko pravaca, jedna grana obitelji naseljava se na Kreti (Moreja), drugi dio obitelji ide prema Krfu i Veneciji. Najveći dio obitelji naseljava se u Veneciji, da bi se u 17. stoljeću neki članovi obitelji odlučili naseliti na hrvatskom prostoru: Zadar, Hvar, Korčula. Podrijetlom plemići u Veneciji su obnašali razne dužnosti u diplomaciji, vojsci, pravosuđu, trgovini, školstvu. Osnivač loze, kojoj i ja pripadam, bio je don Francesco Calogera, upravitelj mletačke državne

Goran Kalogjera s ocem Ivom

Lenka Kalogjera (Dužević) sa svojim učenicima (generacija 1981./82.)

bolnice u Hvaru. Njegov sin, Steffano Calogera, dolazi na Korčulu i utemeljuje korčulanski ogrank obitelji, koji se potom „dijeli“ na one iz Blata na Korčuli i one iz grada Korčule. U Korčuli su se bavili zlatarstvom i brodogradnjom. Ja potječem iz obitelji brodograditelja, kao većina ostalih obitelji Kalogjera u gradu Korčuli, dok oni „drugi“ Kalogjere iz Blata na Korčuli pripadaju obitelji zlatara. Prezime je grčkog podrijetla, a izvedeno je iz dvije riječi u značenju častan, dobar (kalos) te starac (geron), dakle u prijevodu „dobar starac“.

Moja majka potječe iz splitsko-hvarske obitelji, po mami Matoković, po ocu Dužević. Provela je djetinjstvo seleći se od grada do grada uzduž obale, jer joj je otac bio voditelj lučkih ispostava. Završila je poznatu dubrovačku preparandiju, Učiteljsku školu, i cijeli je svoj radni vijek provela kao učiteljica korčulanske osnovne škole. Istina, neko je vrijeme poslije rata radila u Istri kao učiteljica, a potom se vratila u Dubrovnik. Dakle,

Očeva familija,
Kalogjera korčulanski
su starosjedioci.

Obitelj Kalogjera
porijeklom je iz
grčkog carstva. Radi
se o staroj obitelji koja
svoje podrijetlo vuče
s Cipra... Moja majka
potječe iz splitsko-
hvarske obitelji, po
mami Matoković, po
ocu Dužević...

odgajao sam se u obitelji pragmatičnog, realnog, smirenog Dalmatinca, jednog od sudionika NOB-a u Korčuli i nježne, romantične učiteljice, koja je svoju mladost u Dubrovniku provela kao ilegalka, uvijek u strahu od ustaške policije i spremna po potrebi bježati na planinu Srđ, među partizane.

Ovo ističem namjerno, jer želim naglasiti da su mi obje obitelji, majčina i očeva uzeli učešće u NOB-u, smatrajući to svojom zadaćom i nikada i nigdje nisu po tom pitali profitirali. Bili smo skromna korčulanska obitelj, uklopljena u manire, strukturu i tradiciju stoljetnog Grada. Istina, majka je uvijek držala do svog građanskog odgoja, uklopila se u tu sredinu, više zbog oca nego sebe. Nikada nije postala tipična Korčulanka, kao uostalom ni ja. Moj je otac vrlo rano shvatio da nisam onaj „fetivi“ Korčulanin, tako da je moj odgoj prepustio mojoj majci. Možda je ponekad i patio zbog toga, no to nije nikada pokazivao. Nije me silio ni na šta.

Moj je otac bio i ostao vjernik, pravi katolik, uvjeren u svoje katoličanstvo. Majka je bila slobodno misleća intelektualka, koja s vjerom nije nikada imala posla, dapače, bila je ateist. No, njihov je brak bio odličan, ne sjećam se nikakvih svađa, iliti povиenih tonova, funkcionalirali su skladno, bili su odlični roditelji. Na vjeru me nitko nije silio, otišao sam par puta u crkvu i shvatio da ja tu nemam što tražiti i to traje i danas. Što ne znači da ne poznajem katolički nauk, dapače kasnije, u studentskim godinama nekoliko sam se putu posvetio Bibliji, iščitao Stari i Novi zavjet i shvatio da se radi o stvarima koje su simpatične, da je to u biti lijepa književnost, no nikada to na mene nije ostavilo nikakav utisak. Istina, čitao sam ja kasnije djelomično i Kur'an i druge religijske knjige, ali čisto radi informacije i ništa više.

Moja je majka donijela sa sobom u Korčulu poprilično veliki broj knjiga, koje sam ja počeo čitati. I čitao sam

Ivo Kalogjera (u sredini) u Brodogradilištu „Ivan Cetinić“, Korčula

Goran Kalogjera (drugi s lijeva) u Korčulanskom plivačkom klubu (KPK)

Maturanti Gimnazije u Korčuli

Dani u korčulanskoj Gimnaziji

,

puno i tražio još i više. U Korčuli je onda postojala dobro opskrbljena biblioteka koju sam kao gimnazijalac revnosno pohađao i posuđivao one autore koji su mojem uzrastu onda bili zanimljivi. A bilo ih je podosta: Karl May, James Fenimore Cooper, Charles Dickens, Zane Grey, Marija Jurić Zagorka, August Šenoa, Jules Verne, Aleksandar Dumas, James Scott, Agata Christie, Conan Doyle, Georges Simenon. Prije toga serijal pisaca za mlađe: Tone Seliškar, Branko Čopić, Mate Lovrak, Ivan Kušan, Erih Kestner i drugi, koje još uvijek čuvam u svojoj biblioteci na Korčuli. Naravno da je tu bio i nenađmašni Hans Christian Andersen kao i priče braće Grimm. Interesirale su me i priče iz grčke mitologije, kao i povjesni romani, koje sam doslovce gutao.

No kako su moji estetski kriteriji i znatiželja rasli, prebacio sam se na „jaču“ literaturu. Pročitao sam i to sa zanimanjem Tolstojev „Rat i mir“, okrenuo se Balzaku, Skakespeareu, A. Stepanovu i njegovom fantastičnom romanu „Port–Artur“, te norveškom piscu Trygveu Gulbrasenu, čiji mi je roman „I vječno pjevaju šume“, skrenuo moju pažnju na skandinavsku (norvešku) književnost. Dakle čitao sam bjesomučno i sa znatiželjom, tako da sam tijekom gimnazijalnih dana iščitao sasvim dovoljan fundus literature, koji su mi kasnije omogućili relativno lagani upis na studij književnosti. Interesirala me i znanstvena fantastika, tako da sam s radošću i zanimanjem iščitao Artura Clarkea, Isaaka Asimova, Ursulu Le Guin i ostale autore ovog žanra.

Istovremeno u ranoj mladosti započinje moj velik interes za film i crtani strip. Moj prvi pogledani film bio je „Horatio Hornblower“ s Gregoryjem Peckom u glavnoj ulozi. Onda smo u Korčuli imali jedno kino, koje je ovisilo o milosti vremenskih prilika (neprilika). U slučaju grmljavine ostajali smo bez struje i svi očekivali da nam se u pomoć pritekne brodogradilište i priključi nas na svoj agregat kako bismo odgledali film do kraja. Strast za filmom ostala mi je do danas. Mislim da sam kao student znao pogledati na dan tri do četiri filma, danas isto tako, uključujući sve moguće serije. Dakle fanatični sam filmofil, koji se educirao u zagrebačkoj Kinoteci, i tu strast dijelim sa svojom suprugom i kćeri dan danas.

Strip je također bio moja ljubav još od osnovne škole. Mislim da mi je majka kupila prvi strip s princem Valiantom, koji je crtao nenađmašivi Hal Foster. Kasnije sam prešao na strip o Tarzanu, potom i na druge stripove. Sjećam se „Zaviše“ hrvatskog stripa koji je crtao Becker, potom izvrsnog „Starog Mačka“ koji je crtao Andrija Maurović, zatim Flascha Gordona „Crnu strijelu“, famoznog Ripa Kirbya, koji je izlazio u „Vjesniku“, Lucky Lukea i druge. U svojoj biblioteci imam komplet svih objavljenih izdanja „Princa Valianta“ Harolda Fostera i prigodom mojih posjete doma (Korčuli) još uvijek uživam u njima. Alanu Fordu se nisam nikada približio, nije mi legao. Kasnije je uslijedila

Korčula je oduvijek imala dobru Gimnaziju kao i strukovnu školu.

Ja sam se upisao u gimnaziju. Imali smo dobre profesore, dobili smo solidnu naobrazbu, tako da je većina od nas upisala nakon mature i željene fakultete...1969.
odlazim u Zagreb i započinju moji studentski dani na Filozofskom fakultetu...

edicija Marvelovih junaka; Superman, Iron man, Thor, Hulk, koje sam revnosno pratilo, ne očekujući da će ih u poznijim godinama gledati na televizijskim ili filmskim ekranima.

Mojih se dana osnovne škole ne sjećam dobro. Znam da smo mi s Naselja morali dugo hodati do Osnovne škole, koja je onda bila u samostanu sestara dominikanki. Školu nisam posebno volio, moram priznati.. Ali sam zato uživao u našem okruženju. Naselje je bilo okruženo velikom crnogoričnom šumom, borovima, česvinom, žirom, ne znam čega sve tu nije bilo. I tu smo živjeli svoj život. Po cijeli dan smo bili u toj prekrasnoj šumi koju smo zvali „Hober“. Tu smo uživali, poznavali svaku vlat travu, svako stablo, svaku gljivu. Povici naših majki da je vrijeme za ručak vraćao bi nas za pune trapeze, no šuma je ostajala naše stanište. Boris, Marko, Joško, Pere, Miro, Srećko, Đordji, bili su moji partneri u tim dugim lutanjima šumom, pogotovo Boris i Marko, moji vršnjaci i najbliži susjadi. I dan danas s moje sobe u Korčuli, koja gleda na šumu, pogotovo ljeti uživam u zvukovima i hladnoći koje mi pruža. Naša šuma...

Korčula je oduvijek imala dobru Gimnaziju kao i strukovnu školu. Ja sam se upisao u Gimnaziju. Imali smo dobre profesore, dobili smo solidnu naobrazbu, tako da je većina od nas upisala nakon mature i željene fakultete. Život gimnazijalca u moje doba, od 1965. pa nadalje bio je u biti dosadan. Kao što rekoh, jedno kino i gimnazijski plesnjaci subotom. No sportski je život bio jako razvijen. Plivanjem sam se započeo baviti još u osnovnoj školi i to nastavio i u gimnazijskim danima, Plivao sam, a potom i nešto kraće igrao vaterpolo za lokalni KPK – korčulanski plivački klub. Plivali smo manje-više svi, a neki iz moje generacije i stariji postali su vaterpolisti i plivači svjetskog glasa.

Družio sam se uglavnom mnogo više s mojim prijateljima

Bezbržno korčulansko ljetо

ma iz strukovne škole, jer su uglavnom bili dio mog susjedstva. Navečer bismo šetali rivom, odigrali koju košarkašku utakmicu, sjedili u biblioteci i tako nam je prolazio život. Srednje se škole baš i ne sjećam s ugodom; nisam baš bio sklon ni matematici, ni fizici, ni tehničkom crtanju. Više sam bio orijentiran prema humanističkoj grupi predmeta. Jednom mi je jedan nastavnik fizike rekao da „bižim od broja ko vrag od tamjana“! Imao je i pravo. No, zahvaljujući mom nastavniku matematike, pokojnom Juri Vlašiću, koji mi je uvijek na koncu godine poklanjao trojku, ja sam uglavnom kao vrlo dobar đak završio gimnaziju. Hvala mu na tome. Nakon mature razišli smo se kao rakova djeca i uglavnom viđali za vrijeme zimskih ili ljetnih praznika.

Negdje 1969. upisujem Filozofski fakultet, studijske grupe Jugoslavenski jezici i književnosti kao prvi i studij Komparativne književnosti kao drugi predmet. Želio sam ja Komparativnu književnost kao prvi predmet, no jedan mi je moj rođak onako u šali rekao „da se od nečega treba živjeti“, tako da sam ostao pri „jugoslavistici“ kao prvom i

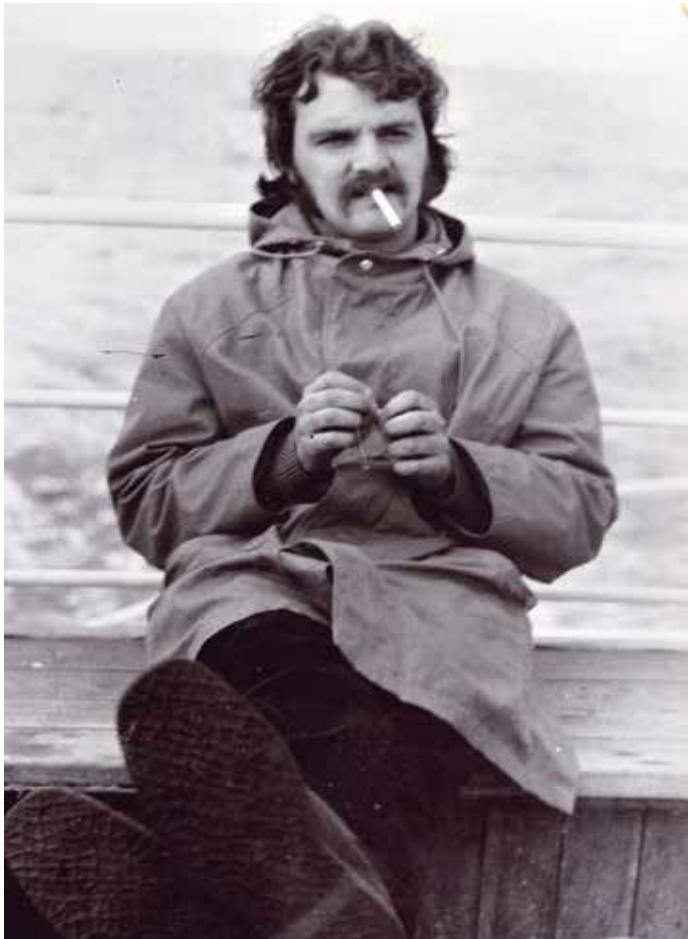
Studentski dani Gorana Kalogjere – ispred Filozofskog fakulteta u Zagrebu

komparativnoj književnosti kao drugom predmetu. Premda sam ljeto a ponekad i zime tijekom osnovne i srednje škole provodio u Dubrovniku, koji je ipak bio grad s više kina, teatrom, Zagreb je ostavio velik utisak na mene. Premda mladić iz provincije, brzo sam se adaptirao Zagrebu i zavolio ga i u konačnici proveo u njemu oko devet godina, što kao student, što kao srednjoškolski profesor.

Svoje studentsko doba smatram jednim od najljepših perioda svog života. Na Filozofskom fakultetu susreo sam djevojke i mladiće sličnih sklonosti, zaljubljenike u književnost, povijest, strane jezike, povijest umjetnosti, film, kazalište. Bila je to generacija 1969./70., iz koje je izašlo mnogo poznatih znanstvenika, književnika, prevoditelja, novinara na televiziji i radiju. Većinu našeg radnog dana provodili smo u fakultetskom kafiću, ne mareći puno za predavanja. Moj najbolji prijatelj iz tog perioda bio je Makaranin Jakša Gareljić, jedan od najboljih i najvisprenijih studenata. Sve te četiri godine studija provodili smo intenzivno se družeći, pohađajući kina, kafiće, odlično se provodeći, bezbrižno i mladenački opušteno. Bilo je tu i studentskih simpatija, sve u svemu studentski život. Na samom studiju više sam pažnje posvećivao kolegijima iz književnosti za koje sam dobivao i odlične ocjene, dok me jezikoslovje nije puno interesiralo. Staroslavenski sam jedva položio kao i suvremenih jezik, ostalo povijest jezika, dijalektologija, stilistika išlo je nešto bolje. Imao sam tu čast i zadovoljstvo slušati eminentne profesore; Eduarda Hercigonju, Miroslava Šicela, Milana Moguša, Josipa Vončinu, Rafu Bogićića, Dragutina Rosandića, Josipa Silića, Milivoja Solara, Vjekoslava Mikecina, Juru Kaštelana, Ljudevita Jonkea, Ivana Cesara, Milana Ratkovića, Vicu Zaninovića, Brodu Kogoj Kapetanić. Moja je generacija dala nekoliko uzoritih studenata, koji su se kasnije profilirali kao najbolji u svome poslu. Navodim samo neke: Nada Gašić, Borislav Pavlovski, Velimir Visković, Ivo Pranjković, Slobodan Prosperov Novak, Jelena Lužina, Tomislav Matijević, Jakša Gareljić, Danko Plevnik, Nenad Popović i drugi.

Studentsko proljeće i sve što je proizшло iz toga dočekalo me nespremnog i donekle zbrunjenog. Živio sam u državi u kojoj mi je bilo relativno dobro, nisam se osjećao ugrozenim, nacionalno sam bio svjestan sebe kao Hrvata. Uostalom u mome indeksu stoji nacionalnost Hrvat, državljanstvo jugoslavensko. Cijeli taj period koji nije bio ni najmanje ugodan, na momente i jezovit prošao je nekako pored mene. Istina jest da sam prisustvovao velikom studentskom zboru u Studentskom centru i slušao govore Budiše, Čička i drugih, jest da sam više puta bio prisiljen bježati pred policijom, kao uostalom i drugi, no aktivan bio nisam, osim što sam podržavao studentski štrajk na svom fakultetu. Posljedice sloma Studentskog proljeća osjetili smo svi. Mnogi od kolega ostali su u zatvorima, kao uostalom i neki profesori. No, vrijeme je učinilo svoje i to je nekako ostalo iza mene. Studij je išao dalje, život se vratio među studente.

Studentsko doba
smatram jednim od
najljepših perioda
svog života. Na
Filozofskom fakultetu
susreo sam djevojke
i mladiće sličnih
sklonosti, zaljubljenike
u književnost, povijest,
strane jezike, povijest
umjetnosti, film,
kazalište. Bila je to
generacija 1969./70.
iz koje je izašlo mnogo
poznatih znanstvenika,
književnika,
prevoditelja, novinara
na televiziji i radiju.

Student Goran Kalogjera na brodu – posjet rodnoj Korčuli

Trebalo je polagati ispite i naravno vraćati se u Korčulu. A ti povratci bili su mi dragi, ugodnih mjesec-dva s roditeljima, kupanje, „picigin“, noćni izlasci, strankinje. No nije bilo samo to. Na savjet svoga oca počeo sam raditi u hotelskom poduzeću Bon Repos, prvo kao nosač prtljage, potom noćni recepcioner i usput sam vodio izlete za Turističku agenciju „Atlas“. Zahvaljujući svojoj majci koja me slala kod dominikanki na učenje engleskog jezika, a njemački sam učio u

Goran Kalogjera, Velimir Visković i Jakša Gareljić na apsolventskoj večeri

školi, sasvim sam pristojno komunicirao na oba jezika i lijepo vodio grupe turista po Korčuli. Posjet Lumbardi kod kipara Kneza, gdje bi se svi gosti ponapijali od jakog grka, potom piratska večera (pitaj boga zašto piratska) u Račiću, potom posjeta otočiću Badiji, gradovima Dubrovniku i Mostaru. Bakšiš je bio više nego dobar, tako da su moći noćni izlasci bili u velikom stilu. Tako sam par mjeseci svoga života proveo kao turistički djelatnik, što mi je evidentirano i u radnoj knjižici.

Povratak u Zagreb bilo je uvijek zadovoljstvo. Okupljalo bi se staro društvo, a jesen je

Apsolventska večera s profesorima Josipom Silićem, Miroslavom Šicelom i Krunoslavom Pranjićem

Goran Kalogjera kao profesor u Centru za auto i preciznu mehaniku

u Zagrebu prekrasna. No vrijeme je išlo, mnogi su već bili pred diplomom, neki diplomirali, ja sam malo otegnuo, ali došao je i taj dan. Zadnji ispit kod akademika Šicela iz novije hrvatske književnosti i izašao sam iz zgrade kao mladi profesor. Po povratku doma, bilo je ljetno, moj me otac upitao želim li ostati u Korčuli ili se vratiti u Zagreb i tamo tražiti posao. Tu u mene nije bilo dileme. Volio sam Korčulu, ali Zagreb je učinio svoje, formirao me kao intelektualca i želio sam ostati u Zagrebu. Moji su to prihvatali bez ikakvog protivljenja i ja sam te jeseni, mislim negdje 1975. ili šeste otišao u Zagreb tražeći posao profesora hrvatskog jezika i književnosti.

Zagreb, ponovno, sada s diplomom u džepu, koju nisam primio, nije mi se dalo, ali sam je kasnije pokupio. Trebalo je u toj silnoj konkurenciji naći posao. Dva mjeseca čekanja, šetnji po Zagrebu, slanja molbi, uglavnom odbijenice. I evo ti čovjeka u spodobi mog kolege iz studijskih dana, Slobodana Prospera Novaka, već etabiliranoga mladog znanstvenika, koji me poslao u sedmu zagrebačku gimnaziju da odem na razgovor za posao. Oni su naime tražili dvogodišnju zamjenu za profesoricu na porodiljskom odmoru. Dođem ja tamo, pun straha i odem na razgovor s ravnateljicom. Razgovor ugodan, ja s kosom do ramena, ona neka vrckava žena, kojoj sam se očito svidio i dobijem posao. I tako je počela moja karijera mladog profesora. Predavao sam trećim i četvrtim razredima i bio razrednik. Da ne duljim, ta su me djeca voljela, nešto sam ih i naučio i stekao potrebita iskustva u nastavi, koja su mi kasnije dobro došla. S mnogima od njih danas sam prijatelj na facebooku, čujemo se i sjećamo kako nam je zajedno bilo lijepo u Sedmoj zagrebačkoj gimnaziji.

Na žalost, po povratku kolegice s porodiljskog, morao sam ponovno u potragu za poslom. Zagreb mi se nije napuštao. I opet, poruka od supruge akademika Šicela, da se u njenoj školi, nekadašnjem Centru za auto i preciznu mehaniku, traži profesor hrvatskog jezika. Javim se ja tamo, pozicija fantastična, Gundulićeva ulica, samo srce Zagreba! I prime me, na zamjenu, naravno. S obzirom da je ta škola imala i večernju školu, ja sam imao dvostruku normu i ustrajao u tome da mi se dade stalni radni odnos. Ondašnji direktor, danas ravnatelj, Stanić, uporno je to odbijao, premda sam iza sebe imao podršku nastavničkog vijeća. Vidjevši da to neće ići milom, poslužio sam se višom silom. Naime, moj prvi bratić, sin moje tete Line, očeve sestre, bio je kontradmiral Vilović, osobni adutant maršala Tita. Da ne duljim, umjesto Stipe Šuvara, primio me njegov tajnik i nazvao ravnatelja i ja sam tako preko veze dobio stalni posao u jednoj zagrebačkoj školi. I ne stidim se nimalo toga, jer sam stvarno bio dobar profesor, a nastavnih sati bilo je za bacanje. U toj sam školi ostao dvije ili tri godine, da bih se nakon toga zaputio prema Rijeci.

Volio sam Korčulu,
ali Zagreb je učinio
svoje, formirao me
kao intelektualca
i želio sam ostati u
Zagrebu. Moji su to
prihvatili bez ikakvog
protivljenja i ja sam te
jeseni, mislim negdje
1975. ili šeste otišao u
Zagreb tražeći posao
profesora hrvatskog
jezika i književnosti.

Omiljeni profesor Goran Kalogjera u 7. gimnaziji „Vladimir Nazor“ u Zagrebu

Tijekom svoje apsolventske godine upoznao sam svoju suprugu Branku. Ljubav na prvi pogled. Diplomirala je engleski jezik i književnost kao prvi i španjolski jezik i književnost kao drugi predmet. Nakon određenog vremena počeli smo razmišljati o budućnosti. Ona je dobila stalni posao u Rijeci, ja u Zagrebu. I išlo je to neko vrijeme no, trebalo je prekinuti i odlučiti se gdje zajedno živjeti. Odлуka je pala da ja dođem u Rijeku, što mi nije teško palo. Rijeka mi se odmah svidjela, more je bilo blizu, a Zagreba mi je već bilo dosta. Dakle, Rijeka.

No, trebalo je odraditi još jednu zadaću. Vratiti dug JNA. Premda sam se nastojao izvući iz služenja vojnog roka, nije mi uspjelo. Milosti nije bilo pa čak ni u mojih roditelja. Za moju je majku vrijedila ona „tko nije za pušku, nije ni za ženu“, a ocu je to bila normalna stvar. Regrutacija u Korčuli i prijedlog Komisije, škola rezervnih oficira u Bileći. Iskoristio sam svoju govorničku vještinu i uspio

Goran Kalogjera i učenici 7. gimnazije „Vladimir Nazor“ u Zagrebu

uvjeriti članove komisije da nisam za oficira, ali da mogu biti dobar vojnik. I tako odoh ja u Mostar. „Obezbeđenje“ aerodroma i vojnih aviona. Cijeli vojni rok straža, bojeva municija, četiri sata odmaraš, dva stražariš. S obzirom na to da sam onda imao skoro 28. godina, a svi ostali mnogo mladi od mene, postah razvodnik, a onda vodnik. I u tom činu JNA dočekah časni otpust. Najljepši događaj u vojsci bila mi je vijest da će postati otac. Slavilo se do kasno u noć, sve do dolaska vojne policije. Vojske se u biti sjećam s ugodom, upoznao sam mnoge pristojne mladiće, s kojima sam ostao u vezi.

Po povratku u Rijeku radio sam neko vrijeme na Građevinskoj školi. Bila je to dobra ekipa, ugodni ljudi, no moje su ambicije bile nešto veće. Želio sam nastaviti svoje usavršavanje i upisao poslijediplomski studij iz književnosti pri Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Opet stari, dobri Fakultet, uglavnom novi profesori, mjesecne sesije, ispiti i prijava magistarskog rada. Tijekom studija pročitao sam roman „Zmaj od Bosne“ hrvatskog pisca J. E. Tomića, koji me jako zaintrigirao, tako da sam pročitao skoro sva njegova ostala djela, romane, pripovijesti, povijesne drame... i odlučio magistrirati na

Vojnički dani u Mostaru

njegovom književnom opusu. Kako mu je suvremenik bio August Šenoa, čiji sam književni opus također dobro poznavao, zaigrao sam se s tezom da između njih dvojice, u književnom smislu, nema neke veće umjetničke razlike. Moj mentor, akademik Šicel, primio je to blagonaklono, no bio je vrlo kategoričan da je to neprihvatljiva teza, i da se treba razraditi Tomićev opus, ali da komparacije sa Šenoom nemaju smisla, jer je po njegovom mišljenju Šenoa kao umjetnik i pisac povijesnih romana bio daleko kvalitetniji od Tomića. Naravno da mi to nije lako palo, no napravio sam tezu shodno njegovim naputcima i vrlo uspješno obranio svoj magisterij pred povjerenstvom: Nikola Miličević, Ivo Frangeš, Miroslav Šicel. Tu sam dobio i dva dobra savjeta. Sjećam se da mi je profesor Frangeš, kasnije, u nevezanom razgovoru rekao: „Kolega, Vi ćete i doktorirati, no bitno je za Vašu budućnost, da li ste Vi učo ili ne!“ To sam ozbiljno shvatio i nastojao cijeli svoj život biti dobar „učo“, učitelj, kako hoćete. U ime tog uče znao sam odbaciti

mnogo stvari, pogotovo stil pisanja mojih kolega, isključivo namijenjen akademskoj zajednici, uskoj grupi ljudi, što mi se nikada nije sviđalo. Sve moje knjige, a ima ih na pretek, bile su napisane jasnim, jezgrovitim jezikom, dostupnim svima i onima s doktoratima i onima bez njih. Knjige treba pisati da bude čitljive i prihvatljive svima. Pisati za usku grupu ljudi, jalov je i vezan posao. I druga stvar. Akademik Šicel je nakon obrane magisterija pokazao svoju veličinu znanstvenika, mentora i čovjeka slobodnog uma. Rekao mi je: „Knjigu (magisterij) napisao si onako kako sam ja želio, budeš li je objavio, objavi onako kako Ti želiš“. I učinio sam tako, što mi nikada nije zamjerio. Kasnije mi je moj kolega s Fakulteta dr. Dragomir Babić rekao da ga je jednom sreo profesor Stanko Lasić i raspitivao se za mene, prvenstveno zbog knjige o Tomiću, smatrajući da je jako dobra, no da bi je trebalo nadopuniti. O tome jesam razmišljao, no nisam učinio. Mislim da je moj Tomić bio i ostao dosta dobar.

Dolazak u Rijeku značilo je ne samo zaposliti se već i brinuti o obitelji. Moja supruga i ja postali smo 1980. godine ponosni roditelji kćeri Mie, koja je naš ponos i zadovoljstvo. Prve godine njenog odrastanja živjeli smo na Srdočima, gdje smo kupili stan. Srdoči su osamdesetih bili tek u izgradnji, bilo je prostora za šetnje, druženja, jednom riječu to naselje još nije bilo napućeno, tako da je bilo vrlo ugodno za živjeti. Mia je tamo završila osnovnu školu, potom Prvu riječku gimnaziju. Moja supruga radila je dvadesetak godina kao profesor engleskog jezika na jednoj srednjoj školi dok sam ja već onda bio djelatnik Pedagoškog fakulteta. Na Srdočima smo proveli dvadesetak godina, supruga je u međuvremenu magistrirala i doktorirala te prešla na Pedagoški fakultet, gdje je kao diplomirani anglist bila jedna od utemeljitelja studija anglistike. Mia je nakon gimnazije upisala studij likovnih umjetnosti i diplomirala na grafici. Neko je vrijeme radila kao znanstveni novak, i u međuvremenu dobila stipendiju Britanske vlade za studij na University College London, pri kojem je i magistrirala. Supruga i ja nadalje smo radili na Filozofskom fakultetu, ona kao dugogodišnji predstojnik Odsjeka za anglistiku, ja kao profesor i dekan u dva mandata. Mia je u Londonu upoznala svog budućeg supruga, Seana MC Cabea, finog dečka i kasnije dragog zeta. Tako je naša kći, slijedeći svoj životni put napustila Rijeku i postala državljanka Velike Britanije. Prvo su ona i suprug živjeli u New Castleu, danas u Birminghamu. Posjećivali smo ih bar jednom godišnje, kao i oni nas. Nekako smo se navikli na tu udaljenost i kratka viđenja, no uvijek smo u svemu poštivali njene izvore i odabire, tako i život izvan Hrvatske. U međuvremenu smo prešli na Krimeju, gdje je život ugodan, gdje je čovjeku sve pri ruci, imamo lijep stan i prekrasan pogled na Kvarner. Još za Mijina boravka u Rijeci, prihvatali smo prvog psa, kokera Mekija, potom bassete Benda i sada Aarona. Dvojicu smo s tugom otpratili, a sada nam je tu Aaron, koji nam uljepšava, a ponekad i ugrožava penzionerske dane.

Tijekom svoje
apsolventske godine
upoznao sam svoju
suprugu Branku.
Ljubav na prvi
pogled. Diplomirala
je i nakon određenog
vremena počeli
smo razmišljati o
budućnosti. Ona je
dobila stalni posao u
Rijeci, ja u Zagrebu.
I išlo je to neko
vrijeme, no trebalo je
prekinuti i odlučiti se
gdje zajedno živjeti.
Odluka je pala da ja
dođem u Rijeku...

Branka Kalogjera s kćeri Mijom na University College London
nakon dodjele diplome magistre

Goran Kalogjera pored kćeri Mije i njezinog supruga Seana McCabea,
na vjenčanju u New Castleu (lijevo Seanov otac Patric McCabe)

profesionalni put...

profesionalni put...

...cijeli svoj život nastojao sam biti dobar „učo“..., znao sam odbaciti mnogo stvari, pogotovo stil pisanja mojih kolega, isključivo namijenjen akademskoj zajednici... Sve moje knjige, a ima ih napretek, napisane su jasnim, jezgrovitim jezikom, dostupnim svima; i onima s doktoratima i onima bez njih...

DOLAZAK NA PEDAGOŠKI FAKULTET

Dolazak na Pedagoški fakultet bio je splet čudnih okolnosti. Naime, za vrijeme mog boravka u JNA, moja se supruga uputila na ondašnji Pedagoški fakultet da pita ima li tamo kakvog posla za mene. Pošto se u to vrijeme formirala „jugoslavistika“, mislila je da s obzirom na moj magisterij iz hrvatske književnosti, postoji neki posao koji bih mogao raditi. Susrela se s profesorima Crnkovićem, Babićem, koji su tog trena bili тамо. Crnković je uljudno odgovorio da su manje-više sve katedre popunjeno no ne i makedonska i upitao moju suprugu da li bih se ja žalio time baviti. Ona je ne razmišljajući puno rekla DA, tako da je njenim da, moj makedonistički put bio zacrtan. Slijedio je period velikih priprema, obimnog čitanja, učenja jezika i naravno prvih predavanja. Kao student „zagrebačke jugoslavistike“, slušao sam i polagao kolegije Makedonska književnost i Makedonski jezik kod osnivača zagrebačke makedonistike, prof. Petra Kepeskog, tako da sam neke temelje i imao. Mislim da su studenti voljeli ta predavanja iz književnosti, uostalom to su mi mnogi od njih kasnije i rekli. Prve dvije godine jezik je predavao moj kolega Borislav Pavlovski a potom sam i ja nakon toga uhvatio jezika, doslovce nabubao gramatiku Blaže Koneskog i koliko sam mogao nastojao dati studentima jednu solidnu percepciju tog jezika. Uslijedio je i rad na doktorskoj tezi. Prijavio sam ju na Pedagoškom fakultetu (mislim da je to bio prvi humanistički doktorat na riječkom Sveučilištu). Mentor mi je bio makedonist Dragi Stefanija, koji je držao makedonistiku u Ljubljani te kao drugi mentor akademik Miroslav Šicel. Tema je bila : Hrvatsko – makedonski i makedonsko hrvatski književni i kulturni dodiri od njihovih početaka do konca dvadesetog stoljeća. Nakon obrane na Pedagoškom fakultetu pred prepunom dvoranom, obranio sam tezu i tako se službeno deklarirao makedonistom. Propast Jugoslavije i rat na ovim prostorima uvjetuju reorganizaciju „jugoslavistike“, koja se formira kao kroatistika, odnosno isključivo studij hrvatskog jezika i književnosti. Prebacujem se na kroatistiku i držim par komparatističkih kolegija. Time je (negdje devedesetih) ugašena makedonistika na Pedagoškom fakultetu no ne i moj daljnji angažman oko nje.

PREDSTOJNIK ODSJEKA ZA KROATISTIKU

Mislim da sam 1988. godine izabran za pročelnika Odsjeka za kroatistiku i na tom sam zaduženju bio dva mandata. To je onda bio jak i izvrsno ekipiran Odsjek, sve vrsni profesori Milan Crnković, Dragomir Babić, Miroslav Čabrajec, Zdenka Gudelj Velaga, Iva Lukežić, Milan Nosić, Marija Turk, Diana Stolac, Vera Banaš, Vasilije Ćeklić, Milorad Stojević, Danijela Baćić Karković, Darko Gašparović, Katica Ivanišević, Irvin Lukežić, Adriana Car-Mihec. Bilo je i nešto gostujućih profesora, no njih se ne sjećam, izuzev

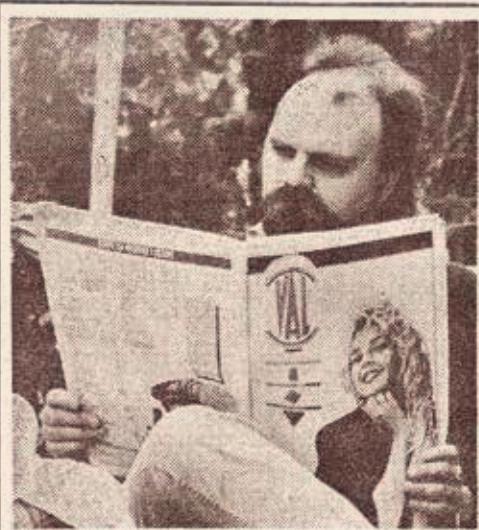
prof. Cesara, koji je predavao slovensku književnost. Inače u tom periodu i nije bilo ništa bitnog osim pokretanja poslijediplomskog studija iz jezika i književnosti. Bila je to uglavnom činovnička dužnost, koja me mnogo naučila o funkciranju fakulteta, što mi je dalo solidne temelje u pripremama za funkciju dekana.

Mandat pročelnika odsjeka inicirao je želju da postanem dekan Fakulteta. Već sam onda imao jasno artikulirane ideje o rekonstrukciji Fakulteta i stvaranju Filozofskog fakulteta u Rijeci. Mišljenja sam bio, a to sam i danas, da je Filozofski fakultet nukleus svakog sveučilišta i da ga i Rijeka mora imati. No za to su bili potrebni vrlo zahtjevni preduvjeti, prvenstveno otvaranje novih studijskih grupa. Od humanistike Pedagoški je fakultet imao samo studij hrvatske književnosti i jezika. Pedagogija je bila jaka i dominantna, no to nije bila humanistička disciplina. Kao i psihologija. Studij likovne umjetnosti bio je umjetnička disciplina. Bio nam je potreban studij filozofije, kao i studiji stranih jezika, engleskog i njemačkog, i po mogućnosti studij povijesti i povijesti umjetnosti. Kandidirao sam se, bez nekih velikih nuda da će dobiti mandat. Moj protukandidat je bio prof. Ilija Lavrnja, koji se pred same izbore povukao. U njegove razloge nikada nisam ulazio, niti smo o tome razgovarali, no djelomično sam bio svjestan razloga njegovog čina. Inače, on je bio odličan kandidat i kvalitetan rival. Kao jedini kandidat izabran sam za dekana Pedagoškog fakulteta i od jeseni započinjem s nizom promjena koje će dovesti do ustroja koji danas Filozofski fakultet ima.

BORBA ZA RIJEČKI STUDIJ FILOZOVIJE

Na samom početku rada dekana, znao sam da moramo ići u rekonstrukciju Fakulteta, da bismo mogli promijeniti njegov naziv u Filozofski. Za divno čudo u tome sam bez iznimke imao podršku cijelog Vijeća nastavnika kao i mojih prodekana, dr. Jasne Krstović, dr. Jasminke Ledić, dr. Milana Nosića i dr. Zdravka Lenca i tajnice Pamele Rudenjak. Trebalo je po mojoj mišljenu započeti sa studijem filozofije. U to vrijeme, osim današnje rektorice dr. Prijić-Samaržije, koja je predavala filozofiju kao opći predmet, u Rijeci je bilo nekoliko mlađih ljudi s doktoratima, koje je trebalo dovesti na Fakultet. Naravno da smo pritom imali u vidu dr. Nenada Smokrovića, dr. Elvija Baccarinija, dr. Nenada Miščevića, dr. Borana Berčića, koji su bili voljni participirati u nastavi. Kada smo okupili sasvim dobar nastavni kadar, dobili odobrenje nastavnog programa, našli načina da zaposlimo neke od tih ljudi, krenuli smo s upisom. Po upisi krenula je nastava i onda nastaje situacija koju s pravom mogu nazvati „borbom za riječki studij filozofije“.

Mi smo već bili upisali studente prve godine i postojala je mogućnost da ih izgubimo.

Nad kojim li se to tekstrom zamislio dr. Goran Kalogjera, profesor riječkog Pedagoškog fakulteta čitajući najnoviji broj Omladinskog magazina »Val« kojeg stvara barem pola njegovih studenata. Možda mu je jedna od misli — »Zar sam ih tome učio ?! ?...«

Faksimil lijevo i dolje - Od samoga početka rada na Pedagoškom (Filozofskom) fakultetu Goran Kalogjera bio je prisutan i aktivan na riječkoj društvenoj i kulturnoj sceni

Promocija knjige »Riječki krug redom«

ŠARM UGODNE ZABAVE

Novim gradskim literatima pošlo je za rukom otkloniti znatan dio hipoteke autsajdera što se novoprdošlim snagama u pravilu propisuje.

Zgrada u Kidićevu 4 ugoštio je u razmjerno kratkom vremenu nekoliko skupova. I to sve u istoj dvorani. No, promocija »Riječkog kruga redom« 17. objuka ponosno se izdvajala. Bio je besumnjivo ishrenično reči bolja, ne samo zato što kriterij za vrednovanje uspješnosti književnih promocija nemamo, pa se u njihovu nedostaku moramo osloniti na uteške. Predstavljanje panorame mladih riječkih književnika jednostavno se odvijalo po drukčijem protokolu. Akademici i njihovi gosti su simpozij o Franu Glaviniću upriličili radno, džalovi Riječkog književnog i naučnog društva uzrazili zahvalju da zbornik kojem pripredaju, prenose u novi, ekskluzivno literarni časopis, a promocija nove knjige doktorice Katice Ivanovićević potvrdila je iznimno veliko zanimanje za kretanje u svjetskome, američkoj prozi.

One što je, međutim, novim gradskim literatima pošlo za rukom jest to da su, prvo, otklonili znatan dio hipoteke autsajdera što se novoprdošlim snagama u pravilu propisuje, i drugo, da sve to učine na obilje i uz nemalo mjeru odobravanja uglednih imena i institucionalnog podršku. U takvim okolnostima, kartu kojom su promotori osvojili okupljene načinje se sastojala u otvaranju misterijskog nastajanja ljepe književnosti, nego u samu pompozne, ali ugode i primjerene zabave s koje se dobar dio vratio

Prisutni auditorijum sa zanimanjem pratí što se dešava.

Autori Ivica Pavlović, Davor Štimac, Tamara Šolić, Bojan Mušec, Goran Ogurić, Kreso Mustać, Nenad Hlača, Dražen Cuculić, Mladen Urem, Edi Jurković i Aldo Milončić predstavljaju se publici (nedostaju Aleksandra Kostić, Dragan Ogurić i Igor Velerina).

uvjeren kako je u njoj želio, a ne morao prisustvovati.

Najava događaja, valja to priznati, nije napušta takav tok zbiranja, u kontrastu s praksom gotovo stoljećog samostalnog oglašavanja, ovi su mladijudi nastupili odbruno, samouvereno reklamirajući svoje radove. Prakšidno sve knjižare, bibliotike, čitaonice, svih klubova i kupljivali mladi, zgrade srednjoškolskih i visokoškolskih ustanova nisu ostale postedene od obavijesti da jedna nova generacija stupa na književnu scenu. Ništa bolje nisu prošli ni slušatelji lokalne radio stanice ili čitatelji Novog lista.

Ako ved ta cijelokupna reklama mašnjava, ustrinja kao da je njeo o Coca-coli, nije uspjela izbrinuti takočvane konzumente kulture, postoji dobit razloga da se pretpostavi kako barem jedan dio njih nije ostao ravnodulan pred činjenicom da autore iz »Riječkog kruga redom« poznaju tek površinski – prijatelji, rodbina ili u najboljem slučaju čitatelji niskotražnih književnih časopisa i zagrijani poklonici literarnih prvičnaca. Pa da su i svih četmaestero autora istupili s kult statusom koji istina, prati neka od ovih imena, stvar se ne bi značajnije promijenila.

Po svemu sudeći, mladi su književnici prihvitali za gotovo da u literaturu ne mogu ući stopama Kamova. Janko

Polici imao je za najveći izazov provođati zanimanje jednog autoritativnog čuvara jezika i prosudjeljuja vrednog kakav je bio Metoš. Izrazov pred kojim je aktivnost ovog riječkog književnog kruga, petologa u povijesti, nameñula truda čini se nimalo jednostavnijim. Bio je potrebno osigurati neke osnovne pretpostavke za djelovanje, vezane konkretno uz objavljanje i kupljivanje. Iz tog je razloga više puta isticano kako važnost ove panorame ne može stati u sorazmjeru pojedinačnih autorskih prigoda, nego u tome da se »Riječki književni krugom«, točnije nastupom bibliotekom omladinskog lista Val, tek otvara mogućnosti i prilog za djelovanje. Drugim riječima, potrebo je s neko većim razmještanjem gledati na neujednačenost kvalitete ovih radova iz jednostavnog razloga što se tek time pokazuju spremnosti za suveret s realnim prilikama, susret koji je nužan da bi se to stane promjenjivo.

Pokazatelj da su priredili panorame Mladen Urem i kupljeni autori bili spremni za takav susret pokazalo se onda kad su Milorad Stojevića, Gorana Kalogjera i Stanislava Gilića, profesore Pedagoškog fakulteta posjetili za govornicu velike dvorane Domu sindikata. Nihove obaveze bile, međutim, ne prestaju.

IVAN MOLEK

Doktor Goran Kalogjera, doktor Milorad Stojević i profesor Stanislav Gilić predstavljaju knjigu »Riječki krug redom«

RAZGOVOR S PROF.DR.GORANOM KALOGJEROM, VODITELJEM FILOLOŠKOG ODJELA PEDAGOŠKOG FAKULTETA U RIJECI O SKOROM OSNIVANJU POSLJEDIPLOMSKOG STUDIJA IZ ZNANSTVENOG PODRUČJA FILOGIJE

»ČA« NA PEDAGOŠKOM FAKULTETU

Znanstveno valoriziranje bogate čakavске književne i jezične baštine kroz posljdiplomski studij ● Specifično i unikatno obilježje posljdiplomskog studija koje bi ishodište imalo u izučavanju jezične specifičnosti i književnih potencijala regije, odnosno čakavštine, kako u jeziku tako i u književnosti

Ostvari li se ideja Filološkog odjela Pedagoškog fakulteta, postdipломanti zainteresirani za stjecanje znanja i akademskih titula iz znanstvenog područja filologije više neće morati odlaziti iz Rijeke. Naime, Filološki odjel je pokrenuo postupak za osnivanje studija trećeg stupnja, odnosno magisterija znanosti na tom znanstvenom području koji bi, za razliku od primjerice, onog što se realizira na Filološkom fakultetu u Zagrebu, bio vrlo specifikan i temeljio se na čakavskoj književnosti. Doc. dr. Iva Lukečić, izv. prof. dr. Miroslav Stojanović te izv. prof. dr. Goran Kalogjer, izradili su, uz konzultiranje ostalih članova Filološkog odjela, projekti o osnivanju studija trećeg stupnja, o čemu smo razgovarali s voditeljem Odjela, izv. prof. dr. Kalogjerom.

BOGAT ZNANSTVENI POTENCIJAL

● Kako se uopće došlo na ideju o osnivanju magisterija znanosti na Filološkom odjelu Pedagoškog fakulteta u Rijeci?

— Ideja o njegovu osnivanju je zapravo stara nekoliko godina, no iz određenog razloga dosad nije realizirana. Jedan od mnogostrukih i znanstveno opravdanih razloga je spoznaja da Pedagoški fakultet može organizirati i provoditi postupak

stjecanja doktorata znanosti iz filologije. Ozbiljnost ovakvog razmisljanja zasnovana je, prije svega, na znanstvenom potencijalu Filološkog odjela — 14 doktora znanosti, šest magistarova. 2 pripravnika u različitim fazama posljdiplomskog studija — koji se nakon više godina razvio i afirmirao kao značajan slavističko-kroatistički centar na ovim prostorima, a koji će u vrijeme pokretanja posljdiplomskog studija imati čak 16 doktora znanosti. Uz znanstveni dignitet njegovih članova, časopsis za filološku istraživanja »Flaminensis« te Zavod za dijalektološku istraživanja, dovoljna su garantija za osnivanje studija trećeg stupnja?

● Posljdiplomski studij iz jezika i književnosti godinama se uspješno ostvaruje na Filološkom fakultetu u Zagrebu. Koji su razlozi njegovu osnivanju u Rijeci?

— Dosadašnji postdipłomanti smjerova jezika i književnosti stjecali su znanja i akademiske titule na filozofskim i filološkim fakultetima u Republici ili izvan nje, što im je iziskivalo znatne materijalne troškove i gubitak radnog vremena. Organiziranje trećeg stupnja iz područja filologije omogućilo bi brojnim kandidatima tamo ove regije, ali i izvan nje, da posljdipomski studij pođu u sredini u kojoj žive i neposrednoj blizini, čime bi im

se znatno smanjili troškovi putovanja i boravka, uz napomenu, da kvalitet studija koji im se nudi na Pedagoškom fakultetu ne bi bio ispod razine srodnih fakulteta na kojima se posljdipomski studij slavičkih znanosti ostvaruje već godinama.

ISHODIŠTE U IZUČAVANJU ČAKAVSTINE

● Što bi posljdipomski studij na riječkom Pedagoškom fakultetu razlikovalo od onih na kojima se izučava u drugim studijima?

— Kad smo ideju o osnivanju takvog studija izložili i konzultrima se o njoj s eminentnim stručnjacima slavističkih znanosti — lingvistima, povjesničarima i teoretičarima književnosti, dijalektologima, na osnovi razmjene informacija dosli smo do spoznaje da bi studij trećeg stupnja na Pedagoškom fakultetu bio donekle različit od onog na Filozofskom u Zagrebu, čime bi se isključilo bilo kakva mogućnost identičnosti ili komplikacije s našim stranama. Isthodište bi, naime, bilo u izučavanju jezične specifičnosti i književnih potencijala ove regije, što znači da bi u prvi plan dosdo izučavanje čakavštine, kako u jeziku tako i u književnosti. Tako bi, primjerice, okvirni program bio segmentiran po kolegijima — starija čakavska književ-

nost, suvremena, usmena čakavska književnost, te dijalektika stilistika što bi ujedno trebalo biti i jedan od najvećih prinosova posljdipomskog studija čakavologije na riječkom Pedagoškom fakultetu.

Upravo to bi riječkom posljdipomskom studiju dalo specifično i unikatno obilježje, premda neće biti zapostavljeni ni oni kolegiji što se izučavaju na sličnim posljdipomskim studijima u Republici Hrvatskoj, posebno suvremena hrvatska književnost.

● Kako bi posljdipomski studij bio organiziran?

— Trajao bi četiri semestra, sastojao bi se od predavanja, seminarova, sudjelovanja u izučavanjima, individualnih konzultacija, upoznavanja metodologije znanstveno-istraživačkog rada i izrade magistrarskog rada. Organizirao bi se s našim snagama, ali i uz pomoć profesora s drugih fakulteta. Tako bi, nadamo se, predavanja održavao akademik Milan Moguš, prof. dr. Josip Bratulić, prof. dr. Josip Silic, prof. dr. Miroslav Šicel i drugi.

No, može li netko bolje govoriti o književnosti Istre od prof. dr. Mirjane Štric, o suvremenoj hrvatskoj čakavskoj književnosti od prof. dr. Miroslava Stojanovića, a u našoj sredini imamo i vršnog dijalektologa, doc. dr. Iva Lukečić koja bi pokrovila područje jezičnih dijalekata, a svi su oni profes-

sori upravo našeg Odjela. Posljdipomski studij bio bi inače organiziran kao studij jezika i književnosti, što znači da bi se moglo i magistrirati na jeziku i književnosti.

PODRŠKA PROJEKTU

● Na kakva je reagiranja naišla ideja Filološkog odjela na samom Pedagoškom fakultetu, ali i šire? Postoje li razlozi da netko njeni realizaciju ipak sprječi?

— Ideja je naišla na nepodjeljene simpatije većine profesora s Filološkog odjela, mnogih vrhunskih stručnjaka s Filološkog fakulteta u Zagrebu i HAZU, kao i zainteresiranim kandidatima. Dobili smo i pismeni podršku predložena za znanost i prodekanza na nastavu, dekan Pedagoškog fakulteta također je podržao ideju, na osnovi čega smatramo da je sazrelo vrijeme da se ovom projektu pride do konstruktivnije i ažurnije.

Osim toga, s obzirom na to da se radi o jednom od najekipiranijih odjela koji se smatrao trenutnim znanstvenom potencijalu mora usavršavati, zaista ne vidim razloge koji bi nas mogli zaustaviti u realizaciji ovog projekta.

Osim ne namjeravamo po-

punjavati samo znanstveni kadar za potrebe Filološkog odjela i Zavoda za dijalektološka istraživanja nego i stvarati stručnjake takvog profila koji će naci svoje mjesto u drugim znanstvenim institucijama ove regije predstavljajući kulturnu, jezičnu i književnu baštinu. Organiziranjem tog studija, ali i učešćem nošač predavača u njemu, dokazat ćemo da i Rijeka uz Osijek, Zadar i Zagreb ima dobro organiziran i znanstveno potencijalan kroatistički centar.

● I na kraju, kad bi zainteresirani postdipłomci mogli započeti sa studijem na Filološkom odjelu Pedagoškog fakulteta u Rijeci?

— Projekt, koji, doduše, treba pravno doraditi, podstarićemo već na prvoj sjednici Znanstveno-nastavnog vijeća Pedagoškog fakulteta, a potom, sljedeći semestar i na sjednici Znanstveno-nastavnog vijeća Sveučilišta u Rijeci, nakon čega završna riječ treba dati Ministarstvo za prosvjetu i kulturu. Budu li sve u redu, već u listopadu ili studenom posljdipomski će moći studirati trećeg stupnja iz znanstvenog područja filologije upisati i na Pedagoškom fakultetu Sveučilišta u Rijeci.

Zlatka ZUBANOVIĆ

RAZGOVOR S DR. GORANOM KALOGJEROM, PROFESOROM MAKEDONISTIKE NA PEDAGOŠKOM FAKULTETU

RIJEKA MI ODGOVARA

KLIMATSKI I LJUDSKI

Kad god mogu vraćam se hrvatskoj književnosti. Pogotovo sustavno pratim stasavanje mlađih riječkih pjesnika. Iz tiska je izšla moja antologija hrvatskog pjesništva na otoku Korčuli, a spreman i novu knjigu "Korčulanski portreti i studije" s kojom će nastojati popuniti postojeću prazninu i pokušati dokazati da Korčula nije bila baš tako beznačajna u kontekstu tih dalmatinskih komuna. Meni je jako lijepo u Rijeci, ja Rijeku volim, ona je rodni grad moje kćeri. Pedagoški fakultet je najljepši fakultet u Rijeci. Naše su studentice prekrasne, lijepi i pametne djevojke i s njima je vrlo ugodno raditi.

Prof. dr. Goran KALOGJERA: Objavio sam nekoliko knjiga o dodihrima makedonske i hrvatske književnosti

Makedonistika — čista slučajnost

• Otkuda interes za makedonsku književnost?

— To je slučajnost. Dolao sam u Rijeku negdje 90-te godine i bio sam pri kraju magistriranja iz hrvatske književnosti. Godinu dana sam preuzeo na Građevinskoj školi, a u to vrijeme je bio bio u formiranju Biološki odjel na Fakultetu. Moram istaknuti da je u tome velika uloga moje žene. Ona je inače jedina vrlo energična žena. I dok sam je bio u vožnji, ona je nekoliko puta kontaktirala prof. Crnkića, koji je u to vrijeme bio Šef odjela, da li ima neko mjesto, s obzirom na to da imam magistar. Pošto su mješta na katedri za hrvatski jezik bila popunjena, on je sugerisao makedonski. On je vrlo hrabro prihvatal Makedonsku, zašto ne? I kad sam došao iz vojske, meni se ponudilo to mjesto, što sam je prihvatal. I pokazalo se isplativo.

Vraćam se korijenima

• Znači, otišli ste za Riječankom u Rijeku, Rije-

van za takva istraživanja, odličio sam neke stvari mijenjati, pa intenzivno radim na tome. Sada je izšla moja antologija hrvatskog pjesništva na otoku Korčuli, a spreman i novu knjigu "Korčulanski portreti i studije" s kojom će nastojati popuniti postojeću prazninu i pokušati dokazati da Korčula nije bila baš tako beznačajna u kontekstu tih dalmatinskih komuna.

Volim Rijeku

• Da li ste se poželjili vratiti u Dalmaciju?

— Bio je nekih kontakata iz Zadra, međutim ja nisam to prihvatalo zato jer je mjenjalo lijepo u Rijeci. Ja volim Rijeku. Osim toga Rijeka je rodni grad moje kćeri. Tu sam se lijepo snasao, živim na Širočima, imam puno prijatelja, svoju bliznici, svoga spa. Meni je to odlicno, nema razloga da idje ideza. Paziće, meni je Dalmacija dosta preko ţeta petnaestak dana na Korčuli. Tada zadovoljim svoju potrebu za Dalmacijom i nakon toga nemam nikakvu potrebu za njom. Ja cu rado obići arhive u Splitu i Dubrovniku, ali da sam išao za Dalmacijom nisam. Meni Rijeka odgovara i klimatski i ljudski.

• A i supruga Vam je Riječanka?

— Moja supruga Branka je rekla da ne govorim ništa o njoj. Ona je inače vrlo vrijedna žena, priprema obranu doktorske disertacije iz engleskog, tako da smo svi domaći nervozni. Imam kćer, Miju, a ona je rekla da je ne spominjem. Sada prelazi u srednju školu, tako da je i Mi u nekoj fazi prelaska, pa imamo vrlo neurotičnu atmosferu u familiji.

• Sudjeluje se hvalite kako imate lijepog kokera. Da li Vam je pas kujica ili dečić?

— Dečko, dečko. Ma mi smo najveći lađovi na Širočima. Ja i moj pas. Svi nas gledaju kad ćemo.

• Znači taj koker je uravnotežio spolnu bilancu u obitelji?

— Apsolutno.

• U kantini ste spomenuli da dobro kuhat?

— Svaki Dalmatinac voli kuhati. To mi je relaksacija. Volim kuhati i mislim da dobro kuham. To nije znaci da moja žena ne kuha, ali kćer

kuže da ja kuham bolje. I moja žena kuha dobro, ali Mi više odgovara talina piškantina kuhanja.

Sramežljivi Dalmatinac

• Ljubav?

— Nisam baš zajubljivo privrđen. Jedini sam se put poslije zaljubo tamо negdje '76. I to u svoju ženu. Branku. Ja jedna kompljena žena koja apsolutno može zadovoljiti muškarca u svakom pogledu. Nikada nisam osjećao potrebu da imam ženu u neke izlete izvan braka. Što ne znači da ne volim pogledati ljepu ženu, što ne znači da ne volim popiti kavu s ljepom ženom, bili u društву s ljepom ženom i kokserom s ljepom ženom. Ali nekako se zadzavam na razini prijateljskih odnosa. Mislim da sam u biću vječan suprug. Možda će se nekako i naznačiti na ovo, jer meni je glas ko' da sam ja veliki... I tako dalje, ali to nije istina, ja sam u bili sramljiv.

• Sramežljivi Dalmatinac u Rijeci?

— Tako je, ha, ha, ha. Ne moj mi to ikoniski, neće ljudi vjerovati. Moj izgled se ne podkappa s time. Videjtevam kako neki brutalni tip. U stvari sam vrlo senzibilan čovjek, osjetljiv dapača.

Najljepši fakultet

• Pedagoški fakultet poštuju mlađom studentstvu, a to Vl mistice o tome?

— To je njegova velika kvaliteta. Pedagoški fakultet je najlepši fakultet u Rijeci, jer ima najlepše cure u Rijeci. Možda se ovo neće svladiti curama na drugim fakultetima, ali to je istina. Nade su studentice prekrasne cure, lijepi lice, one su pametne cure. S njima je vrlo ugodno raditi. Ovdje radim već 14 godina, na moje vrloliko zadovoljstvo i do sada nisam imao nikakvih problema sa studenticama. One dobro rade svoj posao, pametno. Interesantno ih je pratiti od prve do četvrte godine kako se razvijaju kao profesori, budući stručnjaci, ali ih je zanimljivo promatrati kako od curačaka postaju žene. Ne možemo to zanemariti, jer kap muškarac gledam i to.

Naš je odnos isključivo prijateljski i profesionalni i

Prof. dr. Goran Kalogjer: Druga su djeca za rođendan dobivala igračke, bicikle, a ja sam dobivao knjige

Snimio: L. Černjul

Jedna lula svaki dan

• A lula, da li je lula bitna?

— Je. Prije su mislili da je to poza. A nije. Ima to s lulom svoju dugu priču. Moj je početni otac pušio lulu, i tako sam ja propusio uz njegove lule. Sedam imam tridesetak lula, za svaki dan po jedna. To je opuštanje, uz dobar duhan i lulu. I ako me koji prijatelj želi podmetti ili razveseliti, neka mi kupi dobrog duhana.

• Imate li omiljeno jelo i piće?

— Sto se jela sibe, hvala bogu nemam. Na meni možete vidjeti da jedem sve. Meni je sve dobro. A piće? Pa, vino ne pijem, možda poslije ručka. Pivo ne volim. Jedino piće koje mi odgovara su travarice. To je piće koje me stimula. Popjam dvije, tri na dan. Nekad i više, ovisi o situaciji. Kod nas u Dalmaciji kažu da je to lijk, ne piće nego lijek. A pošto se čovjek u mojim godinama mora često lječiti, tako se ja lječim par puta na dan.

• Da li ste član neke akademije?

— Ne, nikam. Zapravo ne počeo sam bio sa Vujčićem. Socijaldemokratima, a onda sam se razorbačao i odlisan.

• Zar niste na prvim izborima bili kandidat Autonomnog demokratskog saveza, tj. reformiranog SSO-a?

— Da, da. To je bilo to. Oni su se kasnije spojili s Vujićem, i dobro sam prošao na izborima.

• Još ste dobro i prođli?

— Ne, ne. Bio sam treći na listi za Širočinu.

• Od koliko kandidata?

— Ne spjam se. Ispred mene su bili hudezovac i komunist. Išao sam i u drugi krug. Dosta se glosalo za mene. Ma vole mene na Širočinu.

Razgovarao: Nenad HLAČA

Koliko se sjećam protiv nas je išla teza da će to biti „crvena filozofija“, dogmatska. Pritisak je od određenih ondašnjih vladajućih struktura bio velik. Onda je bio rektor dr. Josip Brnić, koji ni sam nije bio tome sklon, pretpostavljam da je i on bio pod pritiskom određenih političkih vladajućih struktura. Ministrica znanosti i obrazovanja bila je dr. Milena Žic-Fuchs, inače moje kolegica sa studija, tako da se na Senatu nismo baš štedjeli. I ona je bila protiv, pretpostavljam kao eksponent vladajuće strukture, kojoj studij filozofije na Rijeci nije nikako odgovarao. Sjećam se da mi je prigodom otvaranja jednog simpozija u Opatiji, onako u šetnji, doslovce rekla „Vi nikada nećete imati studij filozofije“. Drago mi je da nije bila u pravu. Uslijedili su zamorni i teški sastanci s roditeljima i studentima, koji su nam davali podršku. Sjećam se i vrlo burnog i bučnog protesta upisanih studenata pred gornjom zgradom Fakulteta, na kojem sam održao i govor, uporno dokazujući da radimo sve što je u našoj moći da se studij sačuva. Srećom, imali smo unisonu podršku Grada, Županije, svih fakulteta i dekana. Kao dekan bio sam pozvan na jednu sjednicu Gradskog vijeća gdje sam obrazlagao razložnost i operativu koju imamo, dokazujući da nema nikavog razloga da se taj studij ne odobri. U publici je bila i ministrica Fuchs sa svojim tajnikom, no nije ništa govorila. Onda su nam iz Ministarstva jednostavno nametnuli „zadarski“ kadar, što smo neko vrijeme i prihvatali, dok se naši kolege nisu ekipirali, a mi se potom zahvalili zadarskim kolegama. To mi je moram priznati bilo jedno od najtežih i najmučnijih trenutaka na funkciji dekana, posao pun stresa, koji me dosta izmorio, kao što me veselio i konačni uspjeh.

Što se studija jezika tiče, mislim da je dekan Branko Rafajac, kao prethodni dekan pokrenuo te studije (ili samo anglistiku) ne sjećam se više, no meni je ostalo u zadaću pronaći nastavni kadar. Mi smo u to vrijeme, a to prva godina mog dekanskog mandata imali samo jednog doktora anglistike dr. Branku Kalogjera i dvoje magistara, Ante Lakoša i Mladena Vitezića. Da bismo pokrenuli studij i upisali prvu godinu mi smo onda zatražili pomoć od onih profesora anglistike na riječkom sveučilištu koji su bili izabrani u zvanja i imali doktorate. Osnivanje anglistike uzeli su na sebe Branka Kalogjeru i Boris Prichard, koji je godinama bio vanjski predavač. Oni su opskrbili fakultet potrebnim kadrom (za početak kao vanjske suradnike), a kasnije su uključili i Zagreb (Filozofski fakultet u Zagrebu) pa su na riječkoj anglistici godinama predavalni eminentni anglisti, dr. Sonja Bašić, dr. Stipe Grgas, dr. Damir Kalogjera i dr. Višnja Josipović. Tijekom godina Odsjek se ekipirao i postao u potpunosti nastavno i znanstveno funkcionalan.

Isti sustav bio je i kod studija germanistike i povijesti. Za razvoj studija povijesti je zaslужan akademik Strčić, koji je uglavnom dovodio ljude, uključujući biskupa Bogovića i druge, uglavnom kao vanjske suradnike. Germanistika je započela s dr. Ute Karlavaris

i dr. Nadom Ivanetić, koje su onda na sebe preuzele ekipiranje Odsjeka za germanistiku. U svakom slučaju studiji jezika su započeli s radom, što nas je vrlo veselilo, jer je za te studijske grupe vladao velik interes. Formiranje Odsjeka za anglistiku, Odsjeka za filozofiju, Odsjeka za povijest, Odsjeka za germanistiku s već postojećim Odsjekom za kroatistiku, stvorilo je solidne temelje za pokretanje postupka o preimenovanju Pedagoškog u Filozofski fakultet.

Pritom valja naglasiti, da je financiranje velikog broja vanjskih suradnika izuzetno opterećivalo budžet Fakulteta i da nije bilo spontane finansijske pomoći Primorsko-goranske Županije i Grada Rijeke, teško bi bilo održati studije. Njihovom pomoći, koja je trajala cijeli moj drugi mandat, studiji su se normalno razvijali i počeli sa samostalnim ekipiranjem. U mom je mandatu dekana došlo do još jedne bitne promjene, koja je išla ka konačnom profiliranju Filozofskog fakulteta – odvajanja Učiteljske škole od Fakulteta. Mislim da je to bio dobar i promišljen potez, uostalom to danas dokazuju i uspjesi Učiteljskog fakulteta u Rijeci. Za prvu dekanicu imenovana je dr. Jasna Krstović.

U listopadu 1999., neposredno pred početak akademske godine, tadašnje vodstvo Ministarstva znanosti donijelo je odluku o ukidanju prve godine riječkog studija Filozofije s obrazloženjem da je Nacionalno vijeće za visoku naobrazbu studij negativno ocijenilo. Slijedilo je „prepucavanje“ između Ministarstva i Fakulteta, podigla se stručna prašina, čak i u inozemstvu. Slučaj je dnevno puna tri mjeseca punio novinske stupce (velika potpora došla je od tada jake redakcije i uprave Novog lista), a čak su i svi političari bez obzira na stranačku boju, nevladine udruge, građani, apsolutno svi podržali profesore i studente u njihovojoj borbi za svoj studij. Stoga se bez rezerve može reći da je „slučaj riječke filozofije“ obilježio dekanski mandat Gorana Kalogjere, pa možda na određen način i cijelu karijeru.

NEVOLJE ZA 24 STUDENTA FILOZOFSKOG FAKULTETA U RIJECI

MINISTRICA ŽIC-FUCHS UKINULA RIJEČKI STUDIJ FILOZOFIJE

Studenti koji su upisali neodobreni studij neće imati problema da se vrati na studij, kaže Milena Žic-Fuchs. Snimio D. JELINEK

Nacionalno vijeće mora vjerovati recenzenti, tvrdi Mislav Ježić • Studenti su morali računati s ovakvom mogućnošću, poruka je ministrici

Mislav Ježić, Goran Kalogjera, Nikola Ružinski i Milena Žic-Fuchs na konferenciji za novinare

ZAGREB – Dvadesetčetvero studenta koji su ljetos upisali studij filozofije na Filozofskom fakultetu u Rijeci, morat će se prebaci na studije filozofije na drugim hrvatskim sveučilištima, ili se odreći na promjenu studija u okviru Riječkog sveučilišta. Ministarstvo znanosti, naime, uskrsalo je riječkom Filozofskom fakultetu saglasnost za uvođenje novog dvopredmetnog studija filozofije u školskoj godini 1999/2000. Tu je odluku, u nazočnosti rektora

Riječkog sveučilišta Josipa Brnića i dekanata Filozofskog fakulteta Gorana Kalogjere, u javnost juče izmijala ministrica znanosti i tehnologije, Milena Žic-Fuchs. Objasnila ju je činjenicom da je Nacionalno vijeće za visoku naobrazbu negativno ocijenilo novi nastavni program riječkog studija filozofije.

Studij na drugim sveučilištima

– Nismo mogli postupiti

strukciju, nakon što je Nacionalno vijeće ocijenilo da taj program ne ispunjava osnovne standarde vrornoće – rekla je ministrica Žic-Fuchs, naglašavajući da je odluka o uvođenju upisa studenta na taj studij ljetos bila javno objavljena. U lipnju je, podjednako, ministrica znanosti odobrila uvođenje upisa dvadesetčetnog studenta u prvu godinu, s tim da će studij dobiti konačno odobrenje ako novi nastavni program dobije zeleno svjetlo Nacionalnog vi-

jeća. To se, međutim, nije dogodilo. „Studenti su morali računati s ovakvom mogućnošću. Ministarstvo se obave-

zalo da će im omogućiti studiranje filozofije na drugim hrvatskim sveučilištima, ali upis na druge studije u Rijeci,“ zaključila je ministrica znanosti. Studenti koji su upisali neodobreni studij, tvrde u Ministarstvu, neće imati problema u promjeni studija, bilo da se odluči za riječki, ili zagrebački, odnosno zadarski sveučilište, gdje postoje studiji filozofije. Razloge zbog kojih se dogodila ova neugodna epizoda objasnjuje Mislav Ježić, član Nacionalnog vijeća za visoku naobrazbu. Rekao je kako je nastavni program recenziralo troje uglednih recenzenta, dvoje s inozemnih sveučilišta,

te kako su ga svi ocijenili nedostatanim i neprihvativijim.

Podrška postojćim studijima

– Nacionalno vijeće nije moglo odlučiti drukčije, jer mora vjerovati recenzentima. Kad bi se ta procedura kršila, a ministarstvo djelovalo protiv mališanja NV-a, sustav bi se urušio, i uvela bi se vrsta političkih odluka kakve Hrvatskoj nisu potrebne – naglasio je Ježić. Dodao je kako u Hrvatskoj već postoje četiri studija filozofije (na zagrebačkom i zadarskom sveučilištu, te na visokim vjerskim učilištima), te da je u ovoj borbici bolje poduđeni postojeće studije.

Ministrica znanosti odlučila je i o sudbinu drugog spornog studija koji je ljetos bio na ponovnoj ocjenjivanju. Temeljem ocjene NV-a, studiji biologije i ekologije mora pri Splitskom sveučilištu odobreni, a studij filozofije u Rijeci je nastava samo u prvoj godini studija u školskoj godini 1999/2000., a nastavak tog studija u idućoj školskoj godini ovisit će o tome kako će NV ocijeniti nove programe što ih fakultet do tada mora izraditi.

LJ. BRATONJA,
MARTINOVIC

Kalogjera: Imamo studij – dio recenzije možemo pobiti

– Da sam najsjajniji, nisam. Iako se o nekim točkama recenzija može diskutirati, a neke možemo i pobiti, moramo poslati odluku ministra – kratko je komentirao Goran Kalogjera, dekan riječkog Filozofskog fakulteta. Iako neradovljivo ishodilo cijele priče, dodao je kako generacija studenata filozofije iz 1998/99. nastavlja studij i upisuje drugu godinu, „sto znaci da Filozofski fakultet i dalje ima studij filozofije“.

Brnić: Žao mi je

– Ovom činom Filozofski fakultet u Rijeci nije izgubio studij filozofije. Vjerujem da će ti ljudi učiniti maksimalne napore da isprave što je potrebno, kako bi taj studij začeo u Rijeci – izjavio je riječki rektor Josip Brnić. Dodan je kako je Sveučilište u Rijeci veoma stalo da u svom sastavu ima takav studij, te da mu je „iskreno žao što u ovom počekajući to nije uspjelo.“

Razlozi odbijenice

U obrazloženju odbijenice NV-a riječkom studiju filozofije navodi se nedostatno kadrovska popunjenošć (deset nastavnika) te je zaposleni samo jedan, oskudnost i opisara znanosti, neprimenjerenost i začarlost literature, „gimnazijalna“ konceptacija, nadobavljanje, prevelik broj predavanja i prema seminarima, nedovoljan broj sati nastave, i izrazito nedostatan knjižni fond.

STUDENTI O ODLASKU NA DRUGA SVEUCILISTA

U Zagreb sigurno neću

Studenti prve godine Filozofije također ne mogu vjerovati u to sto im se događa i svi seršaju u ocjeni da je takvo pozdravljane s njihovim sudbinama nedopravljivo.

Jelena LOPATIĆ – Jučer sam dobita indeks, dekan nas je pozdravio. Ne mogu vjerovati da će već sutra sve završiti. Bila sam sigurna da se to neće dogoditi, ne također baš budući prisiljena odlučiti se za neku drugu alternativu upisati cu se na hrvatski i pedagođi.

Nataša PETROVIĆ – Upoznata sam s cijelom pričom oko Filozofije. Sve je to zagrebačka politika i želja da se Rijeka provincializira i ustalon, činjenica je da su ovdje odlikni profesori. Ne znam zašto su uopće otvarali druge grupe u Rijeci. Mogli smo svi u Zagreb. Sve je to igrajući u mreži.

Silvija ZIDARIĆ – U Zagreb sigurno neću otći, a za što će se odlučiti sada ne znam. Suvile sam iznenaden i mislim da bi se mi studenti trebali pobuniti i nešto učiniti.

tražio od Ministarstva znanosti i tehnologije otvaranje novih radnih mjeseta. Iskrivljavanje je prirodno redoslijeda zahtijevajući 70 posto stalno zapošljene nastavnika prije uspostavljanja samog studija, tvrde oni te odgovarajući na ostale primjedbe Vijeća kazu.

– Izneseno je primjedbo o nedovoljnoj atraktivnosti i medianarodnoj poznatnosti nastavnika, a treba reći da smo mi prilozili životopis i popis znanstvenih radova nastavnika koji su izvodili nastavu na prvoj godini pri čemu je jasno da se radi o

kompetentnim i u medunarodnim okvirima poznatim znanstvenicima (cest knjiga od kojih je jedna objavljena u Italiji i upotrebljavana se, primjerice, u izdavanju nastavne slike na Sveučilištu u Bologni, dva zbornika, doktorat u Italiji, poslijedoktoralno usavršavanje u Italiji, SAD, Austriji, Češkoj, jedan nastavnik je direktor međunarodnog tečaja pri Interuniverzitetu Dubrovnik, sudjelovanje na brojnim domaćim i međunarodnim znanstvenim skupovima, citiranost u relevantnim časopisima, svjetski poznati filozofa, primjerice K. Lehrera, članci objavljeni u domaćim i inozemnim časopisima i dr.).

Pisma podrške iz inozemstva

O stručnosti i medianarodnoj priznatnosti svjedoci i preko trideset pisama podrške upućenih od strane kolega iz inozemstva (Columbia University, New York, University College of London, University of Toronto, University of Sheffield, Sveučilište u Grazu, Beč, Budimpešti, Bologna, Padovi, Torino itd.), koji su upoznati s znanstvenim radom nastavnika. Što se tiče primjedbe o upitnosti izvodljivosti nastavne prakse, tega se navodi da tjdni fond iznosi 18 sati, treba apostrofirati da nije ono

no da tjdni fond iznosi 18 sati, naime, tjedni fond sati ne iznosi preko 14 sati (a u nekim semestrima i manje), što uz sate preopgradarskih kolegi učita iznosi 15 sati tjedno. Propisno ukupno tjedno opterećenje studenta dvopredmetnog studija je 30 sati, a studij filozofije pokriva točno polovicu. I na koncu, izneseno je primjedba da je knjižni fond od 526 knjigova nedostatan za primjereni obavijanje nastave. I neki drugi studiji ne raspolažu većinom knjižnim fondom, a zbog toga im nije onemogućeno djelovanje.

Radi se isključivo o nastavnicima na hrvatskom jeziku, a osim toga raspolažemo s 504 knjigova na engleskom jeziku koji su donirani tijekom protekće akademiske godine od

Sveučilišta u Sheffieldu. Odjek za filozofiju predio je popis potrebnih knjigova i časopisa, ali zbog materijalnih uvjeta traženju nije udovoljno tijekom prve akademiske godine djelovanja.

Ovo su samo neki od brojnih argumenta kojima su profesori odgovorili na primjedbe Nacionalnog vijeća i o kojima će zasigurno biti još riječi, a kako saznamjeno, neka eminentna imena s područja filozofije sa zapadno-europskim i američkim sveučilištima poslovno će uputiti svoja mišljenja o studiju Filozofije na riječkom Filozofskom fakultetu kojem je obigledno preusredno na temelju političke odluke.

Elvira MARINKOVIĆ SKOMRLJ

UKIDANJE PRVE GODINE STUDIJA FILOZOFOVIJE KONSTERNIRALO PROFESORE, STUDENTE I RODITELJE

Filozofski fakultet bez studija filozofije je krajnje nepotpun i absurdan, mišljenje je profesora sa studijske grupe Filozofija

RIJEKA – Odluka ministrike znanosti dr. Milene Žic-Fuchs da se ukine prva godina studija Filozofije na Filozofskom fakultetu u Rijeci, konsternira je, kako čelnike Filozofskog fakulteta, tako i profesore, studente i njihove roditelje. Svi su s nevjerojatnom reagirali i na ministarsku ponudu studentima koja podrazumejava studiranje na zagrebačkom Sveučilištu, izbor nekih od studijskih grupa na Filozofskom fakultetu ili pak mogućnost studiranja na bilo kojem riječkom fakultetu što znači, najblaže rečeno, potpuno nezbjedljivo.

Premda riječima profesora sa studijske grupe Filozofija (Snežana Prijic Samarija, Nenad Smoković, Elvio Baccarin), Filozofski fakultet bez studija filozofije je krajnje nepotpun i absurdan. Unatoč činjenici, dodajući oni, da u Hrvatskoj postoje četiri studija filozofije (tri u Zagrebu, jedan u Zadru), siroko područje koje gravira Rijeci (Istra, Lika, Gorski kotar, Kvarnerški otoci) ne raspolaže takvim studijem, a osim toga, izrazit je interes za taj studij što potvrđuje i činjenica da je za klasifikacijski ispit privijeljeno gotovo šest puta više pristupnika od odobrenih su-

GRADONAČELNIK SLAVKO LINIĆ Riječani imaju pravo na studij u svom gradu

Upitan da prokomentira odluku Ministarstva znanosti i tehnologije o ukidanju prve godine studija Filozofije, riječki gradonačelnik Slavko Linić kazao je kako je siguran da u planu ne treba dovoditi kompetentnost profesora s Odjela filozofije, te kako smatra da je nemoguće i posumnjati da dekan Filozofskog fakulteta i njegovi ljudi ne mogu ponuditi jedan kvalitetan program.

– Stoga očekujem da rektor Sveučilišta u Rijeci Josip Brnić, koji je prečujao na otvaranju studija Elektrotehnike na Tehničkom fakultetu pokaze kako je sposoban donijeti takav studij u Rijeci, učini isto i s Filozofijom. Ne smjemo više prolaziti kalvariju od 10 godina da bi nekom neito dozakali. Vjerujem da i da će Kalogjera i njegovi ljudi boriti da dobiju studij, i da će u tome usjetiti. Načelost, puno je već godina potrošeno, kao i nade mladih Riječana koji imaju pravo studirati u svojem gradu, a koji su žrtve edredesnih su-

medijacija

ANONIMNE RECENZIJE »NEPOSLUŠNOJ RIJECI« ODUZELE MOGUĆNOST RAZVIJANJA SVOJE FILOZOFIJE

MINISTRICA KALOGJERINIM ARGUMENTIMA NE VJERUJE

Siguran sam da su recenzije naručene i takve kakve jesu one spadaju u domenu humorističnih teksta – tu nema niti traga struci, rekao je studentima i novinarima dr. Nenad Smoković. • To je začaran krug i mi moramo dokazati da smo u pravu, izboriti se za studij i obraniti svoj stručni dignitet, poruka je pročelnice Odsjeka za filozofiju dr. Snježane Prijić-Samaržija

RIJEKA – Svi profesori s Odsjeka, eminentni stručnjaci s područja filozofije, politologije, pa i studenti slaju se u nejim da je ukiđanje Studija filozofije u Rijeci politička odluka, kojom se želi sprečiti da »neposlusna« Rijeka ima i razvija svoju filozofiju, iako je dekan Filozofskog fakulteta u Rijeci prof. dr. Goran Kalogjera isključio svaku spekulaciju političkog karaktera.

Bilo kako bilo, odluka je, kazao je sačetnik novinarima prof. dr. Kalogjera, donesena i ja je kao dekan i činovnik Ministarstva znanosti močvarno ispotovati, iako se s njom ne slazem i odbacujem ideju da ovom Fakultetu, Sveučilištu i, uopće Hrvatskoj nije potreban ovaj studij.

Izostala podrška rektora

– Dobili smo tri negativne recenzije. Iako nisam po struci filozof, mogu reći kako je jedna od njih posebno ignorantska i bezbrana što stručni diskurs ne dopušta. Moram istaknuti da sam svim

argumentima pokušao navesti ministrica dr. Milenu Žic Fuchs da promijeni odluku, no ona je ostala pri svojem, kazao je prof. dr. Kalogjera.

Zapitan da prokomentira petljinu hladan stav sveučilišnih vlasti, odnosno rektora Sveučilišta u Rijeci prof. dr. Josipa Brnić i prorectorice prof. dr. Marije Turk na konferenciji za novinarе u Ministarstvu znanosti, on je ponovo režirigirano izjavio kako mu je jasno da je željeno da je podrška rektora, posebno prorectorice potpuno izostala.

Nakon što je preneo studijna odluku ministrike i upoznao ih s njenim varijantama, koje pretpostavljaju – zbrinjavanje na zagrebačkom Sveučilištu (iako dekan nije mogao studentima objasniti zašto li se plaćene troškove života ili sami odgovaraju upis), prebacivanje na neki od drugih studija na Filozofском fakultetu ili na bilo koji od riječkih fakulteta – Kalogjera je nekoliko puta decisirano izjavio kako vjeruje u svoje kolege s Odsjeka za filozofiju, u njihovu kompetentnost, te da stoji

Svim argumentima pokušao navesti ministrica dr. Milena Žic Fuchs da promijeni odluku, no ona je ostala pri svojem, prof. dr. Goran Kalogjera. Snimio S. JEŽINA

iza svakog njihovog potraza.

Recenzije u domeni humorističnih teksta

Vidno potresen zbog navezenih dogadanja dr. Nenad Smoković s Odsjeku ćebitno objasnil studentima i novinarima te istaknuo kako on, za razliku od dekana, nije činovnik ministarstva, te može biti i to misli.

– Siguran sam da su recenzije naručene i takve kakve jesu one spadaju u domenu humorističnih teksta. Tu nema niti traga struci i siguran sam, eufemistički rečeno, da se radi o potpuno nedostatku interesa ministarstva za egzistenciju ovog studija.

S miljenjem svoga kolega složila se i pročelnica Odsjeka za filozofiju dr. Snježana Prijić-Samaržija, koja je analizirajući cijeli problem ustvrdila, kako nema tog programa što će zadovoljiti Nacionalno vijeće s obzirom na to da se u njegovom obrazovanju navodi činjenica kako je na Odsjeku samo jedan zaštićen, kako nema dovoljno stručne literature i ostalo, te da će po tim istim točkama studij biti opet odhijen. A sve navedeno, nje u Ingerenciji Odsjeka niti Fakulteta, nego Ministarstvo. Dakle, zaključila je ona, to je začaran krug i mi moramo dokazati da smo u pravu, izboriti se za studij i obraniti svoj stručni

Studente Filozofskog fakulteta konsternirala je odluka ministrike

Gvozden Flego: Hrvatski recenzenti iznad King's Collegea

Da, bio sam jedan od zabilježnika koji su se projektos pozitivno izrazili o riječkom programu studija filozofije, odgovorio je prof. dr. Gvozden Flego s Filozofskog fakulteta u Zagrebu na našu pitanje da prokomentira odluku o uklanjanju studija, načinom pozitivnih recenzija u lipnju, među kojima je bila i njegova, dodate.

– Nakon raznovrsnih istakšava sa sveučilištem odnosno filozofskim društvinama i zemljama Zapada kao i srednjim i istočnim Europe činilo mi se da je program standardan i savršenote. Errare humanum est.

Osim toga, predložen je program prezent od znамenitog King's Collegea u Londonu. Zna se da su recenzenti koji rade za hrvatsku filozofiju daleko iznad razine King's Collegea, no oni su nekako previdjeli da bi i ta razina dobrodošla Filozofskom

fakultetu u Rijeci ali i cjelokupnoj filozofskoj misli u nas. U vašim novinama navedeni »razlozi odbijenice« vjerojatno su nekakav nesporazum, jer na njima se može počitati istoga ozbiljna odluka. Nadam se da recenzenti, i njihovi naručitelji, neće biti jednako rigorozni pri ocjenjivanju ostalih akademskih programa, ali da će biti još strožji u postupku autovalociranje, te da će ubuduće svoje odluke donositi i prije isteka zadnjih rokova te na taj način omogućiti dijalog ali i popravak, kako onih koje su evaluirali, tako i sebe samih. Također se nadam da će riječki rektor, dekan riječkog Filozofskog fakulteta, kolege s riječkog Odsjeka, uz pomoć riječkog građevnaračnika, nači načina da održe riječki studij filozofije. Ako ne u suradnji s Ministarstvom, onda mimo njega.

digneti.

Sutra, u deset sati na Fakultetu će se opet naći profesori, uprava Fakulteta i studenti, kako bi konačno odlučili o zajedničkoj sudbinji. Naime, do tada će se pokutiti ulitići sve da studenti ipak ostaju u Rijeci, odnosno bit će iskoristena sve legalne mogućnosti da dode do promjene ministarske odluke, jer hipotetički, oni su odluku nije moralna donijeti s obzirom da Nacionalno vijeće ima samo svjetovljeno karakter, te da je moglo svoju savjeti umiriti bejnojim pozitivnim recenzijama dobivenim s najzajedničnijih svjetskih sveučilišta.

Elvira MARINKOVIĆ SKOMRLJ

Tridesetak pozitivnih recenzija najjačih svjetskih katedra

Najpoznatije u cijeloj svijetu su, naravno, tri anonimne recenzije koje su, prema miljenju eminentnih stručnjaka s područja filozofije, potpuno nesuvlivo, gotovo i glupe.

Tako primjerice, u jednoj stojici... Ponudeni studij je sa držajem obilježavao više povijesne, a manje problematične sastavne. Povijesni dio očitno staričnost studija... nastavnici i suradnici su velikim dijelom izvan Rijeke - gosti (?)...»

U drugoj, kojoj se može dovesti pod znak pitanja i pismenost autora stoji: ... „Uzimimo najprije opseg nastave. Ako me račun na varu, predviđena nastava u prvoj godini obuhvaće ukupno 540 sati, što je u prosjeku 18 sati tjedno...“ (netočno, autora vara račun)

Treća pak, između ostaloga, kaže kako je program riječkog studija »nekompabilan s esperimentalnim međunarodnim studijima...«. Zanimljivo, a riječka Filozofija je dobiti 30-ak pozitivnih recenzija s najjačih katedra filozofije u svijetu, o čemu je nastalom javnost već bila izvještena.

Mladi u isčeščivanju odgovora na pitanja o njihovoj sudbinii

Podrška riječkim kolegama

Odmah po završetku jočrašnje konferencije i nakon informacija procitanih u tisku, profesorima s Odsjeka za filozofiju javile su se kolege s Pravnog fakulteta i iz Prve hrvatske sisačke gimnazije. Tačko je prof. dr. Miroslav Matulović s Pravnog fakulteta, ponudio stručnu pomoć Hrvatskom pravnom centru, a prof. Krešimir Cvjetković iz Sisačke gimnazije predložio je, ahdraljajući na potpunu apsorpcionu cijele situacije, da glosizirajući domiraju po jednoj knjizi kako bi obogatili knjižni fond.

Autonomija sveučilišta ne znači ništa

Usprkos pokaznjima jučer ašino dobiti ljevana rektora Sveučilišta u Rijeci prof. dr. Josipa Brnića, Umjesto njega je pravnica Jasna Mihalinić, na pitanje – bi li rektor dobio podršku studija – nekoliko vremena organizirao po osobnim potrebama, odnosno nešto sklikalo ga bude finansirati – primjerice, Grad Rijeke ili Primorsko-goranska županija – odgovorila kako tako neće ne dolazi u obzir, jer nije moguce, odnosno da tu ne pomaže autonomija sveučilišta i da rektorova podrška ne bi značila ništa.

Žarko Puhoški: U toj ljudosti ima sistema

Prof. dr. Žarko Puhoški s Filozofskog fakulteta u Zagrebu zapisan da prokomentira odluku Ministarstva kazao je:

– Nastavljam se trend koji traje već sedam, osam godina, nakon što ga se propustilo zauzaviti 92. i 93. godine kada se obraćavamo sa zagrebačkom i zadarskom filozofijom. Da citram Shakespear-a – »U toj ljudosti ima sistema...«. Dakle, to je nastavak konzervativne znanstvene politike, u tom smislu dosljedne. Sto se tako recenzija mogu reći da sam ih procitao i da su one u stručnom smislu potpuno nesvesne. Kao što sam i ranije rekao – podržavam svoje riječke kolege.

Vesna Pusić: Komesarska odluka

Odluka o uklanjanju prve godine studija Filozofije pokrajnja je da se unisti jedan akademski centar, kao što je to Filozofski fakultet koji se tek počeo postavljati na noge. Jo je dugoročna striz, jer je intelektualni život jednog grada, kao i kreativno akademsko središte nužno razvijati, a ne onemogućavati. Filozofija je potreblja Rijeći i činjenica da zagrebački fakultet nije upisao druge treće i zahtjevirane strane studije, nego pametno zakonodavstvo i finansiranje kojeg naravno može jasnoći samo izvuci, a ne opipljivati privreda.

Športka politika

Telegram potpore uputila je Filozofskom fakultetu i predsjednici Gradskog vijeća Zorica Jerković koja je kazala kako su ovoj miraćoj godini isporučiti najbolju moguću alternativu da se premosti godina koja će u povijesti obilježiti veleučeni poteri ministrike Žic-Fuchs.

PROFESORI I STUDENTI ODSJEKA ZA FILOZOFIJU FILOZOFSKOG FAKULTETA U RIJECI NE ODUSTAJU OD BORBE ZA SVOJ STUDIJ

UPRAVNI SPOR PROTIV MINISTARSTVA ZNANOSTI

Ministarstvo je učinilo puno propusta zbog kojih bi moglo doći i do povlačenja odluke o ukidanju prve godine studija.

RIJEKA – Kada bi Nacionalno vijeće za visoku naobrazbu donosilo zaključke protiv mišljenja recenzentata, a Ministarstvo znanosti ne bi postavilo mišljenje Vijeća, urušio bi se sustav i uvela neka vrst političkih odluka, odgovorio je prof. dr. Mislav Ježić, predstavnik Vijeća na novinarsko pitanje-konstatovanju da je ministrica znanosti Milena Žic-Fuchs mogla formalno i obdaci prijedlog Vijeća i dopustiti upis studenta u prvu godinu studija Filozofije na Filozofskom fakultetu u Rijeci.

Zanimljivo je pričom spomenuti da niko od kompetenčnih ne želi odgovoriti zašto se sustav ne urušava na zadarskom Filozofskom fakultetu gdje studij filozofije godinama ide bez ikakve recenzencije, zašto nema potreba na drugim studijskim grupama koje uspeće nisu recenzirane ili također imaju negativnu recenzenciju i na koncu, zašto nije „puško“ primjerice na visokim cijeljskim skola-ma koje imaju same privremene dopusnice za rad.

Pa iako polazimo od logične mogućnosti da se negde mora lomit koplike, zasi-

Ima elemenata za upravni spor – dr. Snježana Prijčić-Samaržija

gurno će se svatko mole morala, mišljenja su na Fakultetu, barem zamisli pred činjenicom da taj riječki studij ima 30-ak potpisanih recenzencija koje su potpisala najmanje tri interesa, a svjetski uglednih sveučilišta i kao što je nekoliko puta istaknuto 3 anonimne negativne recenzencije. I stoga, nije čudno što se svi pitaju zašto se ti ugledni anonimni ne javljaju kako bi javnosti otkrili svoju veličinu i ukladno tomu snagu njihova vjera.

Ono što profesore na Fa-

Studenti su odučili svoja prava tražiti preko Student-skog zbora

Snimio S. JEZINA

kultetu izuzetno pogoda je i činjenica da se usprkos međijskom burji o studiju Filozofije i prozivanju njihovih imena, čelnicu Rectorata Sveučilišta u Rijeci i dalje skrivaju izida sutnje, a što je najgorje, kazu, nisu mali za shodno objasnitи kako su mogli sjetiti poređ dr. Ježića i bez riječi slusati njegovu tvrdnju kako studij Filozofije nije potreban Rijeci i tako cijeloj tome takrini davaći legitimitet.

Prema riječima dr. Snježane Prijčić-Samaržija, voditeljice Odjeka za filozofiju, protekla dva dana pravnici Hrvatskog pravnog centra „pročeljili“ su dokumentaciju, odnosno prepisku između Ministarstva znanosti i Filo-

zofskog fakulteta i sudeči-
ne primjene saznanjima ma-
temenata za upravni spor.
Kako navodi dr. Prijčić-Sa-
maržija, Ministarstvo je uči-
nilo puno propusta zbog kojih
bi moglo doći i do povla-
čenja odluke o ukidanju prve
godine studija.

Dakle, očigledno se strasti
na Filozofском fakultetu ne
smiruju, dapače, profesori s
Odsjeka za filozofiju i dalje
ostaju pri odluci da će svim
legitimnim sredstvima ustra-
jati u borbi za opstanak stu-
dija, i a studenti tvrde da ne-
će mirovati, naiime, odučili

su svoja prava tražiti preko

Student-skog zbora, a krenulo

je i s pisanjem peticia.

**E. MARIKOVIĆ
SKOMRLJ**

Indiferentan stav riječke sveučilišne uprave – dr. Elvio Baccarini i Zoran Dragičević na konferenciji za novinarе

ODLUKU O UKIDANJU STUDIJA FILOZOFIJE U PGS-u SMATRAJU DISKRIMINACIJOM RIJEKE

Dragičević: Žao nam je što je Brnić rektor

Ako se sve što rektor Brnić može reći na tu temu svodi na to da je njemu žao što je Rijeka izgubila studij filozofije, onda je nama žao što je Rijeka izgubila studij filozofije u PGS-u SMATRAJU DISKRIMINACIJOM RIJEKE

PGS-a Zoran Dragičević

RIJEKA – Odluka ministrici znanosti o ukidanju studija filozofije na riječkom Filozofskom fakultetu predstavlja još jednu potvrdu diskriminacije Rijeke, osjećaju se na jučerašnjoj konferenciji za novinarе PGС-a – Riječkog demokratskog vјera, dr. Elvio Baccarini, predsjednik te stranke i Zora Dragičević, politički tajnik. Dr. Baccarini, koji je po struci filozof i jedan od potencijalnih nastavnika na nesudjenom studiju, rekao je pričom kako posebno iznenadjuje ulogu koju su cijelom studiju odigrali „neki Riječani“, odnosno rektor Sveučilišta prof. dr. Josip Brnić i prorektor prof. dr. Marija Tark.

– Iznenadili smo se kad smo vidjeli da su na konferenciji na temi na kojoj je objavljeno da „Rijeci nije potreban studij filozofije“, sudjelovali rektor i prorektor Sveučilišta u Rijeci, a da pritom, kako su to prenijele dnevnje novine, nisu rešili ništa protiv takve odluke. Također, iznenadjuje nas i stav prof. dr. Ivana Katačića, člana Nacionalnog vijeća za visoku naobrazbu, koji je nedavno u novinama izjavio da se ne radi o diskriminaciji Rijeke, a sad je, sudeći po tome da je odluka Nacionalnog vijeća bila jednoglasna, i sam glasovao za uklanjanje studija filozofije u Rijeci, rekao je Baccarini. Dragičević je bio još oštřiji u ocjeni ponosanja sveučilišne uprave u Rijeci, zamenjujući joj ispravu „sudjelovanje“ studijem putem pitanja.

– Ako se sve što rektor Brnić može reći na tu temu svodi na to da je njemu žao što je Rijeka izgubila studij filozofije, onda je nama žao što je on izabran za rektora, jer nijesu dojam da Rektor Sveučilišta nije učinio ni truks naprotiv da Rijeka dobije taj studij – rekao je Dragičević. Baccarini je ukazao i na nekoliko nelogičnosti koje potizaju iz strane recenzencija na temi koje je ukinut studij. Tvrđi da Rijeci treba studij filozofije jer u državi već postoji četiri, nije logično ako se zna da su čak tri studija u Zagrebu, a jedan u Zadru. Sto znači da se radi o neobičnoj distribuciji filozofije. Nadalje, osobac koji su potpisale negativnu recenzenciju, nije se u svijetu ne skriva u anonimnosti, aako je program nječike filozofije već tako loš, onda se postavlja pitanje zašto se dopušta studiranje polaznicima druge godine studija, rekao je Baccarini.

D. HERLJEC

Ministrica Žic-Fuchs na Filozofskom fakultetu

Kako nas je izvjestio dekan Filozofskog fakulteta prof. dr. Goran Kalogera, molbu dekanata da dove u Rijeku, odnosno posjeti Filozuf i odgovori na sva nezahtijevana pitanja, ministrica dr. Milena Žic-Fuchs sa zadovoljstvom je prihvatala. Dakle, ministrica se na Fakultetu očekuje 18. listopada u 12.30 sati.

Privilegirani Hrvatski studiji

Hrvatski studiji počeli su s djelovanjem 1993. godine i tijekom proteklih godina strina nije imala riječi povalje za njihov rad. Dapače, ne su ugovrano ocjenjivanje, kako je rečka Vesna Pušić, „stravam u noći“. No bilo kako bilo, Jesu li „strava u noći“ ili „zrake sunca“, činjenica je da su privilegirani. Tačno je bivši ministar Ivica Kostović pri kraju svoga manda dao odobrenje da se te studije primili 70-ak nastavnika. To nije realizirano, ali ih je godinu poslijepodne 16. Nasuprot tomu, Filozofski fakultet ponudio je zahtjev za dviju djelatnika iz područja filozofije, za koje nije dobio odobrenje, a sada u Nacionalnom vijeću čak specifičira što je na Odsjeku zaposten samo jedan nastavnik.

ZLOČIN U ŠKOLI »SESVETE« AKTUALIZIRAO PITANJE OPĆE SIGURNOSTI OBRAZOVNIH USTANOV

Policajac pred svaku školu?

Osim redovitog legitimiranja posjetitelja na ulazu u školsku zgradu, nekih strožih mjera opreza u riječkim školama nema

RJЕКА – Stravičan zlostavljanje u školi, posljedica je, između ostalog, i problema razne opće sigurnosti u hrvatskim školama. Nakon slučaja koji je pokratio hrvatski novinar, ali i šire javnost, logičnim se nameće pitanje hoće li i u budućnosti, kao što je to bio slučaj došud, dečurnih učenici i nastavnici, spremaći ili školsku tehničku osoblje biti jedini jameći sigurnosti učenika i djelatnika škole? Iz razvojne račune s nekoliko riječkih osnovnih škola može se zaključiti da osim redovitog legitimiranja posjetitelja na ulazu u školsku zgradu, nekih strožih mjera opreza u cilju spričavanja eventualnih

nezgoda legitimiranja, od učenika se ne mora očekivati da pretresaju posjetitelje i prosjeravaju nos i oružje. Premda je dosudnjatine iskustvo pokazalo da sustav s dečurnim učenicima dobro funkcioniра, slučaj koji se dogodio u Osnovnoj školi »Sesvete« pokazuje da se neke reakcije posjetitelja jednostavno ne mogu predviđati. Pretpostavljamo da u takvima situacijama ni policijske potrebenice osobne ne bi mogla zaustaviti u njoj nakon. Iako u našoj prošćoj praktici dosad gotovo da i nije bilo sličnog slučaja, smatram da je zločin koji se dogodio problem nad kojim bi se trebalo za-misliti čitavo društvo, a ne

osim skola, smatra Rumra. Dio prosvjetjata rješenja problema ne vidi u rigoroznim mjerama sigurnosti, već u preventivnom djelovanju, odnosno u opreznijem pristupu rješavanju konfliktnih situacija medju učenicima. Nečekivani i nekantni reakciji različitog dijela vede kao podjednici općeg stanja u društvu zbog kojeg su roditelji sve više osjetljivi, neravnini i skloni nasilju, kao način rješavanja problema. Zahvaljujući je, kažu, što se već i benignije dječje svrede gledaju očima odraslih, što onda u nekim slučajevima dovodi i do ovakvoj tragičnih rasplata.

K. CUCULIC

Hrvatska mladež na marginama političkog života

Mladi ne žele imati posla s politikom

ZAGREB – Premda su početkom 90-ih godina istraživanja provedena na Fakultetu političkih znanosti pokazivala da je 25 posto mladih uspostavom vlastestranačke u Hrvatskoj imalo poseban interes za politiku, danas je taj postotak ponajveća povećan. Jedan od razloga zašto je hrvatska mladež danas nesatisfaktoran za politiku leži u teme što smatraju da je ona prevađena u teme koje je ukinut studij. Tvrđi da Rijeci treba studij filozofije jer u državi već postoji četiri, nije logično ako se zna da su čak tri studija u Zagrebu, a jedan u Zadru. Sto znači da se radi o neobičnoj distribuciji filozofije. Nadalje, osobac koji su potpisale negativnu recenzenciju, nije se u svijetu ne skriva u anonimnosti, aako je program nječike filozofije već tako loš, onda se postavlja pitanje zašto se dopušta studiranje polaznicima druge godine studija, rekao je Baccarini.

BLR

SASTANAK RIJEČKIH STUDENATA FILOZOFSKE FAKULTETE S REKTOROM SVEUCILISTA U RIJECI JOSIPOM BRNIĆEM BEZ REZULTATA

Plakat s porukama studenata na zgradu Rektorata nije dao zaličje policajac u civilu

Izveštjuje Elvira MARINKOVIC SKOMRLJ

RIJEKA – Ukoliko studenti ne dobiju natrag studij Filozofije, moći prodekan prof. dr. Jasminka Ledić, prof. dr. Zdravko Lenac, prof. dr. Milan Nosić i ja, odazivimo. To nije učenja nego naprosto stav ljudi koji ne mogu otprijeti takav odnos prema Fakultetu i poigravanje sa studentima, kazao je dekan Filozofskog fakulteta u Rijeci prof. dr. Goran Kalogjera, na sastanku Uprave fakulteta i studenata s rektorkom prof. dr. Josipom Brnićem i njegovim suradnicima.

Sastanak u Rektoratu nije donio nikakvo rješenje kako do samog kraja nije popustio želju slobodnog izbora, kako su to naglašili studenti i uprava fakulteta, neugodnog očekjiva, da se radi o dvije suprotnijevane strane – na jednoj studenti i uprava fakulteta, a na drugoj predstavnici Rektorske. Inace, zanimljivo je napomenuti da osim rektora, i nekoliko pravnih objasnjavanja Jasne Mihalinić, prorektorka na nastavu prof. dr. Marija Tark, koja inače predaje na Filozofskom fakultetu i prorektor za znanost prof. dr. Zoran Mrla, nisu niti jednom riječju iznijeli svoje mišljenje o aferi sa studijem Filozofije, koja već sjedan dana pješčani pauzira akademski i cijelokupne riječke javnosti.

Recenzenti zabrinuti za zapošljavanje

Sastanak je otvoreo rektoriom iznošenjem kronologije događaja koja je manje više već svima poznata. Dakle, studij Filozofije počeo je s radom prošle akademске godine, kada je njegov program dobio dvije negativne recenzije i jednu pozitivnu s time da je jedan od argumentova u negativnim – pitanje što će teško filozofa i goće što će oni zaposlit. Prof. dr. Nosić je opisao peticiju je to logičnom opaskom »sto to njih briga«. Prva

godina je proljeć i Ministarstvo je u lipnju donijelo odluku kako program ne zadovljava te da je Fakultet došao izraditi novi koji će biti očijenjen i na temelju njega donesenja odluka o upisu studenata u ovu akademsku godinu. Ostatak priče je također već slijepi javnosti dobro poznat. Ministrica dr. Milena Žio-Fuchs donijela je odluku o uklanjanju prve godine studija koju je temeljila na tri negativne recenzije, da danas anonimnih autora. Iskreno se u kulačarima spominju tri imena, dva naša i jedno strane, istoči ih ne želi provesti dok se same ne obrate u obrane – težinu-

–

Studenti Iva Vlah, Aleksandar Knežević i Igor Bajok razgovaraju s rektorkom u sastanku.

svoga argumenata.

Nakon što je iznio sve faktore, rektor je vrlo kratko potukao oblikovati svoj stav, koji se odstavlje sviđi na tu da će podzvati sva pozitivna rješenja u zakonskim okvirima. (Pa što god to značilo).

Neotudivost studentskog prava

– Nisam najpamtjniji, ali ali svi su vlasti dobri. Budući da je studij započeo smatram da bi možda bilo najbolje da se ne kompromise rješenjem za vrijeme valje studija. No, kako u Ministarstvu znanosti smatraju da bi sve tri ponuđene opcije (studij na zagrebačkom

Sveucilista, na nekoj od grupa na Filozofskom fakultetu u Rijeci ili bilo koji drugi studij na Sveučilištu u Rijeci), mogće zadovoljiti, misljenja sam da se to moglo privući i čim se napravi novi program i odoči ugovor, vi biste se mogli vratići na željeni studij Filozofije, kazao je prof. dr.

Studenti Iva Vlah, Aleksandar Knežević i Igor Bajok razgovaraju s rektorkom u sastanku.

Brnić.

Navedena izjava izazvala je neodobravanje studenata i uprave Fakulteta. Aleksandar Knežević, predsjednik Studentskog zboru apostrofirao je apsurdu takve povrede, jer ona pretpostavlja da bi netko, ukoliko se primjerice odluči za Medicinu, nakon tri mjeseca – što je teško vjerovati – ako ministrica odobri Filozofiju, ponovo prelaže na Filozofiju. Nonsense, zaključio je on, dok je Pamela Franičeković, tajnica Filozofskog fakulteta kazala kako se sve ministarske odluke uz studij Filozofije i kojekakve ponude mogu glatko pravno rušiti te da je čak i sama rasprava o svemu

Izričito tražim od Vas da stanete uz nas i studente u borbi za studij, bio je rezolutan Kalogjera. Ne mogu suditi Ministarstvu, sve to treba riješiti na najbezbojniji način, odgovorio je Brnić.

• Nije mi jasno kako dopuštate da Vašim Sveučilištem ministrica manipulira na ovakav način, da krši zakone i zadire u autonomiju sveučilišta, upitala je rektorka Jasmina Ledić

Studenti pod nadzorom policije

Na pitanje što nakon sastanka mislite o rektoru, studenti su kazali sljedeće:

– Nevjerojatno. Kroz cijelo raspravu nije se uspio formalno izjasniti. On nudi mjesec i godine odlučivanja, a nama su bitni sati. (Katrina Tibimirović)

– Tako bladan stav i her želite da nam pomognete. Nevjerojatno. (Goran Stanić)

– Pokušao sam zaližiti plakat s našim zahtjevima na zid zgrade Rektorata. Sprejeci me policijski u civilu. A jedan hod i na Krajoj ulici, gdje je smještena i naša inicijativa za obranu studija. Užas. (Nebojša Zečić)

– Nikako mi se ne sviđa stav rektora. Nije bio u stanju kategorički zaustaviti stav. (Silvija Poropat)

tra da se on mora očitovali, a nakon što to nije učinio, uputila mu je vrlo jasnu kritiku:

– Nije mi jasno kako dopuštate da s Vašim Sveučilištem ministrica manipulira na ovakav način, da krši zakone i zadire u autonomiju sveučilišta.

Svoje mišljenje iziskazali su i studenti, koji su, rekli su nam na kraju sastanka, beskrzano razočarani čovjekom koji je na čelu Sveučilišta. Predsjednik Riječkog studentskog pokreta Igor Bajok obratio se rektoru izrazavajući žaljenje što je morao zbog studenata odgoditi put u Kini, ali uz napomenu kako mu je drago da je tu jer to znaci, da je kažao, da mu je stalo do njih.

– Samo mi nije jasno zašto smo se okupili. Vjerovao sam da ćete stati na našu stranu, a ne prenosiću ministarske poruke. Nisam učio da smo na istoj strani. To su novinarci pa recite jasno na ečoj ste, preuzevajte je rektora i Bajoka.

No, rektor se nije dao smesti i dalje je inzistirao na tome da se sve provede po zakonu i ne koristi u dnevno političke svrhe, na što je Kalogjera isprovoljavao kazao.

– Ma meni je ministrica rekla ovim riječima »Ako to dozvolim, mene će zgaziti«.

Tako je zabilježilo koliko je put rektor bio jasno i glasno prozvan, no objekta nije bilo, čak mu je Knežević kazao kako bi njega bilo sram reći da je na čelu neke knjige institucije i kako bi morao sa svojim prorekterima glasno viknuti protiv ministarske odluke. I to je bilo užalud. Rektor je ostao iz zida sutnjice. I sastanak je završio. Svi su se razili, studenti i uprava nastavljaju borbu, a Rektorat jalovu prepisku s ministrom.

Rektor nije potpisao peticiju

Jučer u jugarskim satima prikupljeno je oko 1.000 potpisa, a treba naglasiti da su oni prikupljeni angažiranim studenata koji su nosili liste po fakultetima i drugim institucijama. Svoj potpis rektor prof. dr. Josip Brnić nije dao i kako nam kažu studenti, rekao im je: »Nemojte vi meni s peticijom, radim ja više od vaše peticije.«

KONFERENCIJA ZA NOVINARE ČELNIKA RIJEČKOG SVEUČILIŠTA O SLUČAJU STUDIJA FILOZOFE

Rektorat bez stava

Sveučilište je ostalo pri tome da se radi o odluci Ministarstva znanosti koju ono ne može mijenjati • Nisam mjerodavan govoriti o kriterijima vrsnoće, poruka je rektora Josipa Brnića

Prof. dr. Josip Brnić odgodio je putovanje u Kinu zbog zabiljanja na Filozofском fakultetu

RIJEKA – Nakon jučerašnje konferencije za novinare koju je sarvio rektor Sveučilišta u Rijeci prof. Josip Brnić, zbog događaja s riječkim studijem Filozofije, sveučilišna, a i tira javnost nije ništa »pamtinja«. Naime, rektor je iznio kronologiju događanja koja je već svima poznata, istaknuvši svoj angažman, kao i njegovih suradnika, te o argumentiranju činjenicom da nije otišao na službeni put u Kinu gdje je trebao primiti prestižnu međunarodnu nagradu i održati pozvano predavanje, samo zbog toga što je htio stizati interes studenata. Međutim, pitanja koja su mu potom postavili novinari, odnosno odgovori koje je on dao, ne povrđuju baš taj navod.

Tako je primljeno, na pitanje da li znao da je rektorat o kvalitetu studija Filozofije, prof. dr. Brnić kazao kako je Senat prihvatio program, što znači da oni taj studij podržavaju, no da nije mjerodavan govoriti o kriterijima vrsnoće. Pitanje je preformulirano te je glasio »Kakav je stava rektora u smislu čovjeka koji obnaša tu funkciju?«, dokle, naje, te tražile objasnjujuća - ni u konkretnom odgovoru nije bilo. Slijedilo je pitanje o tome kako će Sveučilište reagirati ako se studenti oduče upisati na neki od dvopredmetnih studija automatizmom, kako im je odobrila ministrica, dok je na stotine onih koji nisu »prešli crtu« na prijemnom ispitu i mogu ih tužiti. Odgovor je bio: »Mjerodavan je Ministarstvo znanosti.«

Jedno od pitanja je bilo da li se od Nacionalnog vijeća tražilo obrazloženje zašto je u prvoj točki svoje odluke navelo kako Hrvatskoj nije potreban deveti studij filozofije. I ono je ostalo bez konkretnog odgovora, naime, jer je otpriklje bio u stilu »kakvo bi obrazloženje mogli dati o živu izdružu da su pričuli recenziju?«. I odgovor na pitanje što biti sa studentima nije jasan, tako da je i to neizvjesno. Uglavnom Sveučilište je ostalo pri tome da radi o odluci Ministarstva znanosti koju ono ne može mijenjati.

I na koncu, na pitanje biće li dati ostavku učiteljice, to od njega bude zatražiti studenti, prof. dr. Brnić je kazao kako ga je Senat izabrao i da vjeruje da nikto ne drži do studenata kao on. Međutim, hoće li dati ostavku nije se izjasnilo. E.M.Š.

OSJEČKI FORUM MLADIH SDP-a SOLIDARAN S RIJEČKIM STUDENTIMA FILOZOFE

Peticiju potpisuju i Osječani

Potpis uskoro u Vukovaru i Belom Manastiru

OSJEK – U znak podrške studentima i profesorima Filozofskog fakulteta u Rijeci, Riječkog studetskog pokreta i Studentskog zbora Sveučilišta u Rijeci, Forum mladih Socijaldemokratske partije Hrvatske, pokrenuo je akciju potpisivanja peticije protiv ukidanja tog fakulteta.

Ovoj zanimljivoj akciji priključili su se i članovi Forum-a Mladih SDP-a Osječko-baranjske županije, koji su proteklog ponedjeljka i utorka na središnjem osječkom trgu organizirano prikupljali potpis gradačana. Prema riječima Sanje Kapetanović, potpredsjednice Forum-a mladih, samo u ta dva dana prikupljeno je nekoliko stotina potpisa, a akcija se nastavlja potpisivanjem peticije u prostorijama osječkog SDP-a.

– Ovih dana planiramo nastaviti ovu akciju podrške riječkim studentima i profesorima i u drugim gradovima naše i susjedne županije, u Vukovaru i Belom Manastiru, a organizirati često potpisivanje peticije i ispred zgrada osječkih fakulteta – izjavila je Sanja Kapetanović.

ŠTO RIJEČKI POLITIČARI MISLE O UKIDANJU STUDIJA FILOZOFE U RIJECI

BAHATA VLAST ZASLUŽUJE GRAĐANSKI NEPOSLUH

Treba pozvati sve profesore i intelektualce u Hrvatskoj da podrže studente, nastavnike i upravu Filozofskog fakulteta u borbi za studij, a strane nastavnike da daju svoj doprinos održavanjem besplatnih predavanja, poruka je dr. Petra Turčinovića (IDS). Taj kaos o ukidanju na granici je normalnog razuma, tvrdi mr. Željko Glavan (HSLS) • Dr. Nikola Matejčić (HDZ), otpuštanje u Zagreb po odredena pojašnjenja

Piše Elvira MARINKOVIĆ SKOMRLJ

RIJEKA – Vedena političkih stranaka već se na tribinama očitovala o aferi vezanoj uz riječki studij Filozofije i uglašavanom, svaki se slazu oko toga da je riječ o političkoj odluci kojom se želi izbrisati Rijeka, odnosno njeni građani pod kontrolom. Predsjednik riječke poduzeća HSLS-a mr. Željko Glavan smatra da je poslanje Ministarstva znanosti i tehnologije u najmanju ruku neobičljivo, odnosno da je oco odraz općenog stanja u društvu gdje nitko ne зна tko steo raditi.

– Ne dopustiti upis u prvu godinu, je suludo. Postojale su sve predispozicije da on stane na noge i negativne recenzije iz slike. Odluka je donesena unaprijed. Taj kaos o ukidanju na granici je normalnog razuma i naravno da je sve to lože za ovaj kraj. No, moram podsjetiti da je trebalo reagirati dakeo prije, još kada se gotovo bez glasa ukinuo Pomorski fakultet, najstarije visoko učilište u Rijeci i to na njegova 50. obljetnicu. U svakom slučaju, odigledno je da Rijeku pokusavaju ugostiti i treba sve učiniti da se to sprječi.

Politička cenzura znanosti

Ukidanje prve godine studija Filozofije potježe koji predstavlja političku cenzuru znanosti, tvrdi dr. Petar Turčinović (IDS). Uz napomenu kako treba ispraviti pogrešnu percepciju dijela javnosti da se radi o ukidanju Fakulteta. Elaborirajući svoj stav, koji je ujedno i stav stranke, kazao je da je manjost organizirana – centralistički, bez autonomije sveučilišta, pa odosa i fakulteta. Što se tiče rasprava vezanih uz negativne recenzije, dr. Turčinović je dodao kako te priče ne mogu izdržati niti jedan argument, piše za primjer naveo kako, i-k-i studija filozofije, u Hrvatskoj imamo četiri studija psihologije, taj četvrti je otvoren na Hrvatskim studijima i niste tada nije promobilizirao »visak strojar«.

Radi se o prezirnoj političkoj cenzuri, zbog toga što je takav studij politički opasao, naime, u Zagrebu je taj podmladak na odreden način pod kontrolom, dok bi se tu moglo roditi ideje opasne po stranku na vlasti. Dakle, da zaključimo, smatram da je govor dosegnuo davati komparativne na tu primjedbu da takav studij nije potreban. Osim toga, evidentan je i interes mladih koji su čak

Studenti filozofije i nadalje u neizvjesnosti!

Snimio S. DRECHSLER

spremni i sami snositi troškove studija. Kako bi se takvi ekscesi ubuduće izbjegli potrebno je provesti žestoku decentralizaciju sveučilišta i samim time dati veću autonomiju fakultetima, dok kriterij moraju biti međunarodni. To praktično znači da mi u Rijeci (tu podrazumevaju Istru, kvarnerske otroke i Gorski kotar), finansijski možemo izdržati taj i slične studije.

Ministarstvo će izgubiti spor

Studenti Filozofije pravno su stekli status studenata i

spor će na kraju izgubiti Ministarstvo, no problem je u tome što to može potrajati. Stoga predlažem da se na prvinu sjednicu Primorsko-goranske i Istarske županije Grada Rijeke predloži finansijska podrška, odnosno da se doneše politički konsenzus svih stranaka da stanicu takve odluke i da se osigura pokriće troškova studija dok se stvari pravno-formalno ne raspore, istaknimo je dr. Turčinović te dodaju da treba pozvati sve profesore i intelektualce u Hrvatskoj da podrže studente, nastavnike i upravu Filozofskog fakulteta u borbi za studij, a strane

nastavnike da daju svoj doprinos održavanjem besplatnih predavanja što će oni, sigurno sam prihvati.

Dr. Turčinović dodao je kako je za njega cijeli taj slučaj privlačio o bahtostu stranice na vlasti koja podcjenjuje ovaj kraj te da stoga treba povratiti na direktni građanski neposluh kroz podršku studiju Filozofije.

Švaki studij koji je podnijeo, napomenuo je on, imao je potekločka i one su rješavane u hodu, dakle, nije rješenje u abortusu studija, već nedonosljivo treba pomoći inklu-

batora.

Stranka na vlasti, čiji su

ljudi i dospejeli takve odluke, još uvijek, iako je već prošlo deset dana od donošenja odluke o neodobravanju spisa studenata u prvu godinu studija, nema svoj stav.

Najime, kako nam je rekao poli

tički tajnik riječkog HDZ-a Misleni Simić, oni će se vje

rojatno očitovati danas. Nai

me, prema njegovim riječima, predsjednik građanskog odbora HDZ-a dr. Nikola

Matejčić putovao je tuk i u Zagreb, kako bi dobio odre

dena pojašnjenja u vezi sa slučajem riječkog studija Fi

lozofije.

GRADONAČELNIK SLAVKO LINIĆ O RAZGOVORIMA S DEKANOM! REKTOROM TE KALOGJERINOJ NAJAVI MOGUĆNOSTI SUFINANCIRANJA STUDIJA

Brnić je mogao ostati strojar, ako ne može biti rektor

Mogu prihvati da Hrvatskoj takav studij ne treba, Rijeci studij filozofije treba i Poglavarstvo će Gradskom vijeću predložiti financiranje

Ministaricima odluka je nebitna – Slavko Linić

ba ovom kraju. Rijeci studij Filozofije treba i mi ćemo ga platiti. Ne mogu prihvati Brnićevu ponasanje. On se može odloviti vrijedno li taj studij ili se vrijedi, jer je u ovom trenutku ministarskih odluka nebitna. Ono što riječka javnost želi čuti je - što misli rektor i njegov prorektor. Ukoliko on nije javno kaže da je studij u redu, onda cijela borba ima novu učinak. On ne smije bježati od odgovornosti. Ako nije spreman nositi i s funkcijom koju obnaša, mogao je ostati strojar. Funkcija mu nalaže da ima stav i on ga mora reći. Poglavarstvo će gradskom Vijeću predložiti financiranje studija, tako da će vijećnici na sjednici sutra o tomu odlučivati, a Brnić im mora reći što misli o programu studija, kaže Linić.

GRADSKO VJEĆE
GRADA RIJEKE
PRUŽILO MORALNU
I FINANSIJSKU
POTPORU
STUDENTIMA
I PROFESORIMA
STUDIJA FILOZOFIJE

Izvještava Elvira
MARINKOVIC
SKOMRLJ

RIJEKA - Nakon gotovo četvorošte rasprave na sjednici Gradskog vijeća Grada Rijeke, posvećene slučaju studija Filozofije, na kojim su prisustvovali i dominirajući znanost prof. dr. Nikola Ružinski, rektor Sveučilišta u Rijeci prof. dr. Josip Brnić (koji ni ovoga puta nije rekao ništa konkretno), te članovi uprave Filozofskog fakulteta i studenti - bili zaključeni što bi mogli ukazati na skoro rješenje problema, nisu došli. Još uvijek se ne zna hoće li studenti, kako će obelastiti uprava fakulteta, početi s nastavom u utorak, 19. listopada ili će pognuti glava i odabrat jedna od opcija koja im je ponudilo Ministarstvo. Prof. dr. Ružinski na jučeršnjoj sjednici kazao je kako oni neće mijenjati odluku. Za sve se događa studentima optužio je profesore Fakulteta i uprave, uz napomenu kako će morati snositi odgovornost.

Priča jočerašnje sjednice općo je još jednim izmiješanjem kronologije događanja vezanih uz odluku Ministarstva znanosti i tehnologije o uskraćivanju upisa studenata u prvu godinu studija filozofije. Dekan Filozofskog fakulteta prof. dr. Goran Kalogjera ponovno je izjavio neke relevantne činjenice u obranu studija, uz napomenu kako i dalje stoji na svojim kollega da je siguran u njihovu kompetenciju. Elaborirao je ukraljiko problem anomalističke recenzije, uz napomenu kako je jedna posebno ignoranska i bezrazumna. Prof. dr. Kalogjera podstavlja je i na opcije koje je ministrica pomislila studenata navodeći primjer koji vrlo jasno pokazuje da njezine odluke već naizlascu na tehničke probleme. Naime,

Financijska pomoć studiju

Vježbe je, pak, između ostalog zaključio da je najveća prepreka nedostatak fi-

MINISTARSTVO NE ŽELI FILOZOFIJU U RIJECI

Prof. dr. Nikola Ružinski jasno je kazao kako Ministarstvo neće mijenjati odluku. Za sve što se događa studentima, optužio je profesore Fakulteta i upravu, uz napomenu da će morati snositi odgovornost. Mi ćemo, možda, ostaviti »raskopane ulice«, ali ćemo uložiti u znanost jer Rijeci je potreban taj studij, zaključio je Linić i zamolio ministricu, s obzirom na to da ima zakonsku mogućnost, da promijeni svoju odluku.

nancijskih sredstava, pa je stoga predloženo financiranje nastavka studija i to za ovu akademsku godinu u iznosu od 240 tisuća kuna, odnosno 10 tisuća kuna godišnje po studentu.

Priča jočerašnje sjednice općo je još jednim izmiješanjem kronologije događanja vezanih uz odluku Ministarstva znanosti i tehnologije o uskraćivanju upisa studenata u prvu godinu studija filozofije. Dekan Filozofskog fakulteta prof. dr. Goran Kalogjera ponovno je izjavio neke relevantne činjenice u obranu studija, uz napomenu kako i dalje stoji na svojim kollega da je siguran u njihovu kompetenciju. Elaborirao je ukraljiko problem anomalističke recenzije, uz napomenu kako je jedna posebno ignoranska i bezrazumna. Prof. dr. Kalogjera podstavlja je i na opcije koje je ministrica pomislila studenata navodeći primjer koji vrlo jasno pokazuje da njezine odluke već naizlascu na tehničke probleme. Naime,

jedan je student pokusao je upisati Medicinu, no dekan tog fakulteta kazao je kako ne smatra nikakvu upistu iz Ministarstva i da on ne može nikog upisati. Osim toga, prof. dr. Kalogjera ponovno je zahtijeo Ministarstvo što će biti s onima koji nastavljaju drugu godinu, naime, ukoliko padnu ne mogu nastaviti studij, konstatirao je on. Dakle, kazao je, ti su studenti praktički već diplomirali.

Podrška HDZ-a

Pravni ton rasprave dala je Lidija Flas (SDP), koja je nekoliko puta upozorila na pravne propuste, posebno na činjenicu da je odluka Ministarstva koja je na Fakultetu stigla kasno, a ne gravni at, stigla četiri dana nakon isteka roka, dakle 4. umjeto 1. listopada. Prof. dr. Kalogjera podstavlja je i na opcije koje je ministrica pomislila studenata navodeći primjer koji vrlo jasno pokazuje da njezine odluke već naizlascu na tehničke probleme. Naime,

Da je netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć, a neko je trebao postići život u Rijeci.

Naime, netko bestiđno lagao kad su u pitanju recenzije, ustvrdio je dr. Elvio Baccari-

ć,

RIJEČKI STUDENTI PROSVJEDOM I ORGANIZACIJOM OKRUGLOG STOLA ZATRAŽILI PRAVO STUDIRANJA U SVOM GRADU

MIŠČEVIĆ: ZOVKOVA ŠAPA NA RIJEČKOM STUDIJU

Nenad Miščević kazao je kako dr. Jure Zovko želi, nakon što je uništio zadarski studij filozofije, staviti »šapu« i na riječki, te tako razjuriti izvanredan kadar. Grad to mora sprječiti i reći »ne« grabeži i gangsterskoj upotrebi vlasti, poručio je prof. dr. Miščević uputivši studentima čestitke i podršku u njihovim akcijama i odlučnosti da se izbore za svoj studij

Ivica Štava Elvira
MARIKOVIC
SKOMRLJ

RIJEKA — Prevara je u toku, kratko je prokomentirao saborski zastupnik dr. Nikola Franić, čekajući u hodniku odluke ministrije znanosti dr. Milene Žic-Fuchs, donesenu nakon sastanka sa studentima pre godine studija filozofije Filozofskog fakulteta u Rijeci, što se održavao izazvanih vrata, bez prisutnosti predstavnika fakulteta i novinara. Sudeći prema izjavama koje su se mogle čuti na juče održanom okruglog stolu posvećenom prije svega situaciji riječke filozofije, njezini stav diže i svi studenti te većinu sveučilišnih profesora. Stoga je njegov zaključak kako što prije treba početi s nastavom i ne dopustiti da ova vlast, uz sve, pokuša uništiti i Dunavsku misiju i duh Rijeke, uveljovljen ovoga puta u brusilima studija filozofije, koji su se usudili zatruditi svoja prava i dignuti glas preči vođačke oligarhive.

Treća studijska grupa - protuzakonita

Ono što je juče neposredno prije održavanja okruglog stola moglo vidjeti ispred zgrade Filozofskog fakulteta bilo je nešto što su vjerojatno „desetostomali“ doživjeli kao »djeja vu«. Mnogima su se u odma zapisiralo i suze pred toljkom snagnog mledrosti koja je oduševila tražila svoje pravo na studij u vlastitem gradu. Dakle, mnoge je sve to gamilo, no ne i ministricu i njezinu suradnicu, te čelne lude riječkog Rektora-ta koji su sve to promatrali sa smješkom uverujuću i dalje, prije svega studente, a potom i dekanu Filozofskog fakulteta u Rijeci, kako će studij filozofije početi najkasnije početkom hetnjeg semestra, prema nekom drugom programu, pozitivno ocijenjenom, ali u jedan ujet koji je kasnije ocijenjen kao protuzakon i potpuno apsurdan. A on glasi: za to vrijeme, kako ne bi imali praznu u satnici, studenti trebaju upisati treću studijsku grupu i slati

Prof. dr. Kalogjera, koji nije došao na okrugli stol, kazao je kako nema razloga sumnjati u ministričke riječi i očejanja, dok je predstavnik studenata Igor Bajok naglasio da izražava duboku skepsi u ministričke riječi s obzirom na to da se ona do sada nije pokazala ni iskrema niti dobronamjerna.

Osobno joj ne vjerujem i molim sve da nas i dalje podržavaju u akcijama kojim želimo obraniti studij filozofije. Njezin prijedlog joj je jedna uvedra svima nama, a onima koji je podržavaju, a nisu stati

Ministarica odluka dočekana je studentskim zvijžđu - dr. Milena Žic Fuchs i prof. dr. Nikola Ružinski.

Prekriven mozik na studentkoj majici najčešće govoriti su studenti ministre o odluci Ministarstva.

Rector prof. dr. Josip Brnić ispred plakata sa studentkim zahtjevom.

uz nas poručujem: Sramite se, istaknuo je Bajok.

Prostituiranje recenzentata

Okrugli stol okupio je brojne emisne stručnjake s područja filozofije iz zemlje i

inozemstva i kako su mnogi kasnije prokomentirali, to transparentno kazuje kako su profesori s Odsjeka za filozofiju Filozofskog fakulteta u Rijeci cijenjeni i koliko je njihov rad prepoznatljiv. Tako je primjerice, profesor s tričanjskog Sveučilišta Pier Paolo

Ukinite nas sve! — poručili su Ministarstvu ogorčeni studenti

Snimio R. BRMALJ

STUDENTSKI PROSVJED RIJEČANI PRIMILI SA SIMPATIJAMA U boj, u boj za studij svoj

Studenti su zvijždom popratili nastup ministrici znanosti Milene Žic Fuchs i objavu njezine odluke o upisu treće studijske grupe.

Riječka — Riječi se zakon dugog niza podina dogodio studijski prosvjed. Revolucijski studenti, mahom s Filozofskog fakulteta, obučeni u majice s natpisom »nasiliš, dakle ne studiramo protestirali su juče, i noseci Korzem transparente s natpisima »Ukinite nas sve i uživajući u boji, u boj za studij sve«, privukli su pažnju i simpatije Riječana, koji su se u hodu pridružili protesta. Cilj protivnika bila je gornja zgrada Filozofskog fakulteta, gdje je malo iz 13 sati oko tristotinjak studenata negođujući dočekalo objavu Ministrične odluke o upisu treće studijske grupe — zvijžđanju je popratilo njezin kratki nastup. Reakcije studenta prve godine odavale su sve same zadovoljstvo;

Katina Tihomorović: Nisam zadovoljstvo,

jer mislim da je bolja solucija bila da radiamo po bilo kakvom programu sada i da poslijem nastavimo službeno. Ako mi upišemo u indeksu taj drugi kolegi koji smo odabrali ja se bojim da ćemo poslije završiti na tom drugom predmetu.

Iva Vlah: Na koncu nam daju treću studijsku grupu da zakonski ne bismo gubili sate, a ionako ćemo nadoknadivati program. Mi smo se borili da studiramo filozofiju u Rijeci, a sada nismo uvereni da smo to i dobili.

Nebojša Želje: Naš cilj je ono što smo se mi trudili debitiblje izvršeno. Na sas je izvrsen određeni pritisak jer nam nista dalje vremena, već smo istog časa moralni odlučiti koju studijsku grupu uz filozofiju pobrali.

V. SIMICEVIC

taciju, rezolutan je Maronne. Riječke filozofe podržali su i o njihovom radu govorili i superativne, kolege iz Slovenije Božidar Kante, Igor Prabac i Dunja Jutronjic, umirovljena profesorica sa zadarskog studija filozofije Heda Festini, profesor filozofije sa zagrebačkog Filozofskog fakulteta Gvozden Flego.

O tome kako Ministarstvo očigledno manipulira govorio je, uz ostale, prof. dr. Nenad Miščević koji je kazao kako dr. Jure Zovko želi, nakon što je uništio zadarski studij filozofije, staviti »kapu« i na riječku, te tako razjuriti izvanredan kadar. Grad to mora sprječiti i reći »ne« grabeži i gangsterskoj upotrebi vlasti, poručio je prof. dr. Miščević i uputivši studentima riječi čestitke i njihovim akcijama i odlučnosti da se izbore za svoj studij.

Nastava mora početi

Na propuste u proceduri i pravne nepravilnosti upozorili su tajnicu Fakulteta Pamela

Frančišković i prof. dr. Miomir Matulović i Pravnog fakulteta koji je osim toga naglasio da se radi o tipičnom stvaraju saopštoj državne vlasti i monopolizmu u znanosti. Kako moram kao pravnik biti legalisti, ja se zalazem za ponapanje po pravnim aktima, pa se snažim da studenti moraju biti početi s nastavom.

Pripremena dekanica Visoke učilište škole u Rijeci napomenula je kako o samovoli vlasti i kršenju autonomske sveučilišne treba i dalje raspravljati s čime su se složili i prisutni makrobrojni sveučilišni profesori, koji nažalost i ovaj put nisu imali nikog da odgovori na njihova pitanja s obzirom da su izostali predstavnici sveučilišnih vlasti.

Sve u svemu, priča joj nije dobita svoj epilog, agonije studentenat još traje, no prema jednom iz zaključaka juče ranjeg okruglog stola, nastava mora početi najkasnije za tjedan dana, a legitimitet za tu odluku tražiće se od Senata Sveučilišta 22. listopada kada je zakazana sjednica.

Flego: Budite svoji i bit ćete najjači

Covek nije samo ono što je postigao, nego i ono što želi, i čemu sanja. Ako ste dosanjali svoj san, ako želite studirati filozofiju, ako imate profesore, podršku lokalne vlasti — nemajte dopustiti da vam oduzmu taj san. Budite svoji i bit ćete najjači — riječi su koje je studentima poručio prof. dr. Flego sa zagrebačkog Filozofskog fakulteta.

On je osim toga dodao kako nije točno da se ministrica rukovodi strukom te tvrdi: argumentirao činjenicom da je splitskom studiju ekologije dato odobrenje za potecak studija usprkos pet negativnih recenzija koje su potpisali eminentni znanstvenici s toga područja.

Ministrica udaljila profesore i prodekanе

Ministrica znanosti dr. Milena Žic — Fuchs pokazala je koliko postuje autonomiju sveučilišta. U zgradu Filozofskog fakulteta nije dopustila prodekanima da prisustvuju razgovoru i ne i njezinu suradnicu s dekanom, a sprijedila ih je kao i profesore s Odsjekom i novinari i da budu načinjeni sastanki sa studentima.

Povrđenja sam i smatram da nas je ministrica izlazila kako ne bi bilo neugodnih pitanja ili objasnjenja studentima, naglasila je prodekanica za znanost prof. dr. Jasminka Ledić.

Je li agonija studenata napokon završila - s posljednjem studentskog prosvjeda u Rijeci

Nastava prema programu zagrebačkog Filozofskog fakulteta - prof. dr. Goran Kalogjeri

SENAT SVEUČILIŠTA U RIJECI DAO SUGLASNOST RIJEČKOM FILOZOFSKOM FAKULTETU ZA POČETAK NASTAVE NA STUDIJU FILOZOFIJE

STUDENTIMA FILOZOFIJE NASTAVA NA SV. NIKOLU

Ako do 6. prosinca Ministarstvo ne donese odluku o izboru određenog programa, nastava će početi, kaže dekan prof. dr. Goran Kalogjeri, po programu zagrebačkog Filozofskog fakulteta

RIJEKA – Studentima prve godine riječkog studija filozofije nastava podnje 6. prosinca 1999. godine. Naime, ukoliko do tog datuma Ministarstvo znanosti i tehnologije ne donese odluku o izboru određenog programa, u skladu jučeršnjom odluci Senata Sveučilišta u Rijeci, nastava će početi po jednom od verificiranih programa studija filozofije u Republici Hrvatskoj.

Budući da je upravo program bio sporan u cijeloj priči, pitali smo dekanu Filozofskog fakulteta u Rijeci prof. dr. Goranu Kalogjeri po kojem će program "kremiti" nastava i dobili vrlo definiran odgovor. "Po programu zagrebačkog Filozofskog fakulteta s kojim smo i do sada najbolje suradivali".

Pošetimo, sve je počelo prije dva mjeseca, našim što je neposredno pred početak akademskog godišnja ministrica dr. Milena Žic-Fuchs donijela odluku o ukidanju prve godine riječkog studija filozofije s obrazovanjem da je program studija Nacionalno vijeće za visoku naobrazbu negativno ocijenilo. Slijedilo je, kao što je sveučilišno i istražno javnosti poznato, "prepučavanje" imenada Ministarstva znanosti i uprave Fakulteta, a podigna se "prasina" i u stručnim krugovima, pa čak i u inozemstvu. Naime, brojni eminentni stručnjaci s područja filozofije tvrdili su kako se radi o kvalitetnom

Ministarstvo ne može raditi zbog novinara?

U pismu Ministarstva znanosti i tehnologije upućenom Filozofskom fakultetu, između ostaloga, stoji kako je ministrica dr. Milena Žic-Fuchs molila Senat i upravu Filozofskog fakulteta, na sjednici 22. listopada, da im dopuste da odrade posao u miru i da bi on bio pušto laski kada bi prisustvovao prestari.

„Vama je jasno“, navodi se dalje, „da ti pritisici, a pogotovo napis u novinama nisu prestajali dugi nekoliko mjeseci izjave, što nam je otezalo rad u samom Ministarstvu, a posebno na ovom zadatku koji smo preuzeći odlukom Senata - odrediti program koji će se izvoditi u Rijeci i profesore koji će ga izvoditi“.

Zar je moguće da povjerenstvo ne može raditi zbog novinara?

programu koji je rađen po uzoru na programe prestižnih europskih i američkih sveučilišta, no Ministarstvo je ostalo "tvrdio" pri stazu da se radi "o programu koji ne nadoveđuje da je potrebno izraditi određeno rešenje, odnosno program koji najviše odgovara Rječi".

Studij filozofije dnevno je punio novinske stupce, a čak i svi političari ovoga grada, bez obzira na strančaku boju, umirovljenici, nevladini udruži, građani - apsolutno svu, izvezeli sveučilišne vlasti, podržali studente u borbi za njihov studij. Prije mjesec dana na sjednici Senata Sveučilišta u Rijeci, ministrica znanosti dr. Milena Žic-Fuchs jasno je obećala da će nastava "kremiti" za četiri, odnosno najkasnije za

pet tjedana. Peti tjedan istječe 28. studenoga 1999. godine i protekljih tjedan pokusali smo u Ministarstvu dobiti odgovor kada će končano biti donesena odluka o početku nastave i programu po kojem će se raditi. Odgovor je, kao što je također poznato, bio neodređen i u tom smislu obeshrabrujajući, a po sadržaju vrlo sličan dopisu koji je jačer stigao na Filozofski fakultet i u kojem između ostalog stoji:

...mogu izvestiti da je pošto u visokom stupaju izrade končnog prijedloga, ali još uvijek nije u potpunosti završena. Ne moram vam uvjeravati da je osobno nastojao potući prijedlog končnog rješenja i čimlije sve što je u mojoj moci da nastava počne što prije, ali vam u ovom času ne

mogu reći točan datum. Čim mi to situacija omogući ja ću vas direktno izvestiti o prijedlogu Ministarstva znanosti i tehnologije, a vas molim da iskoristite svoj utjecaj prema studentima koji s nestrpljivočkom očekuju početak nastave i da ih upoznate s tim da Ministarstvo znanosti i tehnologije čini sve da bi nastava počela što prije.

Dakle, samo kupovanje vremena za nešto što, vrede stručnjaci, može biti gotovo u tri dana. Ipak, čini se da je ja agonija studenata završila i da će, ili Ministarstvo sjedam tjedan donijeti odluku o početku nastave, ili će ona, kao što je Senat ovoga puta odlučio početi na blagdan Sv. Nikole.

E. MARINKOVIĆ
SKOMRLJ

MUP ODGOVORIO NA OPTUŽBE NEW YORK TIMESA

Kaznene prijave za nepoznate počinitelje

ZAGREB (Hina) – Ministarstvo unutarnjih poslova Hrvatske jučer je priopćenjem odgovorio na pisanje New York Timesa od 19. studenoga u kojem se hrvatske vlasti optužuju za kampanje uznemiravanja američkih diplomata u Hrvatskoj, navodeći pri tom da služba provale i jedan slučaj postavljanja prisluških uređaja u stanovne američkih dužnosnika u Zagrebu.

MUP navodi da je između 5. i 11. listopada 1999. godine nepoznata osoba izvršila provalu u obiteljsku kuću u Zagrebu, u ulici Dominika Mandića 26, koju je koristila Mary Anne Walker, američka državljanka i donedavno viša savjetnica za demokraciju u Agenciji USAID-a (Američke vladine agen-

cije za međunarodni razvoj) pri Veleposlanstvu SAD-a u Zagrebu. Očevid je su obavili djelatnici Odjela za suzbijanje općeg kriminaliteta i Odjela kriminalističke tehničke Policijske uprave zagrebačke, a mjesto događaja pregledali su i djelatnici Protukospoljinskog odjela. Očevid je obavljen temeljem pisemnog odobrenja gde Mary Anne Walker je nakon očevida izjavila da nije imala nikakvih poziva ni prijetnji od strane nepoznatih osoba.

Između 30. rujna i 3. listopada također nepoznata osoba izvršila je provalu u stanu u Zagrebu, u Massarykovoj 24/II, kojeg koristi Sarah Jenkins, državljanka SAD-a i direktorka za policijsku obuku u Uredu NDIA-a (Nacio-

nalnog demokratskog instituta) za Hrvatsku. Nepoznati počinitelji ili više njih, prema rječima Sarah Jenkins, otučili su zlato tankit u vrijednosti od oko 8.000 kuna. Očevid su izvršili djelatnici kriminalističke policije Policijske uprave zagrebačke. U oba slučaja PU zagrebačka je podnijela kaznene prijave nadležnom Državnom odjeljtvuštvo protiv nepoznatih počinitelja, a kriminalistička obrada usmjerena je prema osobama iz kriminalnog miljea koje su poznate po takvim načinima izvršenja provala. Očeđene američke državljanke nisu prijavile da su u nekom od prvojavljenih stanova pronađeni prisluški uređaji kao što spiskivala novina "The New York Times".

UKRATKO

Arlović za gospodarsku suradnju sa SRJ

Mato Arlović

VUKOVAR (Hina) – Po predsjednik SDP-a Mato Arlović zauzima se za veću gospodarsku suradnju hrvatskoga Podunavlja s podgrađanim područjem susjedne SRJ jer smatra da bi od toga i Hrvatska i Podunavlje mogli imati same koristi. Najveće optora takvoj suradnji pružaju lokalni političari u Vukovarsko-srijemskoj županiji, rekao je Arlović na jočer održanoj javnoj tribini te stranke u Vukovaru, posvećenoj povratku programnika kao, kako je nazvano, "prioritetu nove demokratske vlasti". Po njegovu mišljenju, građani Vukovara osim fizike moraju imati i socijalnu i gospodarsku sigurnost. "Stvaranje predviđeta za takvo stanje u hrvatskom Podunavlju za hrvatsku je državu teža zadaća od reintegracije toga područja u ustavopravni sustav Republike Hrvatske", smatra Arlović.

Vlada o »Tisku idućeg tjedna?

ZAGREB (Hina) – O novom prijedlogu programa restrukturiranja distributerskoga poduzeća "Tisk", u Vladu će se, po njegovim izvještajima, odbratičiti idućega tjedna. Prijedlog je Vlad utvrdila Uprava poduzeća, a njima bi se, preprojektovan u "Tisku", spriječio stečaj toga najvećeg hrvatskoga distributeru čiji dugovi iznose 600 milijuna kuna. Strajk u "Tisku" koji je trajao od 21. do 23. travnja prekinut je dogovorom u Vladu temeljem kojega je zaključeno da pet hrvatskih banaka (Privredna banka Zagreb, Hrvatska poštanska banka, Splitinska i Istarska banka, te Državna agencija za sanaciju i restrukturiranje banaka u imu Dubrovačke banke) preciziraju sanaciju toga poduzeća.

ZANE: Vratite opljačkano

ZAGREB – Prema najnovijim pokazateljima Zavoda za zapošljavanje i drugim relevantnim čimbenicima, broj nezaposlenih rado sposobnih osoba premašio je 350 000 i u stalnom je porastu, stoji u priopćenju Zajednice nezaposlenih (ZANE).

– Gospodo na vlasti, vi ste najdovedomiji za današnje nezadovoljstvo stanje u zemlji, vaši programi za razvoj gospodarstva, otvaranje novih radnih mjesti, a time i smanjenje nezaposlenosti na podnosišnjih pet do sedam posto ostvariti će se u slijedećih sto godina, a mi moramo živjeti sad, danas. Ne borite se za goće vlast, raznimi bokarstkim i inim podvalama, već razvojnim programima i poštenu raspoložljom preostalom kapitalom, desetčetinu stvaranog od hrvatskog radništva i seljstva. Vratite opljačkano! – poruka je koja stoji na kraju priopćenja kojem potpisuje Velimir Knežević, predsjednik ZANE. S.V.

Provincijalizam školstva

ZAGREB (Hina) – Provincijalizam je karakteristika hrvatskoga školstva sastava, a jedna od njegovih glavnih pogrešaka je preopterećenost učenika zbog memoriranja čimbenika, receno je na jučeršnjoj stručnoj tribini "Škola za 21. stoljeće" Forum za slobodu odgoja. Na tribini posvećenoj problemima školstva i "zahtjevima" za novo stoljeće, govorili su stručnjaci, znanstvenici, predstavnici sindikata i drugi, koje se bave obrazovanjem. Uvodno o "institucijama i ideologiji hrvatskoga školstva" govorio je Ivan Paden, napomenuvši kako razvoj školstva u nas prvenstveno sprečavaju ideološke zaprake, a zatim zakone. Ocjeno je kako je veliki nedostatak opterećenost nastavnih predmeta suvišnim čimbenicima. "Užibeničke matematike soliko su nejasni da se bez predavanja i instrukcija gotovo i ne može", rekao je.

Radnici NAME okupirat će Ministarstvo gospodarstva?

ZAGREB – Petstotinjak radnika Name jučer je u podne ponovno blokirao tramvajske pruge ispred robne kuće u Ilici, premda je tramvajski promet petnaestak minuta ranije preusmjeren na Glavni kolodvor. Prosvijetnicu su se ovaj put razili već u 13 sati, kao i sindikati koji temeljem pristiglog dopisa iz Hrvatskog fonda za privatizaciju, nisu pronađali zajednički jerik. Stari odgovor Fonda na zahtjeve sindikata naslovjen isključivo na predsjednika uprave Name Josiku Škoriću, u kojem stoji da će "usklađeno postignutom dogovoru HPP osigurati isplatu prve zajamčene bruto plase do srijede, 1. prosinca a drugu u sljedeća dva tjedna. Isto tako, potpisati će se ugovor s međunarodnim konsultantskom tvrtkom Ernest & Young radi izrade programa sanacije i restrukturiranja društva", točno u podne pružan je radnicima. Ana Knežević, predsjednica Sindikata trgovine dodala je da će predstavnici konsultantske tvrtke već u petak obaviti preliminare razgovore s Fonom, pa se sljedećeg tjedna očekuje potpisivanje ugovora o restrukturiranju, unutar kojeg će se rješavati i vjerovni te višak zapošlenih. Budući da je predsjednik održao sastanak s predstavnicima Ministarstva gospodarstva i dobavljajući držati satočene dok ugovor ne bude potpisani, najavila je Knežević, a ako ne bude išlo po planu, u četvrtak idemo na Markov trg.

N.M.

AFERA Konferencija za tiskan dekana riječkog Filozofskog fakulteta

Što može Zadar ne može i Rijeka

Zašto se nikad recenzirani program studija filozofije u Zadru izvodi, a mladom riječkom programu se na kraju akademске godine osporava kvaliteta programa i predavača?

Piše Branimir Lazarin

RIJEKA - Nakon što je Ministarstvo znanosti i tehnologije iz upisne kvote za sljedeću akademsku godinu izostavio studij filozofije na riječkom Filozofском fakultetu, dekan riječkog Fakulteta dr. Goran Kalogjera juče je sazvao presskonferenciju s namjerom da javnosti podstare dokaze o pravilno provedenoj proceduri osnivanje novog studija, koju osporava nadležna Ministarstvo.

Dr. Kalogjera je, uz izlažnje na članjenici proceduralno-legalnog početka studija, istaknuo da je nastavni program riječkog studija filozofije identičan onome u Zadru. Za razliku od riječkog nastavnog programa koji je na temelju negativnih recenzija sada osporen od strane Ministarstva, identični zadarški program studija filozofije nije nikad niti bio recenziran.

osnivanja riječkog Odsjeka za filozofiju izao je pozitivno mišljenje o kvalitetu programa i preporučilo ga Senatu Sveučilišta Rijeke na usvajanje.

- Zato se nikad recenzirani program studija filozofije u Zadru izvodi, a mladom riječkom programu se na kraju akademске godine osporava kvaliteta programa i predavača? - piše se dr. Kalogjera.

Pitanje je izravno upućeno ministrici Fuchs od koje se očekuje da još jednput previđe isbitnu odluku. Kako Ministarstvo prema službenoj dužnosti danas treba javnosti predložiti konačan broj upisnih kvota za Sveučilište u Hrvatskoj, dr. Kalogjera se mudi da se "rijeci slučaj" dobrom voljom Ministarstva može pozitivno rješiti do početka upisnih rokova, dakle, za mjesec i pol.

Pročelnika riječkog odsjeka dr. Segejana Priglo-Samardžića glavnim problemom, a time i mogućim kљučem rješenja, smatra činjeni-

Prethodnji konferencija za tiskan dekanat Filozofskog fakulteta Goran Kalogjera

programa dr. Srđan Lejac da je pozitivno mišljenje, što u ostala negativna mišljenja recenzenta znači da program riječkog studija filozofije ne može biti apostolito negativan", tvrdi dr. Samardžić i apelira na anonimne recenzente da javnosti ili barem riječkom odsjeku argumentiraju svoj stav.

Poništenje odluke

U protivnom, jedini zaključak koji se nameće u cijelom

prema mišljenju riječkog Odsjeka za filozofiju, dr. Jure Živko koji se jednput pozivno oblažao o programu u sadašnjosti i ministrica Fuchs na kojoj leži odgovornost o sudjeli-

• Prof. dr. Ivica Mandić, pomoćnik ministriće znanosti: Ne možemo prihvati tumačenje da su studenti prošle godine na studiju filozofije upisani bez odobrenja Ministarstva kada je upisne kvote popisane do ministar Mandić

Samo je jedna generacija studenata uspjela na riječkom Filozofskom fakultetu upisati studijsku grupu filozofija-povijest. Iako neki studenti su u posljednja predavanja u ovogodišnjem nai-

caju za učenje, nakon čega bi trebali početi s polagajem ispite, a istodobno su iz međunarodnog ministarstva stigli neslužbeni glasovi da te studijske grupe postaju predavanja u p

Ministarstvo znanosti i tehnologije

'Nismo donijeli odluku o ukidanju studija'

O "rijecičkom slučaju" u Ministarstvu znanosti, na našem iznenadno, nismo uspjeli dobiti nikakav izjavu. Umjesto toga, na adresu nasne ređeće odluke je službeno priopćeno: Ministarstvo otkazuje o ukidanju studija filozofije za 2000. godinu.

Petak 8. 10. 1999.

10 NOVI PROGRAM STUDIJA FILOZOFIJE FAKULTETSKOM VJEĆU FILOZOFSKOG FAKULTETA BIT ĆE IZNESEN 27. SJEĆNJA

OD POLITIČKIH PROMJENA FILOZOFI OČEKUJU MANJE POLITIKE U ZNANOSTI

Vjesnik list PONEDJELJAK, 17. 1. 2000.

Goran Kalogjera
Semin G. KOVACIC
IK MREŽA

RIJEKA - Točno prvo dana zime počela je nastava studentima prve godine filozofije na riječkom Filozofском fakultetu, a tako je završen prvi dio nekih dogodjaja koji su obilježili očjetu proštu godinu na riječkom Sveučilištu. Sive je počelo u preloje kada je program po kojem studiraju studenti sadašnje drugu godinu dobio negativne recenzije Nacionalnog vijeća za visoku obrazovanju, što je, na talosi dogodilo i u drugom programu o kojem su recenzenti negativan sud dozvila prije početka ove akademiske godine. Dodatno je očekivalo da će članjenica dužnosti predsjednika odsjeka za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti. Milena Žic, predsjednica županijskog vijeća znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni - se čim naš program dobije recenzije i prolaznu ocjenu - da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Suradnja s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni - se čim naš program dobije recenzije i prolaznu ocjenu - da se ukloniti.

prof. dr. Goran Kalogjera
Semin G. Živko
druge godine / Št. 10. 10. 1999.

Bud. poz.
NA
SKR

UKIDANJE FILOZOFE U RIJEKI Nakon odluke ministrike ministriće Žic-Fuchs Filozofi šokirani time što ni rektor Brnić nije imao ništa protiv ukidanja filozofije

Profesori s filozofskog odsjeka ne mogu prihvati činjenicu da su negativni recenzenti

i rječki koji su negativno recenzirani.

Ministrica znanosti i tehnologije Milena Žic-Fuchs otkazala je u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su spremni da se ukloniti.

Na sastanku su se spremni da su ukloniti programi za filozofiju, održati "dnevnice predmeta" na klasifikacijskoj manifestaciji znanosti i umjetnosti, u sastanku s kolegama iz Zadra na vidnoj je razini, a oni su sp

NOV LIST

utorak

Rijeka, 7. prosinca 1999.

CIJENA
5,00
KUNA

jive
kona

Sačuvajte ovu stranicu - Novi List
do četvrtka, 9. prosinca i oštvari
to vaš dobitni broj za 3.000 kuna

LATNO

OSU 10.000 kuna PLUS

MINISTrica ZNANosti DR. MILENA ŽIC-FUCHS DONIjELA ODLUKU O

Nastava u Rijeci po zadarskom programu

Protiv odluke je bila dr. Jasna Krstović dok je suzdržan bio prof. dr. Goran Kalogjera zbog nepoštivanja posljednje odluke Senata i činjenice da zadarski program nije verificiran

RIJEKA – Ukoliko ne postoji »skaka«, nastava bi za studente pre godine riječkog studija filozofije mogla početi vrobro. Naime, na potražnjem izvanrednoj sednici Senata Svetoštva u Rijeci ministrica znanosti i tehnologije prof. dr. Milena Žic-Fuchs izvješćala je pristupe o mjesnji odluci da nastava za studente pre godine filozofije na Filozofском fakultetu u Rijeci nisu »krešnji« po programu zadarskog studija filozofije i to onoga trenutka kada se sklopi ugovor o korištenju programa i međusobnoj suradnji između riječkog i zadarskog Filozofskog fakulteta. Nevjerojatno, ali stvarito, s obzirom da je pre rječki program koji je podjeljeno, dobio negativne recenzije gotova identičan zadarskom. Upravo zbog toga, kao i zbog činjenice da je zamenjena odluka s podjednje sednici Senata Svetoštva u Rijeci, prema kojoj je nastava trebala početi jučer i to prema jednom od verificiranih progra-

ma, navedena odluka nije donaćena s previse određenja.

Prije no što je proglašena odluka Ministrica znanosti i tehnologije, koja je ujedno i konačna, barem kada je riječ o

Ministarstvu, dr. Žic-Fuchs podjeljena je pristupe na priču oko filozofije, uz neizostavnu tiradu o tome kako »cijeli shod je trebao izlaziti iz akademskih okvira, a posebno ne

Legitimitet negativno ocijenjenom programu

Pročelnica Odjeljka za filozofiju dr. Snježana Prijic Šimarić naglasila je kako se radi o višestruko zamisljivoj odluci, te dodala:

– Mi s radio/ću privlačimo zadarski program, poglavito zbog toga što je naš prvi program koji je bio negativno ocijenjen, gotovo identičan zadarskom, no čudi mi što nam se ustaša privlače da radimo po takvom programu. Na arijenu spasku bilo je teško odgovoriti, pa su objasnjenja ministrica dr. Žic-Fuchs i dominirača prof. dr. Nikole Ruzinskog zvala »supje«, a smisla »preusude nisu stari Ministerstvo, nego Nacionalni vijeća za visoka obrazovanje« i »dohvatite legitimitet kroz program koji ima pravo javnosti, tako nije verificiran, jer se počeo provoditi prije donošenja novog Zadarskog«.

Što će biti kad dođe na red? Ukoliko bude negativno ocijenjen, znači li to jednem udarcem ubiti dvije muhe, »zadarsku« i »rječku«.

sincia!

Stranica 3.

ODLUKOM MINISTRA TURIZMA
Niko Bulić umjesto Marijana Bulata

Stranica 3.

OČAJ TAKJUNIZACIJE
Pred- izborna igra s Gucićem

Stranica 4.

ISSN 0350 - 4301

9 770350 430000

Imam izbornu uporuštu u Gorskom kotaru
Snimio Darko JELINEK

PASALICA MOGU POZVATI KAD GOD POŽELIM

Stranica 5.

MINISTrica ZNANosti DR. MILENA ŽIC-FUCHS DONIjELA ODLUKU

Ministrica Milena Žic-Fuchs jučer je od riječkih studenata dobila šibu bez maskica
Snimio Sergej DRECHSLER

Starta riječki Studij filozofije

Stranice 2. i 3.

TRAGEDIJA U CAKOVCU
Nakon svađe ubio brata iz pištolja

Stranica 30.

UBIO DVOJICU ROĐAKA U ODVJETNIČKOM UREDU

Stranica 30.

BJELOVAR
UPUCALA NAPASNika NA ULICI

Ne vjeruj
Danajcima n
kad darove
nose

– Studenti češke komad
počeli sa studijem. De
nam je »preparovanj
kazu je nakon sjedn
Nebojša Želić, jedan
studenta preve god
studija filozofije. Na
tajne zasla su minist
darovali šibu i to
mninice, kratko je dos

– Pa St. Nikola je
ako me pitate imu li
bolike, valjda ima, i
svatko shvati kako bi

Prće po hodnic
bole su nekoliko nij
meračnje i uglavnom
se svodile na to i
ministrica opet nije
tovara zakon, kako
su drži predavanja
kampanju te da ne po
odlike Senata. Osim
čula, čula se i vrlo
kretna kritika koj
odnosila na ministra
izjavu »kako sve a
interes studenata
ne može dopustiti«

– de po lošem progri
a sada im je ga po
vraca oblačiti ga u
programa koji im
je javnosti.

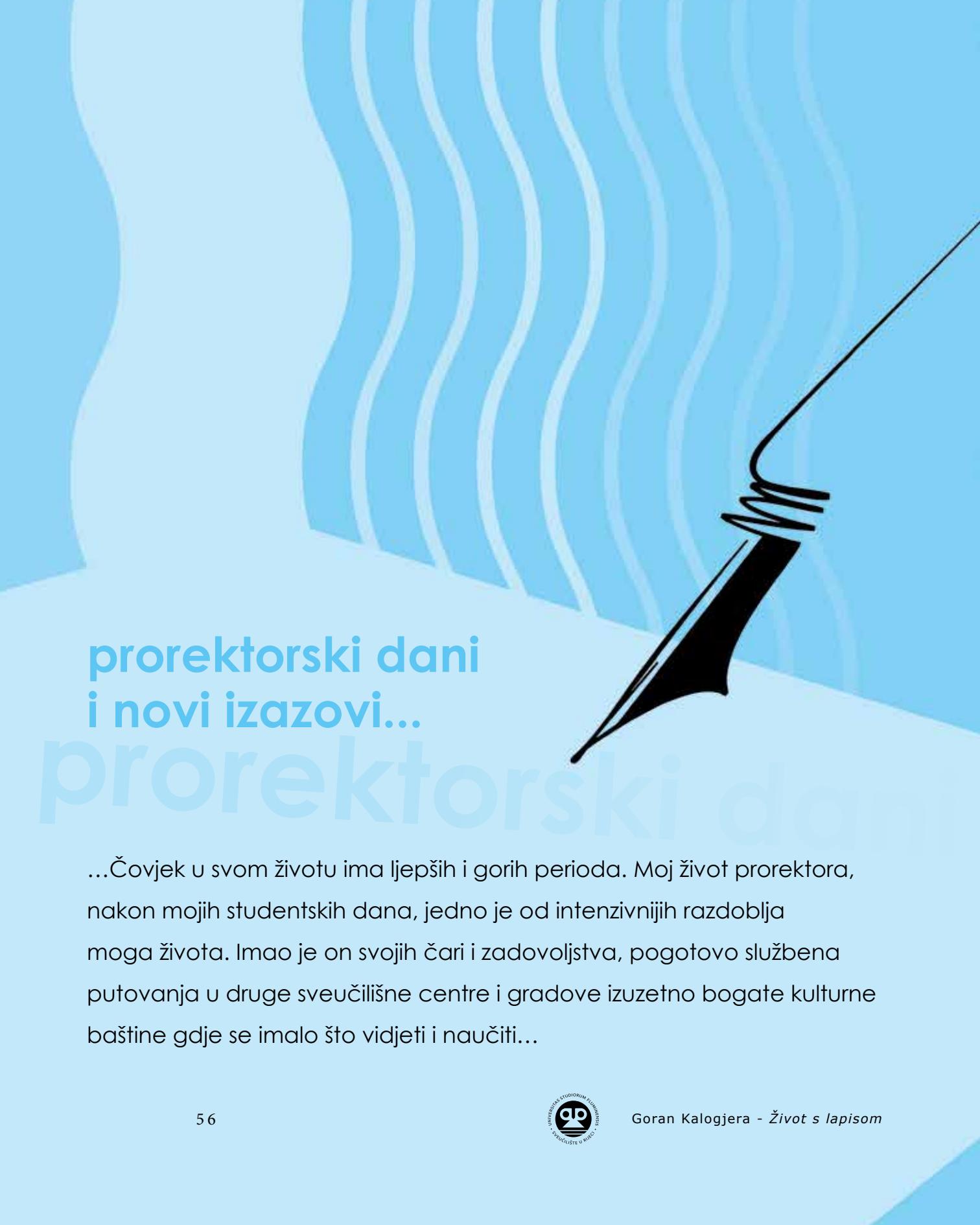
Elvira MARINKOVIĆ
SKOMRLJ

Goran Kalogjera uručuje diplomu Doris Šajn, danas pomoćnici pročelnika u Gradu Rijeci

Posebno lijepi trenuci u mandatu dekana bili su prilikom podjele diploma studentima – podjela diploma sa suradnicima, prodekanima prof. dr. sc. Jasnom Krstović i prof. dr. sc. Milanom Nosićem

proektorski dani i novi izazovi...

proektorski dani

...Čovjek u svom životu ima ljepših i gorih perioda. Moj život proektora, nakon mojih studentskih dana, jedno je od intenzivnijih razdoblja moga života. Imao je on svojih čari i zadovoljstva, pogotovo službena putovanja u druge sveučilišne centre i gradove izuzetno bogate kulturne baštine gdje se imalo što vidjeti i naučiti...

zborom akademika Daniela Rukavine za rektora Sveučilišta u Rijeci moj se životni put dosta promijenio. Imajući u vidu moje zalaganje za Pedagoški/Filozofski fakultet, kao i nastojanja i upornost da Rijeka dobije studij filozofije, kao i profiliranje Pedagoškog fakulteta u Filozofski, akademik me nakon izbora (ili dok je dobio mandat v.d. ne sjećam se točno), pozvao kući na razgovor. Bio je to otvoren, prijateljski, ali ozbiljan razgovor, gdje sam rektoru dostavio sve svoje znanstvene reference, uključujući i poznavanje stranih jezika. Da ne duljim, akademik mi je ponudio posao prorektora za nastavu. Što sam i prihvatio. Imao sam dosta iskustva u toj problematici, uostalom bio sam nastavnički kadar, po vokaciji i diplomi, stoga mislim da je njegov izbor bio opravдан. Sjećam se prvog dolaska u Rektorat, odabira sobe i prvih zaduženja. Akademik je odabrao i svoje druge suradnike, dr. Zdravka Lenca, vrsnog fizičara i mog bivšeg prodekana, te dr. Peru Lučina, svog mladog kolegu i bivšeg studenta s Medicinskog fakulteta. Kasnije nam se u svojstvu rektorovog pomoćnika pridružio dr. Jože Perić, koji je naknadno bio izabran za prorektora za financije.

S odmakom od podosta godina o svojim kolegama prorektorima mogu reći sve najbolje, jer su bili najbolji. Najblizi sam bio, onako ljudski i prijateljski, s pokojnim dr. Jožom Perićem, finansijskim stručnjakom, čijom je zaslugom riječko Sveučilište obogaćeno za mnogo inovativnih projekata, uključujući izgradnju Kampusa i stanove za mlade znan-

Goran Kalogjera u radnoj sobi na Rektoratu Sveučilišta u Rijeci

PROF. DR. GORAN KALOGJERA, PROREKTOR ZA NASTAVU RIJEČKOG SVEUČILIŠTA O REZULTATIMA ISTRAŽIVANJA „KAKO VIDIM SVOI STUDIJ“

Niti jedan sveučilišni nastavnik nije osramoćen

Duboko sam uvjeren da nikako ne стоји mišljenje da je ovo istraživanje rezultiralo javnim sramoćenjem svih nastavnika Sveučilišta! Na dosadašnjim prezentacijama prisustvovalo je više od 350 sveučilišnih nastavnika i nije bilo nikakvih naznaka da je netko osramoćen.

Razgovarala Elvira MARINKOVIĆ ŠKOMRLJ

Posjednjom javnom prezentacijom istraživanja „Kako vidim svoj studij“ na Pravnom fakultetu završen je ciklus javnog predstavljanja rezultata istraživanja koje je trebalo dati odgovore o stanju na riječkom Sveučilištu. O tome kako, kao koordinator cijelog projekta, ocjenjuje rezultate istraživanja koji su javnosti predstavili Sveučilište onako kako ga viđe studenti, razgovarali smo s prorektorem za nastavu Sveučilišta u Rijeci prof. dr. Goranom Kalogjerom.

– S obzirom na to da se radi o osjetljivoj materiji, odnosno statusu, ugledu i značenju našeg Sveučilišta, bit će u ovom razgovoru krajnje precizan, što znači da će barem isključivo provjeranim i dokazanim argumentima. Javnost treba podsjetiti da ovo istraživanje nije nikakav bir sadašnje uprave Sveučilišta, rektora ili bilo kojeg prorektora, već je to realizacija dugogodišnje želje Student-

skog zborna da se to jednom konačno napravi. Priprijeđujući se za ovo istraživanje, odnosno formirajući istraživački tim, našao sam u arhivu Sveučilišta da je Studentski zbor pokrenuo ovu inicijativu još kada je rektorica bila prof. dr. Katica Ivanšević. Po stupanju na dužnost prorektora za nastavu, u dogovoru s predstavnicima Studentskog zborna predložio sam rektoru da to obavimo na jedan stručan, krajnje profesionalan način, s ljudima našeg Sveučilišta, ali radi vjerojatnosti o objektivnosti i s Institutom za društvena istraživanja iz Zagreba, što je i prihvaćeno. Sada, kada je sve to za nama, a bio je to jedan velik i naporan posao, Rektorat ali i uprave fakulteta imaju »snimak« stanja na svojim institucijama, neovisno o tome svjduju se ti rezultati njima ili ne.

Kako izgleda taj »snimak?«

– Istraživački tim je nakon opsežnih analiza došao do rezultata koji neke fakultete potpisuju u boljem svjetlu, a neke u lošem, ovisno o tome kako

su reagirali studenti pojedinih fakulteta. Iz cjelokupnog istraživanja proizlazi da je prosječna ocjena riječkog Sveučilišta dobar, što je dobro, ali nije vrlo dobro niti odlčno. A to je i ono čemu treba težiti, i što je i bila svrha cjelokupnog istraživanja: ukazati na nedostatke kako bi se oni u što kraćem roku korigirali.

Pozitivni stavovi većine

Što će uprava Sveučilišta poduzeti nakon što je anketa predstavljena na svim fakultetima, naime već je sada prisutna bojačana u jednom dijelu sveučilišne javnosti da se radi o larpurlartizmu?

– Ne bilo sličio da se radi o larpurlartizmu, već o realizmu. Pogrešno je prozivati upravu Sveučilišta što ona sada kani poduzeti jer nas se na taj način stavlja u položaj nekog »nadzornog organa«, što Rektorat nikako nije i ne želi biti. Rektorat je svoje učinio, оформio istraživački tim, omogućio istraživanje, organizirao javne promocije, a svaki dekan, dekanica, ukoliko redovito posjećuju sjednice Senata znaju da je sada

na upravama fakulteta da odrade svoj dio posla koji nije malen. Prema tome Vaše je pitanje trebalo glasiti što će sada učiniti uprave fakulteta. Uostalom, rektor je kontinuirajući istraživanje na sjednici Senata u veljači ove godine podsjetio dekane na zaključku Senata da će se dobiti materaljili prvo raspraviti na kolegijima uprava i sastancima fakultetskih vijeća, potom javno predstaviti, a nakon toga dužnost je uprava da donese programne mјere i aktivnosti za unapređenja nastave, ali i upravljanja fakultetom.

Budući da je bilo postupka i ponašanja koja se mogu ocijeniti neprimjereno, ili neetičnim što bi uprave fakulteta morale učiniti?

– Imaju određene rokove do kada to moraju »rasaćisti« i ja sam duboko uvjeren da je većina dekana ove istraživanje shvatila u pozitivnom smislu, ne kao metodu blaženja ili degradacije nego kao dobronamjernu inicijativu u formi znanstvenog projekta koja nam ukazuje direkte i loše strane našeg Sveučilišta u cijelosti. Za očekivanja je da će do konačne devetog mjeseca uprave fakulteta na temelju dostavljenih materijala o istraživanju moći sačiniti kvalitetne programe kojima će u jednom duljem ili kraćem razdoblju uspjeti realizirati uspješne pomake u korist svojih institucija.

Neprihvativi prigovori »hotelijskoj«

Konkretno, hočete li tražiti od Fakulteta za turistički i hotelijski menadžment da postupi kao i ostali, odnosno da održi javnu prezentaciju?

– Organizirajući internu interpretaciju bez ljudi kojima je interpretacija rezultata

profesija i struka, što je uostalom i bila odluka Senata, FTHM je bez potrebe privukao na sebe znatnu medijsku pažnju. Da su postupili kao ostali fakulteti vjerujem da bi rezultati, i poruke koje proizlaze iz njih, uz adekvatno i stručno tumačenje istraživačkog tima doživjeli na drugi način. Umjesto toga u rektorat je s Fakulteta došlo neotpisano pismo koje navodno salju nastavnici i studenti. Fakultetu u kojem se anketira smatra javnim sramoćenjem svih nastavnika Sveučilišta,

dok je istraživački tim po tom tumačenju donio pogrešne rezultate i prikazao ih istinitima! Meni je žao ako takvo mišljenje djele neki profesori i studenti Fakulteta za turistički i hotelijski menadžment, i ono zasluguje odgovor. Naime, obrađeni su stavovi uprave studenta tog Fakulteta. Duboko sam uvjeren da nikačko ne stoji mišljenje da je ovo istraživanje rezultiralo javnim sramoćenjem svih nastavnika Sveučilišta! Na dosadašnjim prezentacijama prisustvovalo je više od 350 sveučilišnih nastavnika i nije bilo nikakvih naznaka da je netko osramoćen.

A što je s prigovorom »Hotelijskog« na stručnost istraživačkog tima?

– Istraživački tim činio je pet istraživača s doktoratom znanosti registriranih u Ministarstvu znanosti i tehnologije Republike Hrvatske u znanstvenom statusu znanstvenih suradnika, odnosno viših znanstvenih suradnika. Upitnik koji su istraživači koristili sastoji se

Biće kakvo dramatiziranje ili zatravanje očiju pred činjenicama ne vodi nikuda – prof. dr. Goran KALOGJERA

od brižljivo probranih pitanja. Sam upitnik konstruiran je po modelu koji se uspješno koristi na svim australskim i velikom broju američkih sveučilišta a zahvaljujući predstavljajućima upotpunjeno je našim specifičnostima. Provjerena faktorska struktura i metričke karakteristike upitnika (valjanost, pouzdanost, osjetljivost) opravdavaju njegovu upotrebljivost. Prema tome prigovor profesora i studenta Fakultete za turistički i hotelijski menadžment na nekompetentnost istraživačkog tima ne prihvatom jer ne odgovaraju istini. Uostalom, Fakultet od listopada ima novu upravu i ja se nadam da će novi dekan sa svojim suradnicima ipak uvažiti rezultate istraživanja, u interesu i za dobrobit svog fakulteta, koji je uistinu dragocjen za našu regiju i Sveučilište. I na krajnji je odgovor na Vaše pitanje, da, zamolio sam gospodu dekaniju da organizira javno predstavljanje, premda osobno smatram da to više ne bi imalo smisla.

Istraživanje po svjetskim kriterijima

Najveći prigovor istraživanju je neprimjerena metodologija. Drži li prigovor vođu ili se radi o obranaškom stavu i paničnom pokušaju da se ipak neugodne stvari gurnu pod tepih?

– Sto se pak tiče »neprimjerenih metodologija«, rečeno bih sljedeće. Nacionalno vrijedi za visoku načinost i Rektorski zbor educirali su da se ista anketa provode na svim sveučilišima Republike Hrvatske te da se obnavlja svake dvije godine.

Pridodao bih i informaciju da je na sjednici Svjetske europske zajednice sveučilišta u Beču prije nekoliko mjeseci zaključeno da ocjena kvalitete sveučilišta mora doći u prvi plan, a elementom do kojeg se pritom također jest mišljenje studentata! Iz svega loga proizlazi da je na našem Sveučilištu provedeno jedno istraživanje koje svjetska sveučilišta rade semešano u na kraju studijske godine. Rezultata koje smo dobili prikazuju naše Sveučilište onakvim kakvo

ono stvarno sada jest – dobro Sveučilište, no to ne znači da ono ne može biti značajno bolje. A tom boljem sveučilištu trebamo težiti sv, jer smo tako možemo ući u svjet razvijenih i poznatih evropskih sveučilišta. Bio kakvo dramatiziranje ili zatravanje očiju pred činjenicama ne vode nikuda.

Treba iskazati hrabrost, prihvati evidentne pokazatelje i skoristiti ih za konstrukтивne zahvate usmjerenе ka podizanju kvalitete i digniteta institucije, a samim tim i Sveučilišta.

Prvi veliki izazov u prorektorskem mandatu Gorana Kalogjere bio je provođenje bolonjskog procesa

PROF. DR. GORAN KALOGJERA, PROREKTOR ZA NASTAVU SVEUČILIŠTA U RIJECI

Studenti ocjenjuju kvalitetu studija

Odlučili smo provesti anketu koja će pomoći da napravimo korekcije na fakultetima za koje utvrdimo da na njima postoje anomalije

Analiza stavova o vlastitom studiju studenata Sveučilišta u Rijeci – kvaliteta studija i studiranja iz perspektive studenata, naziv je projekta, odnosno ankete koja će se krajem veljače provesti među studentima riječkih fakulteta. Prema riječima prorektora za nastavu prof. dr. Gorana Kalogjere, istraživanja pokazuju da su stavovi studenata prema vlastitom studiju i uvjetima studiranja dobar indikator organizacije studija i kvalitete sveučilišne nastave.

Istraživanja su pokazala da kvaliteta nastave nije baš na zavidnoj razini, odnosno studenti su imali primjedbe na rad nastavnika.

– Da, takvih primjedbi imamo i one se seriozno razmatraju, međutim, ne poduzimaju se sankcije, što i nije u našoj ovlasti, već smo odlučili realizirati anketu koja će dati percepciju i studentsku vizuru nastave na Sveučilištu i koja će pomoći da napravimo odredene korekcije na onim fakultetima na kojima će biti uočene odredene anomalije koje izlaze iz okvira akademskog ponašanja na relaciji profesor – student.

Kvaliteta komunikacije

U sveučilišnim krugovima bilo je i onih koji su smatrali da studenti ne mogu ocenjivati profesore.

Šansa novim ljudima i idejama

Kako ocenjujete studentski život?

– Za mnoge je Rijeka skup grad, posebno za one koji nisu smješteni u domovima. Što se tiče prehrane, uglavnom su zadovoljni, no nedostaje zabavnih i kulturnih sadržaja, a nisu zadovoljni ni s radom studentskih organizacija pri fakultetima. No, nema smisla samo kritizati te ljudi koji njima rukovode, jer se radi i o pasivnosti među studentima što su pokazali i protekli studentski izbori. I to je razlog zbog kojeg sam kazao da bi na određena čelna mjestra trebalo doći neki mladi studenti koji žele i mogu ponuditi nešto novo.

– Točno, no prevladalo je mišljenje, a to je i stav Rektorata, da su studenti za to kompetentni i to s nekoliko aspekata. Prijе svega, oni mogu ocijeniti vlastiti studij i uvjete studiranja na svojim fakultetima, potom mogu kazati u kojoj mjeri nastavnici zadovoljavaju njihove zahtjeve, očekivanja i potrebe. Anketa će pokazati kvalitetu komunikacije na relaciji studenata – nastavnici, odnosno studenti – osoblje fakulteta, utvrditi u kojoj mjeri su uvjeti studiranja povezani s psihološkim problemima studenata, te u kojoj mjeri se u studentskoj populaciji koriste sredstva ovisnosti.

Hoće li rezultati ankete biti predstavljeni javnosti?

– Istraživački tim će najprije elaborirati rezultate ankete u zgradici Rektorata za sve zainteresirane, a potom će iste rezultate, ali ovaj put sa specifičnostima pojedinih fakulteta, predstaviti fakultetskim vijećima svih članica našega sveučilišta. Nakon što se fakultetska vijeća riječkih fakulteta i njihova rukovodstva upoznaju s rezultatima ankete u cjelini i sa specifičnostima koje se odnose na njihov fakultet, problem prelazi u nadležnost dekanu koji se moraju, ili neće trebati, suočiti s problemima i iznaći načina kako ih rješiti. Mišljenja sam da je u obotranom interesu da se evidentni problemi bilo kakve vrste, naravno pod pretpostavkom da ih bude, moraju rješiti u korist svih zainteresiranih.

Predložio pomirbeni sastanak

Određeni istraživanja je bilo, a i sami ste spomenuli da dobivate prituže studenata. Na kojim fakultetima ima najviše problema?

– Za sada ne bih izlazio s imenima, no na temelju razgovora sa studentima mogu reći da određenih problema ima manje-više na svim fakultetima. Ne može se izdvojiti ni jedan fakultet za kojeg se može reći da je »čist« od određenih

Prof. dr. Goran KALOGJERA: Ni jedan fakultet nije čist od anomalija

anomalija. Koji prednjače, reći će rezultati ankete.

U posljednje vrijeme među predstavnicima studenata bilo je i podosta »prepucavanja«. Koliko ste kao prorektor zadužen za studentska pitanja upoznati s time, naime, radi li se o osobnim animozitima ili o konkretnim problemima i zlorabni funkciji?

– Naravno, upoznati smo s tim neuglasicama. Iz razgovora s njima proizlazi da obje strane imaju čvrste argumente kojima brane svoje stavove. Nema govor o zlorabama položaja. Sugerirao sam im jedan pomirbeni sastanak na kojem bi se »izglađili« ti nesporazumi, i da kad se bude mijenjalo rukovodstvo da u njega uđu i neki studenti koji su sada ujvetno rečeno u opoziciji, a pokazuju inicijativu za mijenjanjem nekih stvari i koji očito postižu rezultate. Mislim da je vrijeme za neke nove i mlade ljudi koji će unijeti malo više živosti i energije u funkcioniranje studentskih organizacija.

Elvira MARINKOVIC ŠKOMRLJ

Prijelaz s konvencionalne nastave na bolonjski proces bilo je nešto novo, nešto što svi mi u početku nismo odobravali, iz jednostavnog razloga jer smo smatrali da za to nismo imali uvjete. No ustrajali smo i napravili ono najbolje što smo mogli. Koliko smo u tome bili uspješni, neka govore sadašnji dekani i studenti; mislim da u tome nismo potpuno uspjeli...

stvenike. Bili smo dobra, prijateljska ekipa, usuglašena na poslu, ali isto tako i prijateljski. Rukavina nas je vodio znalački, promišljeno, i nije se dirao u naše poslove. Imao je povjerenje u svakog od nas i duboko vjerovao našim procjenama i sugestijama. Naši sastanci ponedjeljkom bili su jasni, kratki, mi smo mu brifirali svoje, on je odbrabao ili sugerirao. Ne sjećam se da ikada podigao glas, osim jednom kada smo ga valjda zbog nečeg naljutili, no i to je riješeno džentlmenski. Imali smo svoju rutinu, dolazak na posao, obavljanje svojih dužnosti, po potrebi konzultacije s njim, tako da smo vrlo brzo uplovili u naš prvi veliki izazov, koji je uglavnom pao na moja pleća – Bolonju.

Prijelaz s konvencionalne nastave na bolonjski proces bilo je nešto novo, nešto što svi mi u početku nismo odobravali, iz jednostavnog razloga jer smo smatrali da za to nismo imali uvjete. Kad govorim u množini, onda mislim na sve one prodekanе za nastavu, s kojima sam proveo mnoge sate analizirajući situaciju i nalazeći modalitete da tu novinu što bezbolnije uvedemo na Sveučilište. Da budem iskren, otpori su bili brojni kao i argumenti, no bila je to politička odluka, koju sam ja kao prorektor trebao provesti u djelo. I išlo je to više „ognjem i mačem“ negoli zdravim razumom, no ustrajali smo i napravili ono najbolje što smo mogli. I tako je krenula „bolonja“, čiji su nas nedostaci i korekcije pratile cijeli moj mandat. Koliko smo u tome bili uspješni, neka govore sadašnji dekani i studenti, ja osobno mislim da u tome nismo potpuno uspjeli. Naše mnogobrojne grupe, velik broj upisanih, kočili su nas da to razvijemo do kraja. Rad u malim grupama bio je onemogućen, potpuno posvećenost studentima nije bila moguća, jedino što je dobro prošlo bio je sustav ECTS bodovanja. Uostalom, pri povratku na Filozofski fakultet, kao profesor, mogao sam se osobno osvijedočiti o nizu nedostataka, koji nisu bili riješeni na odgovarajući način. I dalje sam predavao velikim grupama studenata, kako na predavanjima, tako i seminarima.

AKADEMSKA ČETVRT

Piše prof. dr. Goran Kalogjera

Veće upisne
kvote ali i
kvaliteta studija

No, trudili se jesmo. Novi nam je zakon stvorio prihvatljive pretpostavke za uključivanje hrvatskih sveučilišta u europsku sveučilišnu zajednicu, stoga smo u takozvanom „prijelaznom razdoblju“ napravili čitav niz dobrih stvari, koje su postali osnove za prihvaćanje „bolonje“. Odabrali smo fakultetske koordinatorе za ECTS sustav i Supplement diplome, što je bio izuzetno zahtjevan posao. Odradili smo brojne sastanke s kolegama iz mariborskog sveučilišta, koji su nam prenijeli svoja iskustva. Naravno da je pritom bilo i neslaganja, pa čak i nezadovoljstva. Moram pohvaliti sve prodekanе za nastavu u mom mandatu kao i ostale koji su surađivali, jer su svi korektnо, unatoč poteškoćama pomagali da ovu situaciju izvedemo na čistac. Sustav ECTS bodovanja bio nam je izuzetno bitan, jer omogućuje svakom našem studentu mogućnost slušanja jednog ili više semestara na drugom sveučilištu. Na tome smo vrlo predano radili i koliko danas vidim s ove pozicije umirovljenog profesora to funkcioniра dosta dobro. Naravno da je pritom svaki fakultet morao napraviti svoj „informacijski paket“ jednu vrst osobne iskaznice članice sveučilišta o sebi, studijskim grupama, kolegijima, prometnim vezama, mogućnosti stanovanja (bilo je to vrijeme prije izgradnje Kampusа), no teoretski gledano sve je to bilo teorijski napravljeno dobro, no ostalo nam je bilo čekati kako će to izgledati u praksi. U svakom slučaju bili su to pionirski radovi na našem uključivanju u akademski svijet europske zajednice i šire.

Usklađivanje studijskih programa s bolonjskim procesom zahtijevalo je od svih sastavnica Sveučilišta preinake dotadašnjih programa, a neke su se članice odlučile na uvođenje potpuno novih programa, koji su bili usklađeni s bolonjskim procesom. Prema mojoj osobnoj arhivi to su napravili Akademija primijenjenih umjetnosti (studij primi-

jenjene umjetnosti, likovna pedagogija) Ekonomski fakultet (gospodarstvo europske unije, ekonomija javnog sektora, ekonomija održivog razvoja), Hotelijerski fakultet (negoli držanje kolegija na stranim jezicima, menadžment događaja i slobodnog vremena, međunarodni hotelski i turistički menadžment), Filozofski fakultet (fizika i znanost o okolišu, fizika i materijali, fizika i filozofija), Građevinski fakultet (studijski smjer komunalnog sustava, građevinarstvo u priobalju), Pravni fakultet (trogodišnji upravni studij), Pomorski fakultet (studij logistike i menadžmenta u pomorstvu i prometu).

Tranzicijska godina bila nam je najteža, anketiranjem studenata osjetili smo njihovo bilo i susreli se s njihovim problemima i nastojali to u hodu rješavati. Vidjeli smo potrebu za većim brojem nastavnika, shvatili smo da studente prije negoli započnu studij moramo detaljno upoznati s onim što ih čeka, što je i učinjeno brojnim informacijama kroz brošure, predavanja, kroz medije i slično. Bili smo svjesni da se ovdje radi o dugotrajnom procesu, na kojem treba permanentno raditi, pratiti ga, dograđivati i usavršavati. Naravno da je bilo i brojnih problema, primjerice veliki apetiti pojedinih fakulteta za povećanjem upisnih kvota, što je moglo bolonjski proces dovesti u pitanje. No, sve u svemu, tijekom deset godina provedenih na Rektoratu mogu reći da smo shodno političkoj odluci i kratkoći vremena u tom trenutku napravili ono najbolje što smo mogli.

Dužnost prorektora za nastavu nosio je sa sobom još neka zaduženja koje vrijedi memorirati. Tijekom mog prorektorskog mandata bio sam članom mnogih povjerenstva, prvenstveno onih na Sveučilištu u Rijeci. Premda izgleda da je bilo teško obnašati sva ta zaduženja, ja sam ih radio korektno i s punom odgovornošću prema Sveučilištu. Tako sam obnašao dužnosti člana Radne skupine za uvođenje državne mature kao oblika vanjskog vrednovanja obrazovanja u visokoškolski sustav, člana Povjerenstva za nastavne planove i programe sveučilišnih dodiplomske i poslijediplomske studije, člana Povjerenstva za izradu Elaborata o opravdanosti statusne promjene Visoke učiteljske škole u Rijeci u Učiteljski fakultet u Rijeci, člana Odbora za kvalitetu Sveučilišta u Rijeci, člana Povjerenstva za izradu novog sustava školarina, člana Povjerenstva za pripremu Nacrta o kriterijima za određivanje prava redovitih studenata Sveučilišta u Rijeci te člana Povjerenstva za izradu oblika i sadržaja isprave o studiju. Posebnu čast imao sam biti članom Matičnog povjerenstva za područje filologije, što je bilo usko vezano s mojom strukom. Tijekom svog mandata prorektora obnašao sam i dužnost člana Nacionalnog vijeća za visoko školstvo, što je bilo izuzetna čast. Pri većini tih povjerenstava imao sam pouzdanu i korektnu suradnju s glavnim tajnicom gospodrom Robertom Hlačom Mlinar, čiji su prijedlozi i sugestiji bili izuzetno kvalitetni i dobrodošli. Obnašanje dužnosti u Matičnom povjerenstvu filologije bilo mi je najbliže struci, jer sam mogao sudjelovati u vrednovanju brojnih kolega sa svih hrvatskih sveučilišta

u njihovim naporima da dobiju izbore u viša zvanja. Biti članom Nacionalnog vijeća posebna je čast, teško mi je sada vrednovati svoj rad u tom tijelu, no sjećam se da je nekada znalo biti napeto. Pomiriti stavove i gledišta svih sveučilišta, nije ni jednostavan ni ugodan posao, no radio sam ga najbolje koliko sam mogao.

Kao što rekoh, čovjek u svom životu ima ljepših i gorih perioda. Moj život prorektora, nakon mojih studentskih dana, jedno je od intenzivnijih razdoblja moga života. Imao je on svojih čari i zadovoljstva, pogotovo službena putovanja u druge sveučilišne centre.

PUTOVANJA

U početku realizacije bolonjskog procesa trebao sam kao prorektor sudjelovati na nekim sastancima, gdje se govorilo o „bolonji“. To me prvenstveno vodilo u talijanske gradiće, inače moćne sveučilišne centre, poput Bologne, Verone, Firenze ili Padove. S obzirom na moju struku profesora književnosti, koji je volio, cijenio i poznavao talijansku kulturu i književnost, posebno sam se veselio odlasku u te sveučilišne centre i gradove izuzetno bogate kulturne baštine. Prvo sam upoznao Bolognu, grad izgrađen u crvenoj opeki, bučan, meni kao Mediterancu vrlo blizak, gdje smo održali nekoliko sastanaka. Za razliku od mojih kolega, ja sam svaki trenutak svog slobodnog vremena provodio upoznavajući Grad, njegovu kulturu, znamenitosti. Jednu sam Novu godinu dočekao tamo. Fantastičan ugodaj, sniježilo je, a ja sam lutao gradom, nakon dobre talijanske večere. Upoznao sam i grubu stranu Bologne. Prigodom jednog posjeta tom Gradu, naš vrsni šofer Edo Ribarić nije imao rezerviranu sobu, pa sam zajedno s njim dočekao kasne noćne sate dok se čovjek nije smjestio. No pri tim našim noćnim lutanjima ulazili smo u sumnjive kvartove, tražeći njegovu adresu gdje je trebao noćiti. Haustori tog grada bili su prepuni mladih drogiranih ljudi, koji su bespomoćno ležali po cesti. Oko njih prepuno praznih špriceva, kojima su se drogirali. Tako upoznah i mračnu stranu tog Grada. Ali sam isto tako bio zadriven njihovim Rektoratom, smještenim u jednoj renesansnoj palači, prepunoj heraldike i slika moćnih rektora još od davnine.

Verona je bila poseban izazov, tamo su prema Shakespeareu i njegovo drami živjeli veliki i tragični ljubavnici Romeo i Julija. Otišao sam do tog famoznog balkona na koji se Romeo popeo do Julije, i unatoč svim mojim pokušajima da se dohvativam balkona, nisam uspio. Neki su me turisti zapanjeno gledali, no ja sam se htio popeti, ali bezuspješno. Razlog – nisam bio Romeo. Padova je bila izazov. Posjetio sam je prigodom dana njihovog Sveučilišta i imao vrlo dobre razgovore s njihovim prorektorom. Sama obljetnica i njena procedura vratili su me u neke talijanske filmove, velika dvorana prepuna slika bivših uglednika, raskošne odjeće uzvanika. No prošlo je i to i otišao sam

pogledati ulazna vrata njihovog Sveučilišta. Razlog, jedan moj bratić rekao mi je da na ulazu, uz grbove svih Dalmatinaca koji su studirali u Padovi, postoji i jedan od grbova naše obitelji. I pronašao sam ga, dokaz da su Kalogjere (Calogera) koji su inače nakon progona s Cipra došli u Italiju, studirali u Padovi. Interesantan susret s prošlošću moje obitelji!

Boravak u Beču i posjet jednom od sveučilišnih centara bio je na žalost kratak, da bi ga čovjek mogao razgledati. No iskoristio sam večernje sate i malo prošetao gradom, uz odličnu topalu čokoladu i neke slastice. No pri povratku, Schönbrun nisam želio propustiti. Kao vjerni čitatelj Marije Jurić Zagorke i njenih spletki od kojih su se mnoge događale u toj carskoj rezidenciji, jednostavno sam ga morao obići. Istina bio je to obilazak u brzom hodu, posebno me zaintrigirala soba i kupaonica Franje Josipa I., koja je bila više vojnička, asketska odaja negoli raskošan apartman cara, pred čijom je fotografijom moj pokojni nono svako jutro skidao kapu, jer je kao obični lučki radnik za njegove vladavine relativno dobro živio. Toliko o Franzu i njegovoj kupaonici i wc-u.

Posjet sveučilištu Umeå, smještenom na krajnjem sjeveru Švedske, bilo je najugodnije iznenadenje. Posjeti ovom Sveučilištu prisustvovaо sam s dr. Rafajcem, tadašnjim dekanom Filozofskog fakulteta i dr. Takšićem, voditeljem projekta koje je Odsjek za psihologiju imao sa Sveučilištem Umeå. O Švedskoj nisam puno znao. Osobno imao sam predodžbe o hladnoj zemlji, hladnim, zatvorenim ljudima, potomcima Vikinga, ponosnom sjevernjacima. Umeå mi doslovce oduševila, prvo fantastičan Kampus, toliko estetski i funkcionalno napravljen za sjevernjačke zime, drugo kolege, ugodni, topli i profesionalni ljudi. Održali smo par sastanaka i imali tu čast prisustvovati njihovoj obljetnici Sveučilišta, uključujući i proceduru dodjele diploma, koja je bila izuzetno dojmljiva. Sudjelovali smo i na zajedničkoj večeri, koju su svojom prisutnošću uvećali švedski kralj i kraljica. Bio sam osupnut načinom na koji Švedjani tretiraju svoju kraljevsku obitelj. Bili su stol dva do našeg. Kralj je plesao s kraljicom jednom, dva puta, bez pratnje i osiguranja, no to je bilo toliko opušteno, jednostavno, da smo se mi jednostavno „zabezknuto“ gledali. Ono što me oduševilo bila je, valjda uobičajena prigodna pjesma, koju pjevaju svi prisutni. Svi smo dobili tekst i počeli pjevati, no najinteresantnije od svega bilo je da se u pojedinim „strofama“ trebalo popeti na stolice i ispjevati ih, potom opet sjesti. S obzirom na to da smo bili u vrijeme zimskog ciklusa, kada uglavnom prevladava noć, Rafajac i ja sa suprugama vraćali smo se u četiri ujutro, po svijetlu koje odgovara našoj jutarnjoj zori i pokušavali se prilagoditi našem vremenu. Dilema je bila: je li vrijeme za spavanje ili za posjetu nekom restoranu s dobrom pivom.

Oxford, Cambridge, University College London, bili su mi manje zanimljivi, s obzirom

Posjet Sveučilištu u Bogni u društvu kolega, profesorice Anamari Petranović i profesora Branka Rafajca

Sastanak s predstavnicima Sveučilišta Umeå u Švedskoj

Izlaganje u Strugi – Makedonija

na to da sam тамо već bio. Posjet University College London, bio je vrlo uspješan. Тамо sam pred njihovom Upravom održao prezentaciju našeg Sveučilišta i pozvao ih u uzvratni posjet. To je bilo već u vrijeme novog rektora, mog kolege i prijatelja, Pere Lučina, kojem sam nakon tog putovanja ponudio ostavku. O razlozima neću, jer smo Lučin i ja ostali do dana današnjeg dobri prijatelji. Zašto spominjem ova putovanja. Zbog toga jer smo širili veze i poznanstva s drugim europskim sveučilištima, što se u konačnici pozitivno odrazilo na naše Sveučilište. Mnogo sam profitirao, profesionalno i ljudski, jer sam usput upoznao nove kulture, drugačiji način razmišljanja i stekao mnogo širi uvid u obitelj „bologne“, u koju smo ušli.

Osobno, najdraža su mi bila putovanja u Makedoniju. Prigodom prvog posjeta rektora skopskog sveučilišta, Ančevskog, potisali smo Ugovor o suradnji, koji traje i danas i polučio je izvanredne rezultate za Filozofski fakultet. Rektor Rukavina prepustio je projekt suradnje s Makedoncima meni osobno, svjestan da kao makedonist izuzetno dobro poznajem prilike u Makedoniji i da taj posao, uz „njegov blagoslov“ moram privesti kraju. Za njegova mandata potpisali smo Ugovor o suradnji sa Sveučilištem u Bitoli, a za mandata Pere Lučina sa Sveučilištem u Štipu i Tetovu. Rezultati ovih potpisanih Ugovora bili su dobri i poticajni za razvoj i suradnju našeg i njihovih sveučilišta. Možda je najbolje profitirao Filozofski fakultet, jer smo osnovali znanstveni, međunarodni simpozij Hrvatsko-makedonske i makedonsko-hrvatske književne, jezične i kulturne veze, koji se u narednim godinama realizirao pet puta, dva puta u Ohridu, tri puta u Rijeci.

Makedonija mi je na svoj način bila otkriće. Posjetio sam ju prvi put 1985. godine i od tada joj se stalno vraćam. U više sam navrata putovao u Makedoniju, posjetio manje-više sve njene gradove i upoznao brojne drage ljude. Volim makedonske gradove i gradiće, njihovu arhitekturu, mentalitet tog naroda, njihove kulturne spomenike. Obašao sam niz njihovih manastira u uživao u ljepotama tih drevnih zdanja. Ako me

Makedonija mi je na svoj način bila otkriće. Posjetio sam ju prvi put 1985. godine i od tada joj se stalno vraćam. U više sam navrata putovao u Makedoniju, posjetio manje-više sve njene gradove i upoznao brojne drage ljude. Volim makedonske gradove i gradiće, njihovu arhitekturu, mentalitet tog naroda, njihove kulturne spomenike...

Sa simpozija Hrvatsko-makedonske književne, jezične i kulturne veze u Ohridu (Ines Srdoč Konestra, Vasil Tocinovski i Goran Kalogjera)

se pita, onda preferiram Bitolu i Ohrid. Bitola je stari grad s bogatom poviješću. U svoje je „tursko doba“ imala nekoliko konzulata, zbog toga je i zovu konzulski grad. Posjetio sam ta zdanja koja svojom arhitekturom odudaraju od one uobičajene, rađena se manje-više shodno europskoj gradnji 19. stoljeća. Bitola ima krasno šetalište, koje je u svako doba dana i noći puno. Građani tog ponosnog grada slivaju se navečer u jednu nepreglednu kolonu, koja se kreće gore-dolje, svi su to starija gospoda i mladež, šetaju, odlaze u restorane i druže se do zore. Jutarnje ispijanje kave u Bitoli poseban je ritual. Susrećete ljude različitih profesija koji idu za svojim poslom, sve je to jedno izuzetno gibanje svijeta, koji dokazuje vitalnost Grada. Imam tamo puno prijatelja, s mnogima se čujem i danas. U Bitoli se izvrsno jede i piju izvrsna vina. Bitola je užitak za osjećaje svih vrsta. Volim taj grad. Moja druga velika ljubav jest Ohrid, ponosna prijestolnica makedonskih crkvenih poglavara i njihove vjere, još od 9. stoljeća s Klimentom Ohridskim kao arhiepiskopom. Ohrid je povijest koju treba razgledati. I to sam činio, sustavno i analitički, s vodičima i bez njih. Svaki put kada dođem u Ohrid, pođem do groba sv. Klimenta i poklonim se njegovoj sjeni. Taj velikan, mudrac, pjesnik, liječnik, učitelj, gramatičar i edukator uspio je u ovome gradu obrazovati par tisuća popova glagoljaša, koji su kršćansku vjeru i pismo širili od Makedonije do Hrvatske. Ohrid ima

i svoj sveučilišni centar u kojem sam gostovao nekoliko puta, sam ili u društvu mojih kolega iz Rijeke. Dobro poznajem taj grad, njegove male uličice, mirise koji dopiru iz brojnih restorana, jezero u svim njegovim bojama, koje je toliko veliko i lijepo da čovjeku zastaje dah. Veles sam želio posjetiti jer je to rodni grad čovjeka kojeg izučavam godinama – Koče Racina. Duboko utkan u planinu, Veles svjedoči u burnoj makedonskoj prošlosti, rodni je grad brojnih makedonskih revolucionara i žarište progresivne antifašističke misli u Makedoniji. Skopje, glavni grad meni je vrlo drag. Velik grad, bučan, dinamičan, na žalost unereden brojnim neprimjerenum spomenicima s kojima Makedonci kao narod, nemaju nikakve veze. No u tom gradu imam svoj hotel, draga mjesta za ispijanje kave i moćne „žolte“. Tamo se susrećem s brojnim prijateljima, uglavnom intelektualcima s kojima provodim sate i sate u dugim i korisnim razgovorima. Skokne ponekad i poneki poznati mi diplomat, iliti bivši ambasador u Hrvatskoj, pa popričamo i zaželimo si dobro zdravlje. Tamo je i Sveučilište Sv. Kiril i Metodij, čiji sam član, otkada su mi dodijelili počasni doktorat. Veselim se posjetama njihovom Rektoratu. Od osamdesete imao sam tu privilegiju i čast upoznati sve makedonske rektore. S nekim od njih dobro sam surađivao. Stari dio Skopja posebno volim. Pomalo je zastrašujući jer ulaziš u jednu zonu polusvijeta, sumnjivih likova, no incidenta nikada nije bilo. Dobrog jela da. Zato volim Skopje u njegovoj multietničnosti, šarenoru jezika i mentaliteta, što mi je oduvijek odgovaralo. Strugu sam također posjetio. Struga je rodni grad dvojici ljudi kojima sam posvetio brojne stranice svojih tekstova Konstantinu i Dimitriju Miladinovu. Bio sam u njihovoj rodnoj kući, kao i u Racinovoj u Velesu. Treba osjetiti taj dah prošlosti o kojem pišeš. Struga mi je ostala u posebnom sjećanju, jer smo na obali Jezera, Gane Todorovski, bard makedonske suvremene književnosti i ja, probdjeni cijelu noć u dugim i iscrpljnim razgovorima. Naravno da smo pritom konzumirali po koju „žoltu“, no tu večer s magom pjesničke makedonske riječi neću nikada zaboraviti. Imao sam tu privilegiju i zadovoljstvo upoznati niz istaknutih ličnosti makedonske kulture, književnosti, jezika, politike. Prvog predsjednika Kiru Gligorova, akademika Blažu Koneskog, oca suvremene makedonske lingvistike, eseista, povjesničara književnosti i izuzetnog pjesnika, akademika Blažu Ristevskog, jednog od najboljih makedonskih povjesničara, akademika Cvetana Grozdanova, izuzetnog povjesničara umjetnosti, Mateja Matevskog, nadarenog lirika, Aleksandra Spasova, vrsnog povjesničara književnosti, Kolu Čašulu, dramskog i prozognog pisca, Venka Andonovskog, trenutačno najboljeg makedonskog romanopisca, te niz kolega mlađe generacije s Instituta za makedonsku književnost i Instituta za makedonski jezik, kao i Instituta za makedonsku povijest. S obzirom na moju duboku involviranost u makedonsku prošlost i aktualnu zbilju, mnogi mi i dandanas prilaze misleći da sam Makedonac. Moju suprugu često pitaju jesam li Makedonac. Ja sam Dalmatinac, Hrvat, koji je usvojio i upoznao makedonsku kultu-

Usvojio sam i upoznao makedonsku kulturu, književnu i jezičnu baštinu, melos makedonske pjesme, ljepotu njenog krajolika, kojem se divio i Krleža, prigodom svog putovanja Makedonijom, ljudi od kojim su mi mnogi postali kolege i prijatelji. Izazov koji sam prihvatio prije četrdesetak godina nastavlja se i danas. Danas Makedonija treba iskrene prijatelje. Neovisno o tome što se ne slažem s aktualnom makedonskom vlašću, ja i nadalje ostajem prijatelj Makedoniji, Makedonkama i Makedoncima.

JOŠ NEKA SJEĆANJA...

Kao što sam već napisao, moj mandat prorektora trajao je dva mandata i mislim da sam bio uspješan prorektor za nastavu. Rektor mi je u potpunosti prepustio taj resor, moram priznati nije se u to uopće dirao, moji najbliži kontakti u Rektoratu bili su s glavnom tajnicom gđom Robertom Hlačom Mlinar, koja mi je u tom procesu uvijek izlazila u susret kao pravnica i iskreni prijatelj. Naravno, moji najbliži suradnici bili su prodekan za nastavu, s kojima sam radio u suglasju i općem zadovoljstvu. Svim tim ljudima, želim se zahvaliti na izuzetnoj podršci i velikom radu oko provođenja bolonjske reforme, koju smo, kako smo i koliko smo mogli uspješno priveli kraju. U tom dijelu svog mandata sjećam se jedne izuzetne inicijative, koja je trebalo finansijsku pomoć lokalnih gradova i općina, Primorsko goranske županije. Naime, u čestom kontaktu sa studentima invalidima shvatio sam da im treba prijevozno sredstvo, koje bi im omogućilo sigurniji prijevoz od kućnog odredišta do fakulteta. Pokrenuo sam inicijativu finansijske pomoći lokalnih zajednica, na što su svi gradonačelnici odgovorili pozitivno i finansijski, tako da je Rektorat kupio svojim studentima s invaliditetom prijevozni minibus, na što sam iznimno ponosan.

U tom periodu prorektora dobio sam neka vrlo visoko priznanja Republike Makedonije, na koje sam i danas ponosan. Makedonska akademija nauka i umjetnosti primila me 2003. godine kao vanjskog člana u Razredu za književnost,

Posjet predsjednika RH Stjepana Mesića Sveučilištu u Rijeci

Makedonski veleposlanik Mahi Nesimi prilikom posjeta Rektoratu u društvu rektora akademika Daniela Rukavine i prorektora Gorana Kalogjere

Dolazak predsjednika Makedonije Kire Gligorova i njegove supruge na Rektorat

Goran Kalogjera, Daniel Rukavina i Kiro Gligorov prilikom predstavljanja knjige Kire Gligorova
„Makedonija je sve što imamo“

u sklopu MANU. Sjećam se da sam to doznao vraćajući se iz Pule, kada me nazvao rektor i čestitao na tom velikom priznanju. Nešto kasnije, 2008. godine dobivam najveće makedonsko priznanje, Orden zasluga za Makedoniju, na što sam itekako ponosan. Isto tako, 2005. godine, dobio sam Počasno Racinovo priznanje za afirmaciju književnog djela makedonskog pjesnika Koče Racina izvan granica Makedonije. U tom razdoblju potpisali smo još dva Ugovora o suradnji s dva ostala makedonska nacionalna sveučilišta u Štipu i Tetovu. Tako smo uspjeli potpisati suradnju sa sva četiri makedonska sveučilišta, što je u konačnosti rezultiralo dobrim rezultatima na znanstvenom i u nastavnom procesu.

Kruna mojih makedonističkih napora bilo je moje imenovanje za počasnog konzula Republike Makedonije u Republici Hrvatskoj, koje mi je dodijeljeno 2010. godine, i koje sam obnašao nekih petnaestak i više godina. Otvaranje Konzulata bilo je u Rektoratu Sveučilišta u Rijeci. Prisustvovali su gradonačelnik grada Rijeke mr. sc. Vojko Obersnel, župan Zlatko Komadina, veleposlanik Republike Makedonije gospodin Dančo Markovski i brojni uzvanici iz akademskog i političkog života s hrvatske i makedonske strane.

IZBORI ZA REKTORA SVEUČILIŠTA U RIJECI

O ovome svakako treba progovoriti. U svojoj akademskoj karijeri prošao sam sve statuse, šef Odsjeka za kroatistiku, šef Katedre za suvremenu hrvatsku književnost, dekan Pedagoškog i potom Filozofskog fakulteta, prorektor za nastavu, prorektor za međunarodnu suradnju, voditelj Lektorata za makedonski jezik i književnost. Dakle, moja akademska uzlazna putanja, uključujući moje znanstvene rade i priznanja, davale su mi siguran temelj da se kandidiram za rektora Sveučilišta u Rijeci. Nakon prvog mandata akademika Rukavine, koji je onda bio u godinama koje su bile vrlo bliske mirovini, mislili smo (pritom mislim na kolege prorektore), da će se akademik Rukavina povući. Sjećam se sastanka s dr. Lučinom, koji mi je doslovce rekao: „Ako se Ti

Kruna mojih makedonističkih napora bilo je moje imenovanje za počasnog konzula Republike Makedonije u Republici Hrvatskoj, koje mi je dodijeljeno 2010. godine, i koje sam obnašao nekih petnaestak i više godina. Otvaranje Konzulata bilo je na Rektoratu Sveučilišta u Rijeci. Prisustvovali su gradonačelnik grada Rijeke mr. sc. Vojko Obersnel, župan Zlatko Komadina, veleposlanik Republike Makedonije gospodin Dančo Markovski i brojni uzvanici iz akademskog i političkog života s hrvatske i makedonske strane...

ne kandidiraš, ja ču“. U to sam vrijeme bio jedan od najeksponiranijih prorektora i očekivalo se od mene da se kandidiram. Naravno da sam pritom imao i podršku većeg broja dekana. Moj sastanak s aktualnim rektorm završio je neslavno. Na moje pitanje da bih se želio kandidirati, akademik mi je odgovorio da će on tražiti drugi mandat. Jasno da sam bio razočaran, no povukao sam se i Rukavina je dobio i drugi mandat i ponovno me postavio na isto mjesto prorektora za nastavu. Teško je danas s ove distance reći jesu li se naši odnosi od tada pogoršali. Ne bih rekao. U naredne četiri godine akademik Rukavina se uglavnom posvetio dr. Lučinu, pripremajući ga za svog nasljednika. Na natječaj su se uz mene i kolege Lučina, javili dr. Branko Rafajac, dr. Pave Komadina i dr. Vinko Kandžija, sve iskusni dekani s dugim stažom i iskustvom, od kojih je svatko od njih mogao biti dobar rektor. Rezultat prvog kruga glasovanja – Lučin i ja u drugom krugu! I tu pravim stratešku grešku, zbog koje sam dan danas ljut na sebe. Umjesto da idem u drugi krug i računam na glasove trojice dekana i njihovih glasača, ja se unatoč sugestiji moje supruge da idem dalje, povlačim pred Lučinom, koji onda dobiva mandat rektora. Za svaku se utakmicu kaže da vrijedi sudjelovati, no bitan je pobjednik. On se spominje, ostali padaju u zaborav. Lučinu ne mogu predbaciti ništa, dapače, ponudio mi je mjesto prorektora za vanjsku suradnju, što sam i prihvatio, no taj mandat nije bio dugog vijeka. Rektor Lučin je doveo nove ljudе, različitih pogleda od mog i uvidio sam da ja u njegovom timu nemam što raditi. Naša se suradnja prekinula prigodom moje posjete University College London, gdje sam trebao predstaviti naše Sveučilište i povezati našu znanstvenu suradnju. Osobno sam bio zadovoljan načinom na koji sam predstavio riječko Sveučilište (uostalom njihova je predstavnica došla u Rijeku) no koliko znam od toga nije bilo ništa. Lučin i ja prekinuli smo našu suradnju u noći nakon razgovora s Britancima, nakon koje sam novinarki Novog lista, Ingrid Žic s aerodroma u Engleskoj, dao izjavu da odstupam s mjesta prorektora. O razlozima neću, nisu ni bitni, recimo ovako, našla se dva Dalmatinca na brvnu i ni jedan nije htio popustiti. Mislim da je Lučinu to bilo krivo, no ja sam ostavku dao i vratio se na matični Fakultet. Tako su eto završili moji prorektorski dani u trajanju skoro jedanaest godina, u kojima sam, bar tako mislim pošteno odigrao svoju ulogu prorektora. Ljutnje nema, bolji je pobijedio i moja se suradnja s Lučinom nastavila i nakon mog odlaska s Rektorata. On je vodio Rektorat onako kako je on mislio da je najbolje i tu je odigrao zapaženu ulogu. Nije na meni da ocjenjujem kvalitetu i pomake Lučina kao rektora. On je suvereno vladao Rektoratom naredna dva mandata, u kojima smo i nadalje nastavili naše prijateljstvo i suradnju sve do današnjih dana.

POVRATAK NA FILOZOFSKI FAKULTET

Povratak na matični fakultet uopće mi nije teško pao. Odmah sam se uhodao u tekuće

probleme Odsjeka, Fakultet me nije puno zanimalo, premda sam imao dosta zamjerki na rad dekana Šustara. Predavanja, seminari, rad na Lektoratu, mentorstva nad novim lektorima makedonskog jezika bio je ponovno izazov koji me veselio. Što se moja životna dob povećavala, trebalo je polako misliti na odlazak, što mi nije lako padalo, jer sam volio svoj posao i znao da tu još mogu dosta toga dati. Suradnja s kolegicama i kolegama, uglavnom mojim bivšim studentima bila je izvanredna. Nitko od njih nije nikada izgubio poštovanje, „rišpet“ prema starom profesoru, tako o njima sve najbolje. Oni su se izvanredno razvijali i kao stručnjaci, a neki od njih preuzeli su rukovodeće funkcije na Odsjeku i Fakultetu, što su izvanredno odradivali. U mojoj 65. godini, na moje traženje, Senat mi je produžio mandat još dvije godine, koje sam maksimalno iskoristio kao predavač i znanstvenik. U tom sam periodu napisao par knjiga, veći broj radova i sudjelovao na nekoliko simpozija. No došla je i 67. godina. Premda sam imao pravo tražiti još dvije godine, to nisam učinio iz nekoliko razloga. Prvo, mojim odlaskom otvorila bi se nova radna mjesta i mogućnost napredovanja nekim mlađim kolegama i protiv toga nisam želio ići. Uostalom i moje dvoje vršnjaka i kolega, dr. Milorad Stojević i dr. Marija Turk, navršili su sedamdeset godina i po sili zakona morali su ići u mirovinu. To mi je bio dodatni motiv da odem. Ostati jedini „starac“ među tom mlađarijom nije bilo primjereno, i stoga sa 67. godina odlazim u mirovinu kao zaslужni profesor Filozofskog fakulteta, a naknadno i professor emeritus. Rekao bih, kraj jedne uspješne karijere, na koju sam osobno vrlo ponosan.

POČASNI KONZUL

Ideja o imenovanju počasnog konzula Republike Makedonije u Republici Hrvatskoj nikla je u MKD „Ilinden“ iz Rijeke. Naime, nakon osamostaljenja Republika Makedonija imala je u Hrvatskoj samo veleposlanstvo, što je značilo da bi ovo bio prvi počasni konzulat Makedonije u Hrvatskoj. Nakon iscrpnih konzultacija koga predložiti za počasnog konzula, Makedonci iz Rijeke predložili su Zajednici Makedonaca u Republici Hrvatskoj dr. Gorana Kalogjeru, inače počasnog člana MKD „Ilinden“. Prijedlog je u pisanoj formi proslijeđen Ministarstvu vanjskih poslova Republike Makedonije na razmatranje. Prije nego je izabran za počasnog konzula, dr. Kalogjera obavio je u zgradи Ministarstva vanjskih poslova u Skopju razgovor s ministrom vanjskih poslova Antonijom Milošoskim. Na sjednici vlade Republike Makedonije održanoj 7. prosinca 2009. godine donesena je odluka o otvaranju Počasnog konzulata Republike Makedonije u Republici Hrvatskoj sa sjedištem u gradu Rijeci, te se zadužilo Ministarstvo vanjskih poslova Makedonije da je provede. Na istoj sjednici doneseno je Rješenje, u kojem Vlada Republike Makedonije za počasnog konzula u Republici Hrvatskoj sa sjedištem u Rijeci imenuje Gorana Kalogjeru. Dopis je potpisao dr. Vasko Naumovski, zamjenik

Otvaranje Počasnog konzulata Republike Makedonije upriličeno je u zgradu Rektorata Sveučilišta u Rijeci u prisustvu župana Zlatka Komadine, gradonačelnika Vojka Obersnela i brojnih gostiju

Brojni uzvanici prilikom otvaranja Konzulata Republike Makedonije ispred zgrade Rektorata Sveučilišta u Rijeci

U prostoriji počasnog Konzulata – Vančo Markovski, Zlatko Komadina, Pero Lučin, Goran Kalogjera i Vojko Obersnel

predsjednika Republike Makedonije. U pismu ministru vanjskih poslova Republike Hrvatske, Gordani Jandrokviću, ministar vanjskih poslova Republike Makedonije Antonijo Milošoski, izvješćuje o izboru Gorana Kalogjere za Počasnog konzula za područje Primorsko-goranske i Istarske županije. Osnivanje Počasnog konzulata dobro je prihvaćeno od lokalnih vlasti, shodno tome gradonačelnik grada Rijeke mr. sc. Vojko Obersnel čestitao je imenovanom konzulu.

Otvaranje Počasnog konzulata Republike Makedonije upriličeno je u zgradici Rektorata Sveučilišta u Rijeci. Zahvaljujući dobroj volji rektora Pera Lučina, Konzulat je dobio prostor u zgradici Rektorata na adresi Trg braće Mažuranića 10. Svečanom otvaranju Konzulata u zgradici Rektorata prisustvovali su Njegova Ekselencija veleposlanik Republike Makedonije u Republici Hrvatskoj Dančo Markovski, rektor Pero Lučin, župan Primorsko-goranske županije Zlatko Komadina, gradonačelnik Grada Rijeke Vojko Obersnel te brojni gosti iz akademskih i političkih krugova i predstavnici makedonske nacionalne manjine iz Rijeke, Zagreba, Pule, Osijeka i Šibenika. Veleposlanik Markovski osvrnuo se u govoru na Rijeku kao „bastion makedonistike“ u svijetu, imajući u vidu vrlo uspješan rad na promicanju makedonske kulture, književnosti i jezika na području Primorsko-goranske županije. Župan Zlatko Komadina u svom je govoru rekao da smatra da je otvaranje Konzulata „još jedna potvrda prepoznatljive riječke multikulturalnosti na kojoj nam mnogi zavide“. Gradonačelnik Vojko Obersnel izrazio je svoje zadovoljstvo, ne samo zbog suradnje na međunarodnoj razini, već i zbog inače dobre suradnje Rijeke i Bitole, gradova prijatelja. Rektor Pero Lučin naveo je u svom obraćanju da je otvaranje Konzulata odavanje priznanja riječkoj akademskoj zajednici, koja je u okviru svoje filologije našla mjesto i za uspješan razvoj makedonistike.

U prve tri godine rada Konzulata realizirani su i prvi zadaci počasnog konzula. Uslijedila je posjeta gradu Puli i prema pisanju nezavisnog istarskog portala „Regional Express“, vidljivo je da je počasnog konzula primila zamjenica istarskog župana Viviana Benussi. U pratnji počasnog konzula bio je i Todor Brdarski, predstavnik makedonske nacionalne manjine u Puli. U želji da unaprijedi suradnju Sveučilišta u Rijeci s državnim sveučilištima Makedonije, lociranim u Skopju, Bitoli, Tetovu i Štipu, počasni konzul organizirao je posjet rektora Pere Lučina njegovim kolegama rektorima u Makedoniji, Velimiru Stojkovskom u Skopju, Agronu Reki u Tetovu, Saši Mitrevu u Štipu i Zlatku Žoglevu u Bitoli. Posjet je realiziran tijekom 2010. godine i bio je vrlo uspješan. Razmjenjena su iskustva i načini suradnje, a rektor Lučin održao je predavanje na Sveučilištu u Tetovu.

U organizaciji počasnog konzula pokrenuta je ideja da se podigne spomen-ploča u

kući u ulici Gelčić, u kojoj je radio i djelovao Andrej Petković, Makedonac iz Bašina Sela, ruski carski konzul u Rijeci tijekom 19. stoljeća. Zahvaljujući donacijama riječkih fakulteta osigurana je svota od 9000 kuna kojom je realizirano postavljanje spomen ploče na makedonskom i hrvatskom jeziku. Za tu je prigodu organiziran manji znanstveni skup na kojem su o Andreji Petkoviću govorili Goran Kalogjera, Irvin Lukežić i Vasil Tocinovski. Otvaranju spomen ploče prisustvovali su Njegova Ekselencija Vančo Markovski, veleposlanik, zamjenik župana Vidoje Vujić, gradonačelnik Rijeke Vojko Obersnel i gradonačelnik grada Velesa Goran Petrov.

U organizaciji makedonske tiskovine „Nova Makedonija“, u Zagrebu je u Novinarskom domu održan okrugli stol na temu „Makedonski jazik će ja zbogati različitost na Evropu“. Uz počasnog konzula Gorana Kalogjera, na skupu su govorili bivši predsjednik Republike Hrvatske Stipe Mesić, veleposlanik Dančo Markovski, Predrag Matvejević i Boris Pavlovski.

Od otvaranja Počasnog konzulata počasni konzul je u više navrata posjetio Republiku Makedoniju. Tako je 2012. godine posjetio grad Veles, gdje je dobio priznanje za promidžbu djela i lika pisca Koće Racina izvan granica Makedonije. Nakon razgovora s gradonačelnikom Velesa Goranom Petrovim, počasni konzul je u pratinji rektora skopskog sveučilišta dr. Velimira Stojkovskog prisustvovao svečanoj manifestaciji dodjele priznanja.

Prilikom posjete Ohridu, počasni konzul je u društvu veleposlanika Republike Hrvatske dr. Zlatka Kramarića posjetio gradonačelnika, gdje se razgovaralo o mogućoj suradnji u području turizma gradova Ohrida i Opatije. Po povratku iz Makedonije, počasni konzul u društvu gospodina Mihajla Davčeskog, posjetio gradonačelnika Opatije g. Ivu Dujmića i prenio mu poruke njegovog kolege iz Ohrida.

Izniman intenzitet i kvaliteta hrvatsko-makedonske suradnje na polju makedonistike i kroatistike te s obzirom na to da je makedonistika kao znanstvena disciplina djelovala deset godina na Pedagoškom fakultetu, Odsjek za kroatistiku Filozofskog fakulteta u Rijeci uputio je 2008. godine zahtjev za angažiranjem lektora za makedonski jezik. U listopadu 2008. godine dobivena je „Potvrda o statusu ugovornog lektora Vasila Tocinovskog u akademskoj godini 2008./2009.“

Pozdravni govor u funkciji počasnog konzula u Gorskom kotaru

Tijekom 2013. godine Grad Rijeka organizirao je prijam za novoimenovanu veleposlanicu Republike Makedonije u Republici Hrvatskoj, gospodru Danielu Karagjozosku. Veleposlanicu su u pratinji konzula primili gradonačelnik Vojko Obersnel, gospođa Dorothea Bukovac i dr. sc. Vidoje Vujić. Domaćini su veleposlanicu izvjestili o poslovnoj i kulturnoj suradnji Grada Rijeke i makedonskih poslovnih partnera i izrazili svoje zadovoljstvo suradnjom s makedonskom nacionalnom manjinom u Rijeci. Počasni konzul izvijestio je veleposlanicu o radu MKD Ilinden, te sveučilišnoj suradnji Sveučilišta u Rijeci s makedonskim sveučilištima.

U sklopu svoje posjete Hrvatskom saboru, Rijeku je posjetio i gospodin Trajko Veljanovski, predsjednik Sobranja Republike Makedonije u pratinji g. Nenada Stazića, potpredsjednika Hrvatskog sabora. U pratinji predsjednika Sobranja bili su veleposlanica Daniela Karagjozosa i veleposlanik dr. Zlatko Kramarić. Shodno protokolu makedonskoj se delegaciji pridružio i konzul dr. Goran Kalogjera, koji je sudjelovao u službenim razgovorima.

Protokolarne dužnosti počasnog konzula bile su tijekom 11 godina njegovog službova-

nja česte, što znači da je sudjelovao u svim manifestacijama Grada Rijeke, održavao brojne sastanke s gostima iz Makedonije, promovirao Lektorat makedonskog jezika, i zagovarao privrednu suradnju, što je rezultiralo posjetom delegacije Gospodarske komore Makedonije, koju je vodio gospodin Branko Azeski. Održan je sastanak sa Županijskom komorom Primorsko-goranske županije, gdje su članovi obiju komora dogovorili tijek unapređenja daljnih gospodarskih odnosa. Svjestan da prostor Konzulata u zgradi Rektorate Sveučilišta u Rijeci nije najprikladniji s obzirom na lokaciju, konzul je uz pomoć komunalnih službi Grada Rijeke uspio izlicitirati novi prostor Konzulata na adresi Dolac 3b, što je bila idealna lokacija s obzirom na to da se radi o samom središtu Grada Rijeke. Treba naglasiti da Republika Makedonija nema nikakve financijske obveze prema počasnim konzulatima, tako da je trošak održavanja prostora Konzulata bio u nadležnosti počasnog konzula. Jednogodišnji boravak na lokaciji Dolac 3b finansijski je postao neizdrživ, tako da je napuštena i ta lokacija. Kao profesor Filozofskog fakulteta Počasni konzul je neko vrijeme za obnašanje svojih dužnosti koristio prostor fakulteta, da bi se u konačnici stacionirao u prostorijama MKD Ilinden. Svoj jedanaestogodišnji mandat dr. Goran Kalogjera završio je ostavkom na mjesto počasnog konzula, zbog neslaganja s politikom nove vlade gospodina Zorana Zaeva. Ostavka mu je prihvaćena.

LEKTORAT ZA MAKEDONSKI JEZIK

S obzirom na intenzitet i kvalitetu hrvatsko-makedonske suradnje na polju makedonistike i kroatistike te imajući u vidu da je makedonistika kao znanstvena disciplina djelovala deset godina na Pedagoškom fakultetu, Odsjek za kroatistiku Filozofskog fakulteta u Rijeci uputio je dekanu Elviju Baccariniju 4. ožujka 2008. godine zahtjev za angažiranjem lektora za makedonski jezik. Dekan Baccarini uputio je potom Sveučilištu u Rijeci zahtjev za pokretanjem postupka radi angažiranja lektora za makedonski jezik. Prorektor za nastavu Goran Kalogjera u svom dopisu Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta, Upravi za međunarodnu suradnju, podržao je dopis dekana Filozofskog fakulteta. Nakon odluke rektora Sveučilišta Sv. Kiril i Metodij, Gjorgija Martinovskoga, da za prvog lektora predlaže dr. Vasila Tocinovskog, Sveučilište u Rijeci šalje Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta dopis o toj odluci, s molbom da se proces otvaranja Lektorata makedonskog jezika privede kraju. 17. listopada 2008. godine Ministarstvo šalje prorektoru Kalogjeri „Potvrdu o statusu ugovornog lektora Vasila Tocinovskog u ak. g. 2008/2009.“

Početak rada Lektorata uveličao je dolazak predsjednika Republike Makedonije Branka Crvenkovskoga u Primorsko-goransku županiju. Predsjednik Crvenkovski prihvati-

Primanje u Vijećnici Grada Rijeke u povodu dodjele Medalje „Sv. Kliment Ohridski“

Dodjela Medalje „Zasluga za Makedoniju“ na Rektoratu Sveučilišta u Skopju
(u sredini predsjednik Republike Makedonije Branko Crvenkovski)

tio je prijedlog rektora Daniela Rukavine da prisustvuje svečanom početku rada Lektorata. U zgradi Rektorata predsjednik Crvenkovski je pred brojnom publikom u svom obraćanju izrazio veliko zadovoljstvo otvaranjem Lektorata i time mu dao snažnu podršku. Shodno navedenom Lektorat za makedonski jezik započinje s radom akadem-ske godine 2008./9. Narednih šest godina nastavu iz jezika, makedonske kulture i književnosti držao je dr. sc. Vasil Tocinovski iz Skopja. Prema evidenciji dr. Tocinovskog u tijeku šest godina, Lektorat je pohodilo 1035 studenata Filozofskog fakulteta. Za mandata Tocinovskog mnogi su studenti kroatistike odabirali svoje diplomske radnje iz makedonske književnosti. Nakon odlaska prof. Tocinovskog, za novu lektoricu dolazi Ana Azeska, koja započinje s nastavom u studijskoj godini 2014./2015. I za vrijeme rada lektorice Azeske, nije se smanjio broj aktivnih sudionika seminara, tako da je u tom razdoblju broj polaznika bio 421. Odlaskom lektorice Ane Azeske na mjesto lektorce dolazi Biljana Stojanovska, koja umnogome podiže razinu Lektorata. Naime, obje su lektorice uspjele imati studente na kolegiju Makedonski jezik 4, što je velika razina poznavanja jezika. Stojanovska uvodi makedonski jezik u kolegij za prevoditelje, što je vrlo uspješan posao. Svi lektori makedonskog jezika imali su pravo svake godine uputiti dvoje ili troje studenata na tečaj makedonskog jezika u Ohrid, pri Seminaru za makedonski jezik, književnost i kulturu. Tijekom tih godina dr. Goran Kalogjera sporadično je predavao na Lektoratu, držeći kolegije iz makedonske književnosti i kulture. Povodom pedesete obljetnice postojanja Seminara za makedonski jezik, Sveučilište Sv. Kiril i Metodij uputilo je Priznanje (blagodarnicu) Sveučilištu u Rijeci zbog intenzivnog i plodonosnog njegovanja makedonskog jezika kroz Lektorat pri Filozofskom fakultetu u Rijeci. Kao njegov utemeljitelj i iskusni makedonist, dr. Goran Kalogjera bio je do odlaska u mirovinu voditeljem Lektorata.

TRADICIJA MAKEDONISTIKE

Studij makedonskog jezika i književnosti osnovan je u sklopu nekadašnjeg Pedagoškog fakulteta, odnosno studija jugoslavenskih jezika i književnosti sada već daleke 1980. godine. Na preporuku prof. Petra Kepeskog, doajena makedonistike na hrvatskim sveučilištima, za prvog predavača na koegijima jezika i književnosti izabran je Goran Kalogjera. Prof. Kalogjera je vrlo brzo doktorirao s tezom „Hrvatsko-makedonski i makedonsko-hrvatski književni i kulturni dodiri od njihovih početaka do osamdesetih godina dvadesetog stoljeća“. Bio je to prvi komparativno-hrvatsko-makedonistički doktorat u Hrvatskoj, i prvi doktorat iz književnosti na Sveučilištu u Rijeci. Makedonski je jezik prve dvije studijske godine predavao dr. Borislav Pavlovski, makedonist s Filozofskog fakulteta u Zagrebu, a potom je uz predavanja iz makedonske književnosti, predavanja iz makedonskog jezika preuzeo prof. Kalogjera.

Simpozij Hrvatsko-makedonske književne veze u Vijećnici Grada Rijeke

Promocija knjige „Hrvatsko-makedonske poveznice“ u Zagrebu, promotor dr. sc. Borislav Pavlovska

Sastanak s predstavnicima makedonske Vlade u Hotelu „Sheraton“ u Zagrebu

Primanje diplome vanjskog člana MANU-a od predsjednika Cvetana Grozdanova u zgradici Makedonske akademije nauka i umjetnosti u Skopju

Na preporuku prof. Petra Kepeskog, doajena makedonistike na hrvatskim sveučilištima, za prvog predavača na kolegijima jezika i književnosti izabran je Goran Kalogjera koji je vrlo brzo doktorirao s tezom „Hrvatsko-makedonski i makedonsko-hrvatski književni i kulturni dodiri od njihovih početaka do osamdesetih godina dvadesetog stoljeća“. Bio je to prvi komparativno-hrvatsko-makedonistički doktorat u Hrvatskoj i prvi doktorat iz književnosti na Sveučilištu u Rijeci.

Studij makedonistike na Pedagoškom fakultetu trajao je do devedesetih godina dvadesetog stoljeća, kada se studij jugoslavistike transformira u studij kroatistike, odnosno studij hrvatskog jezika i književnosti. Na temelju podataka Studentske službe Pedagoškog fakulteta može se vidjeti da je tijekom tih desetaka godina velik broj studenata kroatistike uzeo makedonsku književnost kao izbor za svoj diplomski rad. To naravno ukazuje na činjenicu da je makedonska književnost 19. i 20. stoljeća bila vrlo interesantna studentima, koji su je odabrali kao teme za svoje diplomske rade. Ne želeći spominjati studente koji su odabrali makedonsku književnost, premda prof. Kalogjera posjeduje u svojoj arhivi imena, prezimena i naslov tema, možemo pouzdano reći da je temu za diplomski rad iz makedonske književnosti odabralo 29 studenata kroatistike. Formalno iščeznuće studija makedonskog jezika i književnosti održalo se samo na Filozofskom fakultetu u Zagrebu dok su Katedre makedonistike u Rijeci, Osijeku i Zadru bile „ugušene“.

Premda je voditelj studija dr. Goran Kalogjera nastavio svoj rad na kolegijima iz hrvatske i južnoslavenskih književnosti, njegov interes i briga za makedonistiku ne posustaju. Neovisno o tome, što je predavao hrvatsku književnost, dr. Kalogjera je nastavio snažno afirmirati makedonsku književnost u kulturnoj rubrici riječkog „Novog lista“ i radio Rijeke. Sve svoje makedonističke članke posvećene aktualnoj suvremenoj makedonskoj književnoj produkciji, obljetnice i prijevode makedonskih književnih djela prof. Kalogjera objavio je u svojoj knjizi „Osvrti“, gdje se mogu iščitati svi njegovi komentari, recenzije i osvrti na makedonsku književnost. Nesmanjenim žarom prof. Kalogjera i nadalje objavljuje znanstvene i stručne rade iz područja makedonske književnosti, u časopisima „Rival“, „Dometi“, te mnogim književnim časopisima iz Makedonije, čime i nadalje održava spomen na makedonsku književnost.

U želji da se i nadalje sačuva plodna tradicija makedonistike u Gradu Rijeci i Sveučilištu u Rijeci, dr. Kalogjera u

funkciji prorektora za nastavu uz privolu rektora akademika Daniela Rukavine inicira suradnju riječkog sveučilišta s makedonskim državnim sveučilištima. Prvi Ugovor u suradnji potpisani je s rektorem skopskog sveučilišta gospodinom Ančevskim, a potom Filozofski fakultet u Rijeci potpisuje Ugovor o suradnji s Institutom za makedonsku književnost, što postaje izvorištem budućih simpozija pod nazivom „Hrvatsko-makedonske književne, kulturne i jezične veze“. Ova suradnja rezultirat će s pet znanstvenih simpozija, koji su se održali u Makedoniji (Ohrid) i Hrvatskoj (Rijeka). Prvi simpozij održan je u Rijeci od 27. do 28. rujna 2006. godine, na kojem je sudjelovalo 25 sudionika iz Hrvatske i Makedonije. Drugi znanstveni simpozij održao se u Ohridu od 10. do 11. listopada 2007. godine s 33 sudionika iz Hrvatske i Makedonije. Treći simpozij održao se u Rijeci od 23. do 25. ožujka 2011. godine s 55 sudionika iz Makedonije i Hrvatske. Četvrti simpozij održao se u Ohridu od 27. do 29. rujna 2013. godine s 58 sudionika. O značaju ovih simpozija govori i činjenica da je pokrovitelj trećeg simpozija u Rijeci bio predsjednik Republike Hrvatske Ivo Josipović. Peti simpozij održan je u Rijeci 2017. godine uz sudjelovanje dvadeset šest sudionika iz Hrvatske i Makedonije. Sklapanje sporazuma o suradnji Filozofskog fakulteta u Rijeci i Filološkog fakulteta „Blaže Koneski“ iz Skopja, svakako su pridonijeli jačanju znanstvene misli o kroatistici u Makedoniji i makedonistici u Hrvatskoj. Valja naglasiti da su objavljeni zbornici tiskani dvojezično, na makedonskom i hrvatskom književnom jeziku.

Poseban značaj i znanstveni iskorak u produbljivanju hrvatsko-makedonskog i makedonskog znanstvenog druženja bilo je osnivanje Lektorata za makedonski jezik pri Filozofskom fakultetu u Rijeci. Inicijator projekta bio je ondašnji prorektor dr. Goran Kalogjera, tako da od studijske godine 2008./09. Lektorat makedonskog jezika djeluje do danas na Filozofskom fakultetu u Rijeci. Lektori makedonskog jezika bili su dr. Vasil Tocinovski, mr. sc. Ana Azeska i mr. sc. Biljana Stojanovska. Prema podacima lektora i osobne arhive dr. Gorana Kalogjere, voditelja Lektorata do odlaska u mirovinu, Lektorat je pohodilo nešto manje od dvije tisuće hrvatskih studenata, koji su u sklopu Lektorata slušali kolegije Makedonski jezik 1, Makedonski jezik 2, Makedonski jezik 3, Makedonski jezik 4, kolegij Makedonska civilizacija i kultura, te odabrane kolegije makedonske književnosti 19., 20. i 21. stoljeća. Za izuzetan rad Lektorat makedonskog jezika nagrađen je u povodu pedesete obljetnice Seminara za makedonski jezik u Ohridu, Poveljom (Blagodarnicom) Sveučilišta Sv. Kiril i Metodij. Razvojni put makedonistike u Rijeci započinje prvim predavanjem o Koči Racinu koje je 2000. godine održao prof. G. Kalogjera na ondašnjem Pedagoškom fakultetu i traje do danas.

Izlaganje u MKD-u „Ilinden“ u Rijeci

SURADNJA S KULTURNIM DRUŠTVOM ILINDEN

Još za vrijeme dok se makedonistika predavala na Pedagoškom fakultetu u Rijeci, ja nisam ni znao da u Rijeci živi veći broj došljaka iz Makedonije. Njihov dolazak u Rijeku vezan je za godine nakon Drugog svjetskog rata, gdje su mnogi od njih ostali kao vojna lica. Nešto veći priliv Makedonaca u Rijeku započinje pedesetih godina prošlog stoljeća, ali isto tako diljem Primorsko-goranske i Istarske županije. Danas ih prema popisu u Primorsko-goranskoj županiji imao oko osamsto, djeluju u gradskoj i lokalnoj vlasti, gdje imaju svoje predstavnike u Vijeću nacionalnih manjina za Grad i Županiju. U prvih došljaka je bilo evidentno da se radilo uglavnom o zanatlijama, majstorima, službenicima i vojnim licima. Od sedamdesetih godina pa nadalje, kako stasaju nove generacije, stručna sprema Makedonaca i Makedonki znatno se mijenja; javlja se zamjetljiv broj intelektualaca, liječnika, dentista, profesora, sveučilišnih profesora, ekonomista. Oko devedesetih godina, prije rata u Hrvatskoj, Makedonci u Rijeci formiraju Makedonsko kulturno društvo „Ilinden“, prvo zavičajno društvo.

Moja suradnja s Makedoncima u Rijeci započinje posjetom dvojice Makedonaca, Miha-

Promocija knjige „Prilozi istraživanju makedonske povijesti književnosti“ Gorana Kalogjere čiji je promotor bio veleposlanik Republike Makedonije Dančo Markovski u MKD „Ilinden“ Rijeka

ila Davčeskog i Vlade Nastevskog na Pedagoški fakultet. Izvjestili su me što namjeravaju i zamolili za pomoć. Rado sam to prihvatio i od toga dana do danas traje moja suradnja s „Ilindensem“ i ljudima u njemu. U ovih tridesetak godina učinio sam koliko sam mogao kao profesor makedonske kulture i književnosti u osmišljavanju njihovih programa, bio govornikom u raznim prigodama, kulturnog, književnog ili povjesnog karaktera. Bio sam promotorom knjiga njihovih članova, oni su promovirali i izdali nekoliko mojih knjiga, na čemu im se zahvaljujem. Već kao dekan Pedagoškog, a potom i Filozofskog fakulteta, povezao sam ih s našim fakultetom, tako da su mnogi naši mlađi kolege bili govornici na njihovim obljetnicama i svečanostima. U svom glasilu „Makedonski glas“ spominjali su i evidentirali neke bitne detalje iz moje biografije vezane uz Makedoniju, kao što je članstvo u Makedonskoj akademiji nauka i umjetnosti, dobivanje raznih odličja poput Počasnog Racinovog priznanja, Medalje Sv. Klimenta Ohridskoga, Medalje zasluga za Makedoniju, te počasnog doktorata Sveučilišta u Skopju. Na njihov prijedlog Sobranju Republike Makedonije izabran sam za počasnog konzula Republike Makedonije u Republici Hrvatskoj. Mnogi istaknuti stariji članovi, „osnivači“ više nisu s nama, no MKD „Ilinden“ i nadalje živi i to vrlo intenzivno. Preuzeli su ga mlađi članovi, od kojih su mnogi rođeni u Hrvatskoj, ali ne zaboravljaju svoj kraj i do-

Čovjek rijetko ima priliku upoznati povijesnu ličnost. Meni je to zadovoljstvo pričinilo poznanstvo s prvim predsjednikom neovisne Republike Makedonije, gospodinom Kirom Gligorovim. Predsjednik Gligorov dva je puta posjetio Primorsko-goransku županiju, gdje sam imao priliku i čast promovirati dvije njegove knjige: "Makedonija je sve što imamo" i "Olujna vremena".

movinu svojih predaka. Bogatim kulturnim programima postali su prepoznati kao nacionalna manjina, koja gorljivo, organizirano i s velikim entuzijazmom nastavlja djelo svojih prethodnika. Osobno, više nisam toliko uključen u rad MKD „Ilinden“ no vesele me svi pomaci u njihovom radu.

PRIJATELJSTVO S KIROM GLIGOROVIM

Čovjek rijetko ima priliku upoznati povijesnu ličnost. Meni je to zadovoljstvo pričinilo poznanstvo s prvim predsjednikom neovisne Republike Makedonije, gospodinom Kirom Gligorovim. Predsjednik Gligorov dva je puta posjetio Primorsko-goransku županiju, gdje sam imao priliku i čast promovirati dvije njegove knjige: „Makedonija je sve što imamo“ i „Olujna vremena“. No gospodin Gligorov i ja znali smo se i prije toga. Prilikom jedne moje posjete Makedoniji rečeno mi je da bi me prvi predsjednik želio upoznati. Gligorov u to vrijeme (godine se ne sjećam), više nije bio predsjednik Makedonije, no i nadalje je imao svoj kabinet s ljudima koji su radili za njega. Supruga i ja otišli smo do zgrade gdje je bio njegov kabinet i pričekali, jer je Gligorovu u posjetu bio veleposlanik SAD. Njegov nam je tajnik rekao da prvi predsjednik i nadalje vodi vrlo aktivran politički život i da svi veleposlanici vole čuti njegovo mišljenje o aktualnim političkim pitanjima. Izašao je iz kabineta i vrlo nas srdačno pozdravio te pozvao unutra da bismo nastavili razgovor. Već je onda imao ožiljak na čelu, koji mu je ostao nakon pokušaja atentata na njega. Bio je već blizu devedesetim godinama, no vrlo vitalan, uman, rekao mi je da je upoznat s mojim makedonističkim aktivnostima i zahvalio se na tome. Tu sam i prvi puta s njim, popio popularnu žoltu, makedonsku izvanrednu rakiju. Poklonio mi je svoju knjigu „Makedonija je sve što imamo“ s posvetom. Nakon toga pozvao je mene i suprugu na ručak, gdje smo prošli niz tema, prvenstveno o Makedoniji. Ja sam imao niz pitanja, a on je bio prava enciklopedija znanja. Rastali smo se sa željom da se i

nadalje vidamo, što nam se i ispunilo.

Kada sam s kćeri i predsjednikom MKD Ilinden Ilijom Hristodulovim posjetio Makedoniju na poziv Ministarstva za iseljeništvo, vidjeli smo se na kratko, no kada je čuo da idemo za Ohrid, ponudio nam je svog šofera i službeni automobil. Njegov šofer, ujedno i njegov tjelesni čuvar, nije bio čovjek od velike priče, no iz onih škrtih rečenica koje je izgovorio, shvatio sam da mu je jako stalo do prvog predsjednika i da ga izuzetno cijeni. Inače, druženja i ručkovi s Gligorovim bili su posebno zadovoljstvo. Sjećam se ulazaka u neke restorane, gdje su se svi prisutni dizali na noge i pljeskom pozdravili ulazak prvog predsjednika.

Naš treći susret održao se u Rijeci i Zagrebu. Naime, Gligorov je posjetio Primorsko-goransku županiju i nakon razgovora s čelnim ljudima Grada i Županije, posjetio je i rektora Sveučilišta Daniela Rukavinu. S Gligorovim je bila i njegova supruga, tako da smo s njima rektor i ja obavili vrlo ugodan razgovor. Bila je to samo uvertira za promociju njegove knjige „Makedonija je sve što imamo“, koju smo organizirali u velikoj dvorani Rektorata. Pozdravni govor pripao je rektoru, zatim sam ja predstavio njegovu knjigu, a potom je govorio Gligorov pred prepunom dvoranom. Pokazao je svu svoju lucidnost, izuzetnu memoriju i održao vrlo zanimljiv govor. Sutradan smo se sreli u Zagrebu, gdje smo knjigu promovirali pred brojnim Makedoncima i Makedonkama koji žive u Zagrebu.

U Rijeci smo se sreli ponovno, da bi se promovirala njegova druga knjiga „Olujna vremena“. I dalje je unatoč dubokoj starosti bio ugodan sugovornik, dobar govornik i nadahnuti političar. Knjiga se promovirala u Guvernerovoj palači pred brojnim uzvanicima. U tim prigodama i nismo mogli baš puno razgovarati, jer su ga doslovno „opsjedali“ njegovi Makedonci. No, pružila se prilika i za jedan dug, za mene osobno vrlo koristan razgovor. Danas mi je žao što nisam bilježio njegova sjećanja, vezana uglavnom za neke ličnosti koje su meni bile interesantne. Dogodilo se to u Ohridu, gdje sam prisustvovao sa suprugom na jednom od ljetnih seminara za makedonski jezik i književnost. To ljetno doba provodio je u svojoj vikendici u Ohridu i čim je čuo da sam i ja tamo, pozvao je mene i suprugu na ručak. Bilo je to ugodno druženje. Već je bio prešao devedesetu godinu, a njegov je um i nadalje radio savršeno. Uglavnom je govorio on, ja bih ponekad tražio da mi pojasni neke stvari, koje je vidio i doživio, a bile su vitalne za oslobođenje Makedonije 1944. More sjećanja, reminiscencija, komentara, i sve to u jednom polušaljivom tonu. Inače, volio se smijati i bio je vrlo duhovit čovjek. I tu smo se pozdravili. Za uvijek. No brojne fotografije koje posjedujem, a na kojima sam u njegovom društvu, učestalo me podsjećaju na tog dragog čovjeka, koji me doživljavao svojim prijateljem. I ja njega i dan-danas.

Dolazak predsjednika Makedonije Kire Gligorova na Rektorat Sveučilišta u Rijeci u povodu promocije njegove knjige „Makedonija je sve što imamo“

S prvog posjeta Gorana Kalogjere Ohridu

Goran Kalogjera sa suprugom Brankom u kabinetu Kire Gligorova

Goran Kalogjera i Kiro Gligorov prilikom jednog od posjeta Skopju

O recentnoj proznoj produkciji i drugim kulturološkim temama

Zbornik osim književnih i jezičnih tema donosi rādove i iz drugih područja, kao što su povijest, povijest umjetnosti, film, kazališna umjetnost...

L. ČERNJUL

Goran Kalogjera, Dejan Durić i Vasil Tocinovski

RIJEKA » U izdanju riječkog Filozofskog fakulteta objavljen je zbornik radova s trećeg međunarodnog skupa Hrvatsko-makedonske književne, jezične i kulturne veze koji je u Rijeci održan od 23. do 25. ožujka 2011. godine. Zbornik kojega su uredili Goran Kalogjera, Vasil Tocinovski i Dejan Durić sadrži 58 radova 63 hrvatskih i makedonskih znanstvenika, pretežno s područja hrvatske i makedonske književnosti, pri čemu je posebna pažnja posvećena recentnoj proznoj produkciji i njihovu suodnosu.

No, osim književnih, kao i

jezičnih tema koje se bave raznovrsnim komparativnim odnosima dva jezika, treći zbornik donosi rādove i iz drugih područja, kao što su povijest, povijest umjetnosti, film, kazališna umjetnost. Upravo interdisciplinarnost i otvaranje prema drugim znanstvenim disciplinama bila je značajka trećeg simpozija, pa je to i glavna novina na zborniku kojim se hrvatsko-makedonski odnosi počinju sagledavati u njihovoj cijelosti.

– Ako smo se na prva dva skupa upoznavali, onda ovaj pokazuje da smo se jako dobro upoznali. Zbornik dono-

si vrlo kvalitetne rādove u kojima hrvatski autori analiziraju makedonske tekstove i obrnuto – rekao je Goran Kalogjera.

Prvi skup o hrvatsko-makedonskim književnim i kulturnim vezama održan je 2006. u Rijeci, a drugi 2008. u Ohridu. Na trećem je sudjelovalo oko stotinu znanstvenika, od kojih 40 iz Makedonije. Što potvrđuje dobre znanstvene i kulturno-loške veze s makedonskim sveučilištima, a o dobroj suradnji svjedoči i podatak da je Zbornik radova trećeg simpozija tiskan u Makedoniji.

Spomen-ploča Andreji Petkoviću

Na zgradi Trgovačkog suda u Zadarskoj ulici krajem ožujka trebala bi biti postavljena spomen-ploča Andreji Petkoviću, makedonskom prosvjetitelju, prevoditelju, lingvistu i pjesniku koji je od 1873. do 1892. godine u Rijeci bio na funkciji carskoga ruskoga konzula.

Prema riječima Vasila Tocinovskog, makedonski su znanstvenici Petkovića opisivali kao neuspješnog konzula koji je na toj dužnosti proveo tek dvije godine, no istraživanja Irvina Lukežića pokazala su da je u Rijeci službovao punih dvadeset godina, pri čemu se posebno ističao kao filantrop i dobrovror, darujući u mnogim prigodama novčane priloge za sirotinu.

– Pokazalo se da to je trostruko jeftinije. Za ono što bismo ovdje platili 34 tisuće kuna, u Makedoniji smo potrošili 1.200 eura, dodao je Kalogjera.

Zbornik je dvojezičan. Tekstove hrvatskih autora donosi na hrvatskom jeziku, makedonskih autora na makedonskom jeziku, a rādovi su razvrstani u četiri tematska bloka: književnost, jezik, povijest i kultura. Objavljen je u 200 primjeraka.

„Nela VALERJEV OGURLIĆ

Күншыра

РАЗГОВОР СО ПРОФЕСОР ГОРДИЈА ЈОГЕРА, АВТОР НА ДЕЈОТО „БРАЋАТА МИЛДИНОВИЋ-ЈЕРЕНДИЋ“

ТЕМАТА ЗА МИЛАДИНОВЦИ Е НЕПРЕСУЩНА

НЕВЕНА ПОПОВСКА

ственото, авторско поглавје во македонската литература.

Ненадежната смърт на Димитър и Константина била в ден деснес е предмет на бројни награждаващи како постигајат само две реацийни – или хипотетични се разбоядисват от некоја изразителност и умрелите им се ученици. И двете солидни имат аргументи коям им озат во прилог. Зас лично сум поборник на теоријата за никошто убедство, вирочески доволно било да ги сметстат со луте заболени от некоја смъртностна болест и така да се решат проблемот кој за многу земји ставаша терет, вклучувајќи ги тутка и Турција, и Русија, Англија, грчкото војводство или австро-унгарската дипломатија.

Нималку не се двоумам околу тоа што биле тие по националност, ги сметам за исклучителни личности кои покренале големи книжевни, политички и културолошки поместувања во Македонија

ити. Мистернозноста на явнина съмти ги съдържа на легендата, а легендата като че ли знае обичните луби прости митски юнаци. Пак, сестето се само има Марко Крале. А Марко нялпя само турска визла? Но, легендите за нив имате позитивен ефект, починали за нив да се горят, пишуват, тие стапвате юнаци на разни книжевни дела, народът почнува да ги движеничи като инстинктивни юнаци, като все съществува и се, тоукам легендите за нив правилно ги дефинират пред новият наред. Поради като е единствено Младенци-юнаци си подмодно убийки от исприятелият спектатор с еширок) и трябва да се паметят по същото има наименование нарада год

НА ПРЕТСТОЈНИОТ ФИЛМСКИ ЦИКЛУС „BERLIN TODAY AWARD“

АНДОВСКА И ЦУКИК СО ПОЛУАНИМИРАНИОТ
ФИЛМ „АКО ТИ ТРЕБАМ“

Македонската композиторка Дарија Аладовска, заедно со режисерот Младен Џукќ од Босна и Херцеговина, ќе се претстават на претстојниот филмски циклус „Berlin Today Award“ со филмот „И уште не сме“. „Berlin Today Award“ ќе се одржи

Сценариото за „Ако ти требам“ е избрано во

това кукла „Зоро филм”, а за изработка

на Радио во Скопје
на 18 часот ќе се одржи

е доделено
тска

спута за него
на Македони-
я.

Браќата Миладиновци
легенда и стварност“
д Горан Калогера

та „Браката Миладиновци – лична зарнота“ в книга од Горан Калогера во 2001 година во Риека, Адријатичкиот морски град кој го направи Ранко Младеновски, а кога е годинашното „Рациново признание“ на Калогера.

„ДРУГАРЧЕ“ ДА

- Книгата „Бра-
ка Миладиновци –
легенда и ствар-
ност“ ми е исклучу-
телно драга книга,
првенствено пора-
ди Константин Ми-
ладинов, по мое
мислење атемелувач на романтизмот како
стилска формализма во Македонија, но и по-
ради исклучителната личност во целост.
Драго ми е што таа книга е доброоценета
од познавачите на книжевното дело на
раката Миладиновци, бидејќи јас ја пишу-
вам со најдобра намера да разгласам што е
единица за неа, а што реалност. Книгата
„Брака Миладиновци – легенда и ствар-
ност“ може да се најде во скопските кни-
жарии.

М. НОВОДЬ

- ЛСР

Култура

"Рациново џо
признание"
за Јаћоџа

P *H* *K* Наградата едног-
но й е доделена за
манот "Камен од твојот дом", а почесното
бациново признание" му е припадна на д-р Го-
кан Калогоров од Хрватска, познат македонист.
Пријателот на Катедрата во Риека

Писателката и новинар Ја-
года Михајлова - Георгевска с
годинашният добитник на "Раци-
новото признание" за романот
"Каменот од твојот дом". Во
конкурсијата за најдобро произ-
водно остварување меѓу две "Раци-
нови среди" биле 21 дело, а во
најтешната конкурсија, пок-
рај наградениот, биле и рома-
ните на Сашо Кокаланов -
Изабела. Исмаела и јас" и на
Младен Србиновски "Приказ-
ни од Долна земја". Жирито во
состав : Васил Тоциновски -
претседател, Катица Кулакфко-
ва и Весна Мојосова - Чепишев-
ска - членови наградата едногласно
и ја доделила на Михајло-
ва - Георгевска. Во образло-
жението за наградата, жирито
вели: "Станувуа збор за необич-
на прозна книга на ново испи-
шување кое во себе извонредно
ти обединува романескиот,
есиестичкото, патописното, со
ненаместливи вградување на
драмничкиот заплет и биограф-
скиот. во кои се вклучува-
ат сите сестила и создаваат еден
необичен свет меѓу реалното и
иреалното". Истот роман го-
динава беше во најтешната конку-
рсија за наградата "Роман на
годината" на Утрински весник.

Годинашниот добитник на
традиционното почеесно "Раци-
ново признание" е д-р Горан
Калогера од Хрватска. Професор
на Риечкиот универзитет, доцент
докториран на тема "Хрват-
ско - македонски книжевни вр-
ски од почетокот до крајот на
20-тиот век". Познат и ценет
македонист и основач на Ка-
тедрата за македонистика во
Риека. Одликуван е од Владата
на Македонија со орденот "Св.
Климент Охридски", најдворе-
шен член е на Македонската
академија на науките и умет-
ностите и почеесен член на
Друштвото на писателите на
Македонија.

Признанието ќе бидат
делни на годинашните "Раци-

Признанието ще бидат заселени на голинищните "Рашнови сребри" што ще се одрази върху "Балкан" (ДС).

130

"брност" од Горан Калоѓера

представлять на национальном уровне в национальных и на богоугодных ярмарках. Третий способ привлечь внимание к творчеству из национального настенных живописей и культивировать интерес к нему – разместить на земле, по речкам, в деревнях на санях пасхальные писанки национального края. Поступок, который подталкивает на историческую память под национальную художественную культуру, под национальную традицию.

Следом за ним Георгий Канторови-
ч и сыновья сына Льва Михаил

Конечно, я не могу и сказать вам, что
Константина Ильинского и Степана Козырева
я не знаю. Но я знаю, что в России есть
многие хорошие люди, которых я знаю.

**ОМОШ
"Реч
НОВО
ТАБЕТ
ибо**

такие же базы
созданы на Йа-
понии и в Южной
Америке. Издание на
русском языке
важно для Гранд
Оркестра и склоняет
наших друзей из
Китая к нам. Официальный
дебют Гранд Оркестра
в Китае состоялся в
Пекине в 2009 году.

КУДА

ДЕНЕС ВО ВЕЛЕС
ПОЧНУВААТ
„РАЦИНОВИТЕ СР“
Признанија з
Јагода Михај
Георгиевска
и Горан Кал

Денес со поетите
от во Волеа ќе зап-
очне "Светиот средбид". П-
рограмата ќе вклучи
"Радикалниот средбид"
како манифестиц-
ти корнери", на ко-
јат поети од Мак-
едонија, Србија и Цр-
на Гора. Ма-
нажувањето ќе
се пред спомен-
увачкиот реч и
погреба ќе има
противникот Јован.
До 21:00 час-
тот ќе заврши „Р-
адикалниот средбид“.
Гордона Кас-
иба, кумка на
Саша Радичевски,
го ќе изнесе
поглаварскиот
имовина на
која ќе биде

СПОРЕД ОДЛУКАТА НА УПРАВНИОТ ОДБОР НА РАЦИНОВИТЕ СРЕДБИ

Хватот Горан Калоѓера со почеcно Рациново признание

Членовите на Управниот одбор на манифестијата Рацинови средби, одлучи година почеcното Рациново признание да му го додели на хватскиот писател, поет и критичар, Горан Калоѓера.

Како добитник на ова признание, Калоѓера на отворањето на Рациновите средби, на 10 јуни во Велес, ќе прочита беседа пред родната куќа на патронот на манифестијата, Коста Солев Рацин.

Се очекува, година поаа манифестија да привлече особен интерес, најнапред поради тоа што денот на нејзиното одр-

жување е прогласен за Ден на културата во Македонија. Учество ќе земат повеќе поети, писатели, книжевници и издавачи од Република. А, веќе е објавен конкурсот за доделувањето на престижното Рациново признание за најдобро прозно остварување создадено во текот на минатата година.

Организаторите најавуваат богата и атрактивна програма, проследена од концерт и дводневен саем на книги, а воедно учесниците ќе положат цвеќе во Спомен-паркот на поетите револуционери.

КНИЖЕВНИ МАНИФЕСТАЦИИ

Горан Калоѓера од Хватска го доби почеcното Рациново признание

Хватскиот писател, поет и критичар Горан Калоѓера е година поаа добитник на почеcното Рациново признание, чесното Рациново признание, решено Управниот одбор на манифестијата Рацинови средби.

Манифестијата посветена на поетот Коочо Рацин ќе се одржи на 10 јуни во Велес, а на неа ќе учествуваат поети, писатели, издавачи и книжевници од земјава. На отворањето, Калоѓера ќе ја прочита беседата пред куќата на Рацин.

- Година поаа имаме причини повеќе да го зголемиме интересот за манифестијата бидејќи денот на одржувањето на Рациновите средби е прогласен за Ден на култу-

рата во Македонија, а централната свеченост ќе биде токму во Велес, во чест на Рацин - рече Драган Миладинов, директор на манифестијата.

Управниот одбор на Рациновите средби веќе го распиша конкурсот за доделувањето на угледното Рациново признание, за најдобро прозно остварување создадено во изминатата година.

Во рамките на манифестијата ќе се одржи концерт, а предвиден е дводневен саем на книги. По десетина години пауза, учесниците на манифестијата ќе положат цвеќе во Спомен-паркот на поетите-револуционери.

(П.П.) ■

Prof. Goran Kalogjera počasno »Racinovo priznanje«

SKOPLJE – Na medunarodnoj kulturnoj manifestaciji »Racinovi susreti« u Velesu, profesoru makedonistike Svečeničeviševiću dr. Goranu Kalogjeri dodijeljeno je počeasno »Racinovo priznanje«.

Tradisionalni susreti posvećeni utemeljitelju suvremenih makedonske poezije Kosti Racinu, održani su po 42. put njegovom rođnom gradu Velesu. Počasna Racinova nagrada priznanje je prof. Kalogjeri za njegove izvanredne zasluge promicanju makedonskog jezika i kulture, ali istodobno ona na simboličan način izražava i zahvalnost hrvatskom narodu koji je omogućio da Racinovo stvarstvo koje je od nепрочијиве važnosti makedonski narod, ugleda svjetlost na, rekla je Melpomeni Korneti, zaračnica ministra kulture, na svečanosti koja daje priznanja. Goran Kalogjera doktorao je na temi hrvatsko-makedonskih studija na Filozofskom fakultetu u Rijeci i autor je više znanstvenih radova o makedonskim piscima. Počasni je član Makedonske akademije znanosti i umjetnosti i Društva pisaca Makedonije. Vladimirović Makedonije Kalogjeri je dodijelila odličje »Kliment Ohridski« za zasluge u kulturi. (Hina)

osnivač je profesor studija makedonistike na Filozofskom fakultetu u Rijeci i autor je više znanstvenih radova o makedonskim piscima. Počasni je član Makedonske akademije znanosti i umjetnosti i Društva pisaca Makedonije. Vladimirović Makedonije Kalogjeri je dodijelila odličje »Kliment Ohridski« za zasluge u kulturi. (Hina)

DOPRINOS KORČULANSKOJ BAŠTINI

Kao što sam već napomenuo, premda rođen u Dubrovniku, ja sam osjećam Korčulaninom. U Korčuli sam završio osnovnu i srednju školu i vraćao sam joj se uvijek kada sam mogao. U nekoj mlađoj dobi to je bilo intenzivnije, kasnije sve rjeđe. No Korčula ostaje u mome sjećanju kao mjesto mog odrastanja, mladosti i uvijek prisutne nostalгије, ne za ovom Korčulom danas, već za Korčulom moje mladosti, Korčulom koje više nema. Još kao student, pri slušanju kolegija iz starije i novije hrvatske književnosti bio sam razočaran odsutnošću brojnih korčulanskih književnika, koji se na predavanjima nisu spominjali. Ni u literaturi, izuzev Petra Kanavelića, Petra Šegedina, Danijela Dragoevića i Šime Vučetića, Korčulani su bili ignorirani, pogotovo oni iz starijih razdoblja. Kasnije, kao već afirmirani znanstvenik, odlučio sam jedan segment svog istraživanja posvetiti Korčuli, odnosno otoku u cjelini i pokušati bar donekle osvijetliti korčulansku književnu povijest. Naravno da na tom putu nisam bio prvi. Brojni su Korčulani u svim vjekovima pisali svoje književne tekstove, no književnih je povjesnika bilo malo. O korčulanskoj kulturnoj, književnoj, sakralnoj, njenoj brodogradnji, arhitekturi, muzici, pisali su Nikola Ostoić, Vinko Foretić, Ambroz Kapor, Stjepan Kastropil, Duško Kalogjera i drugi, no sustavnijih književnopovijesnih pregleda, osim Kastropilovog nije bilo. Stoga sam Ministarstvu znanosti, kulture i sporta ponudio nekoliko projekata s temom istraživanja korčulanske književne baštine, koji su prihvaćeni i financirani: Hrvatsko pjesništvo na otoku Korčuli, Bratimsko pjesništvo otoka Korčule, Korčulanski latinisti u kontekstu nacionalne književnosti, Književno stvaralaštvo na otoku Korčuli u 19. i 20. stoljeću. Kao rezultat mojih istraživanja nastale su knjige Hrvatsko pjesništvo na otoku Korčuli (antologija, studija), 1993., Iz književne baštine otoka Korčule, 1994., Znameniti Korčulani, 1995., Bratimsko pjesništvo grada Korčule, 1998., Korčulanska pera (leksikon), 2003., Korčula koje više nema, 2005. Isto tako i brojni tekstovi, objavljeni uglavnom u znanstvenim časopisima ili zbornicima: Hrvatsko pjesništvo na otoku Korčuli, Vid Vuletić–Vukasović, književni povjesnik otoka Korčule, Novelistički pokušaji Petra Franasovića, Mato Kapor – korčulanski ilirac, Augustin Draginić–Šaške, Odjeci humanizma na otoku Korčuli, Črnomiri, Književno stvaralaštvo u Blatu na Korčuli, Jedna lokalna predaja u djelima korčulanskih književnika, Grad Korčula u jednoj noveli Rikarda Nikolića, Književni profil Rikarda Nikolića, Doprinos građana Korčule evropskoj kulturi, književnoj i političkoj misli u razdoblju od 13. do sredine 19. stoljeća, Versificirane svetačke legende u pjesmarici bratovštine Svih svetih, Kompozicijska shema korčulanskih bratimskih pjesama čije je izvorište lik Bogorodice, Pregled po vjekovima književnih i znanstvenih uradaka Korčulana na latinskom i talijanskom jeziku, Problem periodizacije književnog stvaralaštva na otoku Korčuli, Korčulanski rukopis svetačke legende o Ivanu Krstitelju, Korčulanski latinisti u pregledu po vjekovima.

Premda rođen u
Dubrovniku, ja sam
osjećam Korčulaninom.
U Korčuli sam završio
osnovnu i srednju školu i
vraćao sam joj se uvijek
kada sam mogao.
U nekoj mlađoj dobi
to je bilo intenzivnije,
kasnije sve rjeđe. No
Korčula ostaje u mome
sjećanju kao mjesto mog
odrastanja, mladosti i
uvijek prisutne nostalгије,
ne za ovom Korčulom
danasm već za Korčulom
moje mladosti, Korčulom
koje više nema...

U želji da animiram književno stvaralaštvo na otoku Korčuli, pogotovo Gradu Korčuli, došao sam na ideju da se osnuje jedna korčulanska zavičajna biblioteka, koja bi objavljivala isključivo književne radove Korčulana. Mnogi koji su tu večer prisustvovali „osnivačkom“ sastanku u prostorijama Gradske biblioteke bili su skeptični. Unatoč tome, ja sam u suradnji s rukovodstvom Gradske biblioteke, pogotovo gospođama Milojkom Skokandić i Tajanom Grbin, knjižničarkama, odlučio krenuti u taj pothvat. Smislio sam i ime novoj biblioteci, nazvavši je biblioteka „Žilković“. Naime, Žilkovići su stara plemenitaška korčulanska obitelj, koja je u 15. stoljeću imala jednu od brojnih biblioteka. Prema pisanju Ambroza Kapora, Žilkovićeva je biblioteka 1547. godine imala oko 400 djela, uključujući Plinija, Plutarha, Kornelija, Ptolomeja, Vergilija, Ovidija, Cicerona, Dantea, Petrarca. Dakle, adekvatan naslov ali i uspješan izdavački projekt, koji uspješno djeluje i danas, ako se uzme u obzir da je biblioteka osnovana negdje oko 2006. godine. Godinama sam bio glavni i odgovorni urednik ove Biblioteke, ponekad i promotor novih objavljenih izdanja. Biblioteka je tijekom godina dobila financijsku potporu Grada Korčule i županije Dubrovačko-neretvanske. Prije odlaska u mirovinu, prepustio sam mjesto glavnog i odgovornog urednika, jer su u međuvremenu stasali ljudi koji su mogli obnašati dužnosti urednika i uredništva. Na stranicama Biblioteke mogu se vidjeti naslovi knjiga koje su tiskane. Mislim da je objavljeno petnaestak naslova, uglavnom poezije, no ima jedan dramolet i nešto kraće proze. Otvorili smo prostor ljudima od pera: Sandi Hančević, Valeriji Jurjević, Sari Kalogjeri, Darinki Krstulović, Katici Bernetić, Jasni Šegedin, Jeleni Didović, Ivčici Dragojević, Vinku Prizmiću, Tugomiru Matiću, Ivoni Kapor, Robertu Tomoviću, Marini Katinić, koji su ujedno i autori do sada objavljenih izdanja Biblioteke Žilković.

U želji da se afirmira korčulanska književnost, u suglasju s mojim kolegama s Odsjeka za kroatistiku, organizirali

Jedno korčulansko ljeđo Gorana Kalogjere: Mišljenja sam da svatko tko može treba u određenom trenutku na neki način vratiti dug svom izvoruštu

U društvu majke Lenke i Eda Ribarića na Korčuli prilikom promocije knjige „Korčulanska pera“

smo 2012. godine u gradu Korčuli simpozij s naslovom Književno stvaralaštvo, jezik i kultura na otoku Korčuli. Objavili smo i Zbornik u izdanju Filozofskog fakulteta u Rijeci. Izlaganja je ponudilo dvadesetak autora i to Danijela Bačić Karković, Estela Banov–Depope, Andriana Car Mihec, Iva Rosanda Žigo, Ivica Duhović–Žaknić, Dejan Durić, Živan Filippi, Branka Kalogjera, Goran Kalogjera, Katarzyna Kubiszowska, Irvin Lukežić, Kristina Posilović, Milojka Skokandić, Milorad Stojević, Vasil Tocinovski, Maja Weikert, Damir Kalogjera, Željka Macan, Anastazija Vlastelić, Silvana Vranić, Sanja Zupčić, Sanja Holjevac. U Zborniku se može pronaći nekoliko znanstveno vrijednik priloga s područja jezika kao što su tekstovi Damira Kalogjere (Nekoliko zapažanja o govorima na otoku Korčuli i njihovim promjenama), Željke Macan (Frazemi u novelama Petra Šegedina), Anastazije Vlastelić (O jeziku poezije fra Augustina Draginića–Šaške), Silvane Vranić (Klasifikacijske odrednice korčulanskog govora u Rječniku Govora otoka Korčule), Sanje Zubčić i Sanje Holjevac (Jezik korčulanske pjesmarice Bratovštine Svih Svetih iz 15. stoljeća). S aspekta povijesti književnosti i općenito korčulanske književnosti prezentirano je nekoliko vrijednih znanstvenih priloga. Danijela Bačić Karković govorila je o vedutama korčulanskih pjesnikinja, Estela Banov o multimodalnom aspektu korčulanske Moreške, Adriana Car–Mihec i Rosanda Žigo izlagale su s temom o elementima filozofske dramaturgije kao primjeru u izgradnji suvremenog dramskog pisma na primjeru dramskih tekstova Olje Lozice. Dejan Durić analizirao je zbirku Sudbinom vijani Rikarda Nikolića u kontekstu hrvatske međuratne novelističke, Živan Filipi govorio je o djelu Roberta Tomovića Bratovština Labuda Lumbrelaša kao hrvatskom postmodernom romanu, Branka Kalogjera izlagala je s temom Grad Korčula u memoarskoj prozi Amelije Batistich, Goran Kalogjera dao je pregled književnog stvaralaštva na otoku Korčuli. Katarzyna Kubiszowska govorila je o metafizici svakodnevice u proznom stvaralaštву Danijela Dragojevića, a Irvin Lukežić o obrisima toskanskoga krajolika u poeziji Danijela Dragojevića. Kristina Posilović dodirnula se Izvora Oreba s temom Otočka melankonija u zbirci „Lanterni na škoju“. Milojka Skokandić izlagala je s temom Grad kao paradigma u Tomovićevom romanu Bratovština Labuda Lumbrelaša, Milorad Stojević govorio je o pjesništvu Šime Vučetića, dok se Maja Weikert osvrnula na posljednji roman Vinka Prizmića Vifde Jaargetijde napisan na nizozemskom jeziku.

Tijekom svog radnog vijeka bio sam urednikom ili članom uredništva brojnim časopisima. Primjerice, bio sam članom uredništva časopisa za filologiju – Riječ, članom uredništva časopisa za filološka istraživanja – Fluminensia, članom uredništva časopisa za književnost – Rival, članom uredništva mjesecačnika Makedonski glas, članom uredništva časopisa za književnost, jezik i umjetnost – Kanavelić, članom uredništva makedonskih časopisa „Palimpsest“, „Spektar“ i „Literaturen zbor“. U nekim uredniš-

tvima sam još uvijek. Kada čovjek radi takav posao, onda nešto i nauči. Stvoriti časopis i održati ga „na životu“ nije jednostavan posao. A ja sam smatrao da je Korčuli uz Biblioteku „Žilković“, potreban i časopis prvenstveno otvoren za književno stvaralaštvo, kao i za znanstvenu misao. Opet je tu proradio neki dalmatinski „dišpet“, naime Split i Dubrovnik, nama najbliže gradovi imali su svoje časopise – Split „Mogućnosti“, a Dubrovnik „Dubrovnik“. Unatoč lokalnoj skepsi, koja je uglavnom pratila sve moje korčulanske projekte, utemeljili smo i časopis. Pišem utemeljili jer sam opet najbliže suradnike pronašao u gradskoj knjižnici „Ivan Vidali“. Predložio sam i ime časopisu – „Kanavelić“. Smatrao sam da treba odati priznanje velikom korčulanskom baroknom piscu Petru Kanaveliću (1637.-1719.). Već petu godinu izlazi časopis „Kanavelić“, jednom godišnje s vrlo interesantnim prilozima iz različitih područja književnosti, kulture i umjetnosti, prvenstveno tematski vezanima za otok Korčulu. Financijski ga pomaže Grad Korčula, što umnogome pogoduje njegovoj vremenskoj trajnosti.

Mišljenja sam da svatko tko može treba u određenom trenutku na neki način vratiti dug svom izvorištu. Kao sveučilišni profesor smatrao sam svojom dužnošću potaknuti prvenstveno književno stvaralaštvo na svom Otoku i gradu iz kojeg sam otišao davne 1969. godine, ali mu se ipak sporadično vraćam. Jednom je jedan moj poznanik s Korčule rekao za mene da sam ja Korčulanin s privremenim radom u Rijeci. U svakom slučaju ponosim se Bibliotekom „Žilković“ i časopisom „Kanavelić“. No to nije sve. Godinama pratim književna kretanja na Korčuli i stimuliram mnoge, koji imaju neosporni talenat za pisanjem da pišu. Sada je prostor otvoren, časopis i biblioteka su tu, tako da se situacija znatno poboljšava. Nekoliko svojih knjiga posvetio sam korčulanskoj književnoj baštini, što onoj iz minulih stoljeća, tako onoj aktualnoj, današnjom. Kao književnom historičaru mnoge su mi teme bile izazov i na njih sam pokušao odgovoriti, shodno mojim sposobnostima i umijeću. Koliko sam u tome uspio, neka kažu neki drugi.

znanstveni rad...

znanstveni rad...

Pri analizi znanstvenih uradaka prof. Kalogjere, ravnali smo se po stručnoj procijeni njegovog rada koju je dao dr. sc. Borislav Pavlovski, dugogodišnji voditelj Katedre za makedonski jezik i književnost, jer ga smatramo najvjerođostojnjim analitičarem i poznavateljem znanstvenog opusa dr. Gorana Kalogjere. Prema procijeni dr. Pavlovskog, dr. Kalogjera tijekom svog aktivnog rada posvetio se nekolicini tematskih ciklusa, koje dr. Pavlovski raščlanjuje na sljedeći način. Prvo, književno poredbeni prilozi s posebnim odnosom makedonske i hrvatske književnosti, drugo, Kalogjerino istraživanje korčulanske književne baštine, treće, književna djelatnost Rijeke, četvrto, poseban prilog izučavanju i valoriziranju Šenoinog suvremenika, Josipa Eugena Tomića, na kojoj je temi dr. Goran Kalogjera magistrirao.

I. KNJIŽEVNO-POREDBENI PRILOZI (AUTORSKE KNJIGE)

1. Hrvatsko-makedonske književne veze, ICR, Rijeka, 1988.
2. Južnoslavenska književna prožimanja, Matica hrvatska Rijeka, Rijeka, 1991.
3. Hrvatsko-makedonske kulturne i književne veze, drugo dopunjeno izdanje Rijeka, 1996.
4. Racin u Hrvatskoj, HFD, Rijeka, 2000.
5. Komparativne studije makedonsko-hrvatske, HFD, Rijeka, 2000.
6. Braća Miladinovi – legenda i zbilja, HFD, Rijeka, 2001.
7. Makedonska prijateljstva, Filozofski fakultet u Rijeci, Rijeka, 2019.
8. Makedonska kultura i civilizacija, Filozofski fakultet u Rijeci, Rijeka, 2017.
9. Makedonci u Primorsko-goranskoj županiji, Filozofski fakultet u Rijeci, Rijeka, 2016.
10. Makedonske teme bez dileme, Biblioteka „Žilković“, Korčula, 2014.
11. Makedonsko 19. stoljeće, Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj, Rijeka, 2014.
12. Poveznice makedonsko-hrvatske, Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj, Rijeka, 2016.

13. Prepoznavanja (bibliografski leksikon), Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj, Rijeka, 2006.
14. Prilozi istraživanju makedonske povijesti književnosti, Sovremenost, Skopje, 2009.
15. Racin, Filozofski fakultet u Rijeci, Rijeka, 2021.

Na makedonski jezik prevedene su tri knjige autora Gorana Kalogjere, kako slijedi:

- a) Braćata Miladinovci – legenda i stvarnost, Sovremenost, Skopje, 2005., prijevod s hrvatskog jezika na makedonski Ranko Mladenovski.
- b) Makedonskiot 19 vek, Makedonika litera, Skopje, 2014., prijevod s hrvatskog na makedonski jezik Slavčo Kovilovski
- c) Hrvatsko-makedonski literaturni vrski, Sovremenost, Skopje, 2008., prijevod na hrvatski jezik Ranko Mladenovski

Бележицата на странските слависти - македонисти 41

диковинави можности во печатена форма зборникот со песни да го прикаже на Европа, и да целиот словенски свет за постоењето на чист еден народ - македонијот. Но, неизвесно од тоа со објавувањето на називот „Зборник на бугарски народни песни, оваа печатена книга претставува клучен настан во будејето на македонското национално дисидентство.“

Сигуреси сум дека својот став, тезата и објективното правакуванье на сестербата и пропаганата за македонскиот јазик, литература и историјата на македонскиот народ, кај проф. д-р Гoran Kalogjera се составише долу во погатомните научни истражувања, записки, научни реферати и трудови, во когатоштото комплетно македонистичко дело. И, не само во тоа, ној го то прави и како професор по македонски јазик на Универзитетот во Риска. Што значи, под славист - македонист е постојан промотор и афирматор на македонистичката во светот, под Република Хрватска.

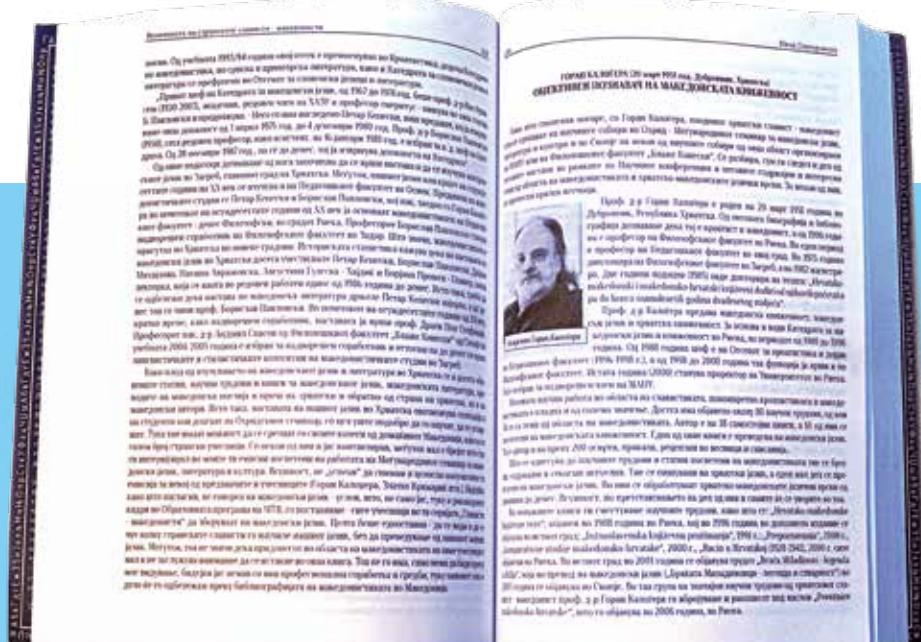
Гoran Kalogjera за спореда вакви признајувања и активностите на македонистичките и креативни зачетоци во областа на наука и уметностите, потоа и постоењето на Друштвото на писателите на Македонија. Во 2006 година нему му е доделена наградата „Љубичиново признание“ во градот Белес. Исто така, тој за своето значајно македонистичко дело се одличи и со орденот „Свети Климент Охридски“ и високото признание Медал за заслуги на Република Македонија.

Како плод на героминото и македонијото дело од областа на изјутра за јазикот и литератураната проф. д-р Гoran Kalogjera им се доделени повеќе високи признавања и награди. Од 2005 година тој станува член на Македонската академија на науките и уметностите, потоа и постоењето на Друштвото на писателите на Македонија. Во 2006 година нему му е доделена наградата „Љубичиново признание“ во градот Белес. Исто така, тој за своето значајно македонистичко дело се одличи и со орденот „Свети Климент Охридски“ и високото признавање Медал за заслуги на Република Македонија.

PROJEKTI: MZOŠ

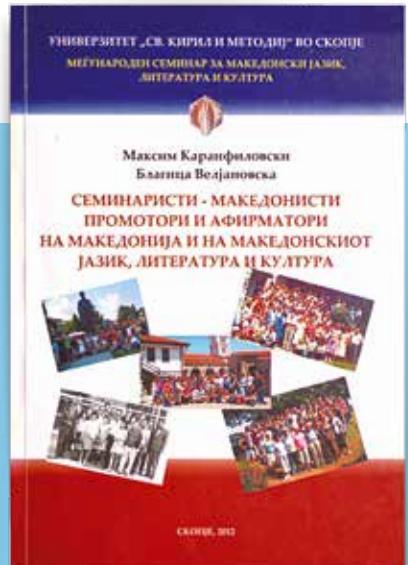
1. Književni, jezični i kulturološki aspekti hrvatsko-makedonskih odnosa
2. Tradicija i kontinuitet u hrvatsko-makedonskim odnosima

Svoju prvu knjigu „HRVATSKO-MAKEDONSKA KNJIŽEVNA VEZA“ prof. Kalogjera objavio je 1988. godinu u izdanju ICR-a iz Rijeke. Bio je to tiskani doktorat njegove doktorske ravnje, koju je obranio na Pedagoškom fakultetu u Rijeci, prvi doktorat iz humanistike, koji je otvorio prostor za buduće doktorske teze iz područja književnosti na Sveučilištu u Rijeci. Poznato je da svoju sveučilišnu karijeru prof. Kalogjera započinje na Pedagoškom fakultetu, prvo kao predavač a potom redoviti profesor makedonske i hrvatske književnosti. Ispisati povjesni tijek znanstvenog rada prof. Kalogjere nije jednostavna zadaća, stoga smo se odlučili analizirati i prikazati njegovu znanstvenu djelatnost na temelju tekstova koji su njegovi kolege ispisali o njemu i njegovim rado-vima. Prema analizi dr. Borislava Pavlovskog, dugogodišnjeg predstojnika Odsjeka za makedonski jezik i književnost pri Filozofском fakultetu u Zagrebu, Goran Kalogjera posvetio je svoj znanstveni rad u nekoliko cjelina, bolje reći temata; prvi, kompara-

tističke studije o vezama i prožimanjima hrvatske i makedonske književnosti, drugi, korčulanski ciklus, odnosno književnopovijesna istraživanja književnog stvaralaštva na otoku Korčuli, treći, južnoslavenski dio te četvrti Rijeka, odnosna segmenti njene književnosti. Pozabaviti ćemo se prvo najzastupljenijim ciklusom a to su hrvatsko-makedonske književne, jezične i kulturne veze.

Njegova prva objavljena knjiga iz ovog ciklusa „Hrvatsko-makedonske književne veze“ otvorila je prostor u širok spektar dalnjih komparativnih studija između dvije književnosti. (Poglavlja su sljedeća: Ćirilometodska tradicija u Hrvata i Makedonaca, Kaćićeve pjesme u Makedonaca, Interes književnika ilirizma za makedonsku usmenu narodnu književnost, Kontakti braće Petkovića, makedonskih prosvjetitelja s hrvatskim književnicima 19. stoljeća u Rijeci, Zagrebu i Dubrovniku, Odnos đakovačkog biskupa J. J. Strossmayera prema makedonskim književnicima i prosvjetiteljima Konstantinu i Dimitru Miladinovu, Grigoru Prlićevu i Kuzmanu Šapkarevu, Franjo Rački i braća Miladinovi, Prvi hrvatski prevodioci pjesama iz Zbornika braće Miladinova, Preradovićev „Putnik“ u prijevodu Krste Petkov Misirkova, Književna i propagandna djelatnost makedonskog revolucionara Georgija Kapčeva u Hrvatskoj, Racin u Hrvatskoj između dva rata, Hrvatsko-makedonske i makedonsko-hrvatske veze od oslobođenja do osamdesetih godina našeg stoljeća, Udio Haralampija Polenakovića u istraživanju veza između hrvatske i makedonske književnosti, Petar Kepeski – utemeljitelj suvremene makedonistike u Hrvatskoj).

Prvu objavljenu knjigu prof. Kalogjere vrlo su pozitivno ocijenili recenzenti, dr. Milan Crnković i akademik Miroslav Šicel. Prema mišljenju dr. Crnkovića, ova je knjiga prvi cjeloviti prikaz hrvatsko-makedonskih i makedonsko-hrvatskih dodira, koja otvara i mogućnosti za daljnja istraživanja. Za akademika Šicela ova je knjiga prva komparativna studija u Hrvatskoj u kojoj autor s mnogo akribije te izvrsnim poznavanjem građe ostvaruje sintezu suodnosa dvije književnosti. Nadalje, akademik Šicel smatra da ovaj rukopis predstavlja značajan doprinos književnoj historiografiji posebno kada je riječ o komparativnom proučavanju južnoslavenskih književnosti. Istaknuti makedonist iz Ljubljane dr. Dragi Stefanić naveo je u svom prikazu da važnost ove knjige nije samo kronološki prikaz već činjenica da su na jednom mjestu cjelovito prikazane književne veze Hrvata i Makedonaca. Profesor Kalogjera shvatio je tijekom svojih istraživanja da je pronalaženje i vrednovanje književnih kontakata Hrvata i Makedonaca tijekom stoljeća vrlo zahvalno i plodno istraživačko tlo, stoga nekoliko godina kasnije, nakon šest objavljenih knjiga, ispisuje drugo dopunjeno izdanje knjige „Hrvatsko-makedonske veze“. Knjigu objavljuje Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj 1996. godine. Uz već objavljene tekstove u prvom izdanju autor ih nadopunjuje sljedećim naslovima: Mažuranićeva „Slovnica hrvacka“ i Babukićeva „Slovnica ilirska“, kao mogući uzori za gramatiku makedonskog jezika u 19. stoljeću, Kaštelanov dug Racinu, Makedonistika na hrvatskim sveučilištima, Suvremene hrvatsko-makedonske veze, Hrvatsko-makedonske književne i kulturne veze (sinteza).

Naslovna je sintagma usputna odrednica Kalogjerinog znanstvenog interesa i metodologija istraživanja. Autor se u obje knjige odlučuje za „klasičnu komparatistiku“ koja se u ovom projektu (obje knjige) ostvaruje kao sistematična sintetička deskripcija krotnološkim redom iznijetih i komentiranih književno-povijesnih činjenica u razdoblju od preko tisuću i pol godina nekontinuiranih ali plodonosnih književnih veza. Prema mišljenju dr. Milorada Stojevića nedvojbeno je već s početka utvrditi da je Kalogjera, ne krijući u svojoj metodologiji klasične pozitivističke zasade problemu hrvatsko-makedonskih veza pristupio i s dijakronijske i sa sinkronijske ravni. Na dijakronijskoj je ravni Kalogjera ponajprije zanimala povijesna i kulturološka tradicija od koje zapravo interferencija i kreće, a na sinkronijskoj ravni autor istražuje način distribucije tih prožimanja u suvremenim književnim i kulturološkim obzorima.

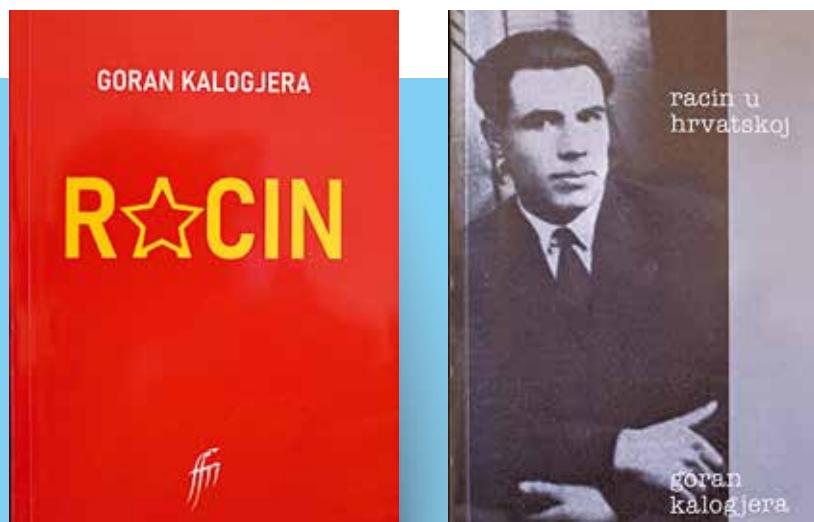
Makedonski pjesnik i revolucionar Kosta Apostol Solev, u književnosti poznat kao Kočo Racin, bio je česta inspiracija prof. Kalogjere. Tijekom svojih istraživanja o ovom makedonskom autoru, koji je nekoliko puta boravio u Hrvatskoj u predratnom dobu (mislimo na period između dva svjetska rata), Kalogjera je pokušao u potpunosti rekonstruirati njegove dolaske u Hrvatsku, suradnju s hrvatskim antifašistima i lijevo orijentiranim intelektualcima. U arhivu Instituta za proučavanje radničkog i komunističkog pokreta u Dalmaciji Kalogjera je pronašao sačuvane originalne zapisnike Racinovih saslušanja kod ondašnje monarhističke policije, zbog optužbe da je bio jedan od mogućih atentatora na kralja Aleksandra. Bogatstvo arhivske građe objavljeno je u nekoliko znanstvenih časopisa, a potom uz dopune objavljeno u knjizi „RACIN U HRVATSKOJ“,

*Rad i djelo
Gorana
Kalogjere
uvršteno
je u brojne
monografije
i leksikone
makedonkog
stvaralaštva*

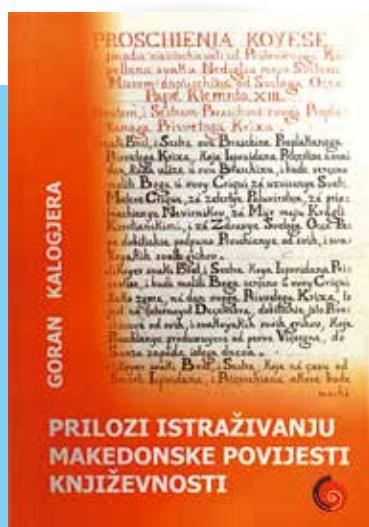
(HFD, Rijeka, 2000.). Tekstovi u knjizi (Sudski proces Racinu u Splitu, Kajo Parač i Kosta Racin, Racinovo sušačko poslijepodne, Krležin podsticaj Racinu, Racin i čakavski pjesnici, Ivo Kozarčanin i „pjesnička kritika“ Racinove zbirke Bijela praskozorja, Promotor Racinovog književnog djela u Hrvatskoj, Progonjeni pjesnik, Kaštelanov dug Racinu, Tko je taj pisac Kosta Racin, Poznanstvo Racina i Ivana Gorana Kovačića – fikcija ili realnost, Racinove veze s hrvatskim antifašističkim pokretom, Percepcija Racinova književnog djela u Hrvatskoj) uz bogatu dodanu arhivsku građu, predstavljaju izuzetan istraživački proces, koji je rezultirao analitičkim, vjerodostojnim i znanstveno argumentiranim ispisom jednog dijela života velikog makedonskog prozaista, eseista i pjesnika. Interesantno je primijetiti da u ovoj knjizi Kalogjera uopće ne radi analizu Racinovog pjesničkog rada, već se u maniri vrsnog književnog povjesnika isključivo usmjerava na dokumente, arhivsku građu, izjave njegovih suvremenika i objavljene mu tekstove u Hrvatskoj. U svojoj nam knjizi autor predstavlja nazine svih Racinovih književnih djela koje su mu objavile hrvatske tiskovine u predratnom razdoblju. A bilo ih je petnaest, uključujući prvu zbirku na makedonskom jeziku Beli mugri, kao i čuvene eseje „Razvitak i značaj jedne nove naše književnosti“ i „Hegel“. U jednoj svojoj recenziji o ovoj knjizi prof. Pavlovski je napisao da su Racinov život i djelo Kalogjerina gotovo opsесivna tema, koje je istraživao metodologijom književnog povjesničara koji živi za provjerljiv podatak. Za ovu je knjigu prof. Kalogjera nagrađen Počasnim Racinovim priznanjem, na 42. Racinovim susretima u Velesu.

Profesor Kalogjera se Racinu vraća ponovno kao umirovljeni professor emeritus 2001.

godine knjigom "RACIN (1908. – 1943.)" u izdanju Filozofskog fakulteta u Rijeci. Ovom knjigom Kalogjera ispisuje opširnu analizu književnog rada Koče Racina koja se svodi na njegovu poeziju, prozu, žurnalistiku, eseistiku. Knjiga je koncipirana u nekoliko poglavlja: Uvod, O Racinu, Racin, Hrvatska i Hrvati, Kosta Apostol Solev, potom slijede analize njegovih književnih uradaka; Publicistika, Proza, Poezija (pjesme na srpsko-hrvatskom), Beli mugri, O Racinovim pjesmama izvan zbirk i poetskih ciklusa, Zbornik narodnih pjesama, Zaključak. Ovom knjigom Kalogjera u potpunosti ispisuje monografiju o Koči Racinu, bazirajući knjigu na prijašnjim spoznajama i obogaćujući je s analitičkim pogledom vrsnog značca, koji kritički i objektivno analizira njegov mali ali za makedonski narod povijesno važan ciklus. Interpretirajući njegovo pjesništvo i analizirajući njegove prozne uratke prof. Kalogjera donosi vrlo objektivne i realne zaključke koji stavljaju Racina na ono mjesto u kontekstu rađanja makedonske moderne književnosti koje mu realno i pripada.

Kao uvod o knjizi „BRAĆA MILADINOVI – LEGENDA I ZBILJA“ najprimjereno je navesti mišljenje prof. Pavlovskog u vezi s Kalogjerinim radom na životu i djelu struške braće Konstantina i Dimitra Miladinova: "Goran Kalogjera pisao je višekratno i sa strašcu o Dimitriju i Konstantinu Miladinovu, ne štedeći hrvatske historiografe i filologe koji su prešućivali tijekom 19. stoljeća makedonsko ime i Makedonce kao narod uopće. Dokazivao je argumentirano (isključivo relevantnom građom), da su oni Stružani i Makedonci te da je njihov jezik inauguracijski čin makedonskoga književnog

jezika. Najbolji komentar ove knjige koja je ujedno prevedena i na makedonski jezik (Braćata Miladinovci legenda i stvarnost, Stvarnost, Skopje, 2005.), prikazuje prof. Pavlovski u svojoj recenziji objavljenoj u časopisu Fluminensia 2001. godine. Izvajamo one najvažnije fragmente recenzije prof. Pavlovskog: „Goran Kalogjera izdvaja u tom zamršenom odnosu makedonskih predstavnika s bugarskim, ruskim, hrvatskim, srpskim intelektualnim krugovima poglavito sveučilišnim a donekle političkim nekoliko spornih problema i daje im posebno osvjetljenje u svojim promišljanjima. Izdvojio bih argumentirano tvrdnju o njihovom makedonskom podrijetlu i pripadnosti makedonskom kulturnom krugu (Potraga za identitetom), ali i iznimno oštru i gotovo polemičnu narav nekih priloga (a ima ih dvanaest), u kojima objašnjava i nalazi razloge za ondašnji stav hrvatske historiografije prema makedonskom nacionalnom pitanju koje je spletom okolnosti interesa postalo isključivo bugarskim. Osobni stav da je riječ o makedonskim autorima Kalogjera temelji na mjestu rođenja, jeziku kojim su se služili (struškom govoru), izravnim iskazima o makedonskom podrijetlu izraženim u nekim pismima. Kalogjera smatra da Stružanima nije potrebna legenda nego realna književno-kulturna valorizacija koja uzima sve aspekte turbulentne i komplikirane povijesne zbilje tog razdoblja. U ovoj je knjizi autor počeo širiti kontekst kojem su pripadali makedonski preporoditelji i tu činjenicu smatram važnom i poticajnom zbog opisa o bitnim čimbenicima hrvatske kulturne i političke scene spomenutih razdoblja“. Knjiga je kao što smo pripomenuli prevedena na makedonski jezik u prijevodu Ranka Mladenovskog, što svjedoči o intetresu Makedonaca za ovu knjigu.

Goran Kalogjera je tijekom svoje sveučilišne karijere, u vrijeme kada je „makedonika“ iščezla nakon deset godina svog postojanja na Pedagoškom fakultetu, uporno i argumentirano na stranicama „Kulture“ Novog lista ispisao brojne osvrte na sva moguća događanja na makedonskoj literarnoj sceni, uključujući i obljetnice poznatih makedonskih autora. Ispisao je tako Kalogjera tekstove o Dušku Nanevskom, Miroljubu Stojanoviću, Slavku Janevskom, Mihailu Rendžovu, Koči Racinu, Petre Andreevskom, Georgiju Arskovskom, Trajku Stamatoskom, Koli Čašuli, Božinu Pavlovskom, Konstantinu i Dimitriju Miladinovima, Božinu Pavlovskom, Eftimu Kletnikovu, Borislavu Pavlovskom, Cveti Kotevskoj, Vladi Uroševiću, Radomiru Ivanoviću, Đordji Pop Atanasovu, Vidoi Podgorecu, Sandi Stojčevskom, Veri Stojčevskoj-Antić, Tomi Sazdovu, Dragi Stefaniji, Georgiju Stalevu, Katici Ćulavkovo, Mateji Matevskom, Zlatku Kramariću, Haralampiju Polenakoviću, Gani Todorovskom, Radi Siljanu, Venku Andovskom, Milanu Đurčinovu, Kiru Gligorovu, Miodragu Drugovcu, Vasilu Tocinovskom, Petru Kepeskom, Branislavu Glumcu, Ognenu Bojadžinskom, Blaži Ristovskom, Jovanki Drugovac. Svoje kritike, osvrte i zapažanja objavio je u knjizi „OSVRTI“, u izdanju Filozofskog fakulteta u Rijeci 2004. godine. Tekstovi ove knjige mogu se grupirati u tri skupine: u prvoj su osvrti, prikazi i kritike o književnim djelima (od poezije do drame i različitih proznih vrsta: romana, novela, memoaristike) u drugoj o stručnim i znanstvenim prilozima o jeziku i književnosti (antologije, monografije, knjige eseja...), a najmanju skupinu predstavljaju portreti istaknutih akademika, književnih povjesničara i jezikoslovaca. „Osverti“ su svojevrsna vrlo korisna kronologija hrvatskih izdanja o makedonističkim temama ali i pokazatelj šireg interesa za makedonski jezik i književnost.

Knjiga „KOMPARATIVNE STUDIJE MAKEDONSKO-HRVATSKE“ u izdanju HFD-a iz Rijeke, 2000. godine, određeni je iskorak i širenja znanstvenog interesa autora na šire društvene i kulturno-istorijske teme, kao i nove spoznaje i tekstovi o njemu vrlo važnim osobama, braći Miladinovima i Koči Racinu. Knjiga je koncipirana u četiri tematske cjeline; Braća Miladinovi, Makedonsko novorođenje i hrvatski preporod, Kočo Racin, Hrvatsko-makedonski književni, kulturni i znanstveni dodiri. Svoj ciklus o Miladinovima Kalogjera u ovoj knjizi nadopunjuje s dva polemička teksta, u kojima razlaže svoju teoriju o Franji Račkom kao mogućem autoru posvete biskupu Strossmayeru napisanu u Zborniku makedonskih narodnih pjesama i analizira uzroke zbog čega je Ljudevit Gaj odbijen kao tiskar Zbornika braće Miladinova. U drugoj tematskoj cjelini istaknuli bismo vrlo jasno definiran tekst o problemu alienacije makedonskih intelektualaca u 19. stoljeću, kao i tekst o pojavnosti novih književnih vrsta u makedonskoj književnosti 19. stoljeća. Tekst „Progonjeni pjesnik“ u trećem tematu vjerodostojan je i pregleđan tekst o ilegalnoj aktivnosti Koče Racina, uključujući i njegove zatvorske godine.

Četvrti dio knjige je autorov određeni znanstveni iskorak, jer prelazi na suvremenu književnost i kulturološke teme: „Giacomo Scotti, promotor i prevoditelj makedonske književnosti u Italiji, „Gospodari labirinta“ hrvatskog makedonista Borislava Pavlovskog, „Prometeji makedonski“ Ognena Bojadžinskog, „Prinos Aleksandra Spasova istraživanju makedonsko-hrvatskog prožimanja“, „Odraz književnog opusa Slavka Janevskog u hrvatskim prijevodima i znanosti o književnosti“, „Dubrovačko-makedonski kulturni i književni dodiri“. Ova autorska knjiga skup je raznolikih tema, koje variraju od vrednovanja suvremene makedonske književnosti do njenih odraza na talijanskom jeziku i u kontekstu dubrovačke Republike, kao i nekoliko fragmenata memoaristike na primjerima Borislava Pavlovskog i Aleksandra Spasova. Ovdje Kalogjera zadržava svoju isprobano metodolgiju klasične komparatistike, koju temelji na arhivskog građi i osobnom senzibilitetu vršnog poznavatelja materije o kojoj piše.

Autorska knjiga „POVEZNICE MAKEDONSKO HRVATSKE“ (Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj, 2006.), donosi niz novih tema u kontekstu njegovog istraživanja kako makedonske, tako i hrvatske književnosti. Knjiga se sastoji od 14 tekstova. Novina je autorov prilaz i prikaz učinka poznatih znanstvenika i političara, koji povezuje dvije kulture i dva naroda. U prvom redu navodimo vrlo iscrpnu analizu knjige „Olujna vremena“ prvog makedonskog predsjednika Kire Gligorova, potom ulogu akademika Stjepana Antoljaka u istraživanju srednjovjekovne makedonske književnosti i njegov nastavnički rad na Sveučilištu u Skopju kao i ulogu dr. Zdenka Križana u osnivanju Medicinskoga fakulteta u Skopju. Iscrpna studija „Komparatistika Borislava Pavlovskoga“, hrvatskog makedonista, zasluguje pažnju jer se radi o objektivnom znanstveno-istraživačkom i prevoditeljskom profilu dugogodišnjeg voditelja Odsjeka za makedonski jezik i književnost pri Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Profili Stjepana Antoljaka, povjesničara, i Zdenka Križana, medicinara, omogućuju autoru da prikaže izuzetno velik prinos hrvatskih znanstvenika i nastavnika koji su nakon Drugog svjetskog rata, ili po kazni ili dekretom, možda i dobrom voljom stvarali Sveučilište Kiril i Metodij u Skopju. Generalni je aspekt knjige komparatistički, taj aspekt zanimljiv je u dvostrukom smislu: rješava živa teorijska pitanja, a istodobno analizira i konkretna kulturološka i književna pitanja.

Knjiga, ustvari LEKSIKON pod nazivom „PREPOZNAVANJA“ bio je očito izazov za autora, ali i očiti napor. Knjigu ovakve koncepcije teško je privesti kraju i zaključiti da je posao završen. Knjiga ovakve vrste nema kraja, niti će ga ikada imati. Ovaj leksikon imao je zadaću da se zabilježe svi oni ljudi iz obaju naroda, hrvatskog i makedonskog, koji su u određenom trenutku dali svoj prinos međusobnom prepoznavanju. Autor upisuje 700 imena i prezimena, Makedonaca i Hrvata, koji su svojim činom, bez obzira na

njegovu veličinu i značenje, stoljećima tkali raznoliko platno suradnje na obostranu korist. Svaki od navedenih obrađen je u granicama njegovog prinosa i popraćen adekvatnom literaturom. Vrijedan leksikografski posao, koji sam autor naziva „kamenom temeljcem“ dozvoljavajući mogućnost i drugog, dopunjeno izdanja.

Rijeka je grad različitosti, grad koji je cijenjen po svojoj multietničnosti i međusobnom uvažavanju. Svestan toga, a surađujući vrlo blisko s makedonskom zajednicom u Rijeci, prof. Kalogjera ponudio je Primorsko-goranskoj županiji projekt s tendencijom istraživanja dolaska, adaptacije, života, okupljanja Makedonaca i Makedonki u županiju. Projekt je odobren i financiran a kao rezultat jednogodišnjeg istraživanja prof. Kalogjera sa svojim istraživačkim timom objavljuje knjigu „**MAKEDONCI U PRIMORSKO-GORANSKOJ ŽUPANIJI**“, koju izdaje Filozofski fakultet u Rijeci. Prof. Kalogjera i njegovi suradnici dr. Vasil Tocinovski, dr. Dejan Durić, dr. Živorad Tomovski, Ivona Dunovski Mitev, Ilija Hristodulov, Mihailo Davčevski i Ana Azeska ispisali su

180 stranica teksta, koji je popraćen interesantnim fotografijama.

Prateći sporadične dolaske Makedonaca u Rijeku i njihovu adaptaciju u kulturu većinskog naroda, autori u svojim tekstovima nastoje prikazati procese i razloge dolaska, adaptaciju, uključivanje u sve pore društvenog, kulturnog, znanstvenog, političkog spektra Županije ali i načine očuvanja svog nacionalnog identiteta, što je i vidljivo u poglavljima: Folklor u „Ilindenu, Neguvanja na majčinot jazik vo Rieka, Duhovnost MKD Ilinden Rijeka, Makedonska pravoslavna crkvena općina Sv. car Konstantin i carica Elena, Vijeće i predstavnik makedonske nacionalne manjine. Uključujući istraživanje u širi kontekst prof. Kalogjera ispisuje tekst „Makedonski uglednici, diplomati, likovni, dramski, glazbeni, filmski umjetnici i znanstvenici u Rijeci i Primorsko-goranskoj županiji“ i „ Dodiri znanstvenika i umjetnika Primorsko-goranske županije s Makedonijom i Makedoncima“, kojim doslovce uspješno argumentira svoju znanstvenu tezu o prožimanju dvaju naroda i dvije kulture.

Ispisati povijest književnosti jednog naroda ili dijela te književnosti težak je komplikiran proces, kojeg se mogu uhvatiti najbolji znaci određene vremenske epohe i njenog književnog stvaralaštva. Tog se posla prihvatio prof. Kalogjera u svojoj knjizi „MAKEDONSKO DEVETNAESTO STOLJEĆE“, koju smatra jednom od svojih najboljih književno-povijesnih i analitičkih uradaka. Na 245 stranica ispisao je autor povijest makedonskog književnog stvaralaštva u 19. stoljeću. Knjiga poštaje sve zahtjevnosti ispisivanja povijesti književnosti, što znači da autor kronološki uz analizu društvenih, gospodarskih, političkih, kulturnih prilika (i neprilika) objektivno, kritički i analitički donosi nove spoznaje koje u mnogočemu protuslove onome što su do sada napisali makedonski autori o tom vremenskom razdoblju. Mnogi segmenti ove knjige su preispitivanje već napisanog (od drugih), temeljita valorizacija književnih uradaka, biografije autora tog razdoblja i niz polemičkih tonova i rasprava u kojima autor

Goran Kalogjera je neosporno jedan od vodećih makedonista u svijetu, izuzetan znalač književnih, političkih, povijesnih i kulturnih previranja, a baveći se poviješću otoka Korčule danas slovi za jednog od najboljih poznavatelja književnog stvaralaštva na otoku Korčuli, dok je riječka književna scena osamdesetih i devedesetih godina prošlog stoljeća prezentirana u Kalogjerinim osvrtima, recenzijama, kritikama te pregledu riječkih književnika u knjizi „Mlada Rijeka u stihu i prozi“.

sagledava jedno od najburnijih razdoblja u makedonskoj prošlosti. Kalogjera ovdje ne propušta ništa slučajnosti: u prvom dijelu knjige, autor sagledava gospodarske, društvene prilike u Makedoniji tijekom 19. stoljeća, geopolitičku situaciju, školstvo, jezično pitanje, položaj Makedonije u okviru Turskog carstva, tiskare, biblioteke i čitaonice te glazbeni život.

U drugom dijelu autor analizira utjecaj helenizma i egzarhije na Makedonce, probugarSKU orientaciju dijela makedonske populacije, borbu protiv Carigradske patrijaršije, mecene, nacionalno buđenje, sukobe s Bugarskom egzarhijom, unijatske pokrete, revolucionarna gibanja, političko i revolucionarno vrenje, sukob separatista i vrhovista, predilindensko razdoblje, kao uvod u Ilindenski ustanački pokret. U ovom segmentu autor nas uvodi u književnu aktivnost Makedonaca, ispisujući tekstove o folkloristima, pripovjeđačima, dramskim piscima i pjesničkom stvaralaštvu.

U trećem dijelu Kalogjera predstavlja književnike, udžbenikare i revolucionare 19. stoljeća (njih 22), koristeći pritom određenu notu provokacije i prkosa, sasvim uvjeren u svoje stavove, koji se podosta razlikuju od mišljenja makedonskih kolega koje osobno kao književne povjesničare izuzetno cjeni. I konačno kako se autor odnosi spram makedonskom 19. stoljeću. Kalogjera je tu realističan, on zaključuje da Makedonija nije dobila autonomiju, nije postala država, narod se nije uspio nacionalno izdiferencirati, književni jezik nije normiran, ustanički pokreti nisu donijeli nikakve pozitivne rezultate, nije se obnovila Ohridska arhiepiskopija. Unatoč toj poraznoj činjenici Kalogjera i u takvima prilikama nedostojnim normalnoga života, pronađi mnoge pozitivne, obećavajuće pomake. Kulturni život krenuo je od tiskara, knjižnica, nadarenih pojedinaca, koji stvaraju čitav niz do tada u makedonskoj književnosti nepoznatih književnih vrsta. Uz poeziju, javlja se pripovjedačka proza, novela, dramski tekstovi, autobiografija, putopis, književna kritika, esejistika. Književni život se oslobađa srednjovjekovnog kanona i postaje nesputan, razigran, postajući sve bliži stilskoj formaciji romantizma. Istina, makedonski autori su bilingvni, oni pišu na ruskom, grčkom, bugarskom, ali istovremeno „uvlače narodne govore” u svoje tekstove, utirući put Krsti Petkovu Misirkovu i njegovoj tezi: prilepsko-bitolsko narjeće kao osnova književnog jezika, (razlog – podjednako je udaljeno od bugarskog i srpskog jezičnog prostora i pripada u grupu centralnih makedonskih govora), fonetski pravopis, a rječnička grada treba se koristiti iz svih makedonskih narjeća.

U završnom poglavlju SINTEZI, Kalogjera dokazuje svoj stav da su i u tako nepovoljnim uvjetima, gdje ljudski život nije vrijedio ništa, makedonski književnici dali ono najviše što se u tim okolnostima moglo dati na jezičnom i književnom polju. Izostanak

reakcija na Kalogjerine „tvrde“ stavove u ovoj knjizi kao i odlučna gledišta o samosvojnosti makedonske književnosti mogu se tumačiti objektivno upotrebljenim argumentima i teško oborivim znanstvenim spoznajama što su iznjete jasnom i preglednom metodologijom, u tjesnom dodiru ili prožimanju s komparativnim sučeljavanjem književnih i jezičnih činjenica.

Intrigantnim naslovom svoje polemičke knjige “MAKEDONSKE TEME BEZ DILEME“, koju objavljuje u korčulanskoj biblioteci „Žilković“ kojoj je i osnivač, Goran Kalogjera dodiruje „oscilirajuće“ kulturološke i književne teme od kojih su neke vrlo bitne u kontekstu makedonske povijesti i kulture. Javno se protiveći ideji (inače toliko popularnoj u makedonskom narodu), da su današnji Makedonci sljedbenici Aleksandra Velikog, Kalogjera u tekstu „Uloga drevne Makedonije i njenih vladara Filipa i Aleksandra u formiranju makedonske nacionalne samosvijesti tijekom 19. i početka 20. stoljeća“ dokazuje da su Makedonci Slaveni i da s Aleksandrovom Makedonijom nemaju nikakve veze. No, isto tako svjedoči da je u vrijeme ustaničkog vrenja (Ilinden), ime Aleksandra Makedonskog djelovalo homogenizirajuće na makedonske ustanike i pospješilo upotrebu imena Makedonac među širom populacijom. Kritički intoniranim tekstom Barčeve knjige „Jugoslavenska književnost“, ali bez makedonske književnosti“, autor kritizira Barčovo nepoznavanje i neuvrštanje makedonske uz ostale južnoslavenske književnosti. U tekstu „Bojkot i smrt makedonskog apostola“, Kalogjera se opredjeljuje za godinama skrivanu istinu da je Kosta Racin ubijen od ruke svog suborca, povezujući to s njegovim poimanjem slobodne Makedonije. Interesantna je studija o makedonskom pjesniku Eftimu Sprostranovu koju je posvetio hrvatskom političaru Stjepanu Radiću. Dodiri Krleže i Makedonije dobro su poznati, no Kalogjera ih u svom eseističkom tekstu nadopunjuje i osvježava novim činjenicama. U ovoj se knjizi prof. Kalogjera odlučuje u nove „slobodnomislećije“ prodore u neke od tabu tema makedonske politike i književnosti, no uvijek argumentirano, objektivno, ponekad i strastveno. To samo dokazuje da ga je njegov četresetogodišnji rad u ovoj znanstvenoj disciplini doveo do visoke znanstvene razine kojom suvereno vlada.

U želji da pospješi i osvremeni studijske programe koji se predaju na Lektoratu makedonskog jezika i književnosti, pogotovo predavanja iz kolegija Makedonska kultura i civilizacija, prof. Kalogjera odlučio se napisati udžbenik na hrvatskom jeziku, koji bi studentima hrvatskog govornog područja omogućio kratak prikaz makedonske kulture i civilizacije. Tako u izdanju Filozofskog fakulteta nastaje knjiga/udžbenik s naslovom „Makedonska kultura i civilizacija“. Ne želeći opteretiti polaznike Lektorata, a u želji da ih osloboди literature na makedonskom jeziku, autor je ispisao povjesno-književni pregled razvoja makedonske nacije od srednjovjekovlja do naših dana. Shvaćaju-

ći važnost ovog UDŽBENIKA, koji će u mnogočemu pomoći studentima kroatistike i drugih studijskih grupa, Filozofski fakultet odlučio je tiskati ovaj udžbenik, koji se u praksi pokazao više nego potrebnim. U nekoliko poglavlja udžbenika „MAKEDONSKA KULTURA I CIVILIZACIJA“, Filozofski fakultet, 2017. Povijest makedonskog naroda, Makedonski jezik, Makedonska književnost, Glazbeni život u Makedoniji, Makedonski film, Makedonsko kazalište i drama, Likovna umjetnost u Makedoniji, Arhitektura u Makedoniji, Obrazovni sustav u Makedoniji – osnovne, srednje i visoke škole, Makedonska Crkva, Makedonsko-hrvatske i civilizacijske poveznice, Ćirilometodska tradicija u Primorsko-goranskoj županiji, Literatura za kolegij Makedonska kultura i civilizacija) autor je sažeо sva svoja znanja i na prihvatljiv, jednostavno isписан način ponudio hrvatskim studentima najvažnije komponente makedonske kulture i civilizacije.

Sažimajući sjećanja na svoje makedonske prijateljice i prijatelje, žive i nežive, Goran Kalogjera napisao je kraću memoarsko-eseističku knjigu, posvećenu 53 svojih kolega i prijatelja. Knjižica „MAKEDONSKA PRIJATELJSTVA“ (Filozofski fakultet, 2019.), zbir je vjerno ocertanih portreta kolegica i kolega, koje je autor upoznao na svom makedoničkom putu.

Knjiga „JUŽNOSLAVENTSKA KNJIŽEVNA PROŽIMANJA“ jedan je od prvih uradaka prof. Kalogjere na temu analize književnih dodira, suodnosa makedonske i hrvatske književnosti s drugim južnoslavenskim književnostima. Kalogjera ne ostaje samo pri hrvatsko-makedonskim književnim dodirima, već širi svoj spektar interesa na druge južnoslavenske književnosti, pogotovo u četvrtom dijelu svoje knjige. Tekstovi: Makedonsko-srpski književni dodiri od srednjovjekovlja do kraja devetnaestog stoljeća, Makedonski susreti sa slovenskom književnošću, Književni kontakti između bosansko -hercegovačke i makedonske književnosti, na tragu su proučavanja poznatih komparatista, koji se bave ovom tematikom (Jože Pogačnik, Književni susreti s drugima, ICR, Rijeka, 1986.) te Zvonkom Kovačem (Interpretacijski kontekst, ICR, Rijeka, 1987.), čime daje i Kalogjera svoj prinos. Generalni aspekt knjige je komparatistički, taj je aspekt zanimljiv u dvostrukom smislu: rješava teorijska pitanja, a analizira i konkretna kulturološka i književna zbivanja.

Svoj interes prema široj tematiki južnoslavistike Goran Kalogjera nastavlja u svojoj knjizi „PRILOZI ISTRAŽIVANJU MAKEDONSKE POVIJESTI KNJIŽEVNOSTI“ (Sovremenost, Skopje, 2009.), gdje u tekstovima: Makedonska književnost prema drugima, Makedonsko-srpske književne veze, Makedonsko-slovenski književni, znanstveni i kulturni dodiri, Makedonsko-crnogorski kulturno-povijesni kontakti u 19. stoljeću, Grčki utjecaj na Makedonce s posebnim osvrtom na drugu polovici 19. stoljeća, Pri-

nos Safeta Burine afirmaciji makedonske književnosti u Bosni i Hercegovibni, Bugarsko-makedonska razmimoilaženja“, raščlanjuje, analizira, vrednuje i komentira makedonsko „okruženje“ nastojeći prikazati širok spektar, kako on to naziva „južnoslavenskih prožimanja“ koje ukazuju na povijesne, književne, političke, diplomatske i jezične kontakte Makedonaca s ostalim susjednim narodima. U ovim političko i polemičko intoniranim tekstovima, Kalogjera se posebno osvrće na odnose Makedonaca s Bugarima i Grcima, kao trajnim ideološkim, političkim i kulturnoškim „mrziteljima“ svega makedonskog, predviđajući sve ono što se u političkim odnosima Bugara, Grka s Makedoncima događa u naše vrijeme. Pritom Kalogjera ne ide s pozicije čovjeka i znanstvenika koji ne optužuje već argumentirano raščlanjuje dobre i loše komponente njihovih međusobnih dodira, dajući pritom veću pažnju onom dobrom i pozitivnom, smatrajući da se svi konflikti mogu rješavati bez prisile, ucjene, uz uvažavanje stavova jednih i drugih. Na žalost, aktualna politička slika današnjice u odnosu ovih naroda ne daje nikakav optimizam u pogledu pozitivnih pomaka. To je jedan od bitnih razloga što prof. Kalogjera, nezadovoljan aktualnom situacijom u Makedoniji, pogotovo poslušničkom politikom aktualne makedonske vlade spram bugarskih ujcena vezano uz identitet, jezik i povijesne činjenice daje ostavku na svoju funkciju počasnog konzula Republike Makedonije i traži razrješenje, koje je prihvatile makedonska vlada.

SINTEZA znanstvenog rada dr. Gorana Kalogjere na području makedonistike

Prof. dr. sc. Goran Kalogjera započinje se baviti makedonskom književnošću i jezikom negdje osamdesetih godina na Pedagoškom fakultetu. Od tada do vremena u kojem živimo, objavio je 16 autorskih knjiga književno-povijesnog aspekta, protkanim brojnim polemičkim tekstovima, u kojima je svojim istraživačkim nemirnim i impulzivnim nervom upornog istraživača tražio povijesnu istinu, nadopunjavao praznine u hrvatsko-makedonskim dodirima, što je izuzetno dobro primljeno u akademskim i znanstvenim krugovima u Makedoniji. Osim svojih autorskih knjiga prof. Kalogjera napisao je brojne znanstvene i stručne tekstove s aspekta povijesno-književnog analitičara, vraćajući dignitet makedonskoj nacionalnoj misli, obogaćujući je brojnim novim spoznajama. Bio je osnivačem i prvim predavačem studijskih predmeta Makedonski jezik i književnost na Pedagoškom fakultetu u Rijeci. Osnivač je simpozija Hrvatsko-makedonske književne, jezične i kulturne veze, koji se odigrao pet puta, tri puta u Rijeci, dva puta u Makedoniji (Ohrid). Osnivač je Lektorata za makedonski jezik pri Filozofskom fakultetu i Rijeci i njegovim voditeljem do odlaska u mirovinu. Sudjelovao je na brojnim simpozijima u Makedoniji, u organizaciji Seminara za makedonski jezik, i u organizaciji Makedonske akademije nauka i umjetnosti, kao njen vanjski član. Svojim izlaganjima u Akademiji dr. Goran Kalogjera se dotaknuo bitnih i provokativnih tema, uvijek do-

Goran Kalogjera započinje se baviti makedonskom književnošću i jezikom osamdesetih godina prošlog stoljeća na Pedagoškom fakultetu. Od tada do danas objavio je niz autorskih knjiga književno-povjesnog aspekta, protkanim brojnim polemičkim tekstovima, u kojima je svojim istraživačkim nemirnim i impulzivnim nervom upornog istraživača tražio povjesnu istinu, što je izuzetno dobro primljeno u akademskim i znanstvenim krugovima u Makedoniji.

sljedno braneći svoj stav da se Makedonci narod koji imaju svoj jezik i kulturu i književnost. Njegova izlaganja u Makedonskoj akademiji nauka i umjetnosti uvijek su slušana s pozornošću i uvažavanjem. Govorio je o osnivaču makedonske povijesti književnosti Haralampije Polenakoviću, Krsti Petkovu Misirkovu, Dimitiju i Konstantinu Miladinovu, Petru Draganovu, Grigoru Prlićevu, utjecaju biskupa Strossmayera na makedonsku preporodnu književnost, pjesniku Gane Todorovskom, hrvatsko-makedonskim književnim vezama, donoseći pritom uvijek neke nove spoznaje. Svojim izlaganjima dr. Kalogjera je dobivao simpatije i priznanja vrhunskih makedonskih znanstvenika, Blaže Koneskog, Mateje Matevskog, Blaže Ristovskog, Gane Todorovskog, Cvetana Grozdanova, sve članova Makedonske akademije nauka i umjetnosti. Njegov znanstveni rad imao je odraza u makedonskoj akademskoj zajednici, stoga ga Makedonska akademija nauka i umjetnosti 30. svibnja 2003. prima za svog vanjskog člana. Zbog inovativnog i sistematskog istraživanja književnog djela Koste Racina i njegovih veza s hrvatskim akademskim i lijevo orientiranim književnim krugovima, prof. Goran Kalogjera dobio je 2005. godine „Počesno Racinovo priznanje za 2005 godina“, za afirmaciju makedonske književnosti u kulturi izvan granica Makedonije. Kao promotor makedonistike u Republici Hrvatskoj, ali i zbog svog rada na približavanju i boljem upoznavanju Hrvatske i Makedonije, prof. Kalogjera odlikovan je 2000. godine Medaljom Sv. Klimenta Ohridskog. Kao suradnik Sveučilišta Sv. Kiril i Metodij, i čest sudionik Seminara za makedonski jezik, gdje je održao brojna izlaganja, prof. Kalogjera nagrađen je Zlatnom plaketom Sveučilišta Sv. Kiril i Metodij za afirmaciju makedonskog jezika i književnosti izvan granica Makedonije 2004. godine. Bivši predsjednik Republike Makedonije Branko Crvenkovski odlikovao ga je 2008. Medaljom zasluga za Makedoniju, za izuzetni doprinos u ostvarivanju unapređenja naučne i kulturne suradnje između Republike Makedonije i Repu-

blike Hrvatske. Godinu dana nakon toga profesor Goran Kalogjera izabran je za prvog počasnog konzula Republike Makedonije u Republici Hrvatskoj. Sveučilište Sv. Kiril i Metodij priznajući mu brojne znanstvene doprinose razvoju i tumačenju makedonske književnosti izabire ga u počasno zvanje „Doctor honoris causa“.

Znanstveni rezultati ovih istraživačkih projekata vidljivi su u njegovim objavljenim knjigama kao i u tridesetak znanstvenih i stručnih radova objavljenih u raznim časopisima i zbornicima.

II. KORČULANSKI OPUS (PROUČAVANJA KNJIŽEVNOG STARALAŠTVA NA OTOKU KORČULI)

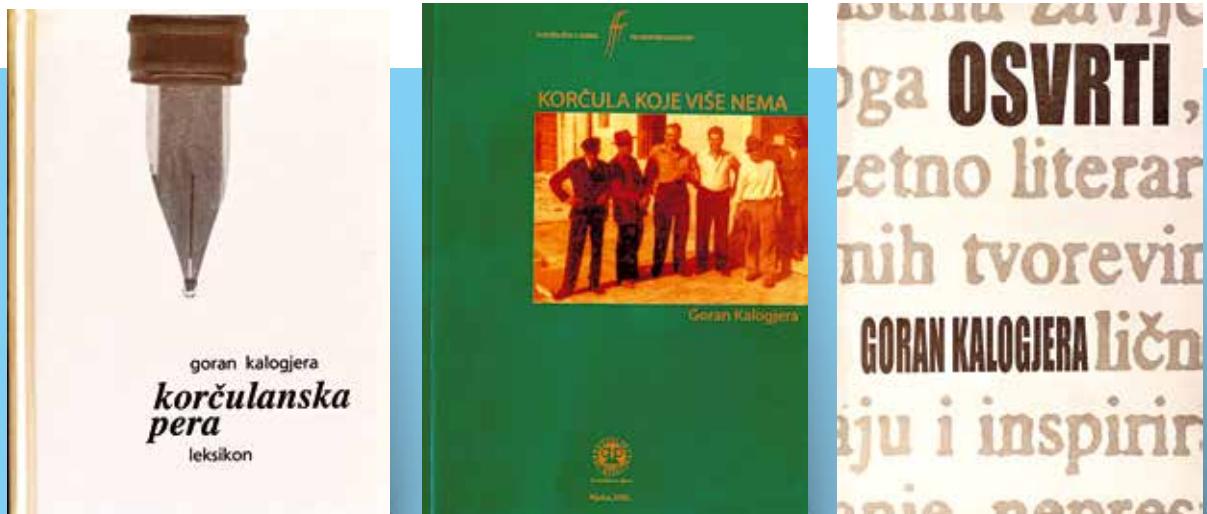
Autorske knjige:

- a) Hrvatsko pjesništvo na otoku Korčuli (antologija studija), Biblioteka „Val“ Rijeka, 1993.
- b) Iz književne baštine otoka Korčule (portreti i studije), Biblioteka „Val“ Rijeka, 1994.
- c) Bratimsko pjesništvo grada Korčule, HFD, Rijeka, 1998.
- d) Korčulanska pera (biografski leksikon), Filozofski fakultet u Rijeci, 2003.
- e) Korčula koje više nema, Filozofski fakultet, Rijeka, 2004.
- f) Znameniti Korčulani, HFD, Rijeka..

Tijekom svog rada na Filozofskom fakultetu u Rijeci, prof. Goran Kalogjera je od MZOŠ-a dobio četiri projekta, na kojima su stasali mnogi novaci i novakinje Odsjeka za kroatistiku:

1. Hrvatsko pjesništvo na otoku Korčuli
2. Bratimsko pjesništvo otoka Korčule
3. Korčulanski latinisti u kontekstu nacionalne književnosti
4. Književno stvaralaštvo na otoku Korčuli u 19. i 20. stoljeću.

Korčulanski „ciklus“ Gorana Kalogjere određeni je dug vraćanja rodnom otoku, njegova kulturi i književnosti, u čemu se slažu brojni analitičari njegovog znanstvenog rada (Bačić-Karković, Pavlovski, Lukežić). Polazeći od teze da su Korčulu kao otok i njenu književnu djelatnost tijekom minulih stoljeća zanemarivali i ignorirali vrhunski hrvatski književni povjesničari (izuzetak Kanavelić, Šegedin, Dragojević, Vučetić...), Goran Kalogjera započinje svoju valorizaciju književnog stvaralaštva, uporno i znanstveno utemeljeno dokazujući da se takav previd u povijestima hrvatske književnosti nije smio dogoditi. Prvi njegov iskorak u tom smislu jest antologija/studija, HRVATSKO PJESNIŠTVO NA OTOKU KORČULI, gdje je napravio antologički odabir 40 korčulanskih pjesnika, počev od bratimskog srednjovjekovnog pjesništva do suvremenih pjesnika 20 i 21. stoljeća. Antologija je popraćena studijom o korčulanskom pjesništvu od najstarijih vremena do danas, te bibliografskim bilješkama s podatcima o sedamdesetak književnih djelatnika s otoka Korčule. Nastojeći biti što jezgrovitiji i informativniji, autor se svjesno ne upušta u neke ozbiljnije teoretske, tekstualne ili jezične analize, ostavljavajući takva promišljanja za neke buduće studije i prigode. Ukratko, „Hrvatsko pjesništvo na otoku Korčuli“ zanimljiv je pokušaj sustavne valorizacije literarne djelatnosti na otoku, neosporno dragocijen doprinos domaćoj književnoj povijesti. Ovom antologijom Kalogjera negira općeprihvatljivo mišljenje o zanemarivim dosezima književnog stvaralaštva na otoku Korčuli, koje su i prije njega branili i zastupali Vid Vuletić Vukasović, te Korčulani Stjepan Kastropil, Petar Franasović i Vinko Foretić.

Knjigom studija IZ KNJIŽEVNE BAŠTINE OTOKA KORČULE (CDM – Biblioteka „Val“ Rijeka, 1994.), Goran Kalogjera, poznavatelj književnih zbivanja na otoku Korčuli, s kojega je i ponikao, u ovoj knjizi sabire svoje studije i portrete i književne analize djela književnika i znanstvenika koji su manje poznate širokoj javnosti, a koje su u povijesti otoka Korčule zračile duhovnošću i pjesničkim umijećem. Ovdje pak profesor Kalogjera iz zaborava izvlači Petra Franasovića, Augustina Draginića–Šašku, Matiju Kapora, Kuzmu Petkovića i Ivana Vidala. Kalogjere se ne zadržava na poznatim činjenicama, već marom predanog znanstvenika i zaljubljenika u književno stvaralaštvo svog otoka donosi i niz nepoznatih činjenica o ovim ljudima i životnom okružju u kojem su djelovali. Autor se pritom bavi analitikom pojedinih autora, zadirući dublje u literarnu vrijednost njihovog književnog izričaja. Portretirajući novelista Petra Franasovića, pjesnika i satiričara Augustina Draginića Šašku, Kuzmu Petkovića, dotadašnju nepoznanicu hrvatske književne historiografije, te baroknog pjesnika Ivana Vidala, Kalogjera se služeći najsvremenijim književno znanstvenim metodama i vlastitim interpretacijskim modelima, primjerom akribijom i suvremenim stilom raščlanjivanja pojedinih autora otvara, širi i nadopunjuje očite praznine u našoj književnoj povijesti. U drugom dijelu knjige valja istaknuti njegov tekst „Dopuna Nacrta za književnu povijest otoka Korčule“, koji je započeo sveučilišni profesor Stjepan Kastropil, završavajući

ga sa šezdesetim godinama 19. stoljeća. Kalogjera se nastavlja na Kastropilov „pregled po vjekovima“ i nadopunjuje je ga do konca dvadesetog stoljeća, afirmirajući pritom neka nova književna imena.

KORČULANSKA PERA (Biografski leksikon) prof. Kalogjera objavljuje u izdanju Filozofskog fakulteta iz Rijeke 2003. godine. Tendencija je bila sakupiti i abecednim redom ispisati iscrpne životopise Korčulana koji su se bavili književnim ili znanstvenim radom, te ih uklopiti u užu zajednicu uz koju su vezani. U leksikon autor smješta 207 izabralih pojedinaca, posvećujući im dostoјnu pažnju, izvlačeći mnoge od njih iz potpunog zaborava. Nastojeći ih što vjerodostojnije prezentirati javnosti, autor koristi sve raspoložive podatke, uključujući popis literature i moguće poveznice za svakog od njih. Tumačenja su mu jasna, sažeta, informativna i stručno utemeljena. Ovaj bibliografski leksikon „korčulanskih pera“ neosporan je kulturološki i znanstveni rad, napravljen po svim odrednicama leksikološke struke.

Analizirajući najstariju književnu povijest otoka Korčule, prof. Kalogjera došao je do zaključka da su počeci pisanih stihova na Korčuli vezani uz duhovno pjesništvo korčulanskih bratovština. U knjizi BRATIMSKO Pjesništvo OTOKA KORČULE autor evidentira stare religiozne stihove korčulanskih bratovština, uz odgovarajuću jezičnu, stilsku i poetsku analizu. Starost prvih književnih uradaka na otoku Korčuli seže u pozni srednji vijek, što se dade zaključiti na temelju drevnih, crkvenih pjesničkih saštava, sakupljenih u pjesmaricama otočkih bratovština svetog Mihovila, svetog Roka i Svih Svetih. Autori su anonimni, a pisane su na narodnom jeziku, najčešće čakavskim ikavskim narječjem. Kalogjera zaključuje da je pjesnička vrijednost ovih pjesama upitna, što uključuje pečat konvencionalnosti, nedovoljno proživljenu inspiraciju i učestala ponavljanja. Po njegovoj procjeni radi se o umjetnički nezamjetljivom pjesništvu, čije je povjesno značenje veliko, jer je utiralo put pjesničkim generacijama koje su dolazile.

Premda izražava skepsu u teoriju iliti uvriježeno mišljenje da je Marko Polo Korčulanin, prof. Kalogjera ga ipak stavlja na prvo mjesto u svojoj knjizi ZNAMENITI KORČULANI. Čitatelj se njegove knjige može s pravom zapitati pa ako Marko Polo nije znameniti Korčulanin, tko onda jest. Autor u ovoj svojoj knjizi doslovce izvlači na svijetlo dane neke od Korčulana (misli se na otok Korčulu), koji su u svom vremenu bili vrlo utjecajni i poznati, no nikada adekvatno valorizirani. Naravno da tu izuzetak čine Marko Polo, Petar Kanavelić, Marko Andrijić, biskup Marko Kalogjera, Jakov Baničević, Vinko Paletin, Vinko Foretić, Šime Vučetić, Ivo Padovan, koji su itekako bili korčulanski uglednici i povijest ih je odgovarajuće valorizirala. Kalogjera međutim traži one „zapostavljene i zaboravljene“ poput Mateja iz Korčule, Luke Tolentića, Ludovika Žilkovića, Nikolu Petrovića, Jakova Salečića, Vicka Ismaellia i vraća ih u kulturni

zavičajni krug. Knjiga sadrži 24 vrlo iscrpne biografije s bibliografskim podatcima, gdje autor s mnogo akribije i izvrsnim poznavanjem lokalne građe, na jednom mjestu, kronološki i argumentirano ispisuje i nadopunjuje povijest otoka Korčule.

Svojom knjigom, kojom na neki način zaokružuje svoj „korčulanski ciklus“ KORČULA KOJE VIŠE NAMA (Filozofski fakultet u Rijeci, 2008.), Goran Kalogjera daje odgovor na većinu pitanja, koja su proizšla iz njegovih znanstvenih projekata Ministarstva znanosti i tehnologije, kojima je bio voditelj. Na oko 300 stranica teksta Kalogjera ispisuje niz studija s ciljem da se kulturna baština „insuae nigre“, sustavno objavljuje i istražuje. Primjećuje se zadovoljstvo autora u ispisivanju ovih stranica, jer je to određeno vraćanje svom zavičajnom „amarkordu“. Težište svih tekstova jest ideja da je legitimno razumijevati korčulansku književnost kao respektabilni dio hrvatske književnosti. Pritom treba naglasiti da je ovaj iscrpni tekst, prvi na temu panoramskog pregleda korčulanske književnosti, inovativan, znanstveno utemeljen, arhivski potkrepljen i osobnim autorovim senzibilitetom protkan, značajan prinos staroj i novijoj hrvatskoj književnosti. U nizu svojih studija (Problem periodizacije književnog stvaralaštva na otoku Korčuli, „Pregled po vjekovima“ književnih i znanstvenih uradaka Korčulana na latinskom i talijanskom jeziku, Korčulanski rukopisi svetačke legende o Ivanu Krstiteљu, Versificirane svetačke legende u Pjesmarici bratovštine Svih svetih, Kompozicijska shema korčulanskih bratimskih pjesama čije je izvorište lik Bogorodice, Stihovlje Marka Geričića Korčulanina na latinskom i talijanskom jeziku, Korčulanski conte u službi austrijske i francuske vlasti, Pojava udvorničkog pjesništva u gradu Korčuli, Korčulanski mitovi, legende i povijesna realnost, Korčulani i Sveučilište u Padovi, Korčulanska književna kultura, Prilog Korčulana europskoj diplomaciji, Lokalna predaja o Crnomirima, česta inspiracija korčulanskih književnika, Pismo Matije Kapora Inoćencu Čulicu 1816. godine, Rizničar korčulanske književne i kulturne baštine, Književna baština Blata na otoku Korčuli, Prvijenci Smokvice, „Korčula koje više nema“ u tekstovima F. Klisure, P. Giunia, i D. Foretića, Spisateljice otoka Korčule, Iskonsko pjesništvo Izvora Oreba, Kršćanski humanizam Dinka Andrijića Jerkova, Srđan Duhović – pjesnik u sjeni), Kalogjera doslovce vraća dug svom Otoku, panoramom širokog spektra koja se može smatrati do sada najboljom analizom kulturnih i književnih pojavnosti na otoku Korčuli. Neosporna je činjenica da je ovim vrijednim djelom, Kalogjera, poštujući arhivske podatke, dostupnu literaturu, svojim osebujnim stilom, jasnim i jezgrovitim, te osobnim promišljanjima, od kojih su mnoga u suprotnosti s onim prije njega izrečenim, dao pouzdane odgovore na niz do sada nepoznatih činjenica iz književne povijesti otoka Korčule.

SINTEZA književno–povijesnih uradaka dr. Gorana Kalogjere na izučavanju književ-

Povjesno pregledno gledajući, jedini književni povjesničar i analitičar korčulanske književnosti, bio je prije dr. Gorana Kalogjere, Stjepan Kastropil (1899. – 1974.), podrijetlom s Blata, koji se uz sve svoje aktivnosti profesora francuske književnosti i komparativne književnosti, uz analize brojnih dubrovačkih pjesnika, pozabavio korčulanskom književnošću... Nadopunjujući profesora Kastropila Kalogjera je napravio književno-povijesni pregled otočkog stvaralaštva do konca dvadestog stoljeća...

ne i kulturne baštine grada Korčule.

Povjesno pregledno gledajući, jedini književni povjesničar i analitičar korčulanske književnosti, bio je prije dr. Gorana Kalogjere, Stjepan Kastropil (1899. – 1974.), podrijetlom s Blata, koji se uz sve svoje aktivnosti profesora francuske književnosti i komparativne književnosti, uz analize brojnih dubrovačkih pjesnika, pozabavio korčulanskom književnošću. Kastropil je napisao dva vrlo stimulirajuća i inspirativna teksta: "O prvim do sada napoznatim napisanim tekstovima na otoku Korčul" te vrlo dobrom analizom i književnim pregledom književnog stvaralaštva na otoku Korčuli "Nacrt za književnu povijest otoka Korčule do sredine prošlog stoljeća". Istina, povremeno su se analizom korčulanske književnosti bavili Marinko Gjivoje, Zlata Bojović, Vinko Foretić i Vid Vuletić Vukasović. Sagledavajući problematiku i vrednovanja korčulanske književnosti po „vjekovima“, treba istaknuti ulogu dr. Kalogjere koji se u svojim knjigama i člancima, posvetio ovaj problematici i uspio napraviti vrlo bitne iskorake. Nadopunjujući profesora Kastropila Kalogjera je napravio književno-povijesni pregled otočkog stvaralaštva do konca dvadestog stoljeća, iznijansirao potencijalne nasljednike na književnom putu, nadopunio određene „praznine“ u povijesti korčulanske književnosti, afirmirao mlađu generaciju korčulanskih književnika, analizirao „bratimsko pjesništvo“ otoka Korčule, ukazao na neosporan potencijal korčulanskih pjesnika na talijanskom, latinskom i hrvatskom jezičnom izričaju, posvetio određene tekstove Kanaveliću, Vidaliju i Draginiću, dokazujući da je književno stvaralaštvo na otoku Korčuli zanemareno u povijesti hrvatske književnosti i da tim autorima treba vratiti odgovarajuće mjesto shodno njihovim umjetničkim potencijalima. Mišljenja smo da je u tom svom istraživačkom poslu prof. Kalogjera dostoјno vratio dug svome Gradu i svom Otoku. Njegova istraživanja, knjige, članci te osnivanje Biblioteke „Žilković“ kao i časopisa „Kanavelić“, neosporan su dokaz da je korčulanska književnost dala

svoj doprinos starijoj i novijoj hrvatskoj književnosti, te da ju takovu treba odgovarajuće vrednovati u kontekstu hrvatske književnosti starijeg i novijeg razdoblja.

III. RIJEČKA KNJIŽEVNA SCENA U PREGLEDIMA, KNJIŽEVnim KRITIKAMA I KNJIŽEVNO POVIJESnim PROMIŠLJANJIMA GORANA KALOGJERE

Malo je poznato da se prof. Kalogjera u svom znanstvenom radu posvetio i književnom stvaralaštvu na području Rijeke, grada u kojem je živio i predavao kao sveučilišni nastavnik. Vrlo rano, kao mladi profesor priklonio se mladim riječkim pjesnicima koji su stasali uz nove riječke časopise, pogotovo „Rival“. Bili su to uglavnom njegovi studenti, kojima je poklonio svoje povjerenje stručnog recenzenta, na temelju čega izlazi iz tiska njegov pregled mlađih riječkih pjesnika s naslovom *MLADA RIJEKA U STIHU* (Hrvatsko filolško društvo, Rijeka, 1997.). Riječko pjesništvo osamdesetih i devedesetih godina odlikuje raznolikost poetičkih pristupa od postmodernističkog ludizma i pojigravanja kanonima tradicionalnog pjesništva, preko novog urbanog *rock* senzibiliteta te okušavanja s haiku formom do ostajanja u okvirima tradicionalnog hrvatskog pjesništva. U nastojanju da na jednom mjestu prezentira generacijski različite i pjesnički posve raznorodne osobnosti, autor nam je ponudio ovaj pregled, popraćen uvodnom studijom provokativnog naslova „Izlazak iz sjene“. Pregled sadrži već afirmirana riječka imena osamdesetih i devedesetih godina, ali također i one mlađe, još neafirmirane koji izlaze pod skutom časopisa Rival. Tako su u Pregledu predstavljeni: Petar Barać, Đoni Božić, Ervin Jahić, Rozario Jurišić, Diana Rosandić, Iva Piglić, Željka Kovačević, Damjan Vasiljević, Andrej Urem, Robert Bebek, Dražen Cuculić, Antonela Galić-Pruša, Dajana Haramija, Milka Šćulac, Mile Stamenković, Rajka Jurdana, Ivica Prtenjača, Asja Stojanov, Igor Večerina, Vlado Simčić, Isabella Mauro, Radovan Toljanić, Mladen Tadej i Vera Katalinić. Kalogjera je u predgovoru shodno svom čitateljskom iskustvu i senzibilitetu dao naznake određenih karakteristika svakog od navedenim autora. Mislimo da ne treba naglasiti da su mnogi od uvrštenih autora danas poznati hrvatski pjesnici. Gledano s tog aspekta ovaj panoramski pregled imao je određenu ulogu u afirmiranju mladog riječkog pjesničkog senzibiliteta. Određeno vrijeme prof. Kalogjera posvetio se „odrastanju“ i sazrijevanju mlađih riječkih pjesnika, uglavnom njegovih studenata, ali i drugih mlađih pjesnika, od kojih su mnogi poput Ivice Prtenjače, Rajke Jurdane, Rosaria Jurišića, Andreja Urema, Bojana Mušćeta, Dražena Cuculića, Roberta Bebeka, Igora Večerine, Vlada Simčića–Vave, postigli zavidne uspjehe u svom književnom radu. Prof. Kalogjera, svjestan činjenice da hrvatska književnost na riječkom području ima snažnu obnovu svojih redova predstavnicima generacijski

stilski izmiješanih i stilski još uvijek nedefiniranih pojedinaca, koji se zbog nedovoljne prisutnosti u javnosti ili nemogućnosti objavljivanja svojih radova trebali vremena da bi izašli iz anonimnosti, odredio se spram njihovih poetskih ličnosti, promovirajući ih gdje je god to stigao, prvenstveno na stranicama riječkog „Novog lista“, ili književnog časopisa „Rival“. U brojnim kritikama i recenzijama prof. Kalogjera pisao je neumorno o priznatima i velikim pjesnicima, poput Nikole Kraljića, Milorada Stojevića, Srećka Cuculića, Dragice Torić Drenovac, ali i onima koji su pokazivali velik neosporni talent. Posebnu pažnju posvetio je rano preminulom pjesniku i romanopiscu Rosariju Jurišiću, kojemu je posvetio brojne prikaze i osvrte, smatrajući ga velikom nadom riječke književne scene. Zaključno gledajući i sumirajući Kalogjerin rad kritičara i promotora riječke književne scene, možemo ustvrditi da se radi o stručnom i afirmativnom populariziraju mlađih riječkih pjesnika i prozaika, od kojih neki od njih danas suvereno vladaju pjesničkom riječi na hrvatskoj pjesničkoj sceni. Smatramo da se radi o jednom kroničarsko-esejističkom naporu s temeljnim ciljem pomoći onim mladim i dolazećim u čemu je imao neospornog uspjeha i time zadužio povijest književnog stvaralaštva u Rijeci.

Neovisno o tome prof. Kalogjera izučavao je odnose Makedonaca i Grada Rijeke, kao i Primorsko-goranske županije, te je u nekoliko svojih znanstvenih radova progovorio i o tom multietničkom ozračju Rijeke. Tome u prilog idu tekstovi: Makedonci u Primorsko-goranskoj županiji, Makedonski konzulat u Rijeci, Riječka makedonistika, Dodiri znanstvenika i umjetnika Primorsko-goranske županije s Makedonijom i Makedoncima, Makedonske povijesne ličnosti u gradu Rijeci, gdje je ispisao interesante tekstove o boravku Andreje Petkovića kao riječkog konzula carske Rusije, te boravke revolucionara Georgija Kapčeva i pjesnika Koče Racina u Rijeci. Pisao je o Giacому Scottiju kao promotoru i prevoditelju makedonske književnosti u Italiji, kao i o odjecima Zbornika braće Miladinova u Rijeci, njenoj okolini i Istri. Napisao je vrlo informativan tekst o dr. Zdenku Križanu, riječkom profesoru i osnivaču Medicinskog fakulteta u Skopju. Napisao je prigodne tekstove u Zbornicima Katice Ivanišević i akademika Daniela Ručavine. Ispisao je brojne predgovore u knjigama riječkim autorima različitih generacija i ugleda, Dragici Torić Drenovac, Nikoli Kraljiću, Petru Baraću, Draženu Cuculiću, Rosariju Jurišiću, Hrvoju Barbiru, Giacому Scottiju, posebno Srećku Cuculiću, kojeg je kao rasnog i duhovitog prozaika pratio godinama.

SINTEZA:

Djelujući kao književni kritičar, promotor i komparatist na području riječke književne scene, prof. Kalogjera ostat će zapamćen kao jedan od prvih kroničara mlađe riječke književne scene osamdesetih i sedamdesetih godina prošlog stoljeća.

IV. JOSIP EUGEN TOMIĆ (ZASEBNO ISTRAŽIVAČKO POGLAVLJE)

Goran Kalogjera magistrirao je pri Filozofskom fakultetu s temom Josip Eugen Tomić. Preuređenu magistarsku radnju objavio je kao knjigu 1988. godine (Biblioteka „Val“ Rijeka, 1988.), s nazivom Književnik u sjeni. „Pisac može biti sretan samo ako ga se češće provjetrava“ napisao je poznati španjolski eseist Ortega y Gasset, što je bio polazni motiv prof. Kalogjere kada se prihvatio istraživačkog rada na J. E. Tomiću, hrvatskom pripovjedaču, romanopiscu, eseistu, kritičaru, feljtonistu, dramskom piscu i novinaru. Nezadovoljan i sumnjičav u stavove poznatih hrvatskih književnih povjesničara prema Tomiću u odnosu na njegovog velikog suvremenika Augusta Šenou, koji su ga doslovce obezvrijedili, Kalogjera se uhvatio nezhalavnog posla pokušati dokazati suprotno. Američki teoretičar književnosti Norman Foerster napisao je „da je umjetničko djelo nemoguće ispitati, opisati i procijeniti bez stalnog pribjegavanja kritičkim načelima, te da književni povjesničar mora biti kritičar čak i zato da bi bio povjesničar“. U nekoliko poglavlja svoje knjige (Dramsko stvaralaštvo, Crtice i pripovijetke, Povijesni romani, Članci, feljtoni i kritike, Melita, Odnos književne kritike prema književnom djelu J. E. Tomića, Zakklučak), Kalogjera je napravio sustavnu analizu Tomićeva književnog rada, prvenstveno povijesnih romana Zmaj od Bosne, Emin agina ljuba, Melita. Argumentirano i kritički sagledavajući cijeli Tomićev opus i izvlačeći ga „iz sjene“ Kalogjera zaključuje da se radi o književniku velike maštovitosti, duhovita i bogata pera, autoru nekoliko izuzetno uspješnih i književno vrijednih djela. Vraćajući mu status koji mu s pravom pripada, Kalogjera zaključuje da Tomić može stajati uz bok Šenoi, a nikako biti u njegovoj sjeni. Naravno da je sve stvar interpretacije, no još jedno, ali ovaj put afirmativno sagledavanje J. E. Tomića nije na odmet. O Tomiću je Kalogjera napisao još nekoliko znanstvenih uradaka, primjerice tekstove „Prilog boljem poznавању J.E. Tomića“, „Književna vrijednost Tomićevih manjih proznih djela“, „Tragična ličnost Šenoinog doba – Josip Eugen Tomić“, „Stavovi književnih kritičara 19. i 20. stoljeća o književnom opusu Josipa Eugena Tomića“. Uz Emila Štampara, Šimu Vučetića, Milana Ogrizovića, Kalogjera nam donosi svoje viđenje i vrednovanje J. E. Tomića, koje daje neke nove, pozitvnejne stavove o njegovog velikom književnom opusu.

KNJIŽEVNE KRITIKE, OGLEDI I OSVRTI

Prof. Kalogjera napisao ih je dosta. Samo u kulturnoj rubrici „Novog lista“ napisao je više od stotinjak osvrta, kritika, a objavljivao ih je i u književnim časopisima Rival, Suvremenost, Fluminensia, Dometi, Riječ, Kanavelić, Spektar, Literaturen zbor. Njegov

interes kao kritičara bio je doslovce šarolik. Interesirala ga je znanstvena fantastika, pa je s pažnjom pratio književna djela Isaaca Asimova Artura Clarkea, volio je političke trilere, pa je pisao o Robertu Ludlumu i njegovim romanima. Isto je tako s pažnjom pratio riječku književnu scenu (Matko Sršen, Neda Miranda Blažević, Srećko Cuculić, Roman Latković, Bojan Muščet, Iva Piglić, Rosario Jurišić, Igor Večerina...). S pažnjom je pratio izdanja književnih antologija, kao i književnih pregleda drugih književnosti, slovenske i makedonske, o čemu je revnosno obavještavao. Davao je svoja mišljenja o novijom izdanjima književnih djela velikih hrvatskih pisaca Miroslava Krleže, Antuna Gustava Matoša, Marije Jurić Zagorke. S posebnim je zadovoljstvom pisao osvrte na korčulanske pisce, dok mu je najveći broj osvrta i kritika napisan iz područja makedonske starije i suvremene književnosti. Pisao je Kalogjera i o Njegošu, Prešernu, Hektoroviću, Mihanoviću, F. Kuhaču, jednom riječju njegov interes nije bio vezan isključivo ni za hrvatsku ni za makedonsku književnost. Kao ostrašteni komparatist on je pratio ono „domaće“, potom makedonsko, što mu je bilo dijelom nastavničkom posla, ali je s podjednakim interesom pratio književna zbivanja na južnoslavenskoj književnoj sceni, kao i na svjetskoj. Svoje osvrte, kritike, recenzije pisao je znalački, umjereno, analitički, ne libeći se iskazati i svoj negativni stav spram nekih književnih ostvarenja. U biti pisao je afirmativne kritike, uvihek u nastojanju da u onom napisanom nađe nešto dobrog, kvalitetnog i naravno umjetničkog. Većinu njegovih kritika i osvrta može se pronaći u njegovoj knjizi „OSVRTI“, gdje je vrlo pomno i pažljivo posložio većinu svojih kritika, precizirajući časopise, novine i godine izdanja kada su objavljene. Možda Kalogjera nije bio najbolji kritičar, no slijedio je svoj osobni senzibilitet i shodno tome davao svoje stručne procjene. U svakom slučaju, u kontekstu njegovih raznolikih djelatnosti, kritike, recenzije i osvrti zauzimaju zapaženo mjesto.

NASTAVNI RAD

Goran Kalogjera diplomirao je na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, „jugoslavistiku“ kao prvi i komparatistiku kao drugi predmet. Njegovo prvo zaposlenje kao nastavnika bila je Sedma zagrebačka gimnazija, gdje je radio kao profesor na zamjeni dvije godine, predajući gimnazijalcima hrvatski jezik i književnost. Nakon toga dobiva posao profesora hrvatske književnosti u stručnoj školi, odnosno Centru za auto i preciznu mehaniku, gdje nakon tri godine dobiva stalni posao. Zbog obiteljskih razloga seli se u Rijeku, gdje godinu dana radi u srednjoj Građevinskoj školi. Tijekom rada u Građevinskoj školi, prof. Kalogjera započinje s predavanjima na Pedagoškom fakultetu, utemeljujući kolegije Makedonski jezik i književnost. Koncem osamdesetih godina u potpunosti prelazi na Pedagoški fakultet, gdje uz kolegij Makedonska književnost, (kolegij jezika predavao je prof. Boris Pavlovski s Filozofskog fakulteta u Zagrebu), predaje kolegije

Kultura govorenja, čitanja i pisanja, i usput drži vježbe iz kolegija Hrvatske književnosti, kod prof. Dragomira Babića. Nakon gašenja kolegija Makedonska književnost i Makedonski jezik, prof. Kalogjera utemeljuje kolegij Hrvatska književnost u europskom kontekstu koji i predaje više godina. Odlaskom prof. Dragomira Babića u mirovinu, prof. Kalogjera preuzima kolegije Hrvatska književnost u prožimanju s drugima, te Hrvatska književnost 19. i 20. stoljeća. Od 1990. godine prof. Kalogjera nositelj je kolegija Hrvatska književnost (predromantizam, romantizam, realizam i moderna; pred-diplomski studiji), koje predaje do odlaska u mirovinu. Osnutkom Lektorata za makedonski jezik prof. Kalogjera je po potrebi, sporadično, predavao kolegije Makedonska književnost 19. i 20. stoljeća, kao i kolegij Makedonska kultura i civilizacija. Predavao je na doktorskim studijima Književnost i društveno-humanistički kontekst, Hrvatska književnost i druge književnosti te Europski romantizam i hrvatska književna kretanja u 18. i 19. stoljeću. Kao gostujući profesor predavao je ili održavao seminare iz makedonske književnosti na Sveučilištu Sv. Kiril i Metodij, odnosno bio je gost predavač na Seminaru za makedonski jezik u Ohridu, Filološkom fakultetu „Blaže Koneski“ te Filološkom fakultetu u Bitoli. U Hrvatskoj je predavao kolegije Predromantizam, romantizam, realizam i moderna na Filozofskom fakultetu u Puli, a bio je gostujući profesor na Odsjeku za južnoslavenske studije pri Filozofskom fakultetu u Zagrebu, gdje je predavao kolegij Makedonska književnost 19. stoljeća.

RAD SA STUDENTIMA

Uvijek sam volio predavati. Još u Sedmoj zagrebačkoj gimnaziji pa onda na jednoj školi tehničkog usmjerenja i riječkoj Građevinskoj školi, osjetio sam i shvatio da mi taj poziv „leži“ i želio sam ga nastaviti. Bila su to lijepa vremena. Mislim da sam se najviše trudio u Sedmoj zagrebačkoj gimnaziji, jer su ta djeca bila zahtjevna i znatiželjna, a ja mlad i nadobudan, tako da smatram da sam udovoljio njihovim zahtjevima. Prelazak na ondašnji Pedagoški fakultet bio je svojevrstan „šok“, bila je to prva ili druga generacija polaznika studija „Hrvatski ili srpski jezik i književnosti“ gdje sam započeo predavati makedonsku književnost, njima potpuno nepoznatu a meni dodatni podstrek da ih naučim što više i približim im jednu za njih stranu i egzotičnu književnost. Mislim da sam u tome u potpunosti uspio. To dokazuje posjećenost mojih seminara, brojne diskusije, različita mišljenja, koja su i mene osobno stimulirali da krenem naprijed. Nisu čitali samo studenti, čitao sam i ja bjesomučno, danonoćno, da bih nadopunio «rupe» „mojih dotadašnjih saznanja i ponudio im ljestvu makedonske pisane riječi u stihu i prozi. I dan danas susrećem svoje bivše studente, danas odrasle ljude s obiteljima, koji su uvijek sa simpatijama sjećaju naših seminara iz makedonske književnosti. Sabirući bilješke o posjećenosti i prijavljivanju diplomskih radnji, imam podatak da je dvadesetak

Uvijek sam volio predavati. Još u Sedmoj zagrebačkoj gimnaziji pa onda u jednoj školi tehničkog usmjerenja i riječkoj Građevinskoj školi, osjetio sam i shvatio da mi taj poziv „leži“ i želio sam ga nastaviti. Mislim da sam se najviše trudio u Sedmoj zagrebačkoj gimnaziji, jer su ta djeca bila zahtjevna i znatiteljna, a ja mlad i nadobudan... Dolazak na Fakultet bio je svojevrstan „šok“, bila je to prva generacija polaznika studija „Hrvatski ili srpski jezik i književnosti“ gdje sam započeo predavati makedonsku književnost.

mojih bivših studenata diplomiralo na makedonskoj književnosti. Mislim da je makedonska književnost ostavila traga u generaciji od osamdesetih do devedesetih godina prošlog stoljeća, kada je taj kolegij ukinut. Istovremeno, predavao sam i Hrvatsku književnost, prvo kao asistent prof. Dragomiru Babiću, a nakon njegove smrti, preuzeo sam neke od kolegija, koje sam predavao do odlaska u mirovinu. Utemeljio sam i kolegij Hrvatska književnost u prožimanju s drugim književnostima što je bio jedan vid komparativističkog kolegija, koji je studentima, nakon što su ukinute književnosti drugih južnoslavenskih naroda, mogao ponuditi jedan pregled na to što se zbiva izvan hrvatske književnosti. No, utemeljenjem Filozofskog fakulteta moji kolegiji ostaju Hrvatski romantizam, realizam i moderna, velika književna razdoblja, kojima je trebalo posvetiti dostačnu pažnju. Naravno da svaki predavač, pa tako i ja ima određenu povezanost s nekim kolegijem. Meni je to bio kolegij Hrvatski romantizam, dakle vrijeme preporodnog buđenja u Hrvata, period koji je bio identičan i ostalim južnoslavenskim narodima pa tako i makedonskom. I u tom sam grotlu našao niz materijala za svoja znanstvena istraživanja, koja su bila fokusirana na istraživanja književnih, kulturnih i jezičnih dodira Makedonaca i Hrvata. O toj sam problematici napisao niz knjiga, no bio sam žalostan što to ne mogu podijeliti sa svojim studentima. Međutim, uvijek sam, kada je za to bilo prigode, pokušao svojim studentima kroatistike ukazati na dodire i njihove rezultate unutar južnoslavenskih književnosti. Generacijama koje su dolazile imena Prešerna, Njegoša, Radičevića, braće Miladinov i ostalih velikih književnika izvan hrvatske književnosti, nisu značili ništa. Eventualno kao informacija i ništa dalje od toga. Stoga sam se uvijek trudio proširiti tu informaciju, pa čak i dalje od južnoslavenskih književnosti, uključujući i trendove u svjetskoj književnosti. Generacije kao generacije, uočio sam tijekom godina sve slabiji kapacitet naših studenata, njihov sve slabiji interes za studij, slabu čitanost nužne literature. Svako ozbiljnije ispitivanje završavalo

je s dokazom njihove nezainteresiranosti i sve manje želje za čitanjem. Prolaznost na ispitu bila im je prioritet, sve ostalo je za njih bilo manje važno. To me naravno kao profesora deprimiralo, pokušavao sam to popraviti nekim serioznijim rješenjima no uzalud. Zadnje godine mog rada na fakultetu sa studentima svele su se na borbu da pročitaju, shvate i znaju interpretirati tekst, no moja su nadanja bila razočaravajuća. Imao sam dojam da govorim sebi, tražio sam među studentima zrnce interesa, pronicljivost i slično, no toga više nije bilo. No zbio se jedan događaj koji ovdje želim pripomenuti jer me vrlo ugodno dirnuo. Negdje godinu ili dvije godine prije umirovljenja, održao sam predavanje iz hrvatskog romantizma i nastojao povezati taj proces s buđenjima ostalih južnoslavenskih i svjetskih književnosti. Govorio sam sat vremena, maksimalno koncentriran, ideje su mi trenutačno padale na pamet, jednostavno bila je to „moja materija“, koja kao da je željela izaći iz mene. Kad sam bio gotov, pogledao sam tu prepunu dvoranu mladih djevojaka i mladića i onda se s njihove strane začuo aplauz. Pljeskali su mi par minuta, bio sam iznenaden, a onda i ganut. To je bio i ostao jedan od najljepših i najdirljivijih kontakata sa studentima koji sam ikada imao. U tom trenutku bio sam ponosan na sebe i vraćajući se kući rekao sam sebi: Ipak se isplatilo! Mislim da nisam bio strog profesor, uvijek sam se držao one „ex catedra“, svatko je trebao znati svoje mjesto, kako ja, tako i studenti. Inače, po prirodi duhovit znao sam se s njima našaliti i mnogo ih puta i nasmijati. Na ispitu sam tražio znanje, uglavnom sam ga i dobivao, makar po drugi i treći put. I mislim da sam tim ljudima ostao u dobrom sjećanju. Dan-danas, tijekom šetnji sa svojim psom, susrećem mnoge od njih. Porazgovaramo, obnovimo sjećanja, uvijek ugodno i lijepo. Susrećem i njihove roditelje, i to su ugodni razgovori, naravno da se te njihove djece više ne sjećam, ali bitno je da sam ostao zapamćen kao dobar profesor i dobar čovjek. S time bih i završio svoja sjećanja na rad sa svojim studentima.

SAŽETAK

Svatko tko je pokušao s razumijevanjem čitati znanstvene napore Gorana Kalogjere da osmisli u kontinuitetu od tisuću godine hrvatsko-makedonske književne veze, shvatiti će vrijednost tih napora. U istraživanju tih poredbenih fenomena koji su dotičali i makedonističko područje, što se posljednjih godina zaustavilo na makedonskim književnicima Dimitriju i Konstantinu Miladinovu te Koči Racinu, shvatit će da je Kalogjera izabrao presudne ličnosti i paradigmatske pisce za oblikovanje makedonske književnosti i to s razlogom. Njihova kapitalna djela u nacionalnom smislu, objavljena u Hrvatskoj (u Zagrebu 1861. i u Samoboru 1939.), uvjetuju je hrvatska kultura upisana u makedonski kulturni i književni brevijar na prvo mjesto. Goran Kalogjera pisao je višekratno i sa strašću o Dimitriju i Konstantinu Miladinovu, ne štedeći hrvatske historiografe i filologe koji su prešućivali tijekom 19. stoljeća postojanje makedonskog nacionalnog bića. Dokazivao je argumentirano, isključivo relevantnom građom da su oni Stružani i Makedonci te da je njihov jezik inauguracijski čin makedonskog književnog jezika koji će u cijelosti književno afirmirati Kočo Racin, čiji su život i djelo bili Kalogjerina opsessivna tema koju je uporno istraživao (naročito podatke povezane s makedonskom literaturom u hrvatskom kulturnom krugu te policijska isljeđivanja najvećeg makedonskog pjesnika prve polovice 20 stoljeća). U potrazi za književnim, filološkim, povijesnim, ideoškim nacionalnim i kulturnim činjenicama, Kalogjera je istodobno svjedočio o svojoj metodologiji književnog povjesničara koji živi za povjerljivi podatak, objektivnu dokazivu istinu o nečemu ili nekomu u literarnom životu. Iz tih novih ili novoprotumačenih podataka, Kalogjera je slagao cijelovitije mozaike biografija Konstantina Miladinova, Andreje i Konstantina Petkovića, Grigora Prlićeva, Rajka Žinzifova, Koče Racina. U svojim je osvrtima, knjigama, znanstvenim člancima te simpozijima kao i prigodnim predavanjima nanizao niz, praktički cijeli leksikon imena povezanih s makedonskom književnošću i jezikom (Blaže Koneski, Mihail Rendžov, Branko Hećimović, Duško Nanevski, Miroljub Stojanović, Slavko Janevski, Todor Dimitrovski, Trajko Stamatovski, Kočo Racin, Dimitrije i Konstantin Miladinov, Božin Pavlovski, Eftim Kletnikov, Cveta Kotevska, Vlada Urošević, Radomir Ivanović, Đordi Pop Atanasov, Vidoe Podgorec, Sande Stojčevski, Vera Stojčevska-Antić, Tome Sazdov, Dragi Stefanija, Georgij Stalev, Katica Ćulavkova, Mateja Matevski, Zlatko Kramarić, Haralampije Polenaković, Rade Siljan, Venko Andonovski, Milan Đurčinov, Kiro Gligorov, Miodrag Drugovac, Blaže Ristovski, Vasil Tocinovski, Jovanka Drugovac, Borislav Pavlovski, Valentina Mironska-Hristova). Ova imena dokazuju širinu uvida prof. Kalogjere u makedonsku problematiku, i žurnu reakciju na recentna izdanja objavljena u Hrvatskoj, Srbiji i Makedoniji. Ovome pridodajemo vrlo velik i zapažen autorski rad prof. Kalogjere koji je objavio 27 autorskih knjiga od toga 20 njih iz područja

makedonske i južnoslavenskih književnosti. Prof. Kalogjera sudjelovao je na brojnim simpozijima izvan Hrvatske, uglavnom u Makedoniji, gdje je izlagao više od tridesetak puta s intrigantnim temama iz područja makedonske književnosti 19. stoljeća i komparativnih viđenja odnosa makedonske i hrvatske književnosti. Prof. Goran Kalogjera je neosporno jedan od vodećih makedonista u svijetu, izuzetan znalač književnih, političkih, povijesnih i kulturnih previranja u makedonskom 19. stoljeću, što mu priznaje i makedonska akademска zajednica. Za svoj četrdesetogodišnji rad na promicanju makedonske kulture, jezika i književnosti, prof. Kalogjera nagrađen je s najvećim priznanjima akademskog i političkog života makedonske države. Dobitnik je Državne nagrade Republike Makedonije „Medalja Sv. Klimenta“, Počasnog priznanja „Racinova nagrada“, Zlatne plakete Sveučilišta Sv. Kiril i Metodij za afirmaciju makedonskog jezika i književnosti izvan graniča Makedonije, Zahvalnice Međunarodnog seminara za makedonski jezik, književnost i kulturu, Državne nagrade Republike Makedonije – Medalje zasluga za Makedoniju, Spomen plakete grada Velesa, Međunarodne nagrade „Goceva misla“. 2003. godine prof. Kalogjera izabran je za vanjskog člana Makedonske akademije nauka i umjetnosti – razred za književnost, a 2011. godine Sveučilište Sv. Kiril i Metodij dodijelilo mu je počasni doktorat. Prof. Goran Kalogjera osnivač je Lektorata za makedonski jezik, književnost i kulturu, koji djeluje na Filozofskom fakultetu u Rijeci već deset godina. Pokretač je, u suradnji s makedonskim kolegama, međunarodnog znanstvenog simpozija „Hrvatsko makedonske, književne, jezične i kulturne veze“, koji bilježi četrnaest godina svoje egzistencije i pet tiskanih zbornika na makedonskom i hrvatskom književnom jeziku. Jedanaest godina prof. Kalogjera obnašao je dužnost prvog počasnog konzula Republike Makedonije u Republici Hrvatskoj sa sjedištem u Rijeci.

Baveći se poviješću otoka Korčule, prvenstveno njenom književnošću na hrvatskom, talijansko i latinskom jeziku, prof. Kalogjera na temelju svojih pet objavljenih knjiga i četvrtdesetak studija danas slovi za jednog od najboljih poznavatelja

Osim nastavničkog posla, profesor Kalogjera obnašao je i niz zahtjevnih dužnosti na riječkom Sveučilištu. Bio je predstojnik Odsjeka za kroatistiku, šef Katedre za hrvatsku književnost, voditelj Lektorata za makedonski jezik, književnost i kulturu, dekan Pedagoškog i Filozofskog fakulteta, prorektor za nastavu i međunarodnu suradnju. Izvan riječkog Sveučilišta obnašao je zadaće člana Matičnog povjerenstva za područje filologije te člana Nacionalnog vijeća za visoko školstvo.

književnog stvaralaštva na otoku Korčuli. Uspio je dokazati književne potencijale Korčulana tijekom vjekova i skinuti stigmu s Otoka i njegovih književnih djelatnika kao manje vrijednih u odnosu na ostale dalmatinske sredine od srednjeg vijeka do danas. Osnivač je zavičajne biblioteke „Žilković“ i časopisa za književnost, povijest i kulturu „Kanavelić“.

Riječka književna scena osamdesetih i devedesetih godina prošlog stoljeća, dobro je i argumentirano prezentirana u Kalogjerinim osvrtima, recenzijama, kritikama te pregledu riječkih književnika u knjizi „Mlada Rijeka u stihu i prozi“. Monografsko bavljenje hrvatskim književnikom Josipom Eugenom Tomićem rezultiralo je objavljenom monografijom „Književnik u sjeni“ te nekolicinom znanstvenih članaka o Tomiću. Svrha Kalogjerina rada na Tomićevu djelu bila je pronaći odgovarajući status ovom književniku, u kontekstu hrvatske književnosti 19. stoljeća.

Cijeli svoj radni vijek profesor Kalogjera bio je nastavnik, prvo srednjoškolski profesor, potom je tijekom godina predavačkog posla na Pedagoškom i Filozofskom fakultetu, izabran u zvanje professora emeritusa Sveučilišta u Rijeci. Osim nastavničkog posla, obnašao je i niz zahtjevnih dužnosti na riječkom Sveučilištu. Bio je predstojnik Odsjeka za kroatistiku, šef Katedre za hrvatsku književnost, voditelj Lektorata za makedonski jezik, književnost i kulturu, dekan Pedagoškog i Filozofskog fakulteta, prorektor za nastavu i međunarodnu suradnju. Izvan riječkog Sveučilišta obnašao je zadaće člana Matičnog povjerenstva za područje filologije te člana Nacionalnog vijeća za visoko školstvo.

rekli su...

rekli su...

PROF. DR. SC. MAJA JAKIMOVSKA-TOŠIĆ

Institut za makedonsku literaturu
Univerzitet „Sv. Kiril i Metodij“ Skopje

PREDANI PROMOTOR MAKEDONISTIKE

ako je glavna odrednica profesora Gorana Kalogjere vezana za njegovu ekspertizu u domeni književne kritike i povijesti književnosti, on je prije svega veliki priatelj makedonske književnosti u povjesnom i suvremenom smislu, ali i izravni sudionik u makedonskom književnom i kulturnom životu. Osobno, doživljavam ga kao velikog prijatelja makedonskog naroda. U ovo prijateljstvo uključujem njegovu veliku povezanost s kolegama i kolegama iz Instituta za makedonsku književnost u Skopju. O profesoru Kalogjeri, našem akademiku, uvijek se afirmativno govorilo u Institutu, a ja sam imala zadovoljstvo da ga upoznam na prvoj makedonsko-hrvatskoj književnoj konferenciji u Rijeci, koja je bila izvanredno organizirana, prvenstveno zahvaljujući njemu. Tu smo se po prvi put upoznali s našim hrvatskim kolegama s Filozofskog fakulteta u odličnoj atmosferi, a prijateljstva su ostali trajna. Taj susret je bio začetak svih naših daljih susreta (dogodile su se još četiri makedonsko-hrvatske konferencije) u Makedoniji i Hrvatskoj. Dokazi za iznimnu popularnost Gorana Kalogjere u Makedoniji su očigledni: brojnost stručnih i znanstvenih radova, izdanja u kojima dominiraju komparatističke, uglavnom makedonističke i kroatističke teme, što ga je uvrstilo u jednog od vodećih stručnjaka u svjetskoj makedonistici. Mislim da jedno ovakvo priznanje dolazi prije svega iz njegove vrsne erudicije kad su u pitanju književne teme, likovi iz književnosti i iz književno-kritičkog života (njegovo osobno prijateljstvo s Ganetom Todorovskim), ali i zbog njegove pronicljivosti i dobre opservacije ljudi i ljudskih života i njihova prožimanja u dvije sredine – makedonskoj i hrvatskoj. To je povod velikog prijateljstva, razumijevanja i osobne posvete životnih ciljeva u afirmaciji imagoloških predstavljanja onog Drugog. U njegovom opusu kao da su se spojile nostalgične slike njegovog magičnog otoka Korčule, s bliskim opservacijama ljudi i njihovih života iz Ohrida, Velesa, makedonskog juga... O njemu govorimo da je vrstan znalač makedonske književnosti 19. i 20. stoljeća, no njegove opservacije nisu uvijek samo strogo znanstveno elaborirane, stroge i suhoparne. U njima uvijek struji osebujni prizvuk, sugestivni štimung u tumačenju velikih i složenih tema makedonskog 19. stoljeća. U njegovim temama i istraživanjima utisnut je njegov izražajni duh, njegov provokativni žig, koji uvijek navljuje potragu za nečim novim, različitim u sagledavanju dramatičnih pitanja make-

Goran Kalogjera je provokativan, intrigantan, najčešće direktn i kad se radi o osobnim relacijama, on zna reći što misli o bilo kojem pitanju odvažno i hrabro, bez obzira na ishod. Kod njega se prepoznaje užitak pisanja tekstova, bilo da je znanstveni rad ili neki osvrt o događajima, mjestima, ljudima...

donskog 19. stoljeća. Širenjem interesnih sfera proučavanja i tumačenja određenih tema, povećavao je obzor veoma korisnih i arhivskih istraživačkih informacija, ugrađujući ih u svoja komparatistička istraživanja makedonske književnosti i kulture. Ali, profesor je takav, provokativan, intrigantan, najčešće direktn i kad se radi o osobnim relacijama, on zna reći što misli o bilo kojem pitanju odvažno i hrabro, bez obzira na ishod. Kod njega se prepoznaje užitak pisanja tekstova, bilo da je znanstveni rad ili neki osvrt o događajima, mjestima, ljudima. Tu nema kanona, sheme, tu je izražen osobni prizvuk u svakoj, posebnoj relaciji. To doprinosi životi u ljudskim i u književnim odnosima jer daje boju susretu, prepisci, prijateljstvu. Drago mi je što u profesoru Goranu Kalogjera imamo predanog promotora makedonske kulture i književnosti, te ga izuzetno cijenim kao svoga prijatelja i kolegu.

PROF. DR. SC. DANIJELA BAČIĆ-KARKOVIĆ

POGLED S KRAJA

(...) A ja samo jednom hoću
da dođem na obale tvoje
u tiho doba noću,
da dođem na ove žale

ko kad sam dijete bio,
da gledam žive vale
ljeskave u mjesecini
i slušam, kako šume

prastaru uspavanku
koja me vječno prati
na mom lutanju sivom (...)

dr. sc. Rikard Nikolić, iz pjesme Rodnom mjestu, 1936.

(...) I ako ne umrem doma
već tamo gdje zmije sikću
u borbi iskre što se sjaje –
blago reci duši mojoj
ima zašto duša da je!

Kosta Racin. Iz pjesme Bijela svitanja/Beli mugri, 1939.

GORAN I JA

Poticajna slučajnost: zajednički nam je otok Korčula! Meni po ocu Blaćaninu, Goranu odrastanjem u gradu Korčuli, obiteljskim korijenjem, školovanjem do studentskih dana, izdavačkim inicijativama, korčulanističkim studijama i mnoštvom društvenih, međunarodnih kulturno-znanstvenih niti koje je filantropski razgranao čvrsto ih i danas njegujući.

... PRIJE

Davni predavački dani u prostorima gornje zgrade – na Belvederu – zasjenjene lipama – i one donje, blizu Kosoga tornja, dijeleći je s osnovcima iz *Tesle*. Uz ulaz slijeva i desna pratile su nas Svečnjakove velike programatske freske s početka pedesetih. Na njima prizori školskih i vanškolskih aktivnosti pionira, priprema školske kazališne predstave. Slike u slikama, trag drugog vremena. Godine 2008. freske su restaurirane. Daina Glavočić u *Sušačkoj reviji* nudi nam detaljnije podatke uz sadržaj tih zidnih slika, ondašnjem društvenom kontekstu slikareva riječkog angažmana kao i povijest imena i nastanka rečene zgrade. Ilustrativ mijene estetskih standarda na pozadini ideoloških prepostavki.

KABINET 29 B

Neko smo vrijeme skupa bili smješteni u kabinetu 29 b na drugome katu. Onom po sredini malog hodničkog odvojka koji je zapremao još dva kabineta. Naš je prostor, uz kabinet 29c, imao manje stolica i radnih stolova nego kabinetskog osoblja. Svakojako snalaženje pomoćnim stolčićem, dobra volja i kolegijalna spremnost na improvizirani smještaj bili su norma kao i korištenje stola na smjenu u dogovorene sate i dane.

U jednom kraćem nastavnom razdoblju bilo nas je u našem kabinetu, što profesora i asistenata, honorarnih i vanjskih (gostujućih) predavača - šestero na dva radna stola. I sve je štimalo s obzirom na radne rezultate.

Je li nam dostajalo vremena i radnoga poleta da korčulanistički književno-kritički atlas uzajamno propitkujemo? Tijekom kabinetskog suživota bilo je volje, ali vremena nije bilo. Nastavne pauze su vremenski tjesnaci, debatnoga šarma s nogu i tople čakule ima na pretek, ali se dalje od natuknica ne može. Uzmimo to kao iskrice na blagdanskoj prskalici: te iskrice iskre uokolo i začas nestaju ostavivši dopadljiv trag. Kao potencijal u pričuvi imaginarnog planera. Šifra za odgodu: drugi put; jedanput; dogovorit ćemo... obziri, takt, kraća ili dulja studijska odsustva, kabinetska gužva, opetovane pretrage raritetnih izvora u arhivskom fondu, kopanje po knjižničnim koridorima, sati i dani, godine da se zaokruži svoju temu.

Koliko je Goran imao *svojih tema!* Koliko je vremena trebalo za studij bratovštinskih tragova u dostupnim izvorima, prepjevima s talijanskoga – mletačkoga narječja, bratimskih knjiga, matrikula, pjesmarica, kantalena, molitvi i inih dokumenata? Za četredesetogodišnji makedonistički studij i studije? *Mladu Rijeku u stihu* (1997.) - rivalovce - izborom stihova s ciljem da rečeni naraštaj izade iz sjene, što on kao radni povod ističe na kraju uvoda. Kritički oprezan, svjestan da antologije nisu za sva vremena, da izbori po generacijskome ključu nose rizik njihova preuranjena rangiranja i poetološke prognoze.

U predavačkim pauzama živahno se raspravljalio. Naročito u omalenom kafeu, u prizmlju, uz radionički dvorišni prostor. Znalo nas se ondje natisnuti preko svake mjere. Teme su se od tzv. intelektualnih spuštale prema životnima, pogotovo s početka devedesetih pa je rečeni žagor postajao sve turobniji, a lica zamišljena i manje razgovorljiva. Onda se kafić ugasio i prostor prenamijenio.

Poslijeratno, gostujući profesor i lektor za makedonističke kolegije, Vasil Tocinovski,

dijelio je s nama svoj kabinetski boravak. Da ga ne ometam u konzultacijskome dijelu rada sa studentima, utišala bih se za svojim stolom dok čekam „nastavno zvono“. Ni-sam mogla ne primijetiti njegov kultiviran, strpljiv, informativan i uvažavajući radni razgovor sa studentom. Inače, moji su „sustanari“ bili baš različiti, što je posve nevažno za slušače makedonistike jer s velikim interesom i brojnošću odabiru rečeni izborni kolegij: Vasil potih, pomirljivog smiješka, blagoga naklona pri pozdravu, jedva čujan kucanjem i ulaskom u kabinet - Goran visoko raskriljenih ruku i uzvikom adio, gromkim smijehom, bučnom psovkom, robustne siluete s kraja hodnika ili Korzom onog prepoznatljiva profila - ne slučajno izabranog - za naslovnicu *Makedonskih prijateljstava* (2019.). Kraći je sustanarski boravak, pred svoje umirovljenje, kod nas bio dobio i profesor Berlot. U šaljivim osvrtaima na svoj, na naš predavački milie, na predbolonjsko komešanje, na bojazni kako će to sve oko radikalnih novuma teći, znao je dometnuti da ima nešto dobro s umirovljenjem, jer ga sustižu godine posustajućeg elana. Briga i strahovi svake vrste, pa i oko prosvjetne budućnosti pojela bi ga. Mi smo peripatetičari, stara škola hadača, prolaznika kroz nastavne režime, stare i nove filozofske škole te ih valja umješno adaptirati naputcima odozgo, našalio se. Nije dočekao seljenje u kampus.

Goran je blagonaklono i širokogrudno ustupao svoj stol mladima dok su bili na poslovnjoj i statusnoj pričuvi, podupirao je s prorektorskih ovlasti sva nastojanja oko njihova „ulaska u sustav“. Jednom su mi pokucala dva izvrsna apsolventa, tik pred diplomiranjem s riječima da mi ih šalje prof. Kalogjera, premda mi ih on nije bio najavio. Nikad se Goran i ja nismo vratili toj zgodi. Ponudili su svoje, uopćeno kažem, intelektualne potencijale i osvjedočena ispitna postignuća ako bih ih mogla angažirati na projektne zadatku – kad ga osmislim i uspijem se izboriti za projektni tim višegodišnjim vođenjem. Znali su da projekt nemam, ali bi valjalo da ga imam. Bili su više nego simpatični, prostodušne neupućenosti u teško prohodne puteve pred njima. Bilo me sram što nisam ta od ostvarivih očekivanja.

POSLIJE . . .

KAMPUS

Pa smo preselili u nove, futurističke prostore sveučilišne Rijeke. Elitno zdanje *u šir, uvis* (sintagma iz *Isušene kaljuže*) obgrljeno suncem i svjetлом, ostakljenim vertikalama, stubišnim odmorištima, burom, jugom i neslućenim krajobraznim rastom poput nedoglednih čempresa s obližnjega groblja. Kabinetski separei i predavaonice opre-

mljene kao iz snova. Izvedbene mogućnosti koje valja otkrivati kao pravu blagodat. Modulni prostori prilagodljivi profilu korisnika, suvremenim tehnološkim rješenjima, daleko od *dictando* pasativizma.

PASIONIRAN KOMPARATIST

Pišem ti, dragi moj G, (ovdje posuđujem početak Charlesova pisma „autoru“ u romanu/zbirci novela *Crni smiješak*) u pretrazi uspomena, učilišnih zgoda sa željom da prevladaju one lijepi. Da hipotetske razgovore nabacim kao da su doista bili.

Da u kafiću (ne onom ugaslom iz devedesetih), uz zaglušujuću house glazbu (ima udarni bubenj na svakom ritmu?) razmjenjujemo dojmove o bolničkim dijalozima njegovih ostarjelih likova. Što je s motivom majke? Čudno je to s majkom, nije li? Temom izdaje. Egzila. Držiš li još da je (cit.) *on esteta koji posvuda traži ljepotu svijeta i ljepotu života?* Zamršen je odnos Charlesa, Silvestra i fantomskog „G-a“, nije li?

Što s ništavilom u *Crnome smiješku*? Ništavilo kao gnijezdo svjetova? Je li uopće moguća poredba Šegedinova metafizičkog ništavila i Racinovo ahasverstvo? Racinovo Ništa u totalitetu i čakavski pjesnici (u knjizi *Južnoslavenska književna prožimanja*) tvoj je komparatistički izazov (cijela knjiga sitnog slova i bez proreda, šteta) ne samo za književnu historiografiju nego mi se nadaje mogućim za dramsku adaptaciju kakvu je dobilo *Vježbanje života*. Bila bi to društvena i kulturno-umjetnička freska predraća, rata i ranoga porača dalmatinsko-kvarnerskoga humanuma. Kakva panorama sučeljenih generacijski, idejno lijevih, poetički mnogovrsnih, sudbinom i skončanjima većinom tragičnih, pri čemu dodajmo i Katalinića Jeretova s čuvenim *Siparom* (1940.) kao znamenom antifašističkog revolta i egzilne elegije. Da komentiramo Šegedinove usamljeničke šetnje zagrebačkim, pariškim parkovima? Racinovo sušačko poslijepodne nakon splitskog zatvora? Sušačke i zagrebačke subote i šetnje braće Polić, zbirku pri-povijedaka našeg Vasila *Sušačko popodne* (2010., 2015.).

Svi smo odgovorni? (Šegedin, 1995.) Šezdesetosme? Sedamdesetiprve? Devedesetiprve?

PASIJE, USKRSNUĆE

Koji bi *Plač* izdvadio kao iznimani po nekom ključu? *Plač* koji ispada iz zadana nabožna klišeja?

Mogu li se studenti ambijentirati u tanatomorfni i epifanijski sukus pasionskih pjesa-

ma o uskrsnuću? Je li bilo tvoje ponesenosti ekspresijom, dantesknim slikama uz *dan od Uskersenja, Gospin plač, Tilo Isusovo, Tilo Propetog – Krvlju svojom hti oprati, /za gršnike sebe dati (Pjesma od Uskrsnuća, u: Bratimsko pjesništvo grada Korčule), Božji greb?*, ikonografije raspeća, Isusovih rana, straha od kuge, ognja za grješne?

FAKTOCITATNI DOMETAK...

GOSPOĐA LENKA KALOGJERA

Goranov je radni stol – ma gdje ga imao i u mislima nosio, onaj predavački, mentor-ski, organizacijski, menadžerski, književnokritički, književnopovijesni, antologičarski, urednički, nakladnički – ini. (o tome više u mome prikazu naslova *Otok u struji vremena i pera*“, u: Fluminensia, god. 18 (2006) br. 2.)

Na dnu posljednje stranice jedne od Goranovih knjiga, među navedenima u zahvali je i (cit.) *korčulanska suradnica gospođa Lenka Kalogjera*. Po pričanju mojih rođaka i u sjećanjima istovremene generacije učitelja, gospođa Lenka, Goranova majka, vrlo je poštovana i voljena, kako među školskim kolegama, tako i nebrojenim generacijama učenika. Pamte njenu predanost plemenitoj biti učiteljskog poziva usadivši je i sinu jedincu kao etički credo.

LUMBLIJA ILI „NE ZABORAVI ME“

Nekom sam prilikom spomenula starinski kolač, navodno izvorno blatski i kušala ga samo jednom, u Gršćici. Lumblija ili nezaboravak. Smeđa pogačasta slastica, bogata mirodijama i aromom prošeka u kojoj kao da je sve dalmatinsko bilje našlo okusno-mirisni trezor. Nakon tjedan-dva eto koverte iz grada Korčule, s datumom 27. 05. 1995. godine na marki od 1.00 kune. Goranova riječka adresa prebrisana, ispod crnim flo-masterom dopisano moje ime. Poletnoenergičnim Goranovim rukopisom, upečatljive grafije.

Na papiriću, jasno i uredno – među ostalim - navodi se:

Za lumblije treba:

1 kg brašna; 20 dkg šećera; 20 dkg masti (...) treba 15 dkg suhvica, kora od limuna i naranče, žličica cimeta, jedan nastrugani oraščić...

najprije šest sati prije napraviti predtijesto (kvass, malo šećera, mlako mlijeko i brašno)...peći na 180 stupnjeva, ¾ sata...

U vrijeme našeg razgovora o lumbliji nije bilo internetskog pretraživača kojim bi u samo dva klika otvorila sve varijante recepta i povijesti njena imena – inicijalno s iskrivljenog francuskog: *ne-m'oubliez-pas*.

Gospodju Kalogjeru, Goranovu majku, nisam stigla upoznati. Za rijetkih dolazaka u Korčulu ceduljica s receptom bila je prilika za toplu i iskrenu zahvalu, početak poznanstva.

POSVETA: CVITU OD MINDOLA

„Drugi“ Goran, onaj lirski, u jednoj se knjizi otkrio atipičnom posvetom. Valja zastati kod autorova stilogena izbora jer je minimalnim sredstvima postigao maksimum efekta, i ne htijući ga svjesno postići. Mnogi autori navedu puno ime osobe pri posveti, često svoje djelo posvećuju životnim uzorima, primjerice roditeljima, obitelji, učiteljima, suborcima, piscu u kojeg su se ugledali, zavičaju, supruzi, političaru, školi i sl. Goranova je posveta poput haiku stiha, samodostatna krajnjom sublimnošću. Jednostavan iskaz, sveden na dvije riječi vezane prijedlogom. Da je pisana na standardu, bila bi dojmovno nejaka. Ovako je topla i nježna. Botanički znamen ōs je poruke. Estetski ostvaraj i petrarkistički *echo* nadmašuju praktičnu svrhu posvete. Taj je višak čini jedinstvenom. Goranova minijatura ostaje tajnovita. Kome je upućena posveta – možemo samo nagadati.

DARINKA KRSTULOVIĆ

književnica

ŠKOJ, DITE I SKULA

Živit na škoju ne znači bit uronjen u lipotu s kartoline, a još manje znači palme, misec i serenade. Život na škoju je lip, ali sobon nosi nika regule, koje je teško razumiti onima s taraferme.

Kad se na škoju rodi dite, odma mu je u zvizdama upisano da će ka dojdu godine partit u skulu na terafermu. To hoće re da će ostaviti škoj i kuću oca i matere, di će dohoditi za praznike, ali svaki put sve više kai gost, jerbo veli grad čini svoje i sve se jače lipi za mladega čovika.

Otac i mater dice na škoju kupu u prsi svoju tugu što su njihova dica samo kvando i kvando gosti u njihovoju kući, ma to nikomu ne pokažiju. Pantu hi autobusni kolodvor i rive di akostavaju brodi; pantu njihove ispráčaje i dočekе dice. Materama to posebno teško pada, ali bit majčinstva ni da držu dicu uz svoje skute, nego da hi pustu neka letu svojima krilima.

Nika se se naša dica ka finu skulu vratu na škoj i tamo sviju svoje gnjizdo, niki se nikad ne vratu i deboto zaboravu okle su došli, a ima i onih koji se ne vratu, ma cili život ostanu vezani za škoj i misto okle su poletili.

Ode spada i Goran

Oca i matere Gorana Kalogjere se dobro spominjen; on s cigaretom u kantunu justi kai Talični Tom, za kojega je ka je bi mali njegova mat, teta Mandina, znala re da je dobar como un bonbon.

Tako mu je ti nadimak osta – šer Ivo Bonbone, a mater učiteljica / uvik smo je zvali gospođa Lenka, jerbo je to i bila/- učila je su puno jubavi i strpjenstva letit generacije korčulanske dice i na temu joj fala. Ka je kapitalo vrime, i njihov je tič raširi klila i odleti iz gnjizda pu Zagreba .

Ka je fini skulu u Zagreb, Goran je parti na Rike, ma je uvik u srcu osta Korčulanin i u svojemu je poslu uz sve drugo bi zauzet korčulanskima kvestjunima i judima. Nadan se da mi neće zamiri, ma uza sve titule što hi je u životu zasluženo akvista, za Korčulane

je uvik osta sin šer Iva Bonbona.

Kai čovik o libra, Goran je pisa o napjevima korčulanskih bratovština i uvik je sta atento kako bi pomoga korčulanskin judima o pera.

Puno je korčulanskih judi i storija koji bi ostali na ovemu škoju da hi on ni stavi na kartu i tako hi podili i s drugima na terafermi.

Ka san pročitala njegovo libro KORČULA KOJE VIŠE NEMA – oma mi je palo u oko da se i on pomiri s gorkon istion kako nika uspomene moraju osta samo to – uspomene, jerbo vrime gre napri i svih nas mlijе kai žrvanj. Na drugu bandu – nika stvari miritaju da se sačuvaju o zaborava, kako bi oni što će ovima štradama gamba posli nas znali da je ovi grad živi po svojima regulama i prin njih.

Zato me ne čudi što je uspi isponova arma biblioteku ŽILKO-VIĆ, koju je odavno utemeljila korčulanska fameja Žilković i koja je po broju primjeraka bila svojevremeno druga renesansna biblioteka u Dalmaciji.

I časopis KANAVELIĆ je Goranovo dite, a sve u žeji da se najde prilika i prostor di če se pisa o umjetnosti, književnosti i nauci, a sve vezano za Korčulu. I njegova čer je dil ove za Korčulu vele fačende.

To more činit samo čovik koji nika ni zaboravi da su njegova sidra surgana u kući Radničkega naselja na jenemu škoju, di mu je ditinstvo prošlo u slozi i jubavi. To je dil njega i para mi se da, iako ne živi ode s nama, bližji je Korčuli nego puno onih koji statiraju u kukuruzu u samemu Gradu i ništa ne činu da bi nan svima bilo boje, i da se naši diriti ne zaboravu.

Za sve dobro što je učini za Korčulu i ovi škoj finalmente je 2006. akvista NAGRADU GRADA što je vela stvar, jerbo će ti domaći svit najzanji priznat da si dobar u svomu poslu i da miritaš da ti se reče fala.

Proša je deboto
cili jedan život,
a korčulanski
Goran Jonathan
Livingstone još leti i
pazi na svoj škoj.
Neka ti je sritan let,
naš galebe i ne
dozvoli nikomu da
ti lomi krila...

To ga ni prominilo i nakon tega ni / kako bi mi rekli / diga repicu, nego je i daje osta čovik na kojega se more računa .To je važno u ovemu ludemu vrimenu ka svak misli samo na se i ka je ona stara: Ko me hoće – evo, a ko me neče ne mirita me – diventala regula za koju su se svi čapali.

Proša je deboto cili jedan život, a korčulanski Goran Jonathan Livingstone još leti i pazi na svoj škoj.

Neka ti je sritan let, naš galebe i ne dozvoli nikomu da ti lomi krila.

P.S. *Na finimentu ču ti re još ništo: Šer Bonbone i gospoda Lenka su puno ponosni i kuntenti što su odgojili takega dobrega i poštenega sina. Fala in.*

Stoj mi dobro.

PROF. DR. SC. ВАЛЕНТИНА МИРОНСКА-ХРИСТОВСКА

ДОНКИХОТСКИОТ ПОДВИГ НА ГОРАН КАЛОГЕРА

Часови поминуваат пред отворениот компјутер размислувајќи што да напишам во неколку редови за македонистот Горан Калоѓера. Невозможна мисија!, бидејќи од македонистички аспект името Горан Калоѓера има две димензии. Едната димензија ја претставува главната алка, односно клучот за воспоставувањето и реализацијата на македонско-хрватската соработка, а другата димензија е научната и академската, во која е проткаено пасионираното проучување на македонската литература, особено од XIX век. Затоа кога ќе се спомене неговото име како да отворам една монографија во која истовремено се низнат слики и зборови, па со насмевка на лицето, ми навираат сеќавања од петте одржани заеднички конференции во Скопје, Охрид, Риека. На сликите се наоѓаат ликови на бројни колеги од двете страни, чиј број, благодарение на умешноста и неуморната енергија на Горан Калоѓера од една до друга средба се зголемуваше. Причината за растечкиот број на проучувачи на македонско-хрватските литературни, културни и јазични врски се крие во неговиот голем интерес и знаење за македонската литература и во желбата хрватската научна мисла да се запознае што повеќе со неа, па затоа тој ги поттикнуваше хрватските колеги за пронаоѓање заеднички теми. Тој успеа да создаде една сплотена заедница, која по работниот дел, во кој се водеа богати дискусији, со радост го очекувавме неформалното дружење на крајот од денот, кога со песна патувавме т.е. пловевме по морето и езерото, пронаоѓајќи нови теми за следната конференција.

Но сепак тоа би било воведниот дел на таа монографија, бидејќи од моја страна, како литературен историчар, проучувач на македонскиот литературен XIX век, оживуваат разговорите што ги водевме околу македонското прашање, за тоа како се движат ставовите во македонската наука досега, од консултациите и од премерувањата на нашите заклучоци околу некои прашања за релациите меѓу македонската и хрватската литература и култура воопшто. Научната димензија на македонистот Горан Колоѓера ни подари над десет книги посветени на македонската литература, во кои се застапени личности кои се од крацијално значење за македонскиот културен развој од браќата Миладиновци, Прличев, Пулешки и сите

Kalogjera se vodi
zdravim razumom,
ima jasan stav,
realističan pogled,
izravan iskaz, s
optimizmom i
afirmativnim stavom
ocjenjuje rezultate
preporodnog
pokreta i postavlja
makedonsku
književnost na razinu
južnoslavenske i
europske književnosti

други значајни преродбеници, се до Рацин итн. Во нив, Калоѓера дава многу информации, отвора горливи прашања и води дебати по однос на низа процеси, настани и личности. Притоа тој секогаш ја бара и се поставува од страната на истината за македонскиот јазик и литературата, и за македонскиот идентитет. Горан Калоѓера е единствениот македонист што така пасионирано и отворено се занимава со македонскиот XIX век, период, со кој за жал, се занимава мал број македонски истражувачи. Затоа овој негов труд ќе го одбележам како Донкихотски не само во македонската наука, во македонистиката, туку и во славистиката воопшто.

Кните на Калоѓера во ризницата на македонската библиотека имаат посебно место, бидејќи и неговото творештво има две димензии. Едната е модерниот, современиот, компаративниот пристап кон македонската литература, а другата димензија го врамува неговото име меѓу Вилијам Гледстон, Петар Драганов, Карл Хрон и многу други писатели, мислители, интелектуалци од XIX век кои биле силни поддржувачи на Македонија и на македонскиот народ. Во денешнovo време кога и од југ, запад, исток и север продолжуваат оспорувањата, негирањата, присвојувањата на македонскиот јазик, литература, култура, на македонскиот идентитет, во сите испишани редови Калоѓера повеќе и од нас самите, директно се конфронтира со таквите ставови, отворено ја брани и афимира македонската вистина. Во неговата круцијална книга Македонскиот XIX век, Калоѓера истакнува дека словенското опкружување немало разбирање за македонскиот народ, дека и Србите, и Бугарите, и Грците, правеле исто за да добијат свој дел во земјата Македонија. Но истакнува „Да се надвлададеето тоа, користејќи се со стекнатото знаење во други средини, да се ослободи од тугите влијанија, да се пронајдат своите исконски огништа, било постигнување вредно за воодушевување“. Македонистичките ставови на Калоѓера кои се градени повеќе од 30 години, не се сменети, бидејќи тие не се производ на дневна политика, туку се

резултат на долгогодишно научно проучување на историски факти, изворни и архивски материјали, на богата стручна литература. Притоа тој е воден од здрав разум, има јасен став, реален поглед, директен исказ, со оптимизам и со афирмативен став ги вреднува резултатите на преродбенското движење и ја поставува македонската литература на рамните на јужнословенските и на европската литература. И тоа не го прави само на парче хартија, туку нејзината афирмацијата ја прави и секојдневно преку интернет објавите, како и преку отворањето на Лекторатот по македонски јазик во Риека (2009), кога кратко кажа „J have dream“ кој со овој чин се оствари: „Лекторат претворимо у снажан македонски центар Свеучилишта у Ријеци“.

Затоа нашиот долг кон него е огромен; треба да го проучуваме неговото научно дело, а неговиот неповторлив македонистички дух да гочуваме, бидејќи Македонија има ретко такви пријатели и добронамерници како што е Горан Калогера. Ти благодарам.

PROF. DR. SC. BORISLAV PAVLOVSKI

Zdravo, prijatelju

Možeš li zamisliti iz svoje primorske perspektive panonsko popodne na izmaku danjega svjetla koje se danas jedva jedvice promolilo kroz gotovo krležijanske magle kroz koje će se pokušati probiti do tvoje naravi i do onoga što užvišeno nazivamo opusom, ali, ipak, ponajviše do razloga našega dugovječnoga priateljstva što traje punih pol stoljeća. Zanimljivo je da su nam sve važnija sjećanja na neke ljude i događaje i da nas svako iskriviljavanje činjeničnih stanja uznemirava i stvara nam nelagodu, što znači da imamo sasvim određeni pogled na svijet, iz perspektive istinitosti, koja je danas gotovo izlišna u svakom pogledu.

Da bih se podsjetio o čemu sam ti pisao 1. svibnja 2004. u *Poslanici plemenitome i veleshtovanomu gospodinu Goranu Kalogjeri, Korčulaninu, redovitom profesoru i prorektoru Sveučilišta na Rijeci, mome prijatelju i kolegi*, objavljenoj kao *Pogovor* u tvojim Osrvima (2004), naišao sam na kratke ulomke s imenima naših sveučilišnih profesora, gotovo svima koje smo slušali i kod njih polagali ispite, te se zaprepastio da su od svih njih živa samo dvojica od navedenih. Suočavanje s tom neumitnom činjenicom potaklo me je razmišljati o mnogima od kojih su rijetki, ipak, ostavili dublji trag u našim sjećanjima. To su prije svega naši profesori koji su nam pružili na različite načine priliku da postanemo dugoprugaši tijekom većih dionica naših života - Petar Kepeski, obojici, i Miroslav Šicel, mogao bih reći obojici na različite načine. Vjerujem da su obojica procijenili da nećemo usuprot mnogočemu što nas očekuje odustati od te veoma naporne utrke. No, mi smo bili sportaši u mladosti, ti plivač, a ja srednjoškolski srednjoprugaš. Navikli smo na rad i disciplinu, odricanje, ozljede, poraze, ali nismo nikada odustajali od utrka, pa i po cijenu posljednjega mesta. Svoju si priliku odradio poštено i uspješno. Pogledaj samo svoju biografiju i bibliografiju. O njoj će sigurno pisati drugi koji te vjerojatno ne poznaju na način na koji te ja znam. A znam, kao što bi i drugi trebali znati, da si se bavio područjem / područjima koje / koja su mnogi držali marginalnim/a/. Napisao si u dobroj vjeri brojne knjige, različite priloge (znanstvene i stručne), kao da te vodio Olešin knjižni naslov *Ni dana bez retka*. Predano si radio na djelima i dionicama hrvatske i makedonske književnosti, služeći se provjerenim metodologijama istraživanja građe. Bilo je lako prepoznati tko su ti bili uzori, a tko je od tih profesorskih uzora zauzimao najistaknutije mjesto. Po tome smo bili slični jer smo vjerovali svojim učiteljima koji su bili izuzetno mudri zato što su nam dali do znanja da se

spoznaje mijenjaju kao i metodologije odnosno teorije.

Poučavati jedan strani jezik, književnost i kulturu u turbulentnim vremenima, i ne odustati, bio je moralni čin visoke vrijednosti. Ne znam jesи li ikada o tome razmišljaо? Ja jesam. Mnogo puta. Jer sam se suočavao s velikim izazovima i nepovoljnim namjerama koje su otklonili na veoma visokim mjestima moji dugogodišnji prijatelji. Ostao si dosljedan i nepokolebljiv i tijekom razdoblja o kojem je bolje ni ne misliti. Znao si što je istina. Što postoji. Što se može istražiti i predstaviti javnosti. Znao si se izložiti. A bio si širokogrudan. Pokazao si to u svojim knjigama. U kulturnu povijest uveo si toliko javnosti nepoznatih ljudi da čovjeka zaboli glava od njih. Priznajem da sam ponekad pomislio da pretjeruješ, da to ne zaslužuju, da je to teško braniti, ali svatko tko se našao na tim tvojim širokogrudnim stranicama imao je ime i prezime, imao je želju nešto učiniti, pokazati da je živio, radio, nastojao koliko je mogao dati neki doprinos upoznavanju druge kulture, u drugoj, odnosno ovoj, hrvatskoj sredini, pa sam na kraju pokleknuo pred tim argumentima da se može i s malo činiti velike stvari, samo što većina smatra male stvari nevažnima, a one ne mogu, u stvari, biti male kad pripadaju nekoj, bilo kojoj kulturi, i predstavljaju se drugoj. Da, imao si svoju branjivu istinu. Moglo ti se dogoditi, a dobro da nije, da moraš popiti otrov, poput onoga antičkoga Grka koji nije ostavio nijedan tekst, ali je imao, recimo, učenika koji je bilježio što govorи pa se i mi možemo tome diviti. Sokratu odnosno Platonu.

Stari moј, kad se osvrnem za sobom, i vidim što smo uradili u tih nekoliko desetljećа, ti na Rijeci, a ja posvuda, od Zagreba do Göteborga, možemo biti zadovoljni. Možda to nekome ne predstavlja nešto naročito, čak ni priznanja koja si dobio u Makedoniji, pa ni te silne knjige, ali na to se ne treba osvrtati jer rijetko ćeš naći još nekoga poput mene kojem se sviđa Kurosawin film Dodeskaden, a da ne govorim o ostalima. Mogao bih to nazvati, recimo, usklađivanjem prijateljstva.

*Srdačno Tvoj,
Boris*

Goran Kalogjera - *Život s lapisom*

...Znao si se izložiti. A bio si širokogrudan. Pokazao si to u svojim knjigama. U kulturnu povijest uveo si toliko javnosti nepoznatih ljudi da čovjeka zaboli glava od njih. Priznajem da sam ponekad pomislio da pretjeruješ, da to ne zaslužuju, da je to teško braniti, ali svatko tko se našao na tim tvojim širokogrudnim stranicama imao je ime i prezime, imao je želju nešto učiniti, pokazati da je živio, radio....

MILOJKA SKOKANDIĆ, prof.
ravnateljica Gradske knjižnice u Korčuli

LJUBAV PREMA OTOKU I NJEGOVOJ BAŠTINI

Prof. emeritusa Gorana Kalogjeru upoznala sam 2005. godine u trenutku nastojanja da se na njegovu inicijativu pokrene zavičajna izdavačka biblioteka Žilković u okviru nakladničke djelatnosti Gradske knjižnice Ivan Vidali u Korčuli. Karizmatičan, elokventan, jednostavan i odlučan realizirati ovaj projekt, osvojio nas je velikom radnom energijom, pozitivnim stavom, a iznad svega ljubavlju za svoj rodni otok i njegove baštinske i kulturne vrijednosti. Krenuli smo marljivo raditi i surađivati u cilju osnutka zavičajne biblioteke i danas 15 godina nakon, bilježimo, za jednu malu otočnu sredinu, odlične rezultate. U biblioteci je dosada objavljeno ukupno 15 naslova suvremenih lokalnih autora, te kao posebno izdanje dosada neobjavljeni dramoleti hrvatskog pisca Roberta Tomovića (1934-1994), rodom Korčulanina. Biblioteka je osigurala kontinuitet i prepoznatljivost, te omogućila afirmaciju suvremene korčulanske književnosti i autora kao i književne baštine otoka Korčule, u prvom redu zahvaljujući stalnoj potpori gosp. Kalogjere, kao dugogodišnjeg glavnog i odgovornog urednika biblioteke. Iako više nije član uredništva, i dalje budno i angažirano prati naš rad.

Prof. Goran Kalogjera, kao autor niza knjiga, članaka i priloga, dao je dosada najveći doprinos proučavanju književnog stvaralaštva našega otoka. Leksikon *Korčulanska pera*, čiji je autor, nezaobilazan je priručnik svakom tko se želi upoznati s otočnom književnom baštinom.

Naša suradnja oko nakladničke biblioteke urodila je s još nekoliko značajnih inicijativa: Znanstvenim skupom *Književno stvaralaštvo, jezik i kultura na otoku Korčuli* (Korčula, 30. 5. – 1. 6. 2012.) organiziranog u suradnji Gradske knjižnice u Korčuli i Filozofskog fakulteta u Rijeci i projektom izdavanja časopisa za književnost, umjetnost i znanost nazvanog po čuvenom Korčulaninu pjesniku Petru Kanaveliću. Zbornik radova kao rezultat znanstvenoga skupa doprinos je proučavanju jezika, kulture i književnog stvaralaštva otoka Korčule, a časopis *Kanavelić* kao godišnjak kontinuirano izlazi od 2015. godine. Kao član uredništva časopisa *Kanavelić*, Goran Kalogjera uložio je iznimian napor da ovaj znanstveni časopis, danas dostupan na portalu znanstvenih časopisa Hrčak, opstane i osigura kvalitetu, prvenstveno s ciljem dostažno, znanstveno i argumentirano vrednovati hrvatsko – dalmatinsku kulturnu baštinu.

Korčulanska knjižnica, mala je otočna knjižnica. Suradnja s gosp. Kalogjerom bila je od iznimnog značaja za razvoj nakladničkog programa, ali i poticaj za kontinuirani razvoj knjižnične djelatnosti općenito posebice programa kojima je cilj razvoj čitateljske kultura i znanstvene pismenosti na otoku Korčuli.

Karizmatičan, elokventan, jednostavan i odlučan realizirati ovaj projekt, osvojio nas je velikom radnom energijom, pozitivnim stavom, a iznad svega ljubavlju za svoj rodni otok i njegove baštinske i kulturne vrijednosti. Krenuli smo marljivo raditi i surađivati u cilju osnutka zavičajne biblioteke...

PROF. DR. SC. INES SRDOČ KONESTRA

PROFESOR KOJI JE OSVAJAO STUDENATE

D r. sc. Goran Kalogjera *professor emeritus* Riječkoga Sveučilišta davne 1981./1982. bio je moj profesor na kolegiju Makedonska književnost. Iako je prošlo četrdeset godina, sjećanja su vrlo živa, jer radilo se o profesoru koji je tek došao na tadašnji Filološki odjel Pedagoškoga fakulteta i predmetu koji je djelovao pomalo egzotično jer smo makedonsku književnosti tek ovlaš spominjali u srednjoj školi. No, ubrzo su nas osvojili, i profesor, i književnost. Profesor je bio elokventan, provokativan, netipičan u nastupu, vrlo otvoren u komunikaciji sa studentima. Poticao je našu značitelju za upoznavanjem makedonske književnosti, na satima je provocirao rasprave o pročitanom, cijenio je naša različita mišljenja i nerijetko potpirivao oprečne stavove o pročitanom kako bismo što bolje upoznali pojedini književni tekst. S obzirom na to da je većina lektire bila dostupna u samo jednome primjerku, zaista smo se trudili i čitali čak i romane doslovno „preko noći“ kako bismo mogli knjigu proslijediti dalje svojim kolegama, jer ako nisi pročitao tekst, nisi mogao sudjelovati u raspravi što profesor nije sankcionirao, ali mi bismo se pomalo sramili ako bismo iznevjerili njegova očekivanja. S današnje perspektive jasno je da samo osoba koja dobro poznaje neko područje može tako djelovati, a profesor Kalogjera vrsni je znalač makedonske književnosti što potvrđuje njegov znanstvenoistraživački opus.

Stjecajem okolnosti postala sam članom Filološkog odjela, danas Odsjeka za kroatistiku Filozofskoga fakulteta u Rijeci, čime moj odnos s profesorom Kalogjerom prestaje biti tipičan odnos student – nastavnik, a nastavlja se u mnogim oblicima suradnje. Iako smo postali kolege i na Profesorovo inzistiranje prešli smo „na Ti“, u temelju se naše komunikacije zadržao taj prvi odnos koji sam projicirala na sve naše djelovanje. U svim je situacijama profesor Kalogjera zadržao kritičnost, isti način komuniciranja – otvorenost, direktnost, naglašavanje vlastita stava kojim ne ostavlja nedoumice. Uvijek malo izvan šablone u koju se ne želi uklopiti – kao dekanici rekao mi je nećeš mi zabraniti pušenje na Fakultetu – što i ne bih, jer iza njega uvijek ostaje lijepi miris aromatičnog duhana njegove lule.

Makedonska književnost bio je predmet koji je djelovao pomalo egzotično jer da smo makedonsku književnost tek ovlaš spominjali u srednjoj školi. No, ubrzo su nas osvojili, i profesor, i književnost. Profesor je bio elokventan, provokativan, netipičan u nastupu, vrlo otvoren u komunikaciji sa studentima. Poticao je našu značajelju za upoznavanjem makedonske književnosti...

PROF. DR. SC. DIANA STOLAC

ŽAR ZA PISANJEM KOJI NE PRESTAJE

Gorana Kalogjera upoznala sam po dolasku na Pedagoški fakultet u Rijeci u proljeće 1982. godine. I odmah smo našli neke poveznice, kao što je u prvome redu bila ona da smo studirali na istom studiju u Zagrebu, kod istih profesora, imali neke iste poznanike, pa je naše druženje započelo dijeljenjem tih sjećanja.

Također smo oboje imali pozitivan stav o važnosti slavističkoga obrazovanja za buduće profesore hrvatskoga jezika, a u tome posebnu ljubav prema makedonskom jeziku i književnosti. Mnogi su naši razgovori bili iz toga kruga tema. I kasnije smo rado komentirali svoje boravke u Makedoniji. Dok je mene put vodio prema hrvatskome jeziku, sinkronijski i dijakronijski, Goran je uz hrvatsku književnost dao veliki obol proučavanju i poučavanju makedonistike. Generacije i generacije studenata tako su dobivale prve spoznaje o makedonskoj književnosti i kulturi. Dao je makedonistici svoj pečat, posvetio brojne sate (dane, mjesecce, godine...) rada i stotine objavljenih stranica. Kao lektorica nekih od tih knjiga imala sam mogućnost vidjeti ih prije drugih i uživati u njima. Neke sam od njegovih knjiga i ostale prinose rado prikazala znanstvenoj javnosti. Upravo posljednja o Kosti Racinu bila je o oboma dragome pjesniku.

Kada se devedesetih godina prošloga stoljeća riječka kroatistika oblikovala prema novim, suvremenim programima, oboje smo ustrajali na tome da zadrži slavističku komponentu. Dolaskom prve poljske lektorice stvoren je okvir i otvorio se prostor za slavističke lektorate, a dolaskom prvoga makedonskoga lektora dobili smo najveći lektorat makedonskoga jezika u svijetu, na što smo svi danas ponosni. To svakako valja upisati u baštinu Gorana Kalogjere.

Druga tema koju smo dijelili bila je želja da naš pedagoški fakultet postane filozofskim. Kada su se za to stekli kadrovski i programski uvjeti, Goran Kalogjera je bio dekan fakulteta i pokrenuo postupak preoblikovanja, ne samo vanjskoga nego posebice suštinskoga, u filozofski fakultet. Povjerio mi je izradu prve monografije Filozofskoga fakulteta u Rijeci. Knjiga je mala opsegom, tanjušna u odnosu na druge sveučilišne monografije, bez slikovnih priloga, ali je takva jer je nastala s posebnim ciljem, koji je obavila: pokazati kadrovske mogućnosti nove institucije, njezinu utemeljenost u dodatašnjim sveučilišnim prethodnicama, ali posebno snage za razvoj i uzlet. Stoga je mono-

grafija uključila teme znanstvenih interesa naših nastavnika, naslove magistarskih i doktorskih radnji te popise objavljenih knjiga. Tako, skupljeno na jednome mjestu, vidjelo se da smo filozofski fakultet širokih znanstvenih mogućnosti. Vjerujem da desetljeća koja su uslijedila to potvrđuju.

Jedna je od tema za kavom znala biti i zanimanje za fantastiku, posebno znanstvenu fantastiku, pa se tako 2002. godine dogodilo i zajedničko plenarno izlaganje na znanstvenome skupu Riječki filološki dani IV., kasnije pretočeno u članak Elementi epske fantastike u romanima Rosarija Jurišića. Tada su tek počeli u humanistici nastajati radovi više autora, a posebno je malo bilo (i danas ih je još malo) zajedničkih radova kolega koji se bave jezikom i književnosti, pa nam je ovo iskustvo zajedničke pripreme izlaganja i teksta bilo dodatan izazov.

Ni u mirovini ne miruje, istim žarom i dalje sjeda za ekran svoga računala i vjerujem da će nas obdariti novim zanimljivim naslovima.

Dao je makedonistici
svoj pečat, posvetio
brojne sate (dane,
mjesecce, godine...)
rada i stotine
objavljenih stranica.
Kao lektorica nekih
od tih knjiga imala
sam mogućnost
vidjeti ih prije drugih i
uživati u njima...

PROF. DR. SC. ВАСИЛ ТОЦИНОВСКИ

ГОРАН КАЛОЃЕРА И МАКЕДОНИЈА

Лубовта е волшебство. Нејзините сила и моќ градат мостови кои трајно поврзуваат две стрмнини и два брега. Мостови за пријателство, доверба и соработка меѓу народите и државите. Приврзаноста и верноста кон професијата го формираат портретот на еден човек со работата и со резултатите како трајни/вечни траги за посветеноста и дарувањето на другиот и другото. Универзитетскиот професор Горан Калоѓера (1951, Дубровник) го потврди тоа со единствената мера – трудот, за вредноста и достоинството на човекот на збор и на дело како еден од најдобрите македонисти во светот воопшто, со љубовта кон македонскиот народ и нејзиното материјално и духовно богатство пред сè во традицијата и континуитетот на книжевноста. Зборот што ги пресоздава човекот, животот и светот. Ги потврдува и вреднува неговиот идентитет и непокор. Зад него се дваесет и пет книжевно-историски книги од областа на јужнословенската компаративистика во кои доминира македонската одговорност пред пишаниот збор. Станува збор за стотици и стотици страници во кои системно и критички се проследува, коментира и вреднува творештвото на македонските автори и неговото место и значење во големото семејство културни народи во светот. Карактерот на човекот и творецот како единство на мисловна и културна акција извонредно добро го раздиплува во компаративната монографија *Hrvatsko-makedonske književne veze* (1988) што е негов докторат одбранет на Педагошкиот факултет во Риека. Од генетската припадност на словенските народи, јазикот и писмото на глаголицата до 20. век авторот ги бележи сите преплетувања на мислата и смислата, на уката и поуката за чест и достоинство. Македонско-хрватски врски и денеска остануваат единствен пример како два народа и две држави можат да се разбираат, почитуваат, сакаат и соработуваат. Во времиња кога македонствувањето било едноставно забрането само на хрватското подрачје светлината на денот можеле да ја видат трите настолни македонски книги: *Зборникот на браќата Миладиновци*, *Македонија или гласот на робот* на Георги Капчев и *Бели мугри* на Кочо Рацин.

Професорот Горан Калоѓера во својот творечки/ истражувачки карактер ги обединува трпеливоста и систематичноста, дарбата и знаењето, критичкиот однос и јасно/гласно изразениот став, гледиште и оценка без разлика дали некому ќе му се допадне едната и единствена вистина. Просторната и временска дистанца му

даваат предност за поинакви и не ретко нови гледишта по одредени прашања и состојби. На пример: забележувањето на негативните влијанија на Штросмаер во преименувањето на *Зборникот на Миладиновци* што неговите македонски колеги најчесто не ги приметуваат, во *Braća Miladinovci - legenda i zbilja* (2001) или поинаквите и критички вреднувања на публицистиката на Рачин во неговата најнова книга *Racin* (2021). Во корпусот *македонски книги* според нас, посебно место и значење има *Makedonsko 19. stoljeće* (2011) која што не ќе биде нескромно ако кажеме оти според опфатот на автори и дела претставува вистинска историја на македонската литература во колку противречниот, но толкупати повеќе плодоносен 19. век во кој се создава и афирмира книжевноста како етичка и естетска стратегија. Како творечки систем во народносната мудрост да се биде свој на своето. Таа и таквата вистина Калогера ја испишува на недоброј страници во своите книги кои остануваат трајни аманети до идните генерации и новите времиња. Поврзаноста или поточно компаративното толкување на нештата како особен авторски интерес ги проследуваме во *Komparativne studije makedonsko-hrvatske* (2000), *Prepoznavanja* (2007), *Poveznice makedonsko-hrvatske* (2006), *Racin u Hrvatskoj* (2000).

Станува збор за автор кој прашањата и интересите кон темата македонствување ги истражува и коментира без ограничување на времето и просторот. Универзалните, општовечки димензии на егзистенцијата ги исполнуваат страниците на *Prilozi istraživanju makedonske povijestri književnosti* (2009), *Makedonske teme bez dileme* (2014), животното и човечко катадневие во *Makedonci u Primorsko-goranskoj županiji* (2016) и во *Makedonska prijateljstva* (2019). Сакам да истакнам дека посебен интерес и голема книжевна љубов му се браќата Миладиновци и Кочо Рачин. Повеќе години на страниците од дневниот печат и хрватската книжевна периодика Горан Калогера ќе објавува рецензии за нови научни и белетристички дела на современите македонски автори кои ќе бидат

Profesor Goran Kalogjera u svom kreativnom/istraživačkom karakteru spaja strpljivost i sustavnost, dar i znanje, kritički stav i jasno/glasno izražen stav, stajalište i ocjenu hoće li se nekome svidjeti jedna jedina istina

вкоричени во книгата *Osurti* (2016). Во овој избор на критичко-есеистички текстови се потврдуваат авторовите интересирања за различни белетристички и научни трудови кои поседуваат автохтон пристап и резултат, истражувачки дух за нови состојби и ситуации и како релевантно правило без кое нема творештво и култура/уметност количината на естетски вредности. Токму во тие етички и естетски вредности се остваруваа нашето пријателство и соработка со професорот Калогера кои траат и опстојуваат долго време. Нашето зедничко време исполнето со разговори, со единство на мислата и акцијата, со почитување и ислушување на спротивставените мислења и ставови, и секако верувале или не најчесто наogaјќи одговор или решение за другото, за недоумиците, за вредноста на трудот и резултатот кои единствено остануваат за колективно меморирање на субјектот. И секако почитувајќи го и практикувајќи го познатото правило оти науката не ги признава емоциите и чувствата, туку се надградува над аргументите.

Како што погоре забележавме Горан Калогера хармонично, на нему својствен начин, се остваруваше со писаниот збор од една и со акција/дејствување од друга страна. Во овој ограничен простор за исказување да прибележиме уште неколку работи. Тој е надворешен член на Македонската академија на науките и уметностите, почесен член на Друштвото на писателите на Македонија, со години ја извршуваше должноста на почесен конзул на Република Македонија во Република Хрватска. Бил прв предавач на предметите Македонска книжевност и Македонски јазик на Педагошкиот факултет во Риека (1980-1990) и втемелувач и раководител на Лекторатот за македонски јазик на Филозофскиот факултет при Универзитетот во Риека. Имавме чест и задоволство да бидеме главни истражувачи/раководители на првиот меѓународен македонско-хрватски научен проект *Традицијата и континуитетот во македонско-хрватските врски* (2007-2009). Тој беше еден од втемелувачите и домаќин на петте меѓународни научни собири *Македонско-хрватски културни врски* од кои се објавени зборници. Нештата остануваат за век и веков. Откритие на Калогера е куќата во Риека во која дваесет години живеел македонскиот просветител и дипломат на царска Русија Андреја Д. Петкович во втората половина на 19. век и поставувањето на спомен плоча. Посебен влог има во формирањето и активностите/работата на најстарото Македонско културно друштво *Илинден* во Риека. Спомен како потврда повеќе оти пријателството не се купува и продава, туку се стекнува векува со труд и работа.

ДРАГ ГОРАН КАЛОГЕРА

Δobar ден. Честопати ми доаѓате во мислите. Имам најубави чувства за Вас. Ме фасцинира Вашата реакција за нашата идентитетска катастрофа со промена на Името, посебно впечатокот дека во неа имаше чувство на револт и болка, како тоа да ѝ се случува на Вашата родна Хрватска, а не на некоја друга земја и народ. Како да сте роден Македонец. А можеби и сте биле тоа, како што би рекле длабоките Индуси, во некој минат живот, па не случајно и сте ѝ се посветиле со таква љубов, страст и акрибија на македонистиката.

Секоја чест за Вашиот доблесен дух и душа Горане. На нас неизродените Македонци ни е истина чест да имаме еден таков пријател и брат во Хрватска, кој ја споделува нашата гибел и болка. Со овие неколку реда со кои ве поздравувам и ви посакувам на Вас, на Вашето семејство и сите што ги сакате сè најубаво во Новата година, ви ја испраќам и мојата нова поетска книга во електронска верзија*.

Тaa, како што ќе видите, е целата посветена тематски на македонската трагедија што ни ја подготвија западните евровашингтонски „демократи“, крстоносни варвари, заедно и со балканските околни хиени и домашните македонски изроди. Тоа е книга на болката и тагата. De profundis. Toa in medias res го кажува и нејзиниот трикратен наслов: „Погреб во Преспа. Кај нас и смртта пее. Македонски реквием“ Во неа ви имам посветено една песна (стр. 148) и на Вас, оти знам дека искрено ќе ја споделите македонска болка со мене.

Ваш: Ефтим Клетников

Скопје, 22 декември 2021

---

*книгата деновиве излезе од печат. Ќе ја добиете во прва прилика. Е. К.

curriculum vitae...

Curriculum vitae

ZVANJA

- 2019. *professor emeritus* Sveučilišta u Rijeci
- 2014. voditelj Lektorata za makedonski jezik
- 2012. predstojnik Katedre za noviju hrvatsku književnost
- 2011. počasni doktor Sveučilišta Sv. Kiril i Metodij
- 2010. počasni konzul Republike Makedonije u RH
- 2009. prorektor za međunarodnu suradnju, Sveučilište u Rijeci
- 2005. prorektor za nastavu i studentska pitanja, Sveučilište u Rijeci
- 2003. vanjski član Makedonske akademije nauka i umjetnosti – razred za književnost
- 2000. potvrđen u trajno zvanje redovitog profesora, Filozofski fakultet Rijeka
- 2000. prorektor za nastavu i studentska pitanja, Sveučilište u Rijeci
- 1998. dekan Filozofskog fakulteta u Rijeci
- 1996. dekan Pedagoškog fakulteta u Rijeci
- 1996. izabran u zvanje redovitog profesora
- 1992. utemeljuje kolegij Hrvatska književnost u europskom kontekstu
- 1990. izabran u zvanje izvanrednog profesora
- 1988. pročelnik Filološkoga odjela, Pedagoški fakultet u Rijeci
- 1986. izabran u zvanje docenta
- 1986. usavršavanje na Sveučilištu u Skoplju (Institut za makedonsku književnost)
- 1985. doktorira s tezom "Hrvatsko-makedonski i makedonsko-hrvatski književni i kulturni dodiri od njihovih početaka do osamdesetih godina dvadesetog stoljeća", na Pedagoškom fakultetu u Rijeci
- 1983. nositelj kolegija Makedonska književnost i Makedonski jezik
- 1982. usavršavanje na Seminaru za makedonski jezik i književnost - Ohrid
- 1982. magistrira s temom "Književno djelo Josipa Eugena Tomića" na Filozofskom fakultetu u Zagrebu
- 1976. upisuje poslijediplomski studij iz novije hrvatske književnosti pri Filozofskom fakultetu u Zagrebu
- 1975. diplomira na Filozofskom fakultetu u Zagrebu dvopredmetnu grupu "jugoslavenski jezici i književnosti" (A), komparativna književnost (B)

NAGRADE I PRIZNANJA

- Državna nagrada Republike Makedonije "Medalja Sv. Klimenta", 1998.
- Počasno priznanje "Racinova nagrada" za afirmaciju književnog djela Koče Racina u Republici Hrvatskoj, 2005.
- Zlatna plaketa Sveučilišta "Sv. Kiril i Metodij" za afirmaciju makedonskog jezika i književnosti izvan granica Makedonije, 2004.
- Godišnja nagrada grada Korčule za doprinos razvoju kulture i književnosti, 2005.
- Zahvalnica Sveučilišta u Rijeci za ostvarena postignuća u 2005.
- Zahvalnica Sveučilišta u Rijeci za ostvarena postignuća u 2006.
- Zahvalnica Međunarodnog seminara za makedonski jezik, književnost i kulturu za osobni prinos u promicanju makedonskog jezika i književnosti, 2007.
- Zahvalnica Sveučilišta u Rijeci za osobna postignuća u 2009. godini.
- Zahvalnica Sveučilišta u Rijeci za ostvarena postignuća u 2017. godini koja su pridonijela promicanju, napretku i ugledu Sveučilišta u Rijeci
- Zahvalnica Vijeća makedonske nacionalne manjine za Grad Rijeku u 2001.
- Blagodarnica Zajednice Makedonaca u Republici Hrvatskoj za nesobično zalaganje i prinos afirmaciji Zajednice, 2003.
- Zahvalnica povodom 20 godina MKD "Ilinden" za suradnju I poseban doprinos afirmaciji MKD "Ilinden"
- Zahvalnica Sveučilišta u Rijeci za ostvarena postignuća u 2012. godini koja su pridonijela promicanju i napretku Sveučilišta u Rijeci.
- Zahvalnica Udruge kineziologa Sveučilišta u Rijeci u povodu Dana tjelesne i zdravstvene culture Sveučilišta u Rijeci, 2004.
- Zahvalnica Sveučilišta u Rijeci za ostvarena postignuća u 2011. godini.
- Spomenica Sveučilišta u Rijeci kao znak priznanja i zahvalnosti zbog doprinosa utkanog u razvitak i djelovanje Sveučilišta u Rijeci od njegova utemeljenja do danas, 2013.
- Priznanie akademiku Goranu Kalogjeri za učestvo na Međunarodnite sredbi "Godina na esejot", Struga, 2009.
- Priznanje Studenata s invaliditetom Goranu Kalogjeri za pomoć u radu, Rijeka, 2004.
- Državna nagrada Republike Makedonije – Medalja zasluga za Makedoniju, 2008.
- Počasni konzul Republike Makedonije u Republici Hrvatskoj, 2009.
- Počasni doktorat (Doctor honoris causa) Sveučilišta Sv. Kiril i Metodij iz Skoplja, 2011.
- Spomen plaketa grada Velesa 9-ti Novembar za 2012. godinu

- Međunarodna nagrada "Goceva misla", Skopje, 2017.
- Povelja Filozofskog fakulteta u Rijeci, 2018.
- Professor emeritus Sveučilišta u Rijeci, 2019.

POVJERENSTVA I RADNE SKUPINE

- Član Matičnog povjerenstva za područje filologije
- Član Radne skupine za uvođenje državne mature kao oblika vanjskog vrednovanja obrazovanja u visokoškolski sustav
- Član Povjerenstva za nastavne planove i programe sveučilišnih dodiplomskih i poslijediplomskih studija
- Član Povjerenstva za izradu Elaborata o opravdanosti statusne promjene Visoke učiteljske škole u Rijeci i Učiteljski fakultet u Rijeci
- Član Odbora za kvalitetu Sveučilišta u Rijeci
- Član Povjerenstva za izradu novog sustava školarina
- Član Povjerenstva za pripremu Nacrt-a odluke o kriterijima za određivanje prava redovitim studenata Sveučilišta u Rijeci
- Predsjednik Povjerenstva za izradu oblika i sadržaja isprava o studiju
- Član Nacionalnog vijeća za visoko školstvo
- Član programatskih odbora znanstvenih skupova
- Međunarodni znanstveni skup Hrvatsko-makedonske književne veze, Rijeka, 2006.
- Međunarodni znanstveni skup Hrvatsko-makedonske književne i kulturne veze, Ohrid, Skopje, 2007.
- Međunarodni znanstveni skup Dani Dimitrija i Konstantina Miladinova, Zagreb i Đakovo, 2001.
- Međunarodni skup slavista – u razdoblju od 1995.-2008.
- Međunarodni znanstveni skup Hrvatsko-makedonske književne jezične i kulturne veze, Rijeka, 2011.
- Međunarodni znanstveni skup Književno stvaralaštvo, jezik i kultura na otoku Korčuli, Korčula, 2012.
- Međunarodni znanstveni skup Hrvatsko-makedonske književne, jezične i kulturne veze, Rijeka, 2017.
- Član uredništva časopisa i izdavačkih edicija
- Uredništvo časopisa za filologiju "Riječ"
- Uredništvo časopisa za filološka istraživanja "Fluminensia"
- Uredništvo časopisa za književnost "Rival"

- Uredništvo mjeseca "Makedonski glas"
- Urednik monografije Sveučilišta u Rijeci
- Urednik i osnivač biblioteke "Žilković" Korčula
- Urednik Zbornika Hrvatsko-makedonske književne, jezične i kulturne veze 1
- Urednik Zbornika Hrvatsko-makedonske književne, jezične i kulturne veze 3
- Član uredništva časopisa "Makedonika litera", Skopje, Makedonija
- Urednik Zbornika Književno stvaralaštvo, jezik i kultura na otoku Korčuli 1
- Član Uredništa časopisa za književnost, jezik i umjetnost "Kanavelić"
- Vanjski član uredništva časopisa za književnost, jezik i kulturu "Palimpsest", Makedonija.
- Vanjski član uredništva časopisa za književnost "Spektar", Skopje
- Vanjski član uredništva časopisa za književnost "Literaturen zbor", Skopje

ČLANSTVA

- Hrvatsko filološko društvo Rijeka
- Počasni član Makedonskog kulturnog društva "Ilinden" Rijeka
- Matica hrvatska Rijeka
- Vanjski član Društva makedonskih pisaca
- Vanjski član Makedonske akademije nauka i umjetnosti
- Član Hrvatskog društva pisaca (HDP)

PROJEKTI POD POKROVITELJSTVOM MZOŠ-a

- Hrvatsko pjesništvo na otoku Korčuli
- Bratimsko pjesništvo otoka Korčule
- Korčulanski latinisti u kontekstu nacionalne književnosti
- Književni, jezični i kulturno-jezični aspekti hrvatsko-makedonskih odnosa
- Tradicija i kontinuitet u hrvatsko-makedonskim vezama – međunarodni projekt
- Književno stvaralaštvo na otoku Korčuli u 19. i 20. stoljeću

PREDAVANJA

Od 1983. godine na Pedagoškom, potom Filozofskom fakultetu do 1990. nositelj kolegija:

- Kultura govora, čitanja i pisanja
- Makedonski jezik

- Makedonska književnost
- Hrvatska književnost u prožimanju s drugim književnostima
- Hrvatska književnost 19. i 20. stoljeća

Od 1990. do odlaska u mirovinu nositelj kolegija:

- Hrvatska književnost (predromantizam, romantizam, realizam, moderna; preddiplomski studij)

Doktorski studij:

- Književnost i društveno-humanistički kontekst
- Hrvatska književnost i druge književnosti
- Europski romantizam i hrvatska književna kretanja u 18. i 19. stoljeću

GOSTUJUĆI PROFESOR

- Filozofski fakultet, Sveučilište u Puli
- Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu
- Seminar za makedonski jezik i književnost, Sveučilište Sv. Kliment Ohridski, Skopje
- Filološki fakultet "Blaže Koneski" Skoplje, Makedonija
- Filoški fakultet, Bitola

MEĐUNARODNI I DOMAĆI ZNANSTVENI SKUPOVI

- Naučen sobir za životot i deloto na akademikot Haralampije Polenaković, Gostivar, Makedonija, 1986., s referatom Naučnik koji pokažuvaše golem interes za hrvatsko-makedonskite vrski
- Međunarodni slavistički skup "Književno djelo Dušana Kostića", CANU, Titograd, 1990., s priopćenjem Kostićev "Njegoš".
- Međunarodni znanstveni skup Riječki filološki dani, Rijeka, 2002., s priopćenjem Elementi epske fantastike u romanima Rosarija Jurišića
- Zbornik na međunarodni naučen sobir po povod stogodišnjinata od izleguvanje na knigata za Makedonskite raboti, MANU, Skopje, 2003., s referatom Preradovićev "Putnik" kao poetski dokaz Misirkovljeve nacionalno preporodne djelatnosti
- Međunarodni znanstveni skup Dani Dimitrija i Konstantina Miladinova, Zagreb, 2003., s referatom Tuga i bol konstante životnog puta Konstantina Miladinova

- Naučen sobir na čest na prof. Tome Sazdov, Skopje, 4. i 5. noembar 2004., s referatom Prvi cjelovit prikaz makedonske narodne književnosti u Hrvatskoj
- Međunarodni znanstveni skup Riječki filološki dani, Rijeka , s referatom Odjeci Zbornika braće Miladinova u Rijeci, njenoj okolici i Istri
- Međunarodni znanstveni skup Latinitet u Europi s posebnim osvrtom na hrvatski latinitet nekad i danas, Rijeka, Krk, 2004., s referatom Korčulanski latinisti u pregledu po vjećovima
- XXXII naučna konferencija, Ohrid, 28. august 2005., s referatom "Veličina malenih" u književnopovijesnim djelima Antuna Barca i Haralampija Polenakovića
- XXXIII naučna konferencija, Ohrid, 27. august, 2006., s referatom Žanr putopisa u makedonskoj književnosti 19. stoljeća
- Naučen simpozium "60 - godini postoenje na Filološkot fakultet "Blaže Koneski" vo Skopje, 18.- 20. decembri 2006., s priopćenjem Makedonistički studij na Pedagoškom fakultetu u Rijeci
- Međunarodni slavistički skup "Hrvatsko - makedonske književne i kulturne veze", Rijeka, 2006., s referatom Temeljna ishodišta hrvatsko - makedonskih književnih dodira
- Međunarodnen naučen sobir po povod 150-godišnjinata od rađanjeto na Petar Draganov, MANU, Skopje, 7-8 juni 2007., s referatom Aktualizacija teme Petar Draganov - fra Andrija Kačić Miošić
- Međunarodni znanstveni skup – Makedonsko-hrvatski književni i kulturni dodiri – s referatom Strossmayerovi motivi financiranja zbornika braće Miladinov, Ohrid, 10-12. listopad, 2007.
- Međunarodni znanstveni skup – Otkrivanje i proučavanje Makedonije u europskoj znanosti – s referatom Otkrivanje Makedonije pod bugarskim imenom u hrvatskoj slavistici, MANU, Skopje, 29-30. listopad 2007.
- Međunarodni znanstveni skup – Makedonsko-hrvatski književni, jezični i kulturni dodiri, Rijeka, 2011. „Hrvatski ilirizam i makedonski preporod- sličnosti i razlike“ XXXVI naučna konferencija na makedonskot Seminar za makedonski jazik, literatura i kultura, Ohrid, 15 i 16 juli 2010 s izlaganjem "Grigor Prlićev osvješteni Evropejac svoga vremena"
- Makedonski naučen simpozium Makedonskot identitet: literatura, jazik, istorija, kultura, Univerzitet Sv. Kiril i Metodij“, Skopje 7-8 11. 2011., Zašto Antun Barac go izostavil pregledot na makedonskata književnost vo svojata kniga Jugoslavenska književnost od 1954 godina?
- Međunarodni znanstveni skup - Književno stvaralaštvo, jezik i kultura na otoku

- Korčuli, Korčula, 2012., Pregled književnog stvaralaštva na otoku Korčuli
- Međunarodni znanstveni skup, Filološki dani, Rijeka, 2012., Miroslav Šicel i riječka kroatistika
  - IV međunaroden naučen sobir Makedonsko-hrvatski književni, jezični i kulturni vrski, Ohrid 27-29. 9. 2013., Gane Todorovski promicatelj hrvatske književnosti u Makedoniji
  - Međunarodni skup povodom pedesetogodišnjice Seminara za makedonski jezik i književnost , Ohrid, 2017; s temom: Riječka makedonistika kao globalno dobro u kontekstu međunarodnih odnosa Makedonije i Hrvatske.
  - Međunarodni znanstveni smpozij Hrvatsko-makedonske književne, jezične i kulturne veze, Filozofski fakultet, Rijeka, 6-7. 10. 2017. s priopćenjem Profesor Borislav Pavlovski

OBJAVLJENE KNJIGE:

- Racin, Filozofski fakultet u Rijeci, 2021.
- Makedonska prijateljstva, Filozofski fakultet u Rijeci, Rijeka, 2019.
- Makedonska kultura i civilizacija, Filozofski fakultet, Rijeka, 2017.
- Makedonci u Primorsko – goranskoj županiji, Filozofski fakultet u Rijeci, 2016.
- Makedonske teme bez dileme, Biblioteka Žilković, Gradska knjižnica Ivan Vidali, Korčula, 2014.
- Makedonskiot 19 vek, Makedonika litera, Skopje, 2014.
- Makedonsko 19. stoljeće, Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj, Rijeka, 2011.
- Prilozi istraživanju makedonske povijesti književnosti, Sovremenost, Skopje, 2009.
- Hrvatsko – makedonskite književni vrski (prijevod s hrvatskog Ranko Mladenovski), Sovremenost, Skopje, 2008.
- Prepoznavanja, Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj, Rijeka, 2006.
- Poveznice makedonsko – hrvatske, Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj, Rijeka, 2006. Braćata Miladinovci – legenda i stvarnost (prijevod s hrvatskog Ranko Mladenovski), Sovremenost, Skopje, 2005.
- Korčula koje više nema, Filozofski fakultet Rijeka, Rijeka 2005.
- Osvrti, Filozofski fakultet Rijeka, Rijeka 2004.
- Korčulanska pera (leksikon), Filozofski fakultet Rijeka, Rijeka 2003.
- Braća Miladinovi – legenda i zbilja, HFD, Rijeka, 2001.
- Komparativne studije makedonsko-hrvatske, HFD, Rijeka, 2000.

- Racin u Hrvatskoj (1928.-1941.), HFD, Rijeka, 2000.
- Bratimsko pjesništvo grada Korčule, HFD, Rijeka, 1998.
- Mlada Rijeka u stihu, HFD, Rijeka, 1997.
- Hrvatsko – makedonske kulturne i književne veze (drugo dopunjeno izdanje), Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj, Rijeka, 1996.
- Znameniti Korčulani, HFD, Rijeka, 1995.
- Iz književne baštine otoka Korčule (portreti i studije), Biblioteka "Val" Rijeka, 1994.
- Hrvatsko pjesništvo na otoku Korčuli (antologija /studija), Biblioteka "Val", Rijeka, 1993.
- Južnoslavenska književna prožimanja, Matica hrvatska Rijeka, Rijeka, 1991.
- Književnik u sjeni (monografija J. E. Tomić), Biblioteka "Val" Rijeka, 1989.
- Hrvatsko-makedonske književne veze, ICR, Rijeka, 1988.

ZNANSTVENI I STRUČNI RADOVI:

- Konstantin Miladinov utemeljitelj romantizma u makedonskoj književnosti, Zbornik Pedagoškog fakulteta, br. 11, 1991. str. 93-101.
- Antun Mihanović i Svetogorska legenda, Fluminensia, br. 1, 1989., str. 27-35.
- Nacionalna i jezična preadaptacija kao česta oznaka nosioca preporodnog pokreta u Makedoniji i Hrvatskoj, Rival, br. 3-4, str. 182-187.
- Grigor Prličev između makedonske i grčke književnosti, Rival, br. 3-4., 1990., str. 187-194.
- Kostićev "Njegoš", zbornik CANU, knjiga 4, 1990., str. 99-108.
- Prilog boljem poznавању Josipa Eugena Tomića, Rival, br. 1-2., 1988., str. 176-181.
- Pjesnikov dug, Rival, br. 3-4, str. 131-134., 1988.
- Antun Mažuranić, riječki preplatnik Zbornika braće Miladinova, Rival, br. 1-2., 1990.
- Boravak Konstantina Petkovića, makedonskog pjesnika i prosvjetitelja u Zagrebu i Dubrovniku tijekom 19. stoljeća, Dubrovnik, br. 5, 1987., str. 19-31.
- Nesvakidašnji obrok bogatog pjesničkog ukusa, Dometi, br. 6, 1986, str. 87-91.
- Kajo Parać i Kosta Racin, Dometi, br. 4, 1988., str. 183-187.
- Antun Mihanović (riječko razdoblje) Dometi, br. 5-6, 1989., str. 203-210.
- Djelatnost braće Milarov u Hrvatskoj, Dometi, br. 4, 1989., str. 265-269.
- Racin u Hrvatskoj između dva rata, Dometi, br. 2-3, 1987., str. 265-269.
- Boravak Andreje Petkovića u Rijeci tijekom 1865/6., Dometi, br. 2-3, 1987., str. 179-181.

- Sudski proces Racinu u Splitu, Zbornik Pedagoškog fakulteta, br. 7, 1985., str. 165-169.
- Vjerska komponenta kao bitan pokretač Strossmayerove mecenatske djelatnosti na tlu Makedonije, Zbornik Pedagoškog fakulteta, br. 6, 1984., str. 253-241.
- Književna vrijednost Tomićevih manjih proznih djela, Zbornik Pedagoškog fakulteta, br. 5, 1983., str. 261-271.
- Uđio Haralampija Polenakovića u istraživanju veza između hrvatske i makedonske književnosti, Dometi, br. 10, 1986., str. 75-79.
- Andreja Petković ili razmisluvanje za pričinite što ga naterale mošne brzo da napušti Rijeka, Spektar, br. 9, Skopje, 1987., str. 81-88.
- Zbornicite na Franjo Kuhač, Stevan Verković i braćata Miladinovci kako dokaz za međunacionalnoto prepletuvanje na usneto tvoreštvo, Spektar, br. 13, Skopje, 1989., str. 171-176.
- Racin i čakavski pjesnici, Dometi, br. 12, 1990., str. 87-92.
- Zbornici Franje Kuhača, Stevana Verkovića i braće Miladinova kao dokaz međunacionalnog ispreplitanja usmenog narodnog stvaralaštva, Književnost i jezik, br. 4, 1989., str. 343-350.
- Tragična ličnost Šenoina doba-J. E. Tomić, Zbornik Pedagoškog fakulteta, br. 3, 1981., str. 421-428.
- Krležin podsticaj Racinu, Odjek, br. 6, Sarajevo, 2008.
- Hrvatsko pjesništvo na otoku Korčuli, Rival, br. 1, god. V, 1992., str. 125-128.
- Vid Vuletić Vukasović – književni povjesnik otoka Korčule, Riječ, str. 163-171
- Novelistički pokušaji Petra Franasovića, Rival, br. 1-2, god. VI, 1993., str. 101-107.
- Mato Kapor – korčulanski ilirac, Rival, br. 1-2, god. VI, 1993., str. 107-111.
- Augustin Draginić-Šaške, Rival, br. 1-2, god. VI, 1993., str. 111-119.
- Odjeci humanizma na otoku Korčuli, Rival, br. 1-2, 1993., str. 119-124.
- Hrvatska scenska umjetnost na daskama makedonskih teatara, Rival, br. 3-4, god. VI, 1993., str. 239-245.
- Crnomiri, Fižul, Blato, br. 1, 1994., str. 66-69.
- Književno stvaralaštvo u Blatu, Blatski ljetopis, Zagreb, 1995., str. 221-235.
- Jedna lokalna predaja u djelima korčulanskih književnika, Fluminensia, 1-2/1993., str. 160-187.
- Grad Korčula u jednoj noveli Rikarda Nikolića, Godišnjak grada Korčule 1, 1966., str. 183-193.
- Književni profil Rikarda Nikolića, Riječ, br. 2, Rijeka, 1966., str. 155-161.
- Ahasver dalmatinskog krajolika, Zemlja od vremena, Vitograf, Rijeka, 1966., str.

5-10.

- Izlazak iz sjene, Književna Rijeka, god. II, br. 2, 1977., str. 41-48.
- Doprinos građana Korčule europskoj kulturi, književnoj i političkoj misli u razdoblju od 13. do sredine prošlog stoljeća, Godišnjak grada Korčule, 2, 1997., str. 41-48.
- Versificirane svetačke legende u pjesmarici bratovštine Svih Svetih, Godišnjak grada Korčule 3, Korčula, 1998., str. 212-223.
- Kompozicijska shema korčulanskih bratimskih pjesama čije je izvorište lik Bogorodice, Godišnjak grada Korčule 4, Korčula, 1999., str. 37-47.
- Odjeci Zbornika braće Miladinova u Rijeci, njenoj okolici i Istri, Zbornik Riječki filološki dani, br. 3,
- Pregled po vjekovima književnih i znanstvenih uradaka Korčulana na latinskom i talijanskom jeziku, Godišnjak grada Korčule 8, Korčula, 2003., str. 3-23.
- Problem periodizacije književnog stvaralaštva na otoku Korčuli, Godišnjak grada Korčule 7, Korčula 2002., str. 121-131.
- Tuga i bol konstante životnog puta Konstantina Miladinova, Zbornik radova Dani Dimitrija i Konstantina Miladinova, Zagreb, 2003., str. 15-27.
- Treći čovjek-uloga Kire Gligorova u prijenosu Racinove zbirke Beli mugri iz Samobora u Beograd, Riječ, god 7., sv 2, str.121-126.
- Korčulanski rukopis svetačke legende o Ivanu Krstitelju, Godišnjak grada Korčule 5, Korčula 2000., str. 75-85.
- Odnosot na Štroismaer sprema Miladinovci, Stožer, Revija za literatura, kultura i umetnost, br. 42/3, 2001., str. 37-39.
- "Putnik" Petra Preradovića kao poetski argument Misirkovljeve nacionalne i preporodne djelatnosti, Zbornik radova MANU, Skopje 2005., str. 349-359.
- "Veličina malenih" u književnopovijesnim tekstovima Antuna Barca i Haralampija Polenakovića, Sovremenost, god 54., br 2, Skopje, str. 64-78.
- Korčulanski latinisti u pregledu po vjekovima, Zbornik radova "Latinitet u Europi", Matica hrvatska Rijeka, 2006., str. 358-377.
- Promotor riječke slavistike, Zbornik u čast akademika M. Šicela, Zagreb, FF pres, 2006.,
- Temeljna ishodišta hrvatsko-makedonskih književnih i kulturnih dodira, Zbornik radova Hrvatsko makedonske književne i kulturne veze 1, 2008., str. 9-23.
- Najpoznatiot makedonski poet vo Hrvatska, Sovremenost 3, Skopje, 2008., str. 36-44.
- Izuzetan informativni vodič, Rival, br. 3-4, 1988., str. 196-198.

- Ivan Cesar i Zagrebačka slovenistika, Rival, br. 1-2, 1990., str. 257-259.
- Kritički tekstovi sinkronijske perspektive, Rival, 1-2, 1990., str. 265-266.
- Stavovi književnih kritičara 19. i 20. stoljeća o književnom opusu J. E. Tomića, Dometi, br. 1, 1989., str. 119-125.
- Makedonska književnost, Dometi, br 1, 1989., str. 137-138.
- Krepka bijaše riječ Klimentova, Zbornik Pedagoškog fakulteta, br. 8, 1986., str. 187-193.
- Blaže Koneski, Zbornik Pedagoškog fakulteta, br. 4, 1982., str. 307-311.
- Studij makedonistike na Pedagoškom fakultetu u Rijeci, Zbornik radova, Rijeka, 1984., str. 163-171.
- Zbornik braće Miladinova u svjetlu jubileja, Dometi, br. 2, str. 103-108.
- Osamdeset godina od smrti pjesnika Kuzme Petkovića, Fižul, br. 1, 1994., str. 63-66.
- Racin u Hrvatskoj između dva rata, Makedonski glas, br. 5, 1994., str. 20-23.
- Kapitalno djelo makedonske kulture, Makedonski glas, br. 11/12, Zagreb, 1996., str. 28-31.
- Elementi epske fantastike u romanima Rosarija Jurišića, Zbornik radova Riječki filološki dani, Rijeka, 2002., str. 147-155.
- Racinoviot naučno-eseistički biser vo zorata na ponovata, Makedonska literatura, Spektar, god. 26., br. 52., Skopje, 2008., str. 7-14.
- Magičnost jezera, Godina eseja, Zbornik, 200 godini od rađanjeto na Dimitar Miladinov (1810-2010), Mediteranska akademija, „Braća Miladinovi“, IRIS, Struga, 2010, str.120-123.
- Grigor Prličev osvješteni Europejac svoga vremena, Zbornik radova XXXVI znanstvene konferencije Ohrid, 15. i 16. juli, 2010., str. 13-20.
- Karakternite razliki među braćata Konstantin i Dimitrija Miladinovi, Vranuvanja, Revija za književnost, br. 4, 2011, str. 9-11.
- Makedonskata i hrvatska prerodba – sličnosti i razliku, Makedonika, god. I, br. 2, 2011., str. 27-40., Skopje, 2011.
- Ahilovata petica na Antun Barac – nevklučuvanjeto na makedonskata književnost vo knigata na Barac „Jugoslavenska književnost“, Makedonika, g. II, br. 3-4., Skopje, 2012., str. 16-27.
- Pregled književnog stvaralaštva na otoku Korčuli, Zbornik radova Književno stvaralaštvo jezik i kultura na otoku Korčuli, Filozofski fakultet u Rijeci, Gradska knjižnica Korčula, Rijeka, 2013., str. 89-101.
- Krleža i Skopje vo tri čina, monografija Miroslav Krleža 120. obljetnica od rođenja 100 godina od prvog dolaska u Makedoniju, MANU, 2014., str. 11-27.

- Gane Todorovski – promotor (promicatelj) hrvatske književnosti u Makedoniji, Zbornik na trudovi Makedonsko – hrvatski književni, kulturni i jazični vrski, Institut za makedonska literatura, str. 13-25., 2014.
- Korčulansko književno stvaralaštvo 19. stoljeća, "Kanavelić" časopis za književnost, umjetnost i znanost, Gradska knjižnica "Ivan Vidali" Korčula, 1, 2015, str. 30-53.
- Odnos prema slobodi , tiraniji i europskim silama u djelima Ivana Mažuranića i Đordija Pulevskog – Tabula, Filozofski fakultet u Puli, 2016, str 145-157.
- Studij makedonistike na Pedagoškom/Filozofskom fakultetu u Rijeci – Zbornik Katice Ivanišević, FFRI, Rijeka, 2016.
- Zbornikot na braćata Miladinovci vo svetlinata na jubilejot (1851. – 2001.), Makedonski akademski klub na Društvoto za bugarsko-makedonsko prijatelstvo, Bilten br. 18, Blagoevgrad, 2015, str. 9-16.
- Prepiska Strossmayer – Gladstone s posebnim osvrtom na makedonsko pitanje, Kanavelić, Časopis za književnost, umjetnost i znanost, godište II, 2016., str. 7-9.
- Fragment iz korčulanske književne baštine na primjeru Darinke Krstulović, Kanavelić, časopis za književnost, umjetnost i znanost, str. 49-59., Kanavelić 3/2017.
- Quo Vadis Makedonija (Čemu Makedoncima Aleksandar Makedonski kad imaju Klimenta Ohridskog?), Kanavelić, časopis za umjetnost, jezik , književnost i kulturu, 4/2018, Korčula, str. 22-39.
- Borislav Pavlovski, Zbornik radova 5. Hrvatsko-makedonski književni, jezični i kulturni dodiri, Filozofski fakultet u Rijeci, 2019.
- Homage na makedonskiot XIX vek i obid na sinteza, Prilozi za istorija na Makedonija i makedonskata kultura, Zbornik, MANU, 2022.
- Moj prvi i zadnji susret s Blaže Koneskim, Međunarodni seminar za makedonski jezik, literaturu i kulturu, Skopje, 2021. str, 133-138.

OSVRTI, KRITIKE I RECENZIJE:

- Pisanje kao zabava, Robert Ludlum: Persivalov mozaik, Prosvjeta, Zagreb, 1990. Novi list, 19. lipnja 1990.
- Ne povrijediti čovjeka, Isaac Asimov: Roboti i carstvo, Polaris, Beograd 1990., Novi list, 13. kolovoza 1990.
- Vraćen dug, Josip Završnik, MH Rijeka, 1991., Novi list, 12. ožujka 1991.
- Umjetnik ili harlekin, Srećko Cuculić: Harlekini, ICR, Rijeka, 1990., Novi list, 22. srpnja 1991.

- Roman epske fantastike, Rosario Jurišić: Tajna srebrnog mjeseca, ICR, Rijeka, 1994., Novi list, 7. studenoga 1994.
- Otočki mikrokosmos, Srđan Duhović: Sjena, Korčula, 1994., Novi list, 19. kolovoza 1994.
- Rapsodija sedamdesetčetiri, Iva Piglić: Rapsodija 74, Rijeka, 1994., Novi list, 19. kolovoza 1994.
- Komunikacija s nedokučivim, Rosandić Diana: Kamen pjesnika, Rijeka, 1994., Novi list, 7. travnja 1994.
- Nadarena stvaralačka osobnost, Hrvoje Barbir: Za šaku zemlje, Biblioteka "Val", Rijeka, 1993., Novi list, 19. siječnja 1994.
- Temperamentan lirik, Andreaj Urem: Ozvučeno srce, biblioteka "Val", 1993., Novi list , 8. prosinca 1993.
- Pejsaži duhovnoga, Giacomo Scotti: Sofrendo per la Croazia, Bol za Hrvatsku, ICR, Rijeka, 1993., Novi list, 21. listopada 1993.
- S onu stranu sebe sama, Rosario Jurišić: Sjen smrtni, Biblioteka "Val", 1993., Novi list,22. rujna 1993.
- Lirik koji pjevajući misli, Nikola Kraljić: Duša morda z burun leti do mora, Sedmi val,
- Libelus, Rijeka, 1993., Novi list, 17. svibnja 1993.
- Pričalica stihova, Dragana T Milih. Zaljubljene vjetrenjače, MH Opatija, 1993., Novi list, 15. ožujka 1993.
- Pričanje priča, Roman Latković: Pavana za umrlu djevojčicu, Biblioteka Skuc B. Rijeka,1992., Novi list, 8. veljače 1993.
- Povijest kao dimaćna pozornica, Milutin Mayer: Tatari u Hrvatskoj, Hercegovačko
- zavičajno društvo, Rijeka, 1992., Novi list, 28. prosinca 1992.
- Stihovi koji obećavaju, Rosario Jurišić: Tkanina križa, masline i pusti otoci, Biblioteka "Val", Rijeka, 1992., Novi list, 20. listopada 1992.
- Dodiri i utjecaju, Alojz Jembrich: Hrvatsko-slovenske književno-jezične veze, Zrinski,
- Čakovec, 1991., Novi list, 23. srpnja 1992.
- Doživljaj ljubavi i povijesti, Henry Thode: Frankopanov prsten, MH Rijeka, 1992., Novi list, 3. svibnja 1992.
- Neizbrisivi pečat osebujnosti, Danijel Dragojević, Novi list, 24. ožujka 1992.
- Znanstveno i popularno djelo, Cesar-Pogačnik: Slovenska književnost, ŠK Zagreb, 1991., Novi list, 8. ožujka 1992.
- Vraćanje duga baštini, Ferdinand Babić: Spomenik grada Bakra, MH Rijeka,

1991., Novi list, 12. veljače 1992.

- Užasna moć mašte, Sead Mahmutefendić: Knjiga opsjena i privida, Školske novine, Zagreb, 1991., Novi list, 27. lipnja 1991.
- Lirske minijature i narativna poezija, Andrej Urem: Balada o žutom nožu i druge pjesme, Biblioteka "Val", Rijeka, 1991., Novi list, 14. svibnja 1991.
- Jedinstveni vizionar, Artur C. Clarke: Pad mjeseceve prašine, Polaris, beograd, 1990., Novi list, 6. ožujka 1991.
- Fikcija li zbilja, Robert Ludlum: Chancellerov rukopis, prosvjeta, Zagreb, 1990., Novi list, 24. siječnja 1991.
- Daleko od političkog trillera, Robert Ludlum: Krik Helidona, Stilos, Beograd, 1990., Novi list, 10. siječnja 1991.
- Asimovljevi rani radovi, Isaac Asimov: Čelične pećine, Golo sunce, Kraj vječnosti, Beograd, 1990., Novi list, 22. studenoga 1990.
- Izuzetna imaginativnost, Igor Večerina: Rubnik, Poet teatar, Rijeka, 1990., Novi list, 26. rujna 1990.
- Ivan Cesar i Zagrebačka slovenistika, Ivan Cesar: Od riječi do znaka, Globus, Zagreb, 1990., Novi list, 18. rujna 1990.
- Matko Stršen: Ifigenija drame i maske, ICR, Rijeka, 1996., Novi list, 13. siječnja 1990.
- Neda Miranda Blažević: Američka predigra, GZH, Zagreb, 1989., Novi list, 21. lipnja 1989.
- Marija Jurić Zagorka: Mala revolucionarka, Mladost, Zagreb, 1988., Novi list, 20. travnja 1989.
- Marija Jurić Zagorka: Kneginja iz Petrinjske ulice, Mladost, Zagreb, 1988., Novi list, 6. rujna 1988.
- Osveta Fijumanke, Srećko Cuculić: Fijumanka, ICR, 1988., Novi list, 19/20. studenoga 1988.
- Lewis Perdue: Teslina zaostavština, Znanje, Zagreb, 1988., Novi list, 23. studenoga 1988.
- Srećko Cuculić: Ljeto s tetom Doris, ICR, 1988., Novi list, 11. veljače 1988.
- Portreti hrvatskih pisaca, Miroslav Šicel: Hrvatska književnost, Školska knjiga, Zagreb, 1982., Novi list, 12. prosinca 1982.
- Dometi slovenske dramatike, B. Hećimović: Izabrane slovenske drame, Znanje, Zagreb, 1982., Novi list, 12. i 13. ožujka 1983.
- Krležini stavovi ideje i shvaćanja, Predrag Matvejević: Stari i novi razgovori s Krležom, Spektar, Zagreb, 1982., Novi list, 2. i 3. travnja 1983.
- Krleža i revolucionarni pokret, Ivan Očak: Krleža-Partija, Miroslav Krleža u

radničkom i komunističkom pokretu 1917.-1941., Spektar, Zagreb, 1982., Novi list, 4. i 5. lipnja 1983.

- Bajka za sve uzraste, William Kotzwinkle: E. T. došljak iz svemira, CIP, Zagreb, 1983., Novi list, 29. lipnja 1983.
- Cjeloviti pjesnički opus, France Prešern: Poezija, Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb, 1983., Novi list, 1. rujna 1986.
- Novost – metodološka razlika, Škreb-Stamač: Uvod u književnost, GZH, Zagreb, 1983., Novi list, 6. rujna 1983.
- Beletrističko štivo dinamičnih zapleta, Isaac Asimov: Na rubu zadužbine, SF Biblioteka, Beograd, 1983., Novi list, 12. rujna 1983.
- Matoševe pripovijesti, A. G. Matoš: Pripovijesti, GFZ, Zagreb, 1983., Novi list, 27. rujna 1983.
- Romanom protiv rata, Herman Wouk: Rat i sjećanja, Otokar Keršovani, Rijeka, 1983., Novi list, 4. studeni 1983.
- Znalački izbor, Miroslav Krleža: Plameni vjetar, Matica Hrvatska, Zagreb, 1984., Novi list, 4. listopada 1984.
- Blijed pokušaj, H. O. Prens – M. Golobof: Istorija hispanoameričke književnosti, Beograd, 1984., Novi list, 21. siječnja 1985.
- Produbljena saznanja o A. Barcu, Barčev zbornik, Sveučilišna naklada Liber, Zagreb, 1984., Novi list, 6. veljače 1985.
- Antologija na sovremenata makedonska poezija - Antologija suvremene makedonske poezije, August Cesarec, 1979., Novi list, 21. studenoga 1980.
- Jaka pjesnička individualnost, Novi list, 21. siječnja, 1982.
- Mihail Rendžov- laureat Struških večeri poezije, Novi list, 31. listopada 1982.
- Izabrana djela Blaže Koneskog, Novi list, 17. studenoga 1982.
- Afirmacija makedonskoga književnog jezika, Novi list, 15. i 18. siječnja 1983.
- Duško Nanevski, Makedonska pjesnička škola, Veselin Masleša, Sarajevo, Novi list, 31. siječnja 1983.
- Izabrana djela Slavka Janevskog, NIK, "Naša knjiga", Skopje, 1982.
- O makedonskom jeziku, Veselin Masleša, Sarajevo, 1982., Novi list, 29. travnja 1983.
- Kočo Racin-jedinstvena makedonska ličnost, Novi list, 1. srpnja, 1983.
- Petre M. Andreevski, Pirika, Znanje, Zagreb, 1983., Novi list, 16. prosinca 1983.
- Georgi Arsovski, Srebreni potoci, Novi list, 30. ožujka 1984.
- Braća Miladinovi, Odabранe strane, Pobjeda, 1984., Novi list, 11. prosinca 1984.
- Božin Pavlovski, Vest Aust, Prosveta, 1987., Novi list, 7 siječnja, 1985.
- Priznanje Kole Čašuli za opsežan dramski ciklus, Novi list, 3. prosinca, 1985.
- Antologija suvremene makedonske poezije, Prosveta, 1985., Novi list, 14. siječnja

1986.

- Vlada Urošević – dobitnik nagrade “Braća Miladinovci”, Novi list, 14. kolovoza, 1986.
- Radomir Ivanović, Književne paralele, Istarska naklada”Pula”, 1986., Novi list, 11. studenoga 1986.
- Prošlost i sadašnjost u romanima Slavka Janevskog, Novi list, 12. siječnja, 1987.
- Videe Podgorec, Stablo sjećanja, ICR, 1988., Novi list, 6. svibnja, 1988.
- Sande Stojčevski, Abor gora, ICR, Rijeka, 1988., Novi list, 13. srpnja 1988.
- Makedonska književnost, Školska knjiga, Zagreb, 1988., Novi list, 28. srpnja 1988.
- Katica Ćulavkova – dobitnica nagrade ”Braća Miladinovci”, Novi list, 1. rujna 1989.
- Mateja Matevski i nagrada “Blaise Sendrars”, Novi list, 19. rujna 1989.
- Impozantan stvaralački opus Kole Čašule, Novi list, 3. prosinca, 1989.
- Gane Todorovski, Začarano popriše, ICR, Rijeka, 1990., Novi list, 19. travnja, 1990.
- Haralampije Polenaković, Izabrana djela, Makedonska knjiga, Skopje, 1989., Novi list, 29. travnja 1990.
- Radomir Ivanović, Poetika Slavka Janevskog ”Slovo”, 1989, Novi list, 20. srpnja, 1990.
- Zlatko Kramarić, Novi experimentum Macedonicum, Izdavački centar Revija, Osijek, 1988., Novi list, 1. kolovoza, 1990.
- Struški laureat Rade Siljan, Novi list, Novi list, 7. rujna, 1990.
- Milan Đurčinov, Nova makedonska književnost, Nolit, 1990., Novi list, 8. siječnja 1991.
- Zlatko Kramarić, Makedonske teme i dileme, Matica hrvatska, Zagreb, 1991., Novi list, 4. lipnja 1991.
- Venko Andonovski, Izlaz iz sjene, Razgledi, Skopje, 1990., Novi list, 7. siječnja, 1992.
- Borislav Pavlovski, Prostor u Čašulevim dramama, Novi list, 3. studenoga 1988.
- Blaže Ristovski – Istorisko literturni istraživanja, Makedonska kniga, Skopje, 1983. Osvrti, 2004.
- Ognen Bojadinski, Prometeji makedonski, Zajednica Makedonaca u RH, 1990., u knjizi str. 380-381.
- Laureat Borislav Pavlovski (pogodom dodjele Sveti apostol Pavle), Makedonski glas, br. 28., 2001.
- Borislav Pavlovski, Gospodari labirinta, MD, Zagreb, 1988., Fluminensia, br. 1-2, Rijeka, 2001.
- Konstantin Miladinov – Da vidim Ohrid, Strugu da gledam, ”Žakan Juri”, Pula, 2001., Fluminensia, br. 1-2, Rijeka, 2001.
- Kiro Gligorov, Makedonija je sve što imamo, Izdavački centar tri, Skopje, 2001.,

Osvrti, 2004.

- Borislav Pavlovski, Vo znakot na komparativno čitanje, Matica makedonska, 2000., Osvrti, 2004.
- Dani Dimitrija i Konstantina Miladinova, zbornik radova, Zagreb, 2003., Osvrti, 2004.
- Miodrag Drugovac, Istorija na makedonskata kniževnost na 20. vek, Misla, Skopje, 1990., Osvrti, 2004.
- Vasil Tocinovski, Tajni i trajni poraki, Direkcija za kultura i umetnost, Skopje, 2003., Osvrti, 2004.
- Jovanka Stojanovska Drugovac, Bajka na životot, Kultura, Skopje, 2000., Osvrti, 2004.
- Mala pričaonica u stihu, Rival, br. 1-2, 1933., str. 93-101.
- Fluid čistih emocija, Riječ 2, Rijeka, 1996, str. 194-196.
- Poezija životnog zanosa, Riječ 2, Rijeka, 1996., str. 196-198.
- Poezija bajkovitog ugođaja, Riječ 2, 1996., str. 198-199.
- Darinka Krstulović, Korčulanska pisma, Biblioteka Žilković,(predgovor), Korčula, 2014.
- Srđan Duhović, Izgubljeni koraci, (pogovor) Akademski pečat , Skopje.
- Ivona Kapor, Zorzijeva kletva, Akademski pečat,(predgovor) Skopje. 2016.
- Ivona Kapor, Grad bez ljudi, samostalno izdanje,(predgovor), Korčula, 2017.
- Ivona Kapor, Južina, Biblioteka Žilković, (predgovor) Korčula, 2017.
- Darinka Krstulović, Sestre, Biblioteka Žilković, (pogovor), Korčula, 2018.
- Milena Zlateska, Oda na ljubovta, (predgovor), Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj, 2017.
- Nikica Radovan, Pogled druge ulice, (predgovor), samostalno izdanje, Korčula, 2021.

nagrade i priznanja

nagrade i prizna

190

Goran Kalogjera - Život s lapisom

SVEUČILIŠTE U RIJECI

prof dr. sc. Goran Kalogjera

ZAHVALNICA

Sveučilište u Rijeci sa zadovoljstvom se i ponosom pridružuje iskrenim čestitkama na Vašem uspjehu i ostvarenom postignuću tijekom 2005. godine.

Rektor

Akademik Daniel Rukavina

U Rijeci, 20. prosinca 2005.

SVEUČILIŠTE U RIJECI

Prof. dr. sc. Goran Kalogjera

ZAHVALNICA

Sveučilište u Rijeci sa zadovoljstvom se i ponosom pridružuje iskrenim čestitkama na Vašem uspjehu i ostvarenom postignuću u 2006. godini.

Rektor

Akademik Daniel Rukavina

U Rijeci, 21. prosinca 2006.

FILOZOFSKI FAKULTET U RIJECI
SVEUČILIŠTE U RIJECI

dodjeljuje

POVELJU

prof. dr. sc. Goranu Kalogjeri

za posebne uspjehe u razvoju humanističkih znanosti,
doprinos napretku Filozofskoga fakulteta, posebice za
njegova mandata prvoga dekana, i izuzetne zasluge u
širenju ugleda Fakulteta u Republici Makedoniji

DEKAN

izv. prof. dr. sc. Ines Srdoč-Konestra

Rijeka, 10. svibnja 2018.

Sveučilište u Rijeci
University of Rijeka

U skladu s Odlukom Sveučilišnoga senata s 22. sjednice održane 18. prosinca 2018. godine,
umirovljenom redovitom profesoru u trajnom zvanju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci

dr. sc. GORANU KALOGJERI
dodjeljuje se

POVELJA

za počasno zvanje i naslov

PROFESSOR EMERITUS SVEUČILIŠTA U RIJECI

zbog posebnih zasluga za razvoj i napredak Filozofskoga fakulteta i Sveučilišta u Rijeci
te za međunarodno priznatu nastavnu i znanstvenu izvrsnost.

REKTORICA

prof. dr. sc. Svetlana Prijic-Saradzic

Rijeka, 17. svibnja 2019.

KLASA: 003-01/11-03/02
URBOJ: 2170 57 01 18-492

NACIONAL

ZAHVALNICA prorektoru *prof. dr. sc. Goranu Kalogjeri*

NCL Media Grupa i njezino izdanie tjednik Nacional utemeljili su akciju "TOP STIPENDIJA ZA TOP STUDENTE" s ciljem nagradjivanja znanja i izvrsnosti hrvatskih studenata.

Ovom zahvalnicom želimo vam iskreno zahvaliti na potpori koju nam pružate kako bi akcija bila što uspješnija i kako bi studenti kojima je ona namijenjena dobili pravu poruku na pravom mjestu.

U želji da se suradnja na projektu "TOP STIPENDIJA ZA TOP STUDENTE" nastavi iskreno vam zahvaljujem,

IVO PUKANIĆ
predsjednik Uprave NCL Media Grupe

U Zagrebu, 5. srpnja 2006.

REPUBLIKA HRVATSKA
DUBROVAČKO-NERETVANSKA ŽUPANIJA
GRAD KORČULA

prof. dr. sc. Goran Kalogjera

nagrađuje se

OSOBNOM NAGRADOM GRADA KORČULE

ZA POSEBAN DOPRINOS NA
PODRUČJU DRUŠTVENOG ŽIVOTA

Korčula, Dan Grada, blagdan Sv. Todora
29. srpnja 2006.

Predsjednik Gradskog vijeća
Franjo Šekanić, ing.

Gradonačelnik
Mirko Luković, dipl.ing.

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
Претседател

Указ бр.33
20 мај 2008 година

Врз основа на член 84, алинеа 8 од Уставот на Република Македонија

СЕ ОДЛИКУВА

АКАДЕМИК ГОРАН КАЛОЃЕРА

со МЕДАЛ ЗА ЗАСЛУГИ ЗА МАКЕДОНИЈА

за исклучителен придонес во остварувањето и унапредувањето на научната и културната соработка меѓу Република Македонија и Република Хрватска, како и за врвните резултати во неговата научна дејност во областа на македонистиката и афирмацијата на македонската наука, литература и култура во Република Хрватска и пошироко во светот.

№ 10-40*

БРАНКО ЦРВЕНКОВСКИ

Ваша Екселенцијо,

Имам чест да информирам дека, Владата на Република Македонија донесувајќи одлука за назначување на Почесен конзул на Република Македонија во Република Хрватска, со седиште во Риека, на г-дин Горан Калоѓера, му ја довери честа да ја извршува оваа функција.

Во функцијата која ја извршуваам со ова писмо го назначувам г-дин Горан Калоѓера, за Почесен конзул, за да во тоа својство ги извршува задачите кои му се доверени согласно со законските одредби, прописи и регулатива.

За да може непречено да ја извршува доверената функција, а со цел за натамошно развивање и јакнење на постоечкото заемно пријателство и севкупните односи меѓу Република Македонија и Република Хрватска, Ве молам Екселенцијо, г-дин Горан Калоѓера, Почесен конзул на Република Македонија во Република Хрватска, со седиште во Риека и конзуларна надлежност на територијата на Приморско-горанска и Истарска жупанија, му се овозможи вршење на сите негови функции, му се пружи помош и заштита и му се дозволи да ги ужива сите права и привилегии кои припаѓаат на неговата функција, и согласно одредбите кои произлегуваат од Виенската конвенција за конзуларни односи на територијата на Република Хрватска.

Составено во Скопје, дваесет и осмиот ден од месец декември, две илјади и деветта година.

м-р Антонио Милошоски

Н. Е. г-дин Гордан Јандроќовиќ
Министер за надворешни работи
на Република Хрватска

PREDsjEDNIK REPUBLIKE HRVATSKE

Primivši pismo imenovanja kojim je Nj.E. gospodin Antonio Milošoski, ministar vanjskih poslova Republike Makedonije imenovao gospodina Gorana Kalogjera, počasnim konzulom Republike Makedonije u Republici Hrvatskoj, sa sjedištem u Rijeci i konzularnim ovlastima nad konzularnim područjem koje obuhvaća Primorsko-goransku i Istarsku županiju te pošto sam se upoznao sa sadržajem pisma, ovom egekvaturom

odobravam gospodinu Goranu Kalogjeri obavljanje poslova

koji proizlaze iz spomenutog pisma imenovanja

i upućujem ovlaštena tijela Republike Hrvatske da gospodinu Goranu Kalogjeri omoguće nesmetano obavljanje njegovih poslova, učinjanje svih prava i povlastica koje pripadaju njegovoj službi i njegovom položaju, te mu u svemu pruže svoju pomoć.

U potvrdu toga stavšen je pečat Republike Hrvatske.

Zagreb, 05. ožujka 2010.

prof. dr. sc. Ivo Josipović

summary

summary

200

Goran Kalogjera - Život s lapisom

W hoever reads the scholarly work of Goran Kalogjera, dedicated to the literary links between Croatian and Macedonian cultures spanning the last millennium, will understand the significance of this work. Kalogjera's focus settled in the recent years on the brothers Miladinov and Koča Racin as fundamental representatives of Macedonian literature. The circumstances of the publication of these writers' major works, both having initially been issued in Croatia (Zagreb 1861 and Samobor 1939, respectively) forged in turn further links between the two cultures. Goran Kalogjera wrote persistently and passionately about Dimitrije and Konstantin Miladinov, eviscerating the work of Croatian historians and philologists which denies the manifestation of Macedonian self-determination in the 1800s. His work, in contrast, demonstrates through primary sources and sturdily built arguments that these writers from Struga identified as Macedonian and that the language they used establishes a foundation of literary Macedonian idiom. This language will be codified by literary means in the work of Koča Racin, whose writing and political activism occupies the core of Kalogjera's research.

Evaluating and identifying literary, linguistic, historic, ideological, and cultural evidence of Macedonian language and identity, Goran Kalogjera reassembled and recontextualised the biographies of Konstantin Miladinov, Andreja and Konstantin Petković, Grigor Prličev, Rajko Žinzifov, and Koča Racin. Kalogjera's book reviews, journal papers, lectures and books put together an extensive survey of authors relevant to Macedonian language and literature: Blaže Koneski, Mihail Rendžov, Branko Hećimović, Duško Nanevski, Miroljub Stojanović, Slavko Janevski, Todor Dimitrovski, Trajko Stamatovski, Koča Racin, Dimitrije i Konstantin Miladinov, Božin Pavlovski, Eftim Kletnikov, Cveta Kotevska, Vlada Urošević, Radomir Ivanović, Đorđi Popo atanassov, Videe Podgorec, Sande Stojčevski, Vera Stojčevska–Antić, Tome Sazdov, Dragi Stefanić, Georgij Stalev, Katica Ćulavkova, Mateja Matevski, Zlatko Kramarić, Haralampije Polenaković, Rade Siljan, Venko Andonovski, Milan Đurčinov, Kiro Gligorov, Miodrag Drugovac, Blaže Ristovski, Vasil Tocinovski, Jovanka Drugovac, Borislav Pavlovski, Valentina Mironksa–Hristova.

These names demonstrate the scope of professor Kalogjera's insight into questions of Macedonian identity, as well as his finger on the pulse of the broader region's contemporary literary and polemic scene. He has so far published twenty-seven books, twenty of which focus on Macedonian literature and comparative studies of South Slavic literature, and has presented at numerous regional symposia with a view to maintain an awareness and recognition of cultural links between the countries concerned. With this, professor Kalogjera positions himself among the leading voices in Macedonian

studies. His four decades of work in researching and promoting Macedonian culture, language, and literature were rewarded by Macedonian academic and political institutions both.

He is a recipient of the State Award of the Republic of Macedonia „The Medal of Saint Clement“; the Lifetime Achievement at the Racin Awards; the Golden Plaque of the University of St Clement and St Methodius; the Commendation of the International Seminar on the Macedonian Language, Literature, and Culture; the State Award of the Republic of Macedonia „The Medal of Merit“; the Commemorative Plaque of the City of Veles; and the International Award „Goceva Misla“ from the National Foundation for Cultural and Scientific Affirmation. In 2003 Goran Kalogjera was voted an external member of the Macedonian Academy of Arts and Sciences, while in 2011 he received an honorary doctorate from the University of St Clement and St Methodius. For eleven years he served as the Honorary Consul of the Republic of Macedonia in Croatia, with the Consulate based in Rijeka.

At the University of Rijeka, in 2008, Professor Kalogjera founded the Centre for Macedonian Language, Literature, and Culture. He is also a co-founder of the annual International Symposium on Croatian-Macedonian Literary, Linguistic, and Cultural Connections“ which had its inaugural lecture in 2006, and has been publishing its proceedings in both languages.

While Macedonian culture and literature occupy the bulk of Goran Kalogjera’s research, he has also dedicated an extensive amount of work to his native hometown of Korčula and his adopted hometown of Rijeka. He wrote five books and over forty research papers on the literary production in Korčula from the Middle Ages to the current day, its poets and scholars writing in Croatian, Italian, and Latin. This research showed that Korčulans were just as intellectually active through the centuries as their better known contemporaries elsewhere in Dalmatia. He helped found the „Žilković Heritage Editions“ series of publications with the Library of Korčula, as well as „Kanavelić“, the journal of literature, history, and culture.

In Rijeka, in the 1980s and 1990s, Goran Kalogjera wrote book reviews and columns which were collected in the monograph “Young Rijeka in Verse”, detailing and evaluating the development of Rijeka’s literary scene. His interest in literature sprang from his own Master’s dissertation on the work of the 19th century novelist Josip Eugen Tomić, which resulted in a book – “A Writer in the Shadows” – and several journal papers. Kalogjera’s efforts to establish Tomić’s place in the history of Croatian literature would lead him to do the same for the Macedonian writers he is now best known for.

Professor Kalogjera spent his entire working life in education: he started as a teacher in secondary education in Zagreb before joining the Faculty of Humanities and Social Sciences in Rijeka as a lecturer, then a professor and department head, the Chair of Croatian Studies, and eventually Dean; it was under his term as Dean that the institution grew into today's Faculty of Philosophy. At the University of Rijeka, the Faculty's parent institution, he was also the Vice-Chancellor for Teaching and International Cooperation.

sjećanja u slici

sjećanja u slici

204

Goran Kalogjera - Život s lapisom

Veselo i opušteno korčulansko ljeđo 1974. godine

Predah od predavaonica – izlet studenata Kroatistike (bivša Jugoslavistika)

Nono Ivo i mala Mia u šetnji s mačkicom

206

Ljeto na Korčuli i nezaobilazne gradele za koje je bio zadužen Goranov otac Ivo

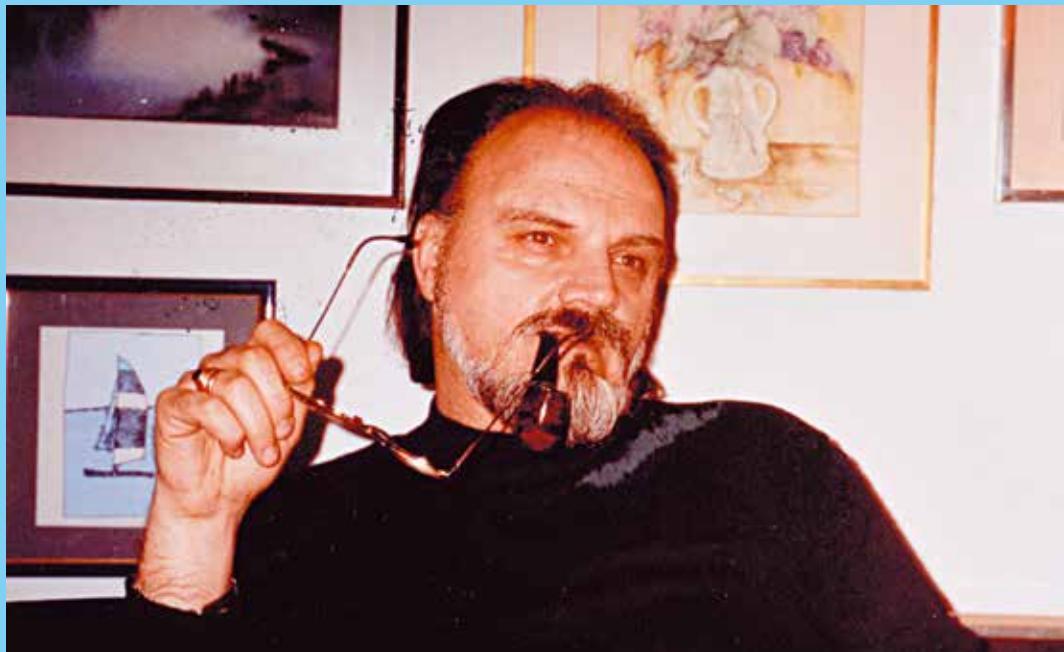
Ivo Kalogjera i njegova ljubav – barke i brodovi

Najbolja učiteljica, nona Lenka i mala Mia

Lenka Kalogjera u svom vrtu na Korčuli

Goran Kalogjera u jednom od svojih „misličkih“ trenutaka

Mia Kalogjera prima diplomu

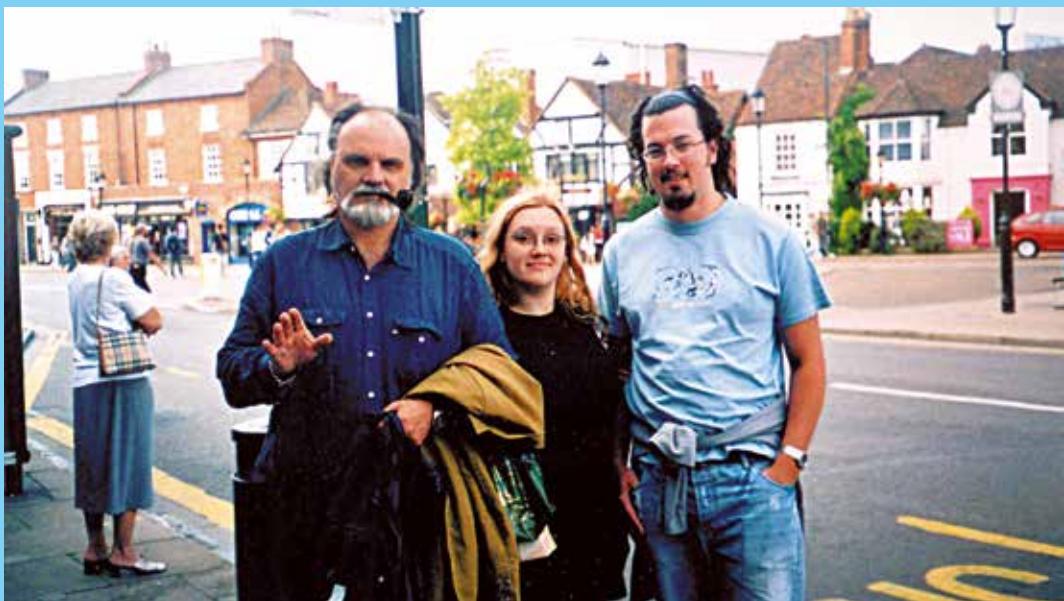
U društvu s književnikom Srećkom Cuculićem na promociji knjige „Plivač“ 1995. godine

Mia i njezin suprug Sean – New Castle, Engleska

Branka Kalogjera prilikom posjeta Miji i Seanu u New Castleu u društvu nećaka Dalibora Antunovića i njegove supruge Sandre

Goran Kalogjera s kćeri Mijom i zečom Seanom u Stratford upon Avonu, Engleska (posjet kući Williama Shakespearea)

Književnica Daša Drndić i Branka Kalogjera na Rektoratu

Prilikom predstavljanja prorektora 2009. godine – Goran Kalogjera, Snježana Prijić-Samaržija i Pero Lučin

Proektorski mandat upamćen je i po putovanjima, novim iskustvima i susretima s kolegama – Sveučilište Umeå u Švedskoj

Bavljenje makedonistikom Goranom Kalogjerom neraskidivo je vezalo uz Makedoniju – ugodan ručak u Ohridu s prvim makedonskim predsjednikom Kirom Gligorovim

Ugodni trenuci s makedonskim kolegama u Rijeci

U MKD-u „llinden” uvijek su bili zanimljivi razgovori – u društvu s Ilijom Hristodulovom

U pauzi Seminara za makedonski jezik u Ohridu s kolegama Vasilom Tocinovskim
i Jovankom Drugovac

I legendarni Toše Proeski posjetio je riječki „Ilinden”

I ohridska ljeta znala su biti ležerna

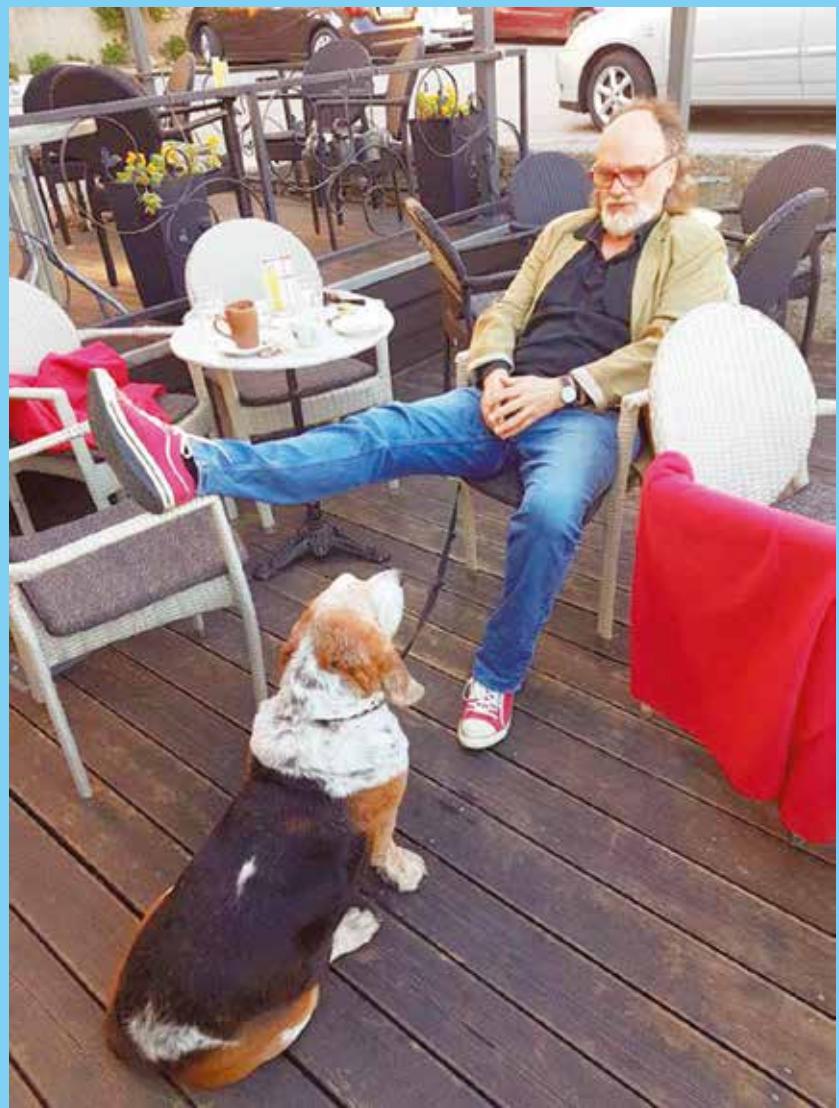
Druženje s kolegama Borisom Pavlovskim i Jelenom Lužinom u Ohridu

Branka Kalogjera prilikom jednog od godišnjih odmora u šetnji Kočulom, dok je supruga Gorana „zaustavila“ ekipa DSN-a (Dečki s naselja)

Goran Kalogjera s kolegama lektorima Vasilom Tocinovskim i Anom Azeskom na Filozofском факултету у Ријеци

Goran Kalogjera sa svojim vjernim ljubimcem basetom Bendom

Imenovanje počasnim konzulom Makedonije koje je Goranu Kalogjeri dodijelio bivši predsjednik RH Ivo Josipović zasigurno je jedno od dražih priznanja

U svojem domu s bistom koju je izradio akademski kipar Želimir Hladnik

pogovor...

pogovor...

SLIČICE KOJE NISU IZGUBILE BOJU...

„Pegljanje“ posljednje verzije monografije –
Goran Kalogjera i Elvira Marinković Škomrlj

U redovanje knjige „Život s lapisom“ o životu i profesionalnom putu Gorana Kalogjere, u sklopu edicije o profesorima emeritusima Sveučilišta u Rijeci, svakako mi je bio jedan od izazovnijih, moglo bi se reći i zahtjevnijih zadataka, jer dovoljno je reći da je bio moj profesor. Mnogi su u ovoj knjizi, ali i u brojnim publikacijama i novinskim tekstovima mnogo o njemu rekli, stoga ću ja pokušati izbjegći reference i biografske podatke i pronaći u godinama naslaganom sjećanju nekoliko sličica koje nisu izgubile boju.

Gorana sam upoznala kao profesora Makedonistike na Filozofskom fakultetu (tada Pe-

dagoškom). Ja brucošica, a njemu mi studenti tih davnih godina druga generacija. Znamo kako je biti drugi, vječno prokletstvo onih u sjeni koje malo tko pamti. A Goran je taj koji je zapamlio puno nas iz te generacije. Kako je i sam rekao kroz onaj svoj prepoznatljiv grleni smijeh „volio bih da i nisam, previše je to novinara...“

I upravo smo se Goran i ja ponovno susreli kada sam kod njega, tada već dekana Filozofskog fakulteta, došla po novinarskom zadatku.

Te davne 1999., neposredno pred početak akademske godine, tadašnje vodstvo Ministarstva znanosti donijelo je odluku o ukidanju prve godine riječkog studija Filozofije s obrazloženjem da je Nacionalno vijeće za visoku naobrazbu studij negativno ocijenilo. Slijedilo je „prepucavanje“ između Ministarstva i Fakulteta, podigla se stručna prašina, čak i u inozemstvu. Slučaj je dnevno puna tri mjeseca punio novinske stupce. I sama sam tada doslovno živjela za tu borbu, a velika potpora došla je od tada jake redakcije i uprave Novog lista. Zapaženu ulogu u toj priči imala je i aktualna rektorica prof. dr. sc. Snježana Prijić-Samaržija, tada voditeljica Odsjeka za filozofiju koja se nikad nije libila jasno i glasno artikulirati svoje stavove. Svi su bili uključeni pa čak su i svi političari bez obzira na stranačku boju, nevladine udruge, građani, apsolutno svi podržali profesore i studente u njihovoj borbi za svoj studij. Stoga se bez rezerve može reći da je „slučaj riječke filozofije“ obilježio dekanski mandat Gorana Kalogjere pa možda na određen način i cijelu karijeru što se vidi i u ovoj monografiji.

Iako romantičarski zvuči, mnoge je ta borba zbližila, a u sjećanju su naslovi koji su jasno svjedočili našu snagu, snagu Rijeke, koja je, bojim se, danas nešto tiša, ali o tomu će neki drugi kroničari...

Godine su se nizale i prije nešto više od desetljeća ponovno su se meni i Goranu isprepleli profesionalni putevi. Napustila sam novinarsku karijeru, jer mi se učinilo u trenutku da su izazovi postali nešto drugo, a ne više istraživačko novinarstvo. Došla sam na Sveučilište kao glasnogovornica i na Rektoratu zatekla Gorana na funkciji prorektora. O svom mandatu pisao je on, a meni su u sjećanju ostale „jutarnje kave“ Rektor-skog kolegija koje su zahvaljujući njegovom eksplozivnom temperamentu znale biti izazov dana.

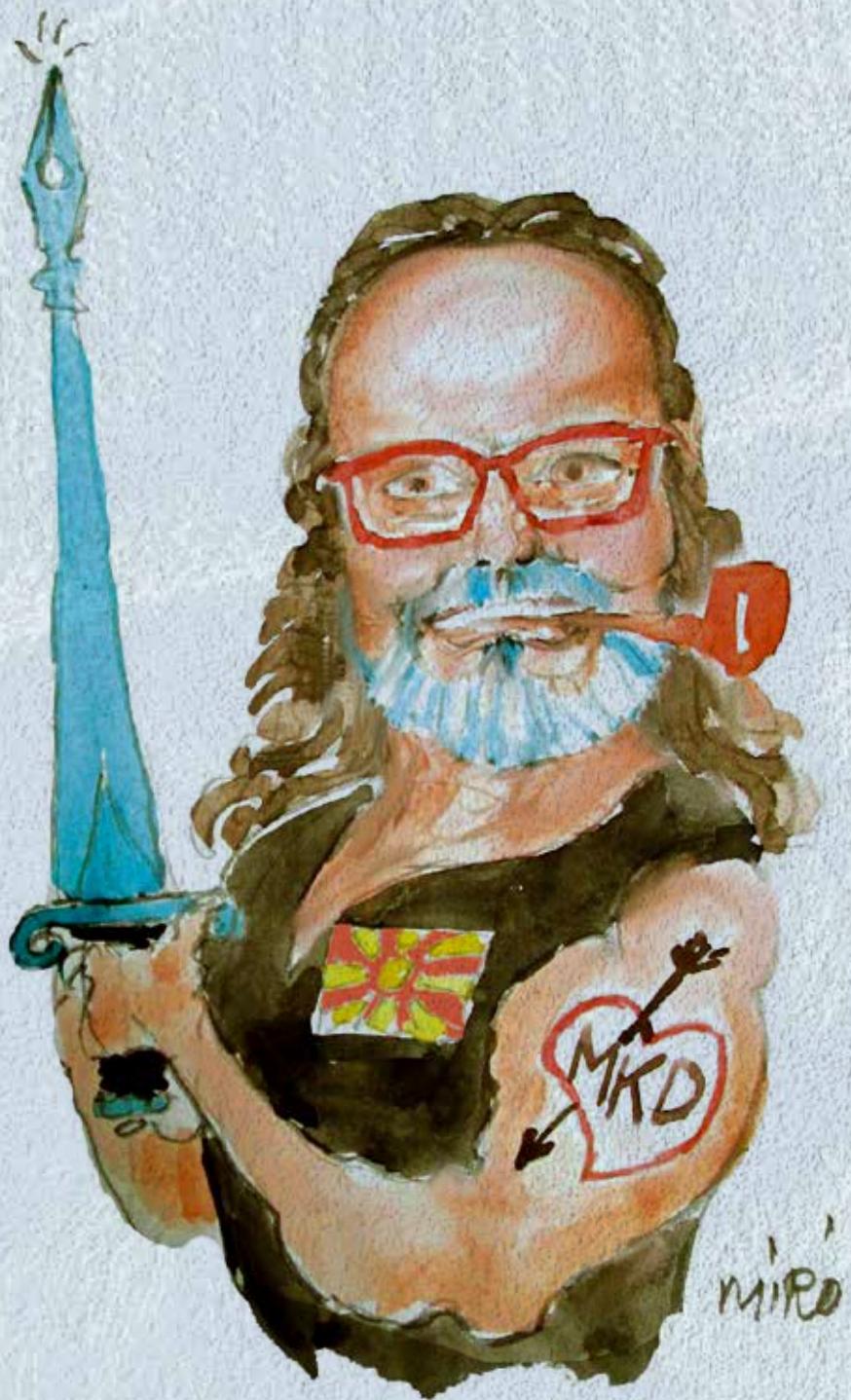
Moglo bi se ispisati još puno redaka, ali možda bi skliznulo u patetiku... U svakom slučaju Goran je i na mojem profesionalnom putu ostavio trag i stoga mi je kreiranje ove knjige bilo toliko jednostavno i lijepo i u isto vrijeme pomalo nostalgično.

Elvira MARINKOVIĆ ŠKOMRLJ

Goran Kalogjera - *Život s lapisom*

O AUTORU KARIKATURE:

Miroslav Georgievski – Miro rođen je u Kumanovu 1946. godine. Kao inženjer strojarstva dugi je niz godina živio od svoje profesije. Karikatura, strip i dizajn bili su mu više nego hobi. Radio je kao urednik za karikature u makedonskom satiričkom časopisu „Osten“, a nekoliko godina crtao je karikature i stripove za dnevne novine „Nova Makedonija“ i „Dnevnik“. Izdao je jednu knjigu s karikaturama na temu starih makedonskih narodnih pjesama.

Kao dobitnik više od četrdeset nagrada i priznanja, ne samo u Evropi nego i u više prekoceanskih zemalja, on je jedan od najuspješnijih makedonskih karikaturista. U Kini, gdje je osvojio titulu „Majstora karikature“, prema klasifikaciji kineskih karikaturista, Georgievski je proglašen za jednog od stotinu najznačajnijih živih karikaturista u svijetu. U 2011. godini, u Makedoniji od ZKM-a bio je izabran za karikaturista godine.

Miroslav Georgievski je sa svojim karikaturama sudjelovao na brojnim grupnim i samostalnim izložbama u Makedoniji i inozemstvu. Na 7. Međunarodnom zagrebačkom salonu autokarikatura 2013. godine, s izložbom pod nazivom „Auto-škola – auto naš svagdašnji“, Miroslav Georgievski za svoju karikaturu bio je dobitnik Prvog posebnog priznanja.

**Upućujem čitatelja na nešto izvan
fotografskih zapisa i silovitog tijeka misli
i prisjećanja našeg professora emeritusa
o djetinjstvu na Korčuli, obrazovanju
i sazrijevanju u Zagrebu te dolasku
i ostvarenju u Rijeci.**

*prof. dr. sc. Snježana Prijjić-Samaržija
rektorica Sveučilišta u Rijeci*